Od Nového Hrádku

k Oleśnici v Orlických horách

Kniha paměti z r. 1963 - 1966

psal Antonín Boš ve Rzech

Od Nového Hrádku

k Olešnici v Orlických horách.

Kniha paměti. 1963–

Psal

Antonín Boš

ze Rzi.

Rok 1963.

Nový průmysl - nové zaměstnání.
Tkalcovina mizí.

Koncem roku 1962 se přestalo v Novém Hrádku v mechanické tkalcovně v roce 1901 Josefem Suchánkem postavené, která v roce 1948 přešla do státní správy a byla znárodněna tkalcovati. Po 63 letech se tu tkalcování muší. Stálo tu 78 dobrých mechanických stavů a stále zaměstnáno bylo 40 – 48 lidu. Určitý počet tkalcoven se spojil, sdružil a dal si název Národní podnik Jasna, později jméno přeměnily a byl to Národní podnik Lina, pod kterou tkalcovna v N. Hrádku příslušela. Rovněž tkalcovna Tošovských v Dolích s 90 stavy zastavena koncem 1961 a zavadí se průmysl hračkářský, výroba dětských hraček z umělých hmot. Usuzuje se všeobecně, že je to průmysl méně důležitý a méně pro lidský život potřebný, než byl pro náš kraj tradiční průmysl textilní, mnozí se se svým zaměstnáním neradi loučili, mnozí odtud odešli pryč do výnosnějšího zaměstnání, ti méně schopní a starší přešli ku hračkám, kde se museli nově zaučovat a s novou prací se seznamovat. viz 1963 str. 157

Tkalcovské stavy s příslušenstvím byly ven vyházeny rozbity a odvezeny do šrotu.

Požár.

Na Nový rok 1963 o 1. hodině po poledni vypukl ve Snížkově ve statku Karla Štrtečky čp. 40 oheň, kterému padl za oběť celý statek s obytnými místnostmi a se stájemi a se vším domácím zařízením. Vosudné době byla

doma sama manželka Karla Čtrtečky s 3 a půl ro-
ční synkem holečkem. Ta v mistnosti chvíli též zala
ve světnici z vařičného stromku rozžehnutou svíč-
ku a vyběhla s ní ven přes síň do chléva, který
byl naplněn čerstvou slámou z družstevního mlá-
tu, sláma se od rozžehnuté svíčky vznítala, oheň
se v suché slámě rychle rychle rozšířil a než se lidé
sběhli ze vsi, oheň byl tak rozšířen, že se nedal
uhasit a rozlehlá budova celá vyhořela, jistě div
že nevhořel samo dítě. Pravému žírlu padlo za o-
bět nejen velikost obytné stavení, s nově upraveným
prodloužením světnicemi, shořel nábytek, šatstvo,
nový motocykl „skutr", před několika dny zakoupe-
ný pravě. Čtrtečka sám nebyl doma, byl někde v Kouno-
vě v Volšinách u ženiny matky Markové s vejslu-
hou ze zabitého prasete a když se navrátil, bylo
z jeho domova ohniště s ohořelých zdí a trámů
se čadilo. Půdek stavení světnice byl prodřevěný
zadní polovici stáje dřevěné, vrch střechy s tvrdou
krytinou-eternit. Ve chlévě a na půdě mělo místní
JZD uloženou slámu z podzimního vymlátu obilí.
Sám Karel Čtrtečka, jako bývalý větší rolník, chtěl
a držel stálo pár těžších koní 14-16 kusů hověz-
ího dobytka, obhospodařoval kol 25 ha svých pozem-
ků, byl to pruh pozemků od stavení do zadu k
chladku. Čtrtečkova rodina byla od r 1958 v JZD a
Čtrtečka v tomto družstvu jezdil s traktorem, je
v roce 1923 narozený a od r. 1950 ženatý. Pohořela
rodina se po požáru odebrala do Hlinska k babičce
markové, která tu bydlí v hospodářském stavení sama.
Škoda je pro rodinu těžká, jsou nepatrným pojiště-
ním kryta, jsou nyní úplně nemajetní, majetku s
pozemkem zůstavení, během krátké doby.

V nemocnici.

Přes Svatý Boží.

Koncem ledna a začátkem února 1963, jsem ono
mocněl zánětem břečních žil, pozlobila mne tam
bóra. S tou jsem byl upoután na lůžko a vyvádělo
to lícní a dýchnosti. V této situaci mne potrápil také
zdřal plic. Nesnesitelné pískání v prsou, nemožno hlad
ce vzdechy vdechnout a vydechnout při sebemenší bolesti.
Volán 20 února z N. Hradku lékař, MUDr Hlásek, který již
večer po vyšetření zjistil zápal plic a nařídil mne bez
odkladu do nemocnice. Ke snížení vznícené horečky pro
zít schnaný penicilin. Po požití asi 3 tablet v noci na
to ráno 21. února přijela k Andrsovým k hostinci sanita
a ta mne zavezla do Náchodské nemocnice, do nové bu
dovy, hned z kraje - interny. Po vystoupení ze sanity
jsem se vytáhnout dostal do I. patra, bylo asi 10 hodin,
kde mě po přijmutí a sepsání protokoly přijali a umís-
tili na velký pokoj č. 112, kde se nalézalo 10 obrazených
lůžek. Jedno se uvolňovalo, bylo to v pravé zadní okna, sem
mne uvedli. Ještě nepřistrojený hned jsem se tu poznal se
zřízencem Bartošem, který v roce 1961 koupil po Petrově Bříz
ví ve Březí chalupu č.6. Hned po příchodu jsem obdržel no
jčísi na pravou stranu boku, bylo to každý 2 hodiny v ru
ce, dáv na zkoušku moč, provedena zkouška krve
vrhají do místnosti pro chodbě na Roetgen, a zase na elektr
kardiograf. Prsní nůžky byly dlouhé, nesnesitelné, pohyby těla dobro
razily bolesti z prsou, dostavila se nechuť k jídlu, strava
stačovala ta zbytala.

Spolu leželo tu jistě 9 nemocných. Vedle ležel Jan Vlach asi
60 let star z Hlinska - Padolí 223 infarktem, dal Josef Lelek
z Vrchova 14 zaduchá, dal Celestýn Sotola Hlinsko Jiráska 512
s infarktem, Oldřich Hájek obchodní manipulant Hlinsko č 440,
s infarktem z Borového Vít Balcar s mýcem, hluchoněmý
mantinec z Hrušova svec se sídlem Josef Krieger, policajt z
Červeného Kostelce snad záduchá a Václav Mach, že
nicář ze Lhoty u Kostelce č. 15 s cukrovkou a z Jizbice Bab
car asi 40letý, bydlí v Náchodě. Byli to většinou lépe narodi
někdo z nich na smrt nečekal, byl mezi nimi humor a
dobra dost veselá nálada. Pohovor, humor, vyjíro vedl a za
činal Celestýn Sotola, asi padesátník a s ním hlavní
slov vedl Václav Mach. Spluvesclost udržovali s námi ze
dvěcí policajt Krieger a Josef Lelek. Vždy vyprávěl
dlouho do noci po 9. hodině jistě. Byla legrace když pře
šel na pokoj drahnát v týdnu holič Dolejšek. Chodili sem
tu doktoři: Primář Roubíka, dra Vejtasa, dva Jiřesů
a j. Sester se tu střídalo 5,6. Jedna byla z Bousína,

jedna z Hronova, 1 ze Skalice, 1 z Náchoda, 1 z Bohu-
šlance Šafaříčkova a j. Hlavním lékařem, který nás
všechny na pokoje měl byl doktor Vintera z N. Města
nad Metují. Byl dost obtížným a dbalým
s nepromyšlenými slušnou jednal a zacházel. mnoho na
to léčení vzpomínám a nyní lékaře vzpomínám
rád na spolumaroda železničáře Václava Macha
který v roce 1903 narozený po 40 let jezdil s lokomotivou
mně mnoho zkušeností ze svého zaměstnání a svých
cest, byl 17 let vdovcem a když se dal do předčasného
a chodil po pokoji, hovořil rozumně a mohl ho opravdu
dlouho poslouchat. Sám již rozumně i přes svou tvrdošíjnost
hrubě z Hronova Sokola a starý kovář Lelek z Vysoke-
va. Leží mě tu do 9. března a poslali mne na 14
dní domů a snažně mne prosili a naříkali at
zas přijdu 26. března, že mě budou tady čekati, na
doléčení. Doma jsem prodělal převážně v posteli a
v stanovený den jsem s podruhé jel v sanitce, se
zajíčkou do Vrchlabí pro maroda Zákravského, který
jel do nemocnice k přeřezu. V nemocnici po krátkém
jednání jsem byl umístěn zase podruhé po přestrojení
na pokoji č. 112 na tomtéž pokoji jako před 14
dny. Ze starých marodů zde jsem se setkal s Lelkem a
s Kluchovským Martincem, ostatní byli noví. Ku
podivu, hned volal a klábosil se z nového Hrádku Ja-
roslav Štěpař, který tu ležel s infarktem. Během
dnů, kdy jsem byl doma od 9/3 do 26/3 onemocněl skro-
zem v sále nad jídelnou s Jos. Frimlem předsedou MNV v
N. Hrádku, oba postihl infarkt a byli jsem dopraveni
zrána oba. Frimel ležel v pokoji vedle mne č. 115.
Mimo Štěpaře tu ležel vedle mne Karel Falta z Náchoda
z bývalé Faltovy hospody nyní jako svobodný bydlící se sestry
na Jiráku, byl tu ošetřován z Horní Radechové Bureš, z Hos-
telce Hrobař do padesátých krvodělníků, z Náchoda z při-
vrátku Dolejšek Vlastík, z Nového Světa starý mládenec
Herák, pocházel otec jeho odtud, matka z Polomu, ležel tu
z Běloně pošukaný Sanchez j. Nebylo tu zrovna smutno
poležel jsem tu několik dní, které ubíhaly jako voda, když
jsme se hodně bavili s naprotiležícím Štěpařem. Hlavně
pobavení s jmenovaným Herákem, jehož předek byl
na Opočně v zámku za císařovny Marie Terezie ředitelem
Anton Herzig von Herzfeld od 1787-1787. Marod Herzig
byl stár as 60 let starým mládencem svobodným, byl plný
od malička mezi lidem, zemědělským a stavebním dělníkem

měl za sebou mnohou zkušenost. Jeho táta, chtěl, prý skočit
mamku, bylo to proneseno, že je zamilovaná nic do jejích a brzy za
to rok) zavřený, žena zatím oželovala a zase občanům zůstala
byte touto událostí. A Falta vyprávěl, že byl navýječ rechnun-
gem, uměl také hrát na housle, jakživo nemněl v ruky nic
jiného než turbu, karty a sklenici. Byl asi sedmnáctník, by-
dlel u sestry, kde měl pro sebe světničku, ale neměl tolik bál
za krutých zimách po hospodách tak dlouho pokud bylo otevře-
no a nezavírali. Jeho nápojem bylo 380 z 95 hotových peněz a
to co nosil na sobě. To bylo jeho jmění. Šel do nemocnice, by mě
lépe ušetřila zima. Užíval si na kašel a průduškách ale přesto
kouřil vykouřil v nemocnici 30 cigaret denně, nechtěl se toho zříci
a tak šli asi po 4 duch poslali z nemocnice domů.

Když jsem byl propuštěn z nemocnice, byla jsem dopravena z Dlou-
hého Anežka Hrabulcová z čp. 14 rodná od r. 1936 po Vondřejovi
Hrabulcovi který zemřel v 49. letech na rakovinu. Hrabulcová ro-
dem Vondřejcová je 1891 narozena, byla před nějakým časem
postižena duševními bolestmi, rakovinou děložní, nevyhojitelné
a byla jsem do nemocnice s touto nemocí dopravena 26 června
do téže budovy do II. patra, 6 pater výš, leží na pokoji č. 308
ještě s jednou pacientkou, je tu na dlouhé léčení. Hrabulcová doma
opustila a nechala tu samotného starce Em. Škoda, pouze
rod. nar. 1888, který tu za dřívějších let pracoval při hospodář-
ství jako dělník. Hrabulcová tu má 1 kozu, ale tu chodí od
bývat sousedka Mergancová Emilie za což jí Hrabulcová něco
platí. (Mergancová rodina ze Sedlištěv rod. v r. 1895 narozená
bydlí zauta v Hartmanově chalupě nad školou v č. 36.) Pokud
jsem byl v nemocnici navštívil jsem ne několikrát Hrabulcovou
sám jsem opustil nemocnici 2 dubna 1963 se všemi nemoc-
nými na pokoji jsem se rozloučil i s Jos. Frimlem, kterého jsem
chodil na denní pokoj také navštěvovat.

13. července 1963 nemocnička zima, natáhla tkáně na bole-
tě žaludku, volán ze střediska doktor Jarolímek, který a dosta-
vil a po vyšetření předepsal vázorán a nemoc se vzdálila.

Statky rozšiřují hospodaření.

Státní statky farma Dlouhé pod vedením Jana Šapa
z Dlouhého rozšířily u nás své hospodaření dnem 12/6
1963 na hřebenu hory Hamerského ve Rzech č. 13. v dolcích, jsou
to obě kabuky pole pod lesem, palouky a pole (houska)
v palouckách, mající výměru as 80 arů a Frankovu louku
vedle cesty (as 30 arů). Pozemky Hanzes byly propustily
státní statky JZD v Dlouhém za výměnu pozemků na

Lužanech, Čejnarových a na Olešnickým, Hanušových převádz. Čejnarová z Lužanech a Hánělová ze Hujova lesa vstoupili bez manželů do JZD v Zlonicích a pozemky byly od jejich hospodářů přičleněny k stáv. statkům, Kalnová Olešnice, Hamerská pak ve Zdeli přidala pozemky a hospodaření na nich statkům statkům. Proto pozemky Hamerských nechaly zas za pozemky Čejnarové a Hánělové JZD v Zlonicích. Od léta 1963 se statky pod vedením J. Kaha část pozemků Hamerských přičítaly. Ujímali to na JZD nepřednáděno, až brzo v srpnu sem, hned v začátcích 13. K. přibrnuli se sekáčí a žačky s pohaly a pozemky zabrané pohrabli. Na polích byly hranice. JZD převzaly ustoupili, na těch pozemcích hospodařili od 1959 1960 měli pramě sklizeň.

Změna držebnosti.

V měsíci červnu 1963 prodal Karel Kašpar z Náchoda, bydlící mimo kdesi na Žďárkách, kde měl být vedoucím pohostinství, vilku ve Rzech čp. 14 i s nádvořím rodině Gopoltově, která tu od r. 1949 bydlela. Barboře a Jaroslavu Buriánkovým z Hořic, kteří sem na podzim 1963 přistěhovali. Manželé Buriánkovy jsou staří oba důchodci. Buriánek v roce 1890 narozený, býv. horník, dělník (montánník) žena o 10 roků mladší. Ubytovali se zatím dole v místnosti suterénu. Gopoltovi byli nad suterénem.

Povolování domácích porážek.

Připravuje se změna vyhlášky č. 60/1962 o domácích porážkách prasat povrchem odprodeji sádla a nákupu kůží z těchto porážek. Podle sdělení Ústřední správy nákupu zemědělských výrobků umožní navrhované změny vykrmit prasat pro domácí porážky více chovatelům než tomu bylo dosud. Je navrhováno povolovat porážku zájmovou (i ostatním) chovatelům mimo jednotlivé hospodáře-rolníky s výměrou zemědělské půdy nad 50 arů, bez stanovení podmínek. Z prací domácí porážky se dodávka sádla nestanoví. Každý kdo má krmná, může si vepře pro vlastní zásobování vykrmit.

Zatmění měsíce.

6 června 1963 bylo u nás viditelné zatmění měsíce. 3/4 měsíce byly zakryty stínem od 10 do 12 hod. noční.

Výlet do Náchoda, Kostelce, Svatoňovic, Hronova.

V neděli 7 července 1963, byl překrásný den. Celý den vybrano, slunko svítí, klid a teplo. Z rána kolem 8 hodiny vyjeli jsme s Josefem Faltem z Dlouhé č. 40 na motorce do Náchoda přes Dolní Radechovou, kde jsme se zastavili u Věnduliny Krause (pochází z Dlouhého č. 39) bydlí u silnice v nově postaveném domku s matkou Marií před Martínkovou, ale jen na okamžik, potom dále na Kostelce, kde jsme vyhledali bydliště Vendelína na Martínka, bydlí poblíž starého hřbitova s panenkou Viktorky. Pán sám jen na zahradě, Martínek měl hezkou vyrážku v obličeji - ekzem. Jeli jsme ku Lhotě za Kostelcem, kde jsme vyhledali obydlí zahradníčáře Václava Macha, ale muž závěrečný nebyl doma - on to je vdovec bydlí se dcerou - byl právě v Náchodě. A dál jsme nyní dále po pěkné silnici přes Rtyně, Batňovice do Svatoňovic. Cestou bylo vidět hory vydolovaného materiálu hlušiny u svatoňovských dolů. Ida - nyní pojmenovaný žděný kaplí nejedálko. Ve Svatoňovicích pozdržení to místě pěkný malý kostel na kopečku, k němuž vedou jak je kostel dlouhý 4 až dále schody. Za kostelem - vedle kostela kaple s dosti prostranným zapuštěným bazénem vody pramenité, zázračné, do které lid hází nezadlouhé peníze v kostele se právě odbývala a slavila diamantová svatba se spustou poutníků oslavovatelů. Nad kostelem a kaplí vzhůru v listnatém lesíku křížová cesta. Pod kostelem poblíž je jich tu kolik - v hostinci odpočinek. Kostel sám stojí hostinci nemá v žádné hustě vsi, jaksi ojedinělý venice anebo městys je stranou. Zpět přes Bohdašín po silnici ku Hronovu. Cestou jsme se stavili v lesíku „Mateřici" kde se nachází zázračný pramének vody, tekoucí kovovou trubkou ze skály a ku podivu plyne kolem pramene po stromech - je to v lese - rozvěšených obrázků svatých mariánských a jiných, větších obrazů, kaut se soškami na vysokých a i daleko a vysoko po okolních stromech rozvěšených. Odtud z lesa ven na silnici ku Hronovu, v Hronově zastavení u Macha na Padole nebyl doma u známého z nemocnice Celestýna Šotoly v Kubrově ulici, potom zastavení na Hronovském hřbitově, kde hrob spisovatele Jiráska a ředitele učitele Karla Jiráska, který bydlel po léta na Výšehradě (v Hronově). Odtud po silnici do Ždáru a za Ždárkama do konce do Meziměstí ke kapličce Bartonovy. Mostečky, samota na samých hranicích, zde několik domků a pěkný úhledných. Barton, mlýn, o kněze Marešovi, který měl být v roce 1887 od nás Šiřenou pronásledován zavražděn uveden. Odtud zpět přes V. Poříčí a Machov, Branku k domovu. Poslední zastavení v Jaroli

Viz rok 1953: Domovní prohlídka
1959 str. 55
1960 str. 99
1961 " 126
Viz 1941 str. 321
-1965

Bývalá tkalcovna č.210 Nový Hrádek

se změnila po nové úpravě a přístavbě na Ústav teoretických základů chemické techniky Československé akademie věd (ČSAV) Praha G pracoviště Nový Hrádek. Takový je název tohoto místa rozlehlých budov po obou stranách široké silnice. Československá, ale věd. je nejvyšší vědecká instituce ČSSR sdružující nejvýznamnější věd. pracovníky státu. Byla zřízena zák. z 29. 10. 1952, vznikla přeměnou Královské české společnosti nauk (zal. 1784) a Čes. akademie věd a umění (zal. r. 1891) a navazuje na pokrokové tradice čs. a slov. vědy. V roce 1961 bylo čs. ak. věd sdružen 8 sekcí: I. matematicko-fyzikální, II. geologicko-geografickou, III. chemickou, do které náleží ústav zde vyšetřovaný. IV. biologicko-lékařskou V. technickou, VI. filosofickou VII. ekonomie práva a historie a VIII. jazyka a literatury. K 1. lednu 1963 měla ČSAV 128 ústavů a pracovišť a z nich jedno stojí u nás tady v č. 210 Nový Hrádek. - Prezidentem ČSAV od jejího založení byl Zdeněk Nejedlý a po jeho úmrtí 9. 3. 1962 byl do čela ČSAV postaven akademik Frant. Šorm, ale název funkce byl změněn na předseda Čs. akad. věd, ne tudíž již president.

Ústavě a pracoviště u nás zřízenému je zaměstnáno 9 lidí, vedoucím je ing. Stanislav Galo se svou manželkou Zdeňkou roz. Rolbalovou z Dlouhého (ta byla na studiích na vys. učení chemicko-technologickém v Pardubicích 1954 promována na ing. chemii a která je zde se svým manželem v tomto podniku zaměstnaná). Dále je tu zaměstnána korespondentka paní Šormová z Olešnice, 2 hlídači, uklízečka, další 2 zaměstnanci a topič. Co se tu v té chemii vyrábí anebo se za pokusy provádí je v té chemické spletitě vědě pro laika nepřístupné - tajemstvím. Pokud dle dostupných zpráv jsou tu různé laboratorní stroje a přístroje u kterých se pracuje a s chemikáliemi zacházejí.

Rodina Galova, která jako vedoucí je tu zaměstnána od roku 1961 bydlela ve Žeči v čp. 4 ale asi po 2 letech se přestěhovala do budovy pracoviště čp. 210 Nový Hrádek

Topič Bohumil Lichý ze Žeči č. 9 narozen dne 1923 narozen má 1250,- Kč hrubého platu, z toho 250,- Kč nájemné.

Pionýři.

Rok 1963. Bylo ruzné, ale také krušné léto. Jsou u nás v blízkosti zřízeny 4 pionýrské tábory: Na katastru obce Dlouhé - Vrch 3 a 1 na Dolní Lesnici v Zeleném údolí. Jak známo jsou to: v bývalém lázkově mlýně zřízen tábor Národní hospodářské gumovky „Lužná", na Vrchách v bývalé firmy Josefa Baťou synovec jsou ubytováni Stavbaři" jsou to podniky pozemních staveb kraje Východočeského, v bývalých Baťových vilách dnes mají jiného majitele tábory Svaty tu jsou pionýři SNB a v Zeleném údolí pionýři z Pardubic od podniku potravinářský a chladící stroje", bývalá firma v mlýnský stroje Rokos." V každém jmenovaném táboře je pro letošní umístěno 150 a více dětí mimo personálu, takže přes 600 dětí celkem. Tyto děti spí zpravidla pod rozestavěnými stany.

Žádný jiný rok se po okolí tolik nerozbíhaly jako letos. Rozbíhaly se po skupinách v houfcích snad pod dohledem svých vedoucích, kteří ovšem byli podle způsobu nejvíce zdatnými a nezkušení, kteří rozhodně nevědí, co je to zemědělství a co to vyžaduje. Pionýři mají zde nastalý v čase nejvíce vegetace, pro zemědělce tolik důležité a to od 1. července, do ukončení sklizně všech plodin a píce do konce srpna.

Přes to že při každém táboře již uvedeném je přísně zakázáno lákání na pozemky, které jsou pro shromáždění a ke všelijakým hrám přizpůsobeny a k tomu účelu obětovány, jako hřiště, koupaliště, plochy pro hromadné shromáždění, tábořádky a pod. a byly zemědělství vzaty, byly by třeba nejlepší louka, kde například od čp. 3 po Krch byla v roce 1961 vyvlastněna louka pro koupaliště, louka je zkažena rozdupána a koupaliště dodnes nikdy, přes to se rozcházely se hordy dětí do širokého okolí, na procházky, ty nestačily, rozbíhaly se po lesích, pouštěly se přicházejícím mezi políčky mezi obrostlé trávou, napřímořaly si přes louky od lesa k lesu, hordy 30-40 i více, vedoucí napřed, za sebou nechávající rozdupané široké pásy pošmatlané trávy, které se polomely, zničily. I mezi dle hospodářských obyčejů každoročně vzývaly a využitkovaly a nyní? Nejlepší sečení zdupány jako silnice. Ale to si ještě označovaly, kudy mohou, že mají po sobě chodit. A jsou to různé, kudy jdy nikdo se neopovážil projíti, určené na skládce kamení, které jsou po příchodu pionýrů rozházeny v trávě v obilí a pod. A častokráte se nerozpakovaly a běžely nepořádně i přes pole, přes travinu jetel v obilí.

Potom po mužích, kde jaká puška tiše, všechno ohlo-
zdy osení kolem stromů úplně zdupáno, smetí rozvá-
zány a polámány a naházeny kolem stromu dále
v trávě je obilí. Po lukách rozdeláno hluk aver vy-
plašena pádí v polích do obilí, kde hledá úkryt a záchranu. Vobilí jsou pak samé cesty a pěšiny
Zdejší kraj je chudý, život pro zde bydlící lid
nesnadný a trudný. Lid zdejší je skromný a nená-
ročný, zdá na hraničních národnostně tachovalý
pracovitý a pravý. Podmínky života nesnadné v
zimě zvlště při nedobrých cestách daleko, cesty
a pěšiny k n. Hrádku našemu středisku - je tu
pro nás 14 km, pošta, lékař, záložna, úřady farní, matriční
ad, obchody - pravany a zrušeny, proto možno jen
při dnes a obilí, autobusem pokaždé jeté nelze a
také se nedostává peněz a se zimou jsou obyvatelé od-
kázány jen na Nový Hrádek, ať je to škola, kostel
farní a matriční úřad, veškerý nákup lékař a td.
K usnadnění tohoto strastiplného života, příroda
doprávala jen málo nepatrných výhod k usnad-
nění života zdejšího lidu. Byly to lesní plody
houby, borůvky, nějaká maliňa a pod. Ale to nepa-
trné přilepšila tato horská příroda, je zdejší lid
úplně zkracen, touto neradostnou vymožeností, rukrejá-
cími podniky a nezvedenými tlupami výrostků.
všechny houby z okolí zmizely, jsou drany ze země s pa-
houbami, nedozrálé lesní plody hned spasený, žád-
né upozornění nepomůže, za odpověď obvykle skličené
pohlédnutí od dospělé mládeže i vedoucích, kteří jsou
ve všem předem, pomýlají se prohlédnutí, že jako
oni mají ke všemu právo, že vše je národní majetek.
A jak se mezi sebou, baví 14 a 15 let stará děvčata, do-
cela chasničky a chlapský, prnáší ňáhlebky z nej-
telií za špatnější zapnuté a o jiných chasničích,
Na těch houbách, kde zalehnou, borůvčí pomo-
cenou, jsou tu po zdejší fikálie s upotřebeným pa-
pírem a trvy trávy, to je hygiena a potom po nich
přicházejí na tato místa jiní k dospělí.
To všechno přinášejí sem pionýři a sem mi to lid
zaživa. Navštěvě v poli lískový keř, kolem vše zdu-
pané v sadě jablko, kytka. A jak je vzdělávaná
od vedoucích skromnost a šetrnost v zásobování potra-
vin a v jídle, je patrno z toho, když se po lesích po-

valuje plno krajíců chleba k sobě přiložených a
s paštikou namazaných, a určitě ovlažených
ral plný košík chleba a co již rozmoženého, se ne-
dalo již sebrati. Jedna paní z Prahy (Smrčková) nabí-
rala po dětech pro slepice plnou misu zahozeného
jakož se těm dětem vštěpuje skromnost a do budoucna
do života setrvačnost. Na jedné straně se zdejšímu lidu
doplněk k živobytí našlou a nachystal jak se
vyloila jedna z jednotlivých stavbařů bíre a na straně
druhé se se živobytím takto šetří.
nad tím se nejen zdejší chudý skromný lid, který ne-
měl nikdy nad růžích ustlaný a nejen náš lid ale
jako ta paní z Prahy (Smrčková) která se také
nad ním slušnosti a mnohým těch holek s našimi zdej-
šími lidmi pozastavuje.
A k dovršení je bolno a nutno zaznamenati, že plnou
ží tábora náchodské gumárky umístěného ve Střech.
léta 1962, druhý běh, zdemolovali, rozbili a zničili při ces-
tě k Novému Hrádku starý památný kříž, všeobecně zná-
mý po široko-rokém okolí „U Isidora" která památka
postavena byla před 120 lety, nikomu nepřekázela, je
proto rozhořčení mezi lidem veliké. Vedení slibovalo si-
ce, že dá věc pořídit obnovit do původního stavu ale
bohužel nestalo se do dneška nic. Není divu, že tuto za-
vedenost a společnost zdejší lid nazývá parazitní na
těle zdejšího pracujícího lidu. Při odchodu po sezóně si
mnohý z nás ulevil: „Je skončen boj s parazity, stalo se nám
ulehčení veliké."
Odešli a po nich zůstalo spousty škod, zadupaných
míže ty si snáže zdejší lid vysvětlovat. Jsou mnozí a pře-
vážně všichni, že mají s dětmi zaznáno, že se potřebuje,
ve svém mládí trochu proveselit a vyskotačit, ovšem ži
slušně, by to nebylo na obtíž druhým, jiným. Rozumně
se poznámce, by se hned dohlédnuto této dětí udržovaly v rov-
zeném prostředí, jinam do pole a luk se v této době vegetační
by se navodily a nepřestěly, neboť sečtou pro zeně-
dělství a hospodářství škod nadzemních. Potom co se dotý-
čí vedoucích mělo by být vybíráno lidé starší ze zemědělství
by uměli posoudit co se smí a co nesmí.. Jak příkladu ta-
kové zpustošení v trávě, kde po takové společnosti zůstane
holí kdazový pelech a takových zůstává po odehrajících v
dolině bez počtu. Jakou velkou cenu by to mělo, kdyby se
tyto všechny polize stanuté tábory, kterých je u nás přespří-
liš neopatrovaly a kdyby byly ostrahou tyto nezvedenosti
se zvýšily vedoucími ve svém táboře a nedělaly se po ce-
lém okolí za noci, když se vespolek navštěvují a po ces-
tách nechodí. Jednou v noci od stavbařů u Rubeny.
Bylo zpozorováno několikrát že ku příkladu takové starší

vedoucí s kouřícím dětí si nežádá jako placka cela obnášená vaudne do tváří a slunce, by dítě je nevzpírá, nutena, ty pak hořem pokakají, hemí se a zakašlají vedle, do okna vaji z toho radost jak slíbla pečené už nakládají a padají.

Tyto tábory jsou velmi často úplně prázdny a děti místo v tábore, kde je místa dost, prou se vyšlí vůdci rozběhly dalekho v školě v lesích a polích mimo cest jako rozběhlé stádo skotu, kde slapou travu až osení, ty sem rozhodně nemají být vedeny a pouštěny ty sem nepatří.

Není divu, že mnohá matka ráda, že své děti, když na tábor divadlo před nebo rozhodne do tábora nedá.

Význam táborení dětí se posuzuje různě: některé, že to má význam po stránce etické (mravní-morální) estetický (krásný, ušlechtilý) společenské, pedagogické (výchovné) zdravotní a pod. Matky rodiče posílají děti do tábora, aby se vydádili, jsou z takových, že se s nimi doma nechtě zlobit, by je jich na chvíli zbavili. Jsou jistě důvody, ale dosti chybné a vyzvědění různé. Jsou se mají vyžádit, pak to má být jistě až vzdě v mírech slušnosti k místnímu lidu, nebo jak je jeden vedoucí nazval „domorodci" (třeba jako v Kongu v Kongu nebo Malajsii) no budiž, mají být slušní ku zdejším domorodcům, mají se k nim chovat zdvořile zdrželivě, ne se přeshlebovat a jich city, památky starých si zdejší lidi váží, s obzvláštní pietou chránit a ctít, nižit a ctít. (Ponník u Židova)

Ve velmi málo případech slyšíme od vedoucích politrání, s stížnostem uznání a uznávání spíše opak jiného. To je nepatrný, malý soubor stížností shrnutí našeho okolí, kde je na malém okrese ročně tolik pionýrských táborů.

Nový školní rok 1963/64.

Školní rok 1963/64 začíná letos 2 září v pondělí naše obec je příškolena k N. Hradcu, škola v Dlouhém je od Bílé soboty 1949 uzavřena a zrušena, přidělána na obývání zaměstnanci stát. statku. Vůbec nebydlena. Bylo tu v posledním školním roce 1948/49 9 dětí, ty musely svou školu opustit, ani školní rok do prázdnin nedočkaly, jíti hyč, na Hrádek a do Olešnice. Nyní od nás chodí děti: Alena Kuvárová ze Dlouhé č. 4 Boš ze Dlouhé č. 15 první rok, Hybešová ze Dlouhé 18 Josef a Václav druhý rok, Hybešová Marie Dlouhé č. 18 nar. 1952, Hýzdal Zdeněk ze Dlouhé 18 druhý rok, Josef Linhart z Dlouhého č. 13 nar. 1950 Petr Talla z Dlouhého č. 40, 1950 nar. všech 9, tě všechno navštěvují Devítiletou základní školu v Olešnici ředitel Josef Šrinta, vodák z N. Města Mnich. A děti: Milena Uhrtíčková druhý rok, Marie Martínková ze Dlouhé č. 7 druhý rok, navštěvují školu v Novém Hrádku, devítiletou základní ředitel Valášek. Děti, které navštěvují školu v Olešnici jezdí ráno o půl osmé autobusem, školákem, každý má měsíční jízdenku za 6 Kčs měsíčně, za škol. rok 60 Kčs. Školák autobus k N. Hradcu jezdí ráno v 7 hodin.

Škola ve Sněžném se 12 dětmi, měla být zavřena a zrušena a děti měly docházet do Olešnice, tak rozhodoval okresní školní výbor v Lychnově. Ale toho se Sněžné nepřál, jela deputace do Prahy: Miroslav Novotný a 4 matky od dětí a dosáhli toho na posledním chvíly že se vyučuje ve Sněžném dál. Učitelka k jiným školám ze Sněžného jsou daleké a nepůjde se. Byla k tomu určena jízda autobusem školákem ze Sněžného do Olešnice, učitel Řeřicha měl jezdit ze Sněžného s dětmi, ale 2 září byl v Olešnici učitel Řeřicha ze Sněžného sám bez dětí, děti stárkovaly, do školy do Olešnice nepůjdou druhý den přijelo vyrozumění, škola v Sněžném bude dál. Ale snad na poslední rok, bude brzy zavřena, zrušena pro malý počet dětí stejně. Tedy již vyjde čísla snad všechny školy jednotřídky i dvoutřídky a i více třídky po vesnicích a bydlí jen základní devítiletí třídky, je jich snad přes 2 500.

Škola v Bohdašíně byla tento rok zavřena, jednotřídka, děti chodí do Olešnice. V Nedvězím je zavřena dávno a přijdou na řadu v škole další.

1735 škola
178 "
1913
1932 nová škola

Slavnosti 1963 v okolí.

v Borovém.

V neděli 4 srpna 1963 byl pěkný den. V nynějším Borovém se uspořádaly slavnost, oslavu 75 letého založení Sboru dobrovolných hasičů, dnes to převzali „Požární ochrana" správně by se to mělo jmenovat „Protipožární ochrana". Tudíž od založení Sboru 1888 uběhlo 75 let, pěkná řádka let. Na place mezi školou, kaplí a silnicí k Náchodu bylo prostranství kde se hlavně dopoledne pořádala cvičení požární, ku s nejnovějšími hasičskými stroji a přístroji a nářadím, odpoledne se cvičení opakovala, po kterém byla při hraní hudby u postavených stánků a laviček se stoly veselice. A v hostinci u Balcarů bylo živo a veselo. Slavnost se vydařila.

Pout ve Sněžném.

V neděli 11 srpna 1963 byla ve Sněžném pouť. V tamní kapli byla o 10½ hod. mše svatá s kázáním, ale bez hudby, ani na harmonium na kůrovku nehrají, bývalo tam, ale mají ho nějak pokažený. A tak je tichá mše, lid sice zpívá, musí to někdo řídit, načnout zpěv apod, nejvíc ji Novotná manželka Miroslava. Účast na mši není veliká, do kaple se mnoho věřících nevejde, několik lidí stojí před kaplí a dost. Kázání má p. farář ve vnitř v kapli, u oltáře, v dřívějších časech před několika lety, bývalo kázání venku před kaplí z postavené kazatelny, hrála tu hudba muzikantů, zpívalo se před kázáním, po kázání a potom muzikanti hráli v mši. Když potom nebyly při mši hudebníci hrálo se potom v kapli aspoň na harmonium. Dnes kázání a hraní venku není, snad dovoleno. Po mši svaté se lid z kaple vyhrne a většina jich jde vedle do hostince k Veltrovům, kde se as hodinu posedí a rozejdou se domů. Hlavní pouťová zábava bývá za nynější doby v sobotu a v neděli potom účastníci zábavy vyspávají.

Pout v Novém Hrádku

konaná v neděli 30 června 1963, nebyl tu ani jeden krám, náměstí bylo úplně čisté a prázdné. Pouťní slavnost byla v kostele, zpívaná mše sv. a potom již měl každý doma. Zábava byla v sobotu na Hrádku. My jsme měli 11 hostí 10 z Náchoda, 1 z Jibne

Pout v Bystrém

Tam je na Bartoloměje ale odbýval se tu 25 srpna. Bylo na ten den hezky a teplo. Na prostranství u kostela byla tu jen střelnice, 1 houpačka to byl jeden podnik a byly tu ještě 2 krámky s hračkami a cukrovím. V kostele v 9 hodin slavná mše svatá, kterou sloužil p. farář ze Sedloňova Josef Mauler. V Bystrém je sice farář a též děkan jménem Frant. Mimra, ale ten nemůže pro věci duchovní služby vykonávat na zákrok úřadu, že vyvěsil při úmrtí sv. otce Jana XXIII smuteční prapor aniž by k tomu obdržel svolení. Mohl při mši jen přisluhovat jako ministrant. Po mši svaté, lid se vyhrne z kostela, postává v hloučcích na silnici před kostelem a někteří jdou do hostince k Valáškovi - jiný hostinec tu není, Hartmanův byl v roce 1948 zrušen. U Valáška (je rodák z Borového od Jedle) je v upraveném hostinci pěkné posezení a občerstvení, polévka dršťková s rohlíkem, pivo, po posezení a pohovoření se známými, jsou tu vždy lidé ze široka - daleka, bývá cesta k domovu zastavena v Janově v hostinci Frant. Hradeckého, kde je opravdu živo, živěji než v Bystrém. Zase známí z okolí: z Dobřan, z Dolů pod Bystrým, z Tisu, Janova a j.

Zavírá se hostinec ve Rzech.

11 října 1963 se snad navždy uzavírá Ondršů hostinec ve Rzech čp. 27. Byla to hospůdka živá, četně navštěvovaná zvláště v sezóně v létě, bylo tu živo. Sloužila veřejnosti po 50 let, za ten čas prošly časy všelijaké. Ondrš zavírá hospodu, říká a běduje, že se málo vypije, byl denní, večer s hosty nerad prodléval stále, když někdo přicházel křičel: zavírám, zavírám. Měl příležitost ve kšeftu si skleničku vypil a pak býval nevrlým. Je 1890 r. narozený tudíž 73 roků starý, dítky ho ve kšeftu nechtěly podporovat, spíše brzdily a stále ho nutily k tomu, přes to, že daně platit nemusel, ty na něm MNV v N. Hrádku nežádal a ty mu slevoval - nutily ho by podnik zavřel a tak to také učinil. Ondrš pobírá 500- Kčs důchodu, manželka je zaměstnána ve statku státním v Dlouhém, syn František v roce 1932 rozený svobodný je při rodičích doma a dochází do sudetských rekreačních chat kde při kuchyni provádí řemeslo cukrářské. Ostatní 4 dítky jsou odbylí z domu. V okolí je uzavřeno již hospod, sice pohostinství upadá. Tak není hostinec v Dlouhém, v Polomech, v Dobřanech, Nedvězím, Tisu, Bohdašíně v Libchyních, Sendraží a j.

Houby nerostou.

Úroda, houby nejsou, snad jen v našem okolí a kraji, kde je to v létě příjemněji, když se někde houba ukáže, hned je ze země i se zemí vyrvána, vše zdupáno. I na těch místech, kde houby by po léta rostly se nyní nevyskytují a houbaři přestali cestat.

Stěhují se sem tam.

24 září 1963 se z čísla jana najednou stěhuje z Nového Hrádku čís. 159 na návod Petra Klanovy ve Starkově Vlasta Klantová roz. Čejnarová ze Skutiny manželka Miroslava Klanty s dětmi do Starkova k jmenovanému Petrovi Klantovi a manžel Miroslav potom za ní, s veškerým zařízením a nábytkem on tu bydlí v nájmu. Ale za několik dní se přistěhoval zpět sám Miroslav Klanta bez rodiny a za 7 týdnů za ním se přistěhovala manželka s Vlastou se 3 dětmi také narpět. Jsou to mladí lidé narození 1928 a 1938. Zajímavé, že se stěhováním byl značně výdaje.

Škodná zvěř.

13. května se zde chytil do sklonu dorostlý tchoř pěkný exemplář, ale kožíšnická z jara je prodrahé. 15, 16, 17 října nádila v okolí liška. Manželovým sebrala 8 kusů drůbeže slepic, nepřišly ve dvě domů, u Čejnarové Ludmily č. 30 byla liška přistižena až ve stavení v koutě.

Nedržení nedělí a svátků. 1963

28 dubna místo neděle je pracovní den, v hostelu je v 8 hodin, v továrnách pracuje, 30 dubna je volební den v továrnách nepracuje.

5 května místo neděle je pracovní den, mše svatá v hostelu je v 7. hod jinak v 8 ½ hod. 10. května pátek továrna lid na svátek, 12 května n. pracovní neděle mše v 7 h. 22 prosince 1963 pracovní neděle, mše sv. ve 4 hod. odp.

24. prosince 1963 v úterý štědrý den, za neděli v továrnách nedělají
29. prosince 1963 neděle pracovní.
31. prosince 1963 v úterý na Sylvestra, mše sv. ve ¾ na 9 hod.

P. farář B. Toman onemocněl.

V Novém Hrádku p. farář Bernard Toman, onemocněl na žaludek, na žaludeční vředy 4 listopadu odjel do nachoda do nemocnice, kde podstoupil operaci žaludku. V nedělích při službách Božích a při pohřbech a jiných církevních obřadech v Hradecké kolatuře ho zastupoval z Nového Města 7mi kaplan.

Toto jmel po čas farářovy nemoce vždy o nedělích a svátcích mši svatou s kázáním o ¾ 9 na devět a to 10 listopadu, 17, 24 list a 1, 8, 15 prosince, na Vánoce, na Nový Rok 1964 a 12 ledna 1964 měl první uzdravený p. farář Toman po nemoci v N. Hradku služby Boží od 3. list. 1963.

Počasí v roce 1963.

Nový rok 1963 začal se zimou dosti tuhou 13° pod nulou cesty zavátý, autobus od Nachoda na Hradek nejezdil jen do Čížkovy, okna potažena, omrzlá, větry od severu sněhu 60-70 cm. Po Vánoci autobus jede. Teprv 4 ledna okna od začátku prosince slzila při teplotě kol 0. Teprv 5 ledna jede Nachodský autobus na Hradek. 8 ledna teplota -7° pod 0 autobus zas z Hradku ke Borovému nejel, zima drží, 13. ledna 15° pod 0. 20 ledna je ještě 12° v týdnu od 21 do 27 ledna teplměr zvolna stoupal, ale jen na 6° pod 0. Ale ku konci ledna až do 8 února stále byl na 10° pod 0. 30 ledna byl 19° pod 0. — Za ten čas se občas přichumelilo občas jasno větry od severu. Po 8 únoru až do 20 se držel mráz do 5° po ten čas nízká oblačnost s mlhami občas smrák cesty zas byly. Po 20 únoru zas mrazy do konce února, 14, 15, 16 stejně pod 0 většinou jasno až začátkem března do 3. března 14-12°. 5. března 9°, pak dál se do 1. jarního dne 21 března teplota držela kolem 0, v poledních hodinách až 5° nad 0, v noci pak 3-4° pod 0. Sníh utával, cesty špatné s dírami. Koncem března zas přicházely mrazy, 24 března až 9° pod 0, jsou přeháňky, cesty zas blaty, při silnicích hluboky. Poslední týden v březnu byla pod mrakem přeháňky chladné větry od západu. Přes noc přituhlo 1 pl. pod 0 přes den 5-6° nad 0. Níže v kraji bez sněhu, u nás sníh nevyšel, drží zvlášť v místech od slunce, cesty přes den změkčí.

První týden v dubnu jarní počasí. Oblačno někdy jasno zas zamračeno ráno chladno pod 0 přes den 5-6° nad 0 ztrátily sníh velmi pomalu odchází. Vítr.

7. dubna poprvé v poli oráčeli mrtvý ztrátily sníh v celých polích mezemi, ve stínu. Na Velikonoce v neděli 14. dubna citelně chladno 5-5° nad 0, v pondělí Velikonoční pěkné teplo. V týdnu po Velikonocích pěkné teplo 16-20° +. Slabší i JZD sejí. Ke konci dubna od 21 dubna střídavě počasí, oblačno pod mrakem, studené větry od severu pršelo 1° nad 0 v poli se dělalo 30 dubna přes noc zamrzají mrazy každý den prší až do 28. května.

Setí se pozdě i zatemi, sázi se všude přes 15/5 do konce. V týdnu před Květnou v půlce května. Jabloně jen místy dle nálevů, tzv. 30, 31 května a 1 června.

Letos se sice pěkně selo ale 30 dubna začalo pršet, potom chodily přeháňky denně i s bouřkami to trvalo až do 28. 6. 29 května byl první den kdy nepršelo, kdo se opozdil se setím špatný dozrává a brambory se nůbec špatně rozvzelí denně pršelo špatně se rozlila hnojě, cesty namočeny a v poli se nemohl s fůrou hnojí hnout. Tím a práce s bramborami v poli zdrželi do konce května.

Statky v Dlouhém skončili 25/5 my 30/5. ale naše JZD mají práci s bramborami ještě rozdělanou i po květnu. Statky mají letos v Dlouhém 12 slováků s gazdou s nádavu. Je asi 5 mužských a 2 ženy, ostatní nalada děvčata.

V týdnu od 27. května do 2 června kuká každý den přes svátek v našem lese kukačka, kuká bez přestávek dlouhou dobu.

V první třetině měsíce června převládá pěkné počasí, poseté se brzičky ale stagnuje. Na Medarda prší 11 a 12 hezky, ostatní pršelo každý den do 23 neděle nedalo se sušit, příští týden, statky mají sušené rozcapky, vězny otava v tom roste, prosečeno od 11 června, prasr 22 června. Od 23. června do konce pěkné teplo, sušilo se a upravily brambory.

První týden v červenci pěkné teplo, sušilo se, druhý týden poslední 3 dni hezky, třetí týden pěkné, jen 19 a 20/7 sprchlo. Sušilo se ve 4. týdnu, jeden den hrozí. Do konce měsíce dosušeno, ale statky a JZD ještě sušili.

V srpnu první týden proměnlivé počasí. Statky skončili sušení na Panenskou, 11 srpna začalo žní, druhý týden proměnlivé bez deště. 18/8 neděle celý den pršelo a dal denně na Bartoloměje pěkně. 25/8 prší v Bystřicí dále pěkně, 28/8 přestává a konec deštivý.

Září. První týden deštivý. Jsou špatné žně, jarní žito vzešlá i v slze. Druhý týden oblačno, pomalu se klidí.

15 září v neděli sekli se obilí zkažené, vzrostlé zvlášť pšenice. Třetí týden prvně den prší, stále se klidí. IV. týden skončení přístavy, v noci se dodělaly žně.

Říjen I. týdenní proměnlivé. V 2. týdnu v hrabnách v druhé polovině týdne podzimní čas. 13/10 v neděli lusky rytířalo se. V 3. týdnu lusky, hrabny dodělány 18/10; obstojný konec měsíce, noci chladnější, ranní jinovatka do 10 hod. Dělá se obvyklé podzimní práce.

Listopad. V prvním týdnu pěkný podzimní čas, bylo přes den teplo, 5 list. mohl venku dělat bez kabátu, dělalo se hezky v poli. 4 listop. dodělali JZD brambory, v druhém týdnu občas sprchlo teplota do 8° nad 0, v třetím týdnu občas kapsalo, mohl dělat v poli, 22 listopadu se objevil první sníh do rána na 7 cm, ale druhý den mohl vlak. V posledním týdnu bylo většinou polojasno teplota od 5-10° nad 0.

3 prosince konec polní práce, ochladilo se 3° pod 0 umrzlo. Dál, zamračeno a polojasno teplota 3, 6, 7° pod 0 práce v dílně. 10, 11, 12 prosince zmrzlé půlky větrík od severu, jinak 8° pod 0, 12/12 padá zmrzlý sněžek, přes noc 12°, ve dne 7° pod 0, 14 prosince 16 st. pod 0, 15 prosince sněhu na 15 cm, 16 pros. 20-25 cm sněhu, obzvlášť jsou postiženy sněhem, padá zmrzlý sněžek, 20 prosince přes den 8-9 st. pod 0, v noci 14-15 st. pod 0 sněhu 25 cm. Vánoční svátky, ve středu se 25 a 26 pros. nyní počasí teplé kol 0 a méně pod 0. Poslední prosinec mlhavý s jinovatkou a ledovkami při teplotě 3-4° pod 0.

Kritická zima.

Po stručném uvedení jak vypadala zima u nás uvedeme stručně jak probíhala zima dle novin a zpráv jinde. Lidová demokracie z 15/1 přináší ve článku „Doprava bojuje s mrazem a sněhem", že po mrazivé neděli 13/1 ze 64 stakilometrů silnic se vytvořil shluk ledových závějí, závějemi byla ztížena železniční doprava, teploměr klesl na mínus 25 st (u nás 15 st.) v západních Čechách byla rychlice 70 km v hodině - na Slovensku zasypány tratě, zejména na zářezy. K vyproštění tratí pracují se železničáři brigády občanů a příslušníci armády. V okrese Příbram, pracuje 250 lidí a 12 pluhů, jeden z sjezdových se zhroutil. Led na Vltavě dosahuje tloušťky 25 cm, plavidla zamrzly. Na Karlovarsku jsou dvoumetrové závěje, které odstraňují buldozery a pluhy. V Orlických horách byla sněhová zábrana, byla přechodně zastavena doprava vlaková a autobusová.

16 ledna přináší Lid. dem. článek: „Boj s mrazivou vlnou vrcholí, vážná situace je na dálkových spojích. Teploměr

Skleslo mnohde pod 10 st pod 0 (u nás 14 st) závěje až 3 m vysoké u vlaků dálkových a Ostravsko-moravské rýsovány až 2 hodiny zpoždění. Na tratích zamrzají výhybky. Hlásí silnice ve Východočeském kraji projíždí 78 sněhových pluhů. Nejhorší situace je v Orlických horách kolem Lokytnice, Králíku, Jamného, Letohradu a j. Nepřetržitě musí odklízet 360 lidí. Železniční doprava má největší potíže se sněhem na Šumpersku a v oblasti Dolní Lipka. Dopravu ztěžují hromadící se závěje, zamrzající vagony, stojící vyznačí. Na Chomutovsku uvázly v závějích dva motorové vlaky. Mráz zasáhl na 30 st. pod 0.

*

17. ledna. V Karlových Varech na kolonádě skleslo teploměr na 21 st –. Na Olomoucku 4 metrové závěje. V okolí Šternberka 9 silnic nesjízdných. Ze závějí musely vyprošťovat vozidla. V České Třebové nitě a mísy uzavřely křižovatku na dráze. Za dopoledne 16. ledna nemohly z dep. Třebová přijmout 14 nákl. vlaků z Ostravské dráhy.

Nesnáze s sněhem a železniční dopravě. V Liberci na nádraží odklízelo sníh 150 brigádniků. Vlaky mají velké zpoždění. Mezi Tanvaldem a Smržovkou uvázl ve sněhu osobní vlak. Na trati Jičín–Hradec byl odpoledne přerušen provoz.

*

20. ledna. Článek: „Celá Evropa bojuje proti mrazům." V Jakutsku je 33 st mráz. Všechna dálkovadny v Belgii. Všude potíže s dopravou. Ngrchají v Hamburku na tlusté led a zamrzání přístavů. Na Rýně zastavena doprava a plavba. Kruté mrazy v Maďarsku. V Polsku mají ve Varšavě stargtě se zásobováním. Ve Švýcarsku v Curychu mráz 32 st – v Zürichu mají 24° stup. několik lidí nalezeno zmrzlých.

*

24. ledna. Katastrofální následky v Severní Americe. Ve státě nemají pitnou vodu. V severní Francii zastavili práci mnozí přísun materiálu pro mlýn. V severní Itálii 20° st. mrazy v Portugalii omezena dodávka plynu. Zatím prý v jižním Španělsku skupiny vydatně prší. Není naděje na zlepšení, hlásí z severního Jakové vyje nad Severním mořem. Zamrzají vlakové brzdy. Stále práce na tratích se sněhem, zejména na Moravě a Vysočině. Nejvíce potíží s vykládáním vagonů s uhlím a rudou, zmrzly na kámen. Trumpáče nepomáhají, vykládání jde pomalu. Zvěř dochází až k příbytkům. V Jihomoravských je nedostatek pitné vody. Chata ve Špindlu „Přehrada" uzavřena.

Z Polska přišla jelení zvěř, dochází k příbytkům.

Povolání, nabádající, přikonávat obtíže letošní zimy, jsmohat dopravě, rozprodávají z haly, z provozem. Řeky zamrzají nouzí o vodu. 23 ledna 20 stupňů pod 0.

*

26 ledna. Výzva ústř. výboru KSČ a vlády zmobilizovala tisíce brigádniků. Vagony se vykládají dynamitem. Na Jihomoravsku odpracovali železničáři 18.000 brigádnických hodin a občané 2.000 pracovních hodin. V Jihomoravském kraji přikročili k vyhlášení pomoci hladovění. V Severočeském kraji nové závěje. Děčínsko hlásí 125 cm sněhu.

*

29. ledna se píše: „A zase až třímetrové závěje. Zase se nové množství při teplotě až 18 st. mrazu. Napadlo 15–20 cm nového sněhu. Místy jsou závaty sotva uvolněné komunikace znovu a zase práce. Zvlášť na Sokolovsku a Kadaňsku. Statistika hlásí, že zvěř, pronikla prý mnoho hladových zajíců a koroptví. Zvěř dochází až k příbytkům a zajíci přišli až do Karlových Varů k lázním do sadů.

Třetí nejstudenější leden v tomto století. Letos průměrná teplota činila prý 6·3°C –. V roce 1940 = 8·7° C – a dva roky na to 8·6° C –. V minulém století byl leden chladnější v roce 1893 byl průměr mínus 7·8 st C. V roce 1864 = 7·4 st – C. Nejvíce ledové mrazy od počátku observatoře byly 1799.

*

29. ledna. V celé západní Evropě trpí nedostatkem topiva, elektřiny, energie, plynu a potravin. Škody dosahují miliardových částek. Ve Španělsku zničil mráz značného stromoví za 85 milionů dolarů.

*

30. ledna. Nová vlna mrazů v Evropě. Ve všech zemích západní Evropy se potýkají s nedostatkem uhlí. Ve Francii 20–27 st mrazů. Námořní doprava je zastavena, řeky zamrzly.

*

1. února. V Ostravě je nad normál 2.500 nevyložených vagónů. Podobná situace je v Severočeském revíru, nádraží plní plny uhelných vlaků. V důsledku zpoždění dopravy jde mnoho havířů pozdě do práce a také nachlazení vyřadilo z práce značný počet dělníků. Boj o železn. uhlí. Vody stále méně.

*

5 února. Krutá zima si vyžádala v Evropě 527 obětí. V Rakousku mají obavu, že železnice se zastaví. Vlaky mají 12 hod. zpoždění. Se sněhem bojují v Maďarsku, v Polsku i v Japonsku zuří 3 týdny sněhová vichřice. 30.000 železničářů a 22.000 jiných, bojují se závějemi.

6 února. Zima nepolevuje a narušuje normální život.

*

26 února. Nejkrutější zima v tomto století. Nebývalé mrazy na jižní Itálii, na italský Riviéře, pomrzla tyloniva citrusových stromů a třetí díl oliv. Ve Stockholmu vydala zima na jeden a půl milionu korun. V Říčanech Kategat již zamrzlo 200 lodí.

*

27 února. Letošní zima – miliardové škody. Jen v Belgii je na 200 mrtvých, 1 miliarda škod na sklenících 100.000 ha postiženo mrazem, nemocnice jsou přeplněny, železniční doprava ze 2/3 omezena, ve stavebnictví následkem zimy 150.000 nezaměstnaných.

28 února. Zima končí rekordními mrazy. Teploměr klesl na minus 32 st – C mrazu. Oravská přehrada u nás 12° – st mrazu. Řeky jsou prasknuty mrazem, řeky ztrácejí vodu. Bečva, Moravka, Beruška, Otava ztratily vodu. Jsou přítoky 15-40% proti dřívějšku. Nákladní auta vozí uhlí místo vlaku.

Nouze o proud, šetřit proudem.

Od nového roku denně vypínají elektrický proud, třeba po 2 až 3 hodiny, 2 krát až 3 krát denně. Hlásí se, že jsou řeky zamrzlý a že není voda a led, z nabádá by šetřit se každou lampičkou a nezapínaly se zbytečně ohřívací tělesa. Vypínají v nestejnou dobu, kdy na to není ohřívací přípravek. 2 ledna 1963 večer od 7 – 9 h, 3 ledna ráno od 7 – 9 hodin odpoledne od 2-5 hod. 4 ledna ráno od 9 – 11 hodin, večer od 5-7 hodin.

Denně rozdíl nabádají, že se má šetřit proudem. Řeky zamrzají, nouze o proud, v druhém týdnu v lednu nevypínaly. Vládní usnesení šetřit proudem. Stále rozhlas vybízí by se šetřilo proudem. Domácnosti nemají zbytečně plýtvat proudem, zbytečně nesvítit, netopit, ledničky vypínat. Jsou domácnosti, které propálí kolik set kilowat, to je nevypočítatelné, bylo by uspořitelných 80 kilowat měsíčně.

Je nedostatek uhlí, vagony jsou zamrzlý, šlapatě se vyhlazují a řeky jsou zamrzlé a nádrže bez vody. Píše se o nevyložených vagonech a na Ostravsku jsou celé nevyložené vlaky, přes 6.000 vagonů. Cesty jsou pro spousty sněhu neprůjezdné. Denně se píše o nevyložených vagonech po celé Evropě píše se o silných mrazech po celé Evropě a o spoustách sněhu

pluhy jsou stále v práci i brigády. U nás až na větší zimu to nebylo nějaké. Pololetní prázdniny pro nedostatek uhlí prodlouženy do 11 února. Stálé mrazy (začátek února v novinách), radiál závaty silnic, železnice, vagony vrzavé vody a uhlí zmrzlé nelze vyhledat, jen s námahou, uhlí rozvážejí na kladném auta. 26 dubna vypnuli elektřinu od 6-10 hodin i 27/4 od 6-10 hod.

Práce v poli.

Do pole se šlo nejprve 8 dubna jsou ještě místa s tvrdým sněhem, zvlášť v místech od stínce. Práce se vozí hnojí statky hlučeně sejí v JZD 18. 19. 20. 21 dubna tento den je mrazík 22 dubna, 17 května se první sázelo, špatně se sázelo, každý den do konce května přišlo. Statky v Dlouhém skončily 25/5 my 30/5 ale JZD ještě nejsou hotový. Statky v Dlouhém letos mají na sezonní práce 12 slováků s vídeňským gazdou je asi 5 mužských a ženy ostatní zvládá děvčata. 7 června JZD ještě sázeli brambory, statky začínají sušit. Státní statky sebrali jak. zemědělské družstvu (JZD) na Hamerský ve Březích č. 13. pozemky všechny před okny z Frankova kluku, JZD to užívalo od 1960 ještě tento rok pomáhá klízení.

Prvního týdne (17 – 23 června) nedá se sušit, statky mají sušení rozcapky, řezny, otava v tomto roste, posečeno od 11. června, psáno této 22/6. Je 27/6 statky na Hamerským stále nic nedělají, řádky posečeny v otavě není zvykl. 27/6 na Hradeckým kopci (to mají statky farma Hradek) plus kup. Statky mají na Březí (farma Dlouhé) 4 týdny posečeny louka a pole rozdělány, mrtvý zarostlý v otavě vymokly řezny do června dílem shnilý, roztahaný po loukách a polích zvlášť na Hamerským. Tak, že hospodáři škoda velká, přes nikdy to nebylo. (8.7.1963). 19 července statky skládají na Hamerským posečeny 11 a 12 června. — 15, 16 a 17 července sušil ještě JZD a statky pro kopci Hradek. 22 července statky Dlouhé začínají sušit na Remízových úhorách, které jsou hned na ještě sušil 29/7. Ještě se sušil 31/7 – 3/8 na Remíz. 6 srpna v klidu a 7 srpna skončeno na Remízových úhorách, ještě jsou sušit palouky na Remíz. 12 srpna statky obrůkají žito a 13/8 začínají sklet žito, ale zlobí je to, 26/8 dokončeny na Březským za mrazem na Hradeckým - Hradek mají začínat. 23.8. uklízí na Remízovým palouky.

25 srpna v Bystřeném Proud v poli v Tisu v Janově plus pana Kučery. 26/8 statky v Dlouhém klidu žito a zrovna mlátí. Sečou žito u Zvidra kombajnem 4. září a oves na farách konč. 9 září. 12 září uklízí 3 kombajny přezrálý oves. 17 září statky Dlouhé mlátí kombajnem na poli v pátračích zkažené úplně zrostlé žito (na Martenkovým ve Březí č. 7 a Borovým č. 7. 17 října statky Dl. dodělaly brambory (my 18. 11. 23 října statky uklízí po kombajnu s pole slámu, JZD jsou ještě v Brantlách Vedoucím u statků v Dlouhém Jan Láp z Dlouhého č. 34. Jen v listopadu roku 1963.

V roce 1963 z okolí odešli!

9. I. 1963 † v N. Hrádku Anežka Fišerová prov. Dusilová.

Ve středu dne 9. ledna 1963 zemřela v N. Hrádku spolužačka z obecné školy v N. Hrádku Anežka Fišerová (Anežka Fischova) provdaná Dusilová. Vynu byla již na školách roku tohoto ve stáří 70 let. Narodila se 1892, byla to dcera Barbiny rozené Suchankové z Nyklas provdané Fišerové a vrchnej. Fišer byl z Bohdanova a po dvou hrdinských za Rakouska z Borového, posledně bydlící dole v Smržném. Když Anežka Fišerová vyšla školu, chodila do fabriky-tkalcovny a jako tovární dělnice se provdala v N. Hrádku za dvaatřicátého Dusila. Nebyla v podstatě zanesl, otec jí záhy zemřel, měla holčičku sirotka a bratry, oženy ze vzdálenějších. Jedna mladší sestra se jmenovala Ptáčková za nevlastního otce Ptáčka. Po matčině smrti matky provdána za krejčího Vlastníka ze Špech potom nevlast. bratry se jmenovali Ptáčkovi. Zemřela Anežka měla pohnutý znamení 1 dceru, která ji před 3 roky zemřela. Anežka byla ženou veselou, dosti hovorná společenskou, chodila se svým manželem do plesů zvláště hasičského, ont Dusil byl do posledka u hasičů. A když již byla odvoru nemohla přes plesu v hrobě. Pohřeb měla jako římsko-katolická; pohřbena v N. Hrádku. Její matka byla také známá, byla to z Mezilesí Pavla Suchankova, sestra u Černého lesa Anny Bekové v Dlouhém.

9. I. 1963 † v N. Hrádku financ J. Vacek.

9. ledna 1963 zemřel v N. Hrádku financ Josef Vacek vrchní respicient finanční stráže v. v. jako velitel býv. stanice v N. Hrádku za první republiky. Usídlel s rodinou v N. Hrádku, kde si postavil na kukačce při silnici k Borovému pěkný rodinný domek. Jeho dceru si vzal za manželku Jindřich Šotola účetního a později a tohoto času hostinský v hostinci Václavy Lepší v Novém Hrádku v náměstí. Vacek byl delší čas churav, byl prostředního postavy a silné stavby těla. Byl členem Sboru dobrovolných hasičů a byl Karlu Zelenému v mnohém v cestách na pohřby. Více nebyl ku spatření. Když byl zet Šotola v hostinci, pomáhal tomuto, obsluhoval hosty, býval úslužným. Byl v okolí známým.

18. I. 1963 † v N. Hrádku hajný Ant. Šotola. č. 230

V pátek 18. ledna 1963 zemřel v N. Hrádku v Bukovém lesní hajný Antonín Šotola ve věku 51 let. Narodil se 1911 ve Smržném, byl to syn ručního tkalce Jos. Šotoly zemřelého 29. 7. 1939 v Písku, bytem ve Smržném a N. Hrádkově dcery krejčí Marie Šotolové, Smržného-Ant. Šotola od svého mládí byl zaměstnán v lese a později se stal hajným, sloužil naposledy u statku Slavíků v Polně, Trhnburk, pod nadělením Mysátkový. Byl ženat, přivdal se do chalupy v N. Hrádku, měl za ženu z Bukova Anežku Vaňkovou. Byl prostředního postavy v obličeji červený, kluky chodil v zeleném hajenském oblečku, bylo ho vídat často v N. Hrádku v hostincích ve společnosti. Byl vyznáním církve československé, zemřel na rakovinu jater a v pátek 25. 1. v Putimi byl uložen. Zůstává po něm manželka a dítky.

30. I. 1963 † v N. Hrádku Ferdinand Fišer, u obce tajemník.

Ve středu dne 30. ledna 1963 zemřel v N. Hrádku dlouholetý tajemník, písař u obecního úřadu, po r. 1945 jako vedoucí administrativní síla u Místního národního výboru, zemřel ve věku 65 let. Narodil se v N. Hrádku, otec Fišer mu záhy brzo zemřel, matka z podruhé provdala za Jos. Housera proto mu jmenovali také Fišera Housera. Vychodil obecnou školu v N. Hrádku a pomáhal doma rodičům při textilním obchodě. Později se dělal k obci písaře, tajemníka, kterouto funkci zastával po mnoho roků, má 45–50 roků v obci. Zapracoval se v úřadě, znal a věděl jak se kdo v N. Hrádku jmenuje, kdy se kdo narodil, věděl o všech domovských příslušnících, znal v obci všechna popisná čísla, ustavoval směle a uměl rozpočty a účty jak školní, tak obecní, říkalo se o něm, že má všechno jako v malíčku. Byl k lidem vlídným, rád vyhověl, ženil se v pokročilém věku, vzal si za ženu z Hrádku z náměstí Ludmilu Šafářovou, ale dítky neměli. Fišer byl společenským, chodil do hostince také pravidelně, na pivo, sehrát mariáš, pokecat se. Žil v rodičovském domě čp. 22, v náměstí, poslední rohový v řadě u kostela do ulice hradní. Zemřelý F. Fišer, byl slabší, útlejší postavy, oblékal každého dlouhé „paroží" kouřil cigaretu, měl starší sestru Růženu 1870 narozenou, provdanou za Jos. Fialu v N. Hrádku, dům v Pohořelské ulici. Zemřel na rakovinu jícnu, pohřeb měl 2 února, vyznání československé.

22. III. 1963 † v N. Hrádku Anna Šintáková

v pátek 22 března 1963 zemřela v N. Hrádku pod obecnou školou bývalá rolnice Anna Šintáková vdova po rolníku Robertu Šintákovi v N. Hrádku čp. 98. Zemřela ve stáří 76 roku. Narodila se v N. Hrádku 1887, byla rodem Pinkasova, zdědila po dědu Vondrejcovi, budovu č. 98 pod obecnou školou s pozemky, mezi kterými chodívalo se Brů na Hrádek, Smrčinou a nad Smrčinou (lesíkem) po obou stranách cesty. Anna Šintáková se provdala za Roberta Šintáka, který se opravdu věnoval zemědělství celé, dával si dělat i hůl, se kterým tu pracoval. Šintákovým se v manželství narodily 4 dcery, jsou na zimě provdané. Zemřela Anna Šintáková, zaměstnaná v zemědělství, málo si zažívala, kdy oddechla. Když již dcery byly provdány manžel Robert Šinták zemřel 16. května 1944 v 63 letech, tu pokračovala manželka jako vdova 57 let čítající v již hospodářství pokračovala své dceři Boženě provdané za Emila Hradeckého, nyní Čudolínu Hradeckého kováře pocházejícího z Javora ale usídlenému v Olešnici. U Hradeckých hospodářství vedli dále nepřetržitě, drželi také čeledína hospodařili až do času, kdy byl provádění všeobecné nátlak do státního statku do roku 1957 (od r. 1944–1957). Poslední léta byla Šintáková na odpočinku, pokračovala mezi dům, pokud dovolovaly síly. Jako římsko-katolická zaopatřena sv. svátostmi, pokřtěn římsko-kat. muka z domu smutku, 26. března o půl třetí hodině odpoledne.

27. III. 1963 † u Jedle (Borová) Václ. Ptáček.

Ve středu 27. března 1963 zemřel u Jedle (Borová) vdovec Václav Ptáček (Venceka Ptáčka) ve stáří 80 roku. Pokud zpráma byl ze tří dítek, měl staršího bratra invalidu Františka z první světové války byl raněn do páteře, nemohl chodit, měl za ženu Annu Novákovou z Novohradských Hor (Pachora) a mladší sestru Josefu (Kpihu) Otu Františka a Jeníka již po léta zemřelí. Jeníka zemřela jako svobodná dívka, chodila také k zabavám. Václav vzal si za ženu Honkovou, malířovu dceru z N. Hrádku, přišel se do N. Hrádku k malířům Honkovi, bylo tu pěkné velké zděné stavení, poblíž Sokolovny (dnes státní statky) ale manželka Ptáčkova-Honková mu brzo před mnoha a mnoha lety zemřela bez dětí, odešel z Hrádku

jako vdovec zpátky domu, ku bratru Františkovi kde v hospodářském stavení u práce nešťastného bratra invalidy pracoval a když ten asi kříd 10.–15 léty zemřel, také bez dětí, žil a pracoval s rodinou po bratrově a vedl menší hospodářství až do zabrání státními statky. Když Václav Ptáček zemřel, vdova po Františkovi se se stavením nad vystěhovala a chalupa u Jedle zůstala prázdná. Václav Ptáček jako zima zo katolík, chodil na Hrádek každou neděli do kostela bylo ho vidět jako stěhujícího většího na náměstí a v kostele sedával na levo pod kruchtou v lavičkách, kde sedávají občané z Borového.

21. IV. 1963 † v N. Hrádku Bedřich Přibyl. č. 107

v neděli 21 dubna 1963 zemřel v N. Hrádku v Bukovci Bedřich Přibyl ve stáří 76 roku. Byl to textilní továrník dělník, nyní již na důchodě, měl za ženu Bekovu dceru Romana Beka. Přibylovi se z manželství narodily pokud známo 2 dítky, syn zemřel byl v N. Hrádku v obecném domě při Kachlo-keramice dcera snad svob. Bedřich Přibyl jako zima katolík chodil na služby Boží a bylo ho v neděli vidět na náměstí. Jinak byl tichý, skromný, nenárokný, hostince nenavštěvoval.

14. V. 1963 † v Polomech Marie Neugebauerová.

v úterý 14. května 1963 zemřela v Polomech vdova Marie Neugebauerová, tchýně Josefa Čejnara syna Otbina Čejnara z Lužan 61. Je to Čejnar matka zdy Josefa Čejnara Marie Čejnarové, zemřela ve stáří 91 a půl roku. Narodila se 29. října 1871 v Uhřínově, dcera Terezie Ehlové, byla to vemka čísky nemůcka, provdaná v Sedlnově za chalupníka se dvorem Adolfa Neugebauera, byl to druhý barák v Bruce pod horami. Pokud známo Neugebauerovi měli dceru Marii v roce 1910 narozenou, která se 30/4 1929 provdala za Josefa Čejnara z Lužan který se z vesnice Sedlnova přiženil. V roce 1938 když rodina Čejnarova jako čeští ze Sudet ze Sedlnova před Sudetáky utekla k nám do Protektorátu a usadila se v Lužanech šlechta tato Marie Neugebauerová s mladými do Lužan do č. 62, kdy jsou chalupy, kde příslušníci příchalcovině v rodině mladých. K po převratu 1945 s mladými zpátky do Polomu do místa Zimla Hrejba kteří si po Němcích zabrali, kde dožívala až v takovém vysokém věku zemřela a 17 května pohřbena v Sedlnově.

22. VII. 1963 † ve Vrchu Božena Bošová rodem Popelková.

V pondělí 22 července 1963 zemřela náhle Božena Bošová, rodem Popelková, manželka rolníka Adolfa Boše ve Vrchu č. 9. Zemřela doma venku u chalupy na břehu při práci, když sekla trávu, udělalo se jí při sečení asi nevolno, odložila kosu, usedla na břehu, byla zachvácena sídlem mrtvicí, nesla dělat cestu domů, byla spatřena a shledána již mrtvou, za pomoci sousedů Martínkových zanesena domů do chalupy. Zemřela ve věku 64 let. Narodila se 14 června 1899 na Svěženských končinách „Pod borovou" čp. 20 byla to dcera Josefa Popelky chalupníka a domkáře Makce ve Svěženém čp. 120, 12. července 1941 zemřelého a Marie Šmajdrové 17. dubna 1958 zemřelé. Zemřelá byla z 5 dětí nejstarší, první byl syn Josef nar. 8/4. 1896 zemřelý 1926, syn Adolf nar. 20.5. 1909, oddán 26/7. 1942 s Bedřiškou Hofmannovou, zemřelý 29.4. 1958, syn bratr Rudolf nar. 29/5. 1909 zemřel za 2 dny a dcera sestra Bedřiška nar. 28.4. 1910 oddána s Augustinem Havránkem. Božena zůstala doma u rodičů, vychodila dvanáctidenní obecnou školu ve Svěženém, po docházce školy, kterou vyšla 1913 pomáhala doma při chalupě a řemeslování u rodičů a krátkou dobu sloužila v Janově v hostinci u Rudly Šmajdra u strýce až do prodaní 26.6. 1921. Prodala se za Adolfa Boše narozeného 17/3 1899 majitele chalupy ve Vrchu č.6 a 2 ha pozemků. Postavěné do chalupy ve Vrchu, kde se též řemeslo za mého stavení. Chalupu tuto však 26.8. 1926 prodali bratru Petru Bošovi s 52 ary pozemku a koupili chalupu od Františky Pitrové z Provodu s 2 ha 53 ary pozemků a sem se přestěhovali. Tady mladí manželé hospodařili v zimě řemeslo vali až dosud, stará, zůstali bezdětní. Obhospodařovali přes 5 ha pozemků a chovali 5-6 krav a koně dobytka. Prožili zde jakýsi pravdivý bezruchý život, v zaměstnání mnohokrát nebyli, práce měli dost, hospodařili dobře, manžel Boš zastával práci při hospodářství v poli a v domácnosti hospodyňské v chlévě, při kuchyni v chlívě a jinde. Manžel Boš byl dříve v domácnosti (manželka jakési žádná) takže mimo domov společenského se nezúčastňoval, veřejný činným nebyl, jen v domácnosti a při domácnosti. Domácnost a dvůr drželi upravenou čistý, chalupu starou a rozlehlou dávali do pořádku

slaměný kryt na chalupě odstranili, nahradili krytinou z tašek, kachlami, byli světnice, chodníčky přes síň, oblečení, zřídili si malou kuchyňku, kde vařili, prali, jedli a ze velké světnice, zřídili ložnici a jiný. Na práce v poli nejednali si pomocníky sami. Pořídili si také stroje, secí, vyžínací motor benzínový a pod. Potkalo je také doby s pátnější, manželce Boženě přestalo sloužit zdraví. Onemocněla, lékař ji odkázal na nemocniční léčení, 16. února 1959 vstoupila z Rychnova do nemocnice přes hledanou plicní chorobu, kdež pobyla 5 neděl. Byla nějakou dobu doma přijata pro ni, sdnila a zapezdila ji ku dlouhavému pléčení do Žamberku, kdež si polžela přes 2 měsíce. Po tento čas manželčina léčení o nemocnici obstarával domácnost a hospodářství s 5 kusy dobytka manžel Boš sám a sám a při tom jel ještě občas k manželce do nemocnice na návštěvu. Po propuštění z nemocnice hospodařil s vypětím svých sil a možností dál, vyřizuje se s dodávkami všech předepisovaných zemědělských produktů až do odevzdání hospodaření na pozemcích státu v roce 1959, kdy se převádí všeobecný nábor a i vlastní Boží odevzdávají 5 ha 47 arů pozemků, 3 krávy a 2 jalovice a ponechává pouze 12 arů zahumenku pro svou potřebu 1 kozy. Boš potom by si přivydělával ku skromnému důchodu 245- Kčs měsíčně Božena manželka důchod nepobírala, chodil potom Boš nějaký čas ku sekání s Dlouhým hnítě a pást dobytek ale poněvadž to byla práce nad jeho síly (68 let), byl nucen to poskytované zaměstnání nastatku nechat a chodil potom při stavbě nového silničního přes Olšinku (od 8/9. do 1.11. 1961 v noci hlídat jednak materiál stavební a také by z toho nevyšlo. Když to skončilo, tak chodil hlídat v noci přes rok do onemocnění do Detachy u Svěženského mostu. Po tento čas manželka obstarávala domácnost, úklid a pod. dvorský již jen kozu. Manžel Boš to jara 1963 onemocněl, brzy asi v srpnu den 22/7 nastěhoval kozu trávy, nesbrnkla se asi nanosila, stalo se jak již v začátku uvedeno, přišel pro práci, zachvátil a byl mrtev. Tak nenadále a náhle zemřela a navždy nám odešla dobrá manželka a matka Adolfova Božena. Byla to pro blízké velké překvapení a nejen pro Boše, ale pro nás v obci a v okolí všechny. Byl jí vypraven krásný pohřeb z Hradku z kostela z hudbou 25. června o 3 hod. odp. za velké účasti. Do kostela pro zesnulou, šla malá, v poslední době již nemocná, jsou rům-katolíci. Pozůstalý manžel, choť od zemřelé své ženy každou neděli na Hradek do kostela, jezdil autobusem, provázeje mne choť na tuto cestu, s manželi jemu pozůstalému jsou spřízněni z Rokole hostinský a jeho manželka Bedřiška Popelková vdova po Adolfu Popelkovi, bratru zemřelé Boženy Bošové.

5.12.1958 odevzdala se nemocnice okresní v Ústí nad Orlicí, kdež pobyla 5 neděl. Dne roku 1959

22. VII. 1963 † v Mezlesím Božena Matějová roz. Smolová.

V pondělí 22 července 1963 zemřela v Mezlesím Božena Matějova, rozená Smolova pod Borovinou, manželka Františka Matěje, majitele rolnické usedlosti v Mezlesím, který tam kmitl koncem listopadu 1956. Před tím bydlela rodina Matějova u nás na Novohradeckých Končinách u Pavů u silnice č. 159. Zemřela ve stáří 59 let. Narodila se 22. ledna 1912 ve Sněžném pod Borovinou č. 65, byla to dcera 2. 4. 1923 zemřelého Aloise Smoly a 19. 5. 1950 16. 11. zemřelé Františky Martinkovy. Po vyjití školy ve Sněžném byla doma u rodičů a vyučena, chodila jako tkadlena dělat do místních tkalcoven. V roce 1936, 8. srpna se provdala za chalupníka a tkalce Františka Matěje na Hradecké Končinách u Pavů č. 158, kterou Fr. Matěj podědil od matky. Božena Matějová, byla z 8 dětí. Nejstarší byla Anežka nar. 1899 provdaná Vernerová z Mýtkovic, Čk. vdova Bedřich nar. 1902, ženat z Olešnice, Ladislav nar. 1907 † 1961 Bohuslav nar. 1909 ženat z N. Města, Jan nar. 1914 prov. Suchánková z Semdražic, František nar. 1916 prov. za J. Vondráčka je doma a Alma nar. 1919 provdaná Jiráková ze Sněžného. Božena dostala se do chalupy na Hradecký Končinách č. 158 s pozemky asi 8 korců. Ale chalupa potřebovala nové opravy a proto se s ní po válce dobře nevyšetřovalo a najmuli si chalupu č. 159 u silnice od Karla Čtvrtečky, který bydlí ve Vanově, ale byla čtvrtečkovi zkonfiskována. Odtud i odtud chodil Matěj do místních tkalcoven dělat, při tom obhospodařují pozemky od obou chalup, kolem 15 korců pozemků, chovají 2 krávy, skládku prací, dříví, slámy a pod. mají průměrně v č. 158, dobytek pak v č. 159. Matějovými se narodilo v manželství 5 dětí: Josef, Marie, Jakub, Eva a Božena. Chtěje se osamostatnit, nechtěje být v nájmu a mající uspořených peněz, stále něco kupovali, až koncem roku 1956, koupili v Mezlesím od Ptáčkova syna Josefa, otec pochází ze Pavů č. 20, hospodářskou usedlost s pozemky za 35.000 Kčs. Sem se 1956 do konce roku nastěhovali. Ale zde v Mezlesím se dlouho za samostatnost neteší, byli nuceni 1958 vstoupit s pozemky do JZD a hospodařit společně v JZD, při tom ale doma manželka Božena dělá doma za mechanického stavu. Odtud z Mezlesí se sem nevrátila dcera a po několika těch onemocněla. Božena byla delší čas nemocná na srdce, až dostala zápal plic a zesnula. Pohřeb byl 24. 7. v 15 hodin, převezena na Novohradecký hřbitov a z kostela ve Hradku měla řím. kat. pohřeb. Byla prostřední, snad menší postavy, zavalitá, silná, ale dlouhého věku se nedočkala. Pobyla zde od mládí do provdání a 20 let provdaná, celkem 74 let.

22. VII. 1963 † Josef Andrš z Pačkovy č. 253

V pondělí 22. července 1963, zemřel na Novohradeckých Končinách na Pačkově čp. 253 Josef Andrš, chalupník a tkadlec, toho času dlacho dec, zemřel doma ve stáří 70 roků, narodil se 1893, byl to syn Jana Andrše z N. Hradku č. 253 a Františky Švecovy z Dobrače. Josef Andrš byl ze 3 dětí nejmladším. Kristina provd. Bosiva z Č. vdova ve Sněžném, Jan vdovec v N. Hradku. Vyšel 1907 obecnou školu v N. Hradku, vyučil se tkalcovskému řemeslu, dělal za stavem, později po rodičích chalupu na Pačkově, otec mu zemřel 1913 matka dříve. Oženil se s Emilií Hanzlíkovou ze Sněžného, obhospodařovali si chalupu, kousek pole chovali také dříve krávu, ale když s ní měli odvodu, krávu dali již chovali kozy a dělali za ručního stavu. Andršovi vyučili zahradnictví a jeden syn Ferdinand, který se šel po vyjití školy učit zahradnictví a je v tom obor mistr vyškolený a činný. Andrš byl divous, nebyl nic společenským, měl výstupy s listonošem Štěpánem, se sousedy a s každým, kdo zavadil o jeho pozemek; měl za zlý hříchy s čtenářem novin. Nedbal žádné návštěvy na kus basy od vydavatelů, četníků se zdálo, za hodinového vyšlého, Andrše zastaví a zjišťuje o tomto. Andrš se vzpírá, četník hrozící byšel s cancem na dalších, ten nechtěl jet, tak dostal nějaký střelec, Andrš se bránil a láteřil, čímž jeník. A když bylo po žalo, přezat byl četník oblášen jako pro věnec příliš hrubý. – Místní národní výbor v N. Hradku, poskytnul Andršovi jako chudému důchodci s nepatrným důchodem práci, oprávky cest a možnost přivydělání; Andrš měl s Mist. Nár. výborem také nedorozumění o hlučnější zpoždění a práci nechal. Do hostince nechodil, s nikým se nebavil – samotář, nikdo k němu nešel. A snad při prodloužení výstupu s nikým kdo šel přes jeho pozemek, byl poslušnost zachránit mrtvice. Andrš byl ku stáru trochu naříkavým, lékaři v hotový prodej. Byl drobné menší postavy, chodívo nedělích přes kopec na Hradek do řím.-katol. kostela, v zimě v chlupaté čepici skrčen, jakoby polehán, vždy spěchal k domu, nikoho se nevšímal. Pohřeb šel z pátek 26. 7. v 10. hod. Žůstává po něm manželka a syn Ferdinand s rodinou který je mimo domov. Vdova Emilie bydlí nyní na Pačkově v baráčku sama.

30. IX. 1963 † v Tisu Josef Švorc.

V pondělí 30 září 1963 zemřel v Tisu v čp. 40 Josef Švorc bývalý rolník, dlouholetý starosta obce přes druhou světovou válku, nyní již na odpočinku, důchodce, ale JZD v Tisu pořád shoří do poslední doby činný. Zemřel ve věku 74 let. Narodil se 8/4. 1889 v Tisu, vychodil obecnou školu v Novém Hrádku, byl našim spolužákem, byl jediným synem v Tisu na dvorišti J. Švorce, je to první stavení, když

se vyjde z lesa, ode Rzi z kraje u cesty a proto zůstal doma a převzal po rodičích chalupu s polem. 6. listopadu 1912 se oženil s Annou Machorkou z Bystrého č. 99, je to ze Skahulcova hostince, je o rok mladší. Matka Švorcova brzo po svatbě odešla před otcem, který se potom ještě oženil podruhé, vzal si za ženu vdovu Matějovou a koupil pole u baráku s polem od Jindřicha Bose na Hradeckých končinách č. 168 kde potom bydlel. Mladý Švorc tím jakii ranálů, hospodařil, hospodářství zvětšoval, přikoupil pozemky, vystavěl si přes cestu velkou stodolu, práce měl dosti, narodilo se jim v manželství 3 dítky, Josef, Adolf, Marie. Přitom byl Švorc pořád veřejně činný, byl dlouholetým starostou obce, zvlášť pro dvě hory válčil za Němců, byl členem kamenického sboru, v ochotnické v Tisu, za první světové vojny byl přes celou válku na vojně ve válce u kanonýrů, mnoho o tom vyprávěl, jako starosta obce byl prozíravý, uměl dobře psát, vedl se rady, byl pozdržel léta ve výboru okresní hospodářské záložny v Novém Městě, hrál divadla a td. Byl dost společenský, chodil za mladších let do zábav, byl také v Bale jednou na Rzech u Štědršů, v mladších letech chodil do poslední doby odpoledne do hostinců v Pohoří a když sloučili obce Tis s Janovem, chodil pak také do Janova k hostinskému Trautu Hradeckému. Při kamenických bálech, brali Švorce do poslední doby k vybírání vstupného. Když děti dorostly, tak se jim rozešly. Nejstarší syn Josef, který měl hospodářskou školu ve Smečnicích, předčasně tvrdý před druhou válkou zemřel. Druhý syn zámečnické se oženil a bydlel v N. Městě Jindř. a dcera Marie se provdala za Skahulcova syna ze Střížného a ti se odstěhovali na Brumovsku v Martinkovicích velké hospodářství. A tak Švorcovi po druhé válce, žili sami, hospodařili pilně, všemu stačili zdárkami, až když přišla doba zakládání Jed. hospodářských družstev, vstoupili do družstva a bylo to pro ně šťastnou vysvobozením. Byli již staří, brali důchod 260 Kčs, družstvo potom ona a ještě si Švorc přivydělával u družstva, jak mohl pomáhal, ani již nemusel, ovšem že zastával práce lehčí, ale dělal. Býval jsem u něho někdy po válce, zašel jsem někdy kmotřinu schválně rád vyprávěl o vojně o starostování a veřejné politické situaci, měl a sledoval radio, odebíral Zemědělské noviny, ty četl a sledoval, papíru měl po stole

mnoho pohovořili jsme, kouřil dlouhé nerčínu, vyprávěl, čím odbýval dobytek sama, domácnost měli prostěl, lavici a asi tři židle, nějaký obraz svatých na zdi, radio v rohu nějaká bytka mušátu, u postele ležel veliký pekelný. Švorcova vždy předmětla v obyčejném selském větším hrnečku kávu a nějaký dvlek anebo chleba a na talíři máslo. Švorc měl na polici větší tahací harmoniku, dvouřadovku s mutacemi a také velkou na ni zahrál, v hostinci pak, když se zpívalo, chytil se také a zpíval, ty starozvětské písně, ale nemá v opilosti, neopíjel se. Byl prostřední, zavalité postavy, statný, pod nosem bílý krátký knír a vlasy nazpátek česané, bílé jako sněhová, plných tváří usmívavé se. Tak jsem ho viděl také poslední v rakvi při pohřbu, když ho měli v kostele v rakvi odkrytého. Pohřeb měl se čtvrtek 3. října o 10. hodině z kostela v novém Hrádku. Zůstává po něm v roku pokročilém sestra vdova, zůstala v chalupě sama přes zimu se přestěhovala do N. Města k synovi, z jara zas přišla do chalupy v Tisu zpět a je tu sama dál.

9. X. 1963 † v Tisu Josef Kárník, sama péče.

Ve středu 9. října 1963, zemřel v Tisu ve Machorkově dělník na důchodě Josef Kárník, ženatý, ale odešlý od ženy Sukovy ze Smržalcovy a snad rozvedený vdavky „Sama péče", pocházel z Hradku, matku měl v obecním domě v městečku školy, v které bydlel a která když 1962 zemřela, potloukal se a posledně se držel v Tisu u o 25 let starší vdovy Machorkové, která tu bydlela v baráku sama. Kárník prodléval dost často v hostinčích, popíjel, usmíval se z každý věcný pohovor s ním nebyl. To dělal dřív jsem nevěděl, ovšem kalil, že v nemocnici kdesi v Havlíčkově Brodě poslouchal a zabýval se s mrtvými mrtvými. Stojil, přenášel mýl je a pod. Měl nyní služný důchod kol 700 Kčs. a činně. Posledně se tedy zdržoval v Tisu u staré vdovy Machorkové a když zemřely (30. 9. 1963) Jos. Švorc a v obci Tisu shánělí hasiči ku pohřbu, tu se Kárník také ustrojil do hasičského stejnokroje a šel s hasiči na pohřeb. Bylo jich asi 10-12. A když bylo po pohřbu, tu hasiči zapíjeli smutek po Švorcovi, šli do Janova, kde se zdrželi pozdě do noci. Noc ze 3 na 4 října byla chladná a Kárník podnapilý

se vrátil z Janova z hospody k Tesu, v Tisu se pomíčkou padlých v první světové válce upadl, usnul a za chlad ných nocí nastydnul, dostal zápal plic a 9 října zemřel. Pohřeb z Tisu se konal 5 dne pro Svátcích, pohřbu zemřelého se zúčastnil velký počet lidí ze širokého okolí. Farník byl v okolí všude známý.

14. X. 1963 † v Olešnici truhlář Hamerský.

V pondělí 14 října 1963 zemřel v Olešnici v čp. 141 ve truhlář Josef Hamerský, ženatý ale bezdětný ve stáří 56 let. Zemřel na rakovinu. Narodil se 1907, byl to syn Josefa Hamerského truhláře a matky rodem Mlavého. Otec zemřelého v roce 1923 vystavěl si družstevní domek, v řadě domků nad náměstíčkem se 4 místnostmi kde truhlařil, ale za okupace v roce 1938 Olešnými uvítán Hamerských jako čeští bratrstvá a vyhošťován se do Polruby, kde otec Hamerský zemřel. Po válce domek obýval Olešnici, Richard Zetener, dělník, po válce začal zde bydlet nyní zemřelý Josef Hamerský, truhlář, otec ho vyučil a asi půl 10 leta se teprv oženil. Zavedl se truhlařinu, pomalu truhlařil, zastupoval v Olešnici při pohřbech pohřební ústav, vypravoval pohřby a poslední léta dělal údržbáře ve Smržce. Družstvo pro zpracování odpadových hmot, nejvíce z kůže) Hamerský byl všeobecně známý, společenský, v mládích se dostavoval do hostince v Olešnici, Národního domu, kde někdy vypomáhal hostinskému zastával občas, sám si občas cigár dával černou kávu. Byl dobrácké povahy, hrozný humorista v hospodě, nejvíce se bavil ve stáří, při volném pohybu. Byl prostředního postavy, silný, vídeň ve světlejším obleku, hubeného hodně šilého obličeje, jakoby byl přimhuřoval oči v řeči některa slova protahoval, hůře chodil, dobře nemohl. Zemřel jako čín. katolík, pohřben z Olešnice, celkem služný tichý člověk, škoda ho. Dělal nám také práce truhlářské, dveře do kozovlek zámku za 300 Kčs dříve dáno své. Byl delší čas ranový přes půl roku. Zůstala bezdětná vdova, Hamerský měl v Olešnici 2 sestry: Klubertovou a Malaškovou.

14. X. 1963 † ve Smržném statecká Grimka.

V pondělí 14. října 1963 zemřela ve Smržném, Marie Grimová rozená Krejčová, Statecká Grimka vdova po 26/2 1946 zemřelém Josefu Grimovi, statkovém čp. 50 ve Smržném ve stáří 84 letým. Byla rozená Krejčová, dcera Jana Krejčího rolníka a obchodníka ve dvorním ve Smržném na horním

konci čp. 111. Byla pokud známo z 5 dětí: Anežka provd. Novotná ve Smržném č. 12, Josef hospodář na úhorách po válce zavražděný, Ferdinand ve Smržném, Julie a Zdeněk Marii, provdala se do statkového statku ve Smržném čp. 50, kde chovali stále pár koní a přes 20 kusů hov. dobytka, byla také jeden čas po válce roku paní starostovou v Smržném. Ve Smržném narodili 2 dítky, dcera provdala za učitele Drahorádu a syn Josef nar. 1909 převzal statek. Když se syn oženil z Janova Lhenských, žili stará na odpočinku, ve staré škole, brali výměnek. Když manžel Grimů v roce 1946 zemřel, žila sama. Byla v církvi československé.

30. X. 1963 † v Olešnici Vendelín Přibyl č. 76 k.

Ve středu 30. října 1963 zemřel v Horní Olešnici č. 76 k Vendelín Přibyl, bývalý tovární thadlec u Fr. Schroll, nyní důchodce, zemřel ve věku 69 roku. Narodil se 13 února 1894 ve Rzechy čp. 17 v hostinci „Na kopci" u Přibylů, byl to syn Josefa Přibyla hostinského ve Rzechy č. 17 a Karoliny Balcarový z Blatiny č. 20. Vendelín byl ze 13 dětí devátý. Adolf 1884, Emilie v Olešnici č. 113 k, Ferdinand 1885. Bydlel v Olešnici 137 m zemřel 1927, Josef 1887 v Polsku, Julie 1888 provd. Hradecká † 1961 Anna 1890 provd. Šafránková, Anežka 1892 † 1893, - Vendelín - Václav 1895 † 1896, Pavlína 1897 provd. v Praze, Rudolf 1899 v Praze Anežka 1901 † 1904. — Přibylovi bydleli do roku 1902 ve Rzechy na Kopci v hostinci, který koupil Vendelínův bratr v červnu 1902 vyhořel a potom se odstěhovali do Olešnice do č. 103 k, odkud Vendelín docházel obecnou školu a potom šel do továrny thalcovny. V roce 1920 14 února se oženil, odňav s Marií Bittnarovou rodinku ze Horní Olešnice č. 76 k, kam se přiženil a kde svůj život dokončil. Za okupace sloužil u vojska Německa a po válce se vrátil zpět do Olešnice. V manželství se Přibylovy se narodily 2 dítky: syn Rudolf, byl za války na vojně, po válce se přišel do Olešnice, bydlí zednář v čís. 31 b a dcera Anna vdaná odsunuta jako nemoha z Chalupy do Lyře. Zemřelý Vendelín po válce bydlel v Olešnici dal z chalupy z konfiskované dle dekretu 108 a koupené od fondu náv. chaty - dal, chodil ho rodiny sousedi na masáž, byl snad dlouho nemocným, trpěl cukrovkou a jinými vadami. Pohřeb měl 2. listop. jako řím. katolík na místní hřbitov Olešnický.

4. XI. 1963 † v Tisu Antonín Smola.

V pondělí 4. listopadu 1963, zemřel v Tisu v č. 26 z Dlouhého zrání rodák Antonín Smola, malozemědělec, ručně tkadlec nyní důchodce, ve věku 73 let. Narodil se 1890

23 října v Dlouhém čp. 9 byl to syn Josefa Smoly rolníka v Dlouhém č. 10 a Marie Čapory z Dlouhého č. 34 (34.) Antonín Smola, byl z četné rodiny, z 9 dětí třetí, měl staršího bratra Ferdinanda, který po otcovství obdržel od rodičů chalupu doma, ten ale 1917 padl ve válce, mladší František ve válce zůstal nezvěstný, nejmenší Josef obdržel místo domu čp. 8, které 14 prodal a 1962 zemřel v Slavětíně, Jindřich ze 1922 z 19 letech jako student rolnické školy ve Smiřicích utřpěl. Anežka nar. 1901, prodavačka 1921 do Bohdanče Slavkova, zemřela tragicky 1937. Zanedlouho po vyjití obecné školy, zůstal doma při hospodářství, chodil na příležitostné práce i na sezonní práce do Trutnova, byl dlouho svobodným jakou vybral, až že konečně z roce 1925, 26 listopadu přivedl do Jesu, vzal si Anežku Martinkovu, narozenou 1904 za. prodavačku z Jesu, přivedl ji do chalupy s 14 korci pozemku, chovali 3 kusy hov. dobytka. Při tom se dělalo za ručním tkalcovským stavem. Ale Smola, přes to, že se činil dost pozdě, žádného blahobytu se nedočkal. Děti přicházely jedno za druhým. V rozmezí 16 let se Smolovým manželům narodilo 10 dětí. Představme si, v jedné, nevelké světnici tkalcovský stav, který zaujme dosti místa dobře za půl metru krát 2 metry) suvadla, kolovraty, kolíska, kde se vařilo, pralo a kde bydlelo a spalo 10-12 lidí. Ten klapot stavu, vrzání kolovratu, hrčení šídla a mravadel, sábes a skotačení drobotiny. Tak v roce 1927 se narodil Josef, 1928 Marie, 1930 Bohuslav, 1931 Růženka, 1933 Jiřina, 1936 Anežka, 1939 Jaroslav a 1943 Miloslav. V roce 1952 se 12 letý chlapec Jaroslav utopil v rybníce pod ledem. V roce 1952 když se Smolovým chlapec utopil měli 6 dětí již ve světě, 2 na vojně, 4 byly ještě doma. Byl to pro Smolovy citelná ztráta plný život, trampoty dost, tenkrát příspěvky na děti zavedeny nebyly, při tom byl Smola poslední léta nedoslýchavý. Nenáseděl lepší slunce, nosil se širokou střechou slaměný klobouk, k poslednu pobíral větší důchod a u jed. zeměd. družstev v Jesu poslední léta kmíl a hlídal u drůbežárny drůbež slepice. Byl menší postavy a vypadal u té služby ubožeji, byl to ubožák. Tak se časy změnily. Za svobody dělal trochu stranáka a nyní byl politicky hrdý. Přes tu vši trampotu byl i trochu veřejně činným, byl u hasičů členem hasič. sboru a obecního kroužku ochotníků. Vyznáním byl řím.-katol., obyč. šel v neděli do kostela, poslední měl 8 list. v N. Hrádku z kostela, o 10 hod. Zůstává po něm vdova a 9 dětí, nejmladší nar. 1943, tudíž 20 ti letý.

10. XI. 1963. Ztratil se Bedřich Černý.

V neděli 10. listopadu 1963 došla z Broumova zpráva, že se tam ztratil bývalý Dlouhský občan, rodák z čís. pop. 6 (dnes zbořeniště) Bedřich Černý, bytalý obchodník z dobytka který sice se narodil a bydlil 27 let v Dlouhém, ale je od r. 1935 z Dlouhého pryč 28 let. Poslední bydlil kdesi na Broumovsku, bylo mnoho málo o něm známo a nyní se vyprávělo, že se ztratil, že ho 14 dní hledali a že ho konečně našli na Broumovsku v lese nejprv utlučeného a potom pověšeného.

Bedřich Černý se narodil 17 června 1908 v Dlouhém čp. 6 byl to syn Františka Černého, chalupníka v Dlouhém č. 6 a Anny Božky z Dobrau. Bedřich byl z druhého otcova manželství, v prvním bylo 6 dětí a ve druhém 5, na živě z druhého manželství však je Bedřichova mladší sestra Anežka nar. 1910. Z prvního snad několik. Bedřichovi bylo 8 roku, když mu zemřel otec, bylo to ve válce 1916, bylo mu 57 let. Zůstala vdova Anna Černá se 2 dětmi na sešlém a zadluženém baráku sama a nevydávala se, bylo jí 45 let. Bedřich vyšel školu, ale zůstal doma, pomáhal matce při hospodaření, bylo k chalupě 6·24 ha pozemků nejdou najmutých, po válce z dlouhodobých pachtů za 4.640·- Kč ročních. O zaměstnání mimo dům se Bedřich nezajímal, toužil po lepším zaměstnání po řeznictví. Byl také na vojně ale kratší čas v záloze. Zařadal se o svobodného rolníka chod dobytkem a tím se pak nejvíc zabýval. Až konečně, snad pro dluhy a zadluženost, rozhodla se vdova matka Anežka sama, vlastnící, snad na naléhání syna a dcery chalupu s pozemky prodat což také v roce 1935 učinila za 26.000·- Kč a odstěhovala se s dětmi Bedřichem a Anežkou do Bělovsi, kde potom bydlela se dcerou v nájemním byte. Bedřich se 18/4. 1936 oženil s Marií Kolečkovou někde z Kramolny a bydlel tam, matka s Anežkou v Bělovsi, ta tu chodila z Náchoda do tkalcovny tkávat a stala se jedenící. Ale dle došlých zpráv, žena Bedřichova brzo zemřela a ženil se znova. — Za poslední války dělal prý pastýřa a při revoluci 1945, s Náchodskem přitrhli, když na to ujíždělo, nebyla prý zdravá, Bedřich Černý se na to vydal a odstřelován zajatci Němci vojáky s esesmany. A také se prý majetkově finančně zhroutil. Tolik dle došlých zpráv tenkrát. A další zpráva o něm. Bylo to brzo po osvobození v r. 1945, ještě zde přejíždělo zbytky rudé armády, jel jednou tu Bedřich s nějakým cizím autem přes Dlouhé někde ke Oleškci, na cestě tu potkávají Josefa Hartmana z Dlouhého č. 36 r. r. 1917 roz. jistě spolužáka, auto zastavilo vystoupil z něho Bedřich Černý ještě s jedním neznámým mu-

zám vínem Hartmana zastavili a po několika slovech mezi nimi Hartmana porazilo a přes zádek nabouchal a řekl mu, že to zadarmo nejna, že to má odměnu zažít, jak za války v čase úmrtí v životě, prodával lidem drahý chleba a kšafoval. To vyrušení Bedřich s nevrlostí nasedl do auta a vyjížděl dál. Hartman, muž potom nevěstiny a byl pohmožděn, že stěžovat se někde to za to době, nedovažuje jistě, že Bedřichovi v něčem dobrý vztek nepřejí.

Od zase nebyl Bedřich dlouho vidět a dlouhou s ním se byl pět, až kdysi měla starý hostinská Klimešková z Dlouhého pohřeb byl to v roce 1958 či 59, byl Bedřich na pohřbu. Nebylo k poznání že starý člověk, při jeho úmrtí se v ústech ukazovaly zlaté zuby, nebyl nikdy, že se mu nyní vrátí dobře, sluší oblečen, nezpadal ubože. Na dotaz jak se má a co dělá, odpověděl, že dobře a že je zaměstnán na ONV v Brumově jako asanační technik. Vyložil mi se, že je to druhé místo nebo pohromy. Avšak mi Bedřicha nenáleží. Ale nyní se vypravují, jak napsáno na začátku a jsou domečky, jestli to není odplata, mstí za odstěhování Němců v roce 1945 z Javorů z Náchodu od nového se pozůstalých na Brumovsku. Tak čímž dokončit u nás tolik známý Bedřich Čirný.

10. XI. 1963 † v N. Hrádku Eduard Půbyl.

č. 226

V neděli 10 listopadu 1963 zemřel v Náchodské nemocnici z N. Hrádku Eduard Půbyl spolužák z obecné školy z N. Hradku, Eda Seidl, zemřel na zádušní a na tuberu ve věku 71. roku. Narodil se v N. Hrádku č. 166 a Pavlu Vondřejcu z Kahulek č. 4. E. Půbyl byl ani z 5. dítě. Nejstarší byla Pavla provd. Linhartová v Bohdašíně zemřela, Anežka provd. za Em. Čejkového, bydlelí ve Rzech č. 1 † 1962, Božena na Opočně a Anna provd. za Ludvíka Novotného v Olešnici. Eduard po vyjití školy šel se učit zahradnictví, pracoval ve světě mimo Nový Hrádek, po první světové válce se vrátil s Anežkou Lipšovou z N. Hrádku a bydlelí na Hrádku na Hrobkách odkud po druhé válce dojížděl do Náchoda nebo do N. Města do práce jako zahradník. Ale po 60 letech onemocněl na tuberu, léčil se hodně v sanatoriích mimo domov až nedoléčen prodléval doma, žena si na něho stýskala, byl nerad doma. V manželství se Půbylovým narodily 3 dítky, které jsou mimo domov. Půbyl byl prostředně, snaží vyjít s lidmi, hubený, dost hodný starší komunistické straný, bez vyznání, byl 15 listopadu upálen a urna s popelem má pozůstalá manželka Anežka stát doma na stole, tak to vypravovali.

4. XII. 1963 † v Libchyních Václav Hrudík.

4. prosince 1963 zemřel v Libchyních 56 let starý strojník Václav Hrudík, manžel Libuše Čápové z Dlouhého č. 36. narodil se 20 srpna 1907, chodil na Dlouhé k zábavám, vzal si Libuši Čápovou, narozenou 25. února 1914 z Borovice, dcera otce Čapa rolníka a po sňatku zemřelého v Dlouhém č. 36 nad školou. Hrudík byl rovněž strojník a pracoval v N. Městě nad Metují u Rauska, mimo Stárkovy a s Libuší byl oddán 30 září 1933. Hrudík byl menší postavy, kulatého obličeje, tady u nás známý protože sem chodil delší čas. Libuše se dostala do Libchyní do chalupy č. 24, v roce 1933 tam vyhořela a postavili. Hrudík zemřel na zákonné a pohřeb byl do Slavnova 9. prosince.

13. XII. 1963. † v N. Hrádku Bohumil Bubeníčku. č. 55

V pátek 13 prosince 1963 zemřel v Hradci v nemocnici Bohumil Bubeníčku z N. Hrádku, z Bubeníčkova obchodu obsluhující lidi přicházející do tohoto krámu za nákupem. Kdo by neznal z Hrádku, od nás z Dlouhého ze Rzi, z Borového z Hřešného a tak dále z celého okolí ze života dalekého Bubeníčkova Bohumila jak z Bubeníčkova obchodu, tak ze společnosti ze zábav z hostinců po okolí žil svobodný, proměnlivě starý v 49 letech života. Narodil se 1914, byl to syn 1959 zemřelého Josefa Bubeníčka, provozníka, rolníka, obchodníka z N. Hrádku a 1957 zemřelé Františky rozené Holé z Mezilesí, provdané po první za Františka Šepse po jeho smrti za Josefa Bubeníčka. Bohumil Bubeníčku je tudíž z druhého manželství manželství z 5. dítek: Josef nar. 1905 nyní ženatý v Mezilesí, Ludmila nar. 1907 odrostlá mimo domov, Karel svobodný nar. 1909 je doma v N. Hrádku Bohumil nar. 1914 a Slávka nar. 1920. Bohumil po vyjití obecné a měšťanské školy v N. Hrádku zůstal doma, protože byl v zavedeném a rozšířeném známém obchodě v Náchodské ulici potřebným. Byl tu činným ještě za školních let a když vyšel 1929 z školy, tu obchod ve smíšeném zboží a hlavně potravinami vedl. Dovedl lidem vyhovět, zvláště za války, kdy umělo zboží lidem nechat, třebas bez lístků což to bylo nejisté, ožehavé. Bohumil se vyznal v lístkovém obchodě i bez lístků. Žil se svými starými rodiči ve společné domácnosti a posledních, kdy to již nešlo v rozšířeném obchodě jemu samému obstarat, spojil se zvláště za „Jednoty" s bratrem Karlem, který také vedl domácnost a starým rodičům, vařil, pral a pod. Oba bratři byli v obchodě opatrní, do žádného malérku nepřišli a mnoho riskovat nemuseli. Během roku 1962 Bohumil, kterého zdraví nebylo jistého, byl slabé konstrukce, hubený, churavý, byl u prosincové komise uznán částečně nezpůsobilým k práci, uznán jako invalida, vedení

převzal Karel a Bohumil mu vypomáhal až do konce
měsíce října 1968, kdy obchod u Bubeníčku po tolika
letech skončen. Karel šel do jiného zaměstnání, Bohumil
byl uvolněn, jako vedoucí výrobního invalida, měl zahálet do
dů vyjmenovat do postýlky Tošovským, převrátit je Tošovský
hostinským nemocným, tepe zádumčivý. Ze v prosinci 1963 Bo-
humil vážně onemocněl a přijde přítomný docent Bělobrá-
dek, ředitel ústředí z N. Hradce syna, Bohumila sebou vezme
autem do Hradce do nemocnice. Bohumil již asi tuše
že tato cesta je poslední, ustrojil se do nejlepšího černého
oblečení a obřadně se již živý do auta, slavnostně. Do rána
Bohumil v Hradci v pondělí zemřel. Vaclavské srdce. Byl
vyznáním římsko katolický, byl ale dle svého přání uložen
spálen, zpopelněn. Není již Bohumila, který návštěvával hostin-
ce v Novém Hradku, v zábavách býval i umán, kdy již byly tály
v Doubravě u Chrudimi a ve Vrchách u Mladějova, býval v Sokole
zvedl se z mými kolegy za pobavením na Dobrošov na rozhlas-
nu, býval na večírcích, už Vrchách u Opolta (vč 14) a jinde.
Vzpomínáme! Vzpomínáme!

18. XII. 1963 † ve Sněžném „Na Špici" Martinek.

Ve středu 18. prosince 1963 zemřel ve Sněžném „Na Špici"
nejdolněji stavení ze to již na Janovským hatastru, tu-
díž v Janově čp. 22 Josef Martinek rolník, nyní od roku
1957 v JZD (Jednotné zemědělské družstvo) kde zastupoval funkci
zemřel ve věku 60 let. Narodil se 11 října 1903
v Janově čp. 22, byl to syn Josefa Martinka, rolníka z Janova
č. 22 a Františky Karáskový z Bačetína. Vychodil obecnou škol-
lu ve Sněžném, zůstal doma hospodařit u rodičů na 5-6
ha hospodářství, chovali 5-6 kusů dobytka. Oženil se 15
února 1930 s Marií Faltovou z Dlouhého č. 40, 14 června 1969
v Komárově narozenou. Mladí manželé Martinkovi hospoda-
řili na usedlosti ve Sněžném na „Špici" vytrvale, hleděli
si jmění, budovy měli v pořádku, pole také i dobytek, naro-
dily se jim v manželství 3 dítky, 2 synové a 1 dcera, ti jsou mimo domov až
do vstupu v Janově do družstva. Martinek byl pěkně vy-
rostlé postavy, do poslední doby zdánlivě zdravý, ač v
nevadání došla zpráva, že po krátké nemoci zemřel,
slabé srdce. Pohřben je na hřbitově v Bystřeni. Zůstává
po něm vdova Marie rodem Faltová z Dlouhého č. 40.

Zemřela 23 března 1978 ve věku 68 a půl roku.

19. XII. 1963 † v Olešnici Robert Martinek.

V čtvrtek 19. prosince 1963 zemřel v Olešnici náhle na
cestě z Olešnice z náměstí k domu Robert Martinek
bývalý listonoš nyní na důchodě ve věku 70 let. Narodil
se 1893 ve Sněžném č. 119 (nyní Borovice) byl to syn 1948 ze-
mřelého Jana Martinka chalupníka a krejčího (cvičitele)
ze Sněžného č. 119 a 1959 zemřelé Františky Hlaváčkové z
Dlouhého č. 35. Robert Martinek byl z 9 dětí: Marie vdova
po Jos. Krausem t. č. v N. Městě nyní, Vendelín v Lázeňském
Kostelci, Anna nezvaný, Františka Marková ve Sněž-
ném, Josef zemřel v Bohdíně, Rudolf, zemřel 1961 v Jaroměři
zemřelý, Stupka †, a Adolf nejmladší nar. 1915 v Olešnici.
Robert vychodil dvoutřídní obecnou školu ve Sněžném
pobyl doma, chodil do okolních chalupen dělat za ne-
chámičkyni stavy, až se 1914 ženil s Růženou Veitovou
(Fajtovou) jedinou z Olešnice, přiženil se v Dolní Oleš-
nici do chalupy č. 48 a, kde se za první republiky
stal listonošem. S Růženou se seznámil již v zárodcích
v hostinci v Zeleném údolí „U svatých", kde před
první válkou (1914-1918) a za první republiky (1918-
1938 bývalo živo, každou neděli tu byla vrtačka
při harmonice, automatu a pod. Tahla sem mládež
z Olešnice i odjinud. Jak známo dělal Martinek
po ženění po mnoho roků listonoše. V manželství se narodi-
li Martinkovým 2 dítky: syn Robert nar. 1915 a dcera.
Za druhé světové války Martinková Růžena při okupaci
Olešnice zůstala s dětmi v Olešnici, ale Robert zaujal
místo jako listonoš v Dobrušce, kde se naučil také bydlo
ne a při tom oba čekali, jak to po válce vyjde, hlavně to
zůstávají v Olešnici a nato přibližně sem dolů do Čech.
Čekali prý na dvou židlích). Když to Němci prohrálo
zůstali v Olešnici. Syn Robert z vyučení vzal si
ženku Zeipeltovou (Zajflovou) Herrncajpla (průvodčího
dráhy, ale sloužil u říšské německé brány moci (W-
Wehrmachtu) byl ve válce kde padl a zůstala po něm
vdova s dítkem, kteří jsou v Olešnici, vdova prodána
za obecního tajemníka Michalíka (je to syn bý-
valého místního z Moravského Slovácka) Martinek byl
od 60 let na důchodě, byl doma, pěstoval hory a hrá-
vznavých chorí, občas při dovolených listonůši jistě vy-
pomáhal při roznášce, jezdil a znal po Olešnici všechna
popisná čísla, bylo jich 360. Ve volných chvílích se držel
doma, společenského nebyl, veřejné funkce nevyhledával,
v domácnosti vedl pokladnu, chodil na nákup životů
sám, až posledně, když šel z nákupu, na cestě pod ná-

mužem upadl a nic nevstal, čekala zde na něho za celé
k domovu smrt. Pohřeb měl jako římsko-katolík z
kostela v Olešnici, průvody s hudbou, při velké účasti přá-
tel a známých, pravoslavným způsobem pitel Vánocemi 83 prozna
v pondělí v 3 hod. odpol. Pohřeb dokončen při drzících v
hřbitově v Olešnici v Náv. domě, kde hudebníci jánci
od hudby z pohřbu, jistě naposledy zahráli. Zůstává po
Martinkový zdova, čtyřicet mužů a vdaná dcera Prova-
za Valtu a bydlící zrelení v Olešnici.

31. XII. 1963 † v Praze 8. Josef Rusý

V úterý 31. prosince 1963 zemřel v Praze 8 na Dlážděnce ji
dlouholetý bytný malozemědělec zůstatý Josef Rusý ve věku
72 let. Byval se stou manželkou v chalupě na letním pobytě
a zakoupil v Olešnici po r. 1956 zemřelém Antonínu Šimsovi
chaloupku č.p. 108 m. pro rekreaci pro rodinu svého syna.
Zečičky chaloupky čp. 108 m v Olešnici byly sestry zdravě-
lého Anežka Vondrejcová v n. Hájku a Anna Bittová ze Pzň
které vypravovaly pohřeb. S kupní smlouvou od vdo
chaloupku 15. srpna 1958 koupil za 1.500 Kčs syn
Josef Rusý a Miluše v Praze, třída Rudé armády 255/18
Praha 8 Libeň. Zemřelý Rusý byl již v čase zakoupení a
koupení chaloupky 67 let star. Zemřelý byl otcem dvou dětí
Josefa Ruského a Jarmily Provazníkové. Malý hoše se dětem 5 týdnů.
Pohřeb se stal 6 ledna ve 14 hodin z kaple Dáblického hřbitova
do rodinného hrobu. Zemřel po delší nemoci.

Stručně: o čem píší noviny v r. 1963.

V lednu

4/1. 1963. V jižním Vietnamu se bojuje. Je tu 12.000 americ
kých vojáků (1963) bylo sestřeleno 5 amerických vrtulníků.
Až 50% letadel obsluhují letci z Ameriky. Válka ve
Vietnamu prý stojí Ameriku 1 a ½ miliónu dolarů denně.

8/1 1963. Nepokoje v Kongu. Kolonisátoři vyzbrojují Tshombe
(je to černoch) tzv. to to vojska OSN (organisace spol. národů)
s vojsky Tshombovými, který je vydaným kolonisátorským vojsk
žmi proti sobě. Samé ničemy a padouchy.

9/1. 1963. Předseda vlády Viliam Široký v projevu na za-
sedání ústř. výboru Komunistické strany české. Prohlou-
bit a zvýšit úroveň řídící práce. Zabezpečit, aby naše profes
ce dokončení staveb opatření ve spotřebě elektřiny. Zemědělská
výroba produkce klesla na 94% r. 1962 chybí 383 mil. litrů mlé-
ka, cukru o 318.000 tun méně než plán, nesplnění plánu
úkolu v bytové výstavbě.

10/1 1963. Málo vody elektrárny mohou vyrábět jen 40% ener
gie, odtéká se proud ze Polska, Sev. dem. rep. z Rumunska
z Maďarska, SSSR v roce odebrali 20 mil. KWh energie.

10. 1. 1963. Bitva v jižním Vietnamu, porážka jednotek
vlády amerikánů, padlo 65 vojáků, 3 americké důstojníci

11. 1. 1963 v Dole Dukla zahynulo 3 ledna 15 letců.

11. 1. 1963. Prezident republiky odcestoval 10. ledna s
delegací citající asi 12 lidí do zemí jihovýchodní
Asie, stavitelů z Moskvy, V Rangunu, Indonésii v
Bogoru, Bandunga, na Bali, Kambodži - Norodom
Sihuk v parlamentě, v Phnompenu. Do Vietnamu
29. ledna v Bonně 30 ledna přijde, 2.2. domů.

Tshombe a vojska OSN v potížích a jednání.

15. 1. 1963. Nyikita Sergejevič Chruščov v Berlíně s doprovo-
dem na sjezdu SED = Jednotná socialist. strana Německa.

29. 1. 1963. Příští plán činnosti, bude obsahovat úkoly spojené
s prosazováním zásad do společné řídící nájemníků, úkol
při rozvíjení výchovné práce v domech.

31. 1. 1963 vyhořela chata na Jestřebí, 90% zboží zachráněno. Oheň
vznikl při rozmrazování rozvodu.

V únoru.

1 února 1963 Došlo v Sukaře k leteckému neštěstí zahynulo 115 osob.

2.2.1963. Životní úroveň. Dělníci a zaměstnanci obdrželi u nás v Čechách 86 miliard 100 mil. Kčs ve mzdách průměrná měsíční mzda činila 1392 Kčs.

5.2.1963 Konference solidarity zemí Asie a Afriky v Moshi v Tanganice, 60 zemí.

V březnu

9.3.1963 - Vojenský převrat v Syrii který od r. 1961 kdy se Syrie odtrhla od Spojovacího arabské republiky.

14.3.1963 - Sovětští vojáci odjíždí z Kuby 10.3., cvičili Kubánce.

15.3.1963 1100 let Velké Moravy od příchodu Cyrilla a Metoděje

15.3.1963 N.S. Chruščov: úkoly nového řízení hospodářství v zemědělství výroba zdvihnout na výši aby uspokojila poptávku, vypěstovat 2·5 – 2·8 miliard tun obilí

18.3.1963 Francie provedla výbuch (pokusný) atomové bomby na Sahaře.

19.3.1963 Rodinám s více dětmi se poskytují doplňkové půjčky na televize, motocykly, foto, šicí stroje, chaty nutno složit 20%, ostatek měsíčně splácet až do 3 let.

20.3.1963. Konference prezidentů států Střední Ameriky v Kostarice v San José. Kennedy žádá vytvoření zdi kolem Kuby, aby se zabránilo vývozu kubánské revoluce v ostatní Střední Ameriku.

21.3.1963 Družice Kosmos 13 vypuštěna.

23.3.1963. Výbuch sopky na Bali ostrov v Indonésii od 17 března do 21.3., přišlo na 1000 lidí o život, 30.000 lidí odříznuto od světa tekoucí lávou ze sopečné sopky na ostrově Bali.

28.3. Zahájen v Brazílii kongres solidarity s Kubou na 250 delegátů z celé Ameriky.

V dubnu

2 dubna 1963. Vojenský převrat v Guatemale armáda svrhla diktátora Ydigorase. Slamostine se zavazuje, že nedopustí nastolení komunistického režimu v zemi.

2.4.1963 byla vypuštěna k měsíci sovětská kosmická raketa Luna 4 (14 centů těžká). Let 3 a½ dne.

6. dubna 1963 Plenární zasedání ústředního výboru komunistické strany Čech. Usnesení, Naše zemědělství, musí se zvýšit na úroveň průmyslu, vytvořit v okresu výrobní zemědělské správy místo bývalých nár. výborů.

6 dubna 1963. Stávkovalo 200.000 francouzských horníků (6 týdnu nastupují 5 dubna do práce). V jiných oborech mají stávka prokrácije. Stávkují 24. hodin (zaměstnanci rozhlasu a televize).

7/4 1963. Luna 4 se stane družicí slunce, bude obíhat dál.

12 dubna 1963. Atomová ponorka „Treshes" USA, (Spojených států amer.) se potopila. 129 lidí zmizelo. Na rodiny byla vyplacena 1963 v červenci a stálo 57 miliónu dolaru.

14.4.1963.: Kosmos 14 na oběžné dráze.

17.4.1963 Čeští vojenská delegace s ministrem národní obrany gen. Zomskym v Moskvě.

21.4.1963 20.4.1963 Jednáním členů ústř. výboru komunistické strany Španělska Julian Grimau. Velké pozdvižení vina prokázána.

23.4.1963 Kosmos 15 umělá družice v SSSR vypuštěna 22 dubna.

29.4.1963. K 1 máji čestné tituly a řády, nejlepším pracovníkům. Řád práce udělen Krigle Dušanovi Skalenové Věře n.p. závod 02 Brannor. Je to Christina Andrasova z hostince ve Přech čp. 27, dcera Josefa a Marie Andrasových z roku 1928 nar. bezdětný, pracovala 1948 na Bělumba Buska. Významenáno 134 kolektivů a osob

V květnu.

1.5.1963. Parlamentní volby v Itálii skončily 30.4. Posaradmály křest. demokraté 276, komunist. str. 140, Národní socialisté 87, nenáležití 24 liberal. 23, soc. dem. 19 monarchisti 25 republikáni 6. různé skupiny 6. Počet mandátu se zvýšil o 596

na 630. Komunisti obdrželi 166 (dříve 140) křesťanští demokraté 269 (273), Neního socialisti 87 (84), liberálové 39 (17), soc. dem. 33 (22), nezávislí 27 (24), komunisti 8 (25)

1 května 1963 Rakouským prezidentem 28.4. se stal Adolf Schärf sociálistické strany obdržel ze 4,464.130 voličů 55.41%

2. května 1963. Západní Irian připojen k Indonésii od 1.5.1963. Dosud patřil Holandsku.

16.5.1963 Americký kosmický let kolem země Cooper uskutečnil 22 otáčku a přistál americký kosmonaut.

23.5.1963 Konference šéfů vlád nezávislých afrických států v Addis Abebě 28, skončila.

V červnu.

4. června 1963. 3.6. zemřel papež Jan XXIII. Nar. 1881 1904 vysvěcen na kněze, 27.10.1958 zvolen arcibiskupem benátským. 51. hlavou kardinálů zvolen. Celý svět uctívá památku. Soustrastný telegram zaslal Nikita Chruščev předseda rady ministrů a Zdeněk Nejedlý, vazu a Viliam Široký předseda čsl. vlády

5 června 1963. Fidel Castro předseda vlády na Kubě se po dvou týdenním pobytu v Rusku vrátil do Havany.

6 června 1963. V Novém Městě Mnich roste velký strojírenský závod. Stavostroj, bude 11x větší než stará (Rotakova) továrna (Jos. Rotek zrušen) Výrobní hala má 10 lodí, v každé lodi jeřáb jeden metr dva.

12.6.1963. Vstupují v brigádnické závazky mládeže na sever. Louky v pohraničí se lidově nazvaly již 18 let. Nejhůře je v kraji západočeském, jihočeském, severočeském a severomoravském. Okresy Bruntál, Šumperk, Liberec, Jablonec, Děčín, Louny, Litoměřice. V Západočeském kraji rázem státní statky, Buková, Poběžovice, Klostouň, Tachov, Těšenice, Dlouhá ves, Hartmanice, Týnec, Dolní Míza Hřebeny, Chanovice, Kraslice, Mar. Lázně.

15.6.1939. Kosmická loď Vostok 5 vypuštěna 14.6. do vesmíru s podplukovníkem Bykovským. 18 června přistál 82 krát obletěl kol země za 87 minut, 2,600.000 km

18.6.1963. 16.6. kosmická loď Vostok 6, vypuštěna do vesmíru, žena 49 let Valentina Těreškovna, 49x obletěla.

22 června 1963. Změny předpisů pro drobné držitele půdy. Volný prodej přebytku. Dosud osvobození od dodávek věk do 20 ároů. Zvyšuje se pro rok 1964 na 30 aru. Od 30 do 50 árů určuje cíkol Místní nár. výbor. Držitelé kteří pracují v zaměstnání a mají víc než 3 děti se nebudou dodávky udělovat. Z domácích porážek se z prasete, nebude sádlo odvádět, z druhého 5 kg.

22.6.1963. Zvolen nový papež Pavel VI. 263 papež katol. církve, Giovani Battista Montini, milánský arcibiskup narozen 26.9.1897.

23.6.1963. Americký prezident spoj. států odletěl 22 června do Evropy na 10 dní, nejdříve do západního Německa do zápd. Berlína, Británie, Itálie, zastaví se u papeže.

25.6. Světový kongres žen v Moskvě zahájen.

26.6.1963. Naříká se na kvalitu průmyslových výrobků.

29.6.1963. Předseda rady ministrů Chruščov v Berlíně na oficiální návštěvu odletěl do Něm. dem. republiky k 70 narozeninám Waltra Ulbrichta předsedy státní rady Něm. dem. republ 4 června 1963 odletěl domů.

30 června 1963. Kongský lid v Africe slaví třetí výročí vyhlášení nezávislosti. Ale dosud není zde klid. Jongo mnou proud za Belgičany opuštěn, jsou tu navíc odděly amerčany, Brity, kterým vládne Tshombe.

V červenci

15.7.1963. Zahájeno jednání o zákazu pokusů s jadernými zbraněmi. Za Spojené státy severoamerické (USA) jednal náměstek ministra zahraničí Averell Harriman, britský ministr pro vědu a techniku lord Halsham a ministr zahraničí Andrej Gromyko (za Rusko)

27.7.1963. V pátek 26.7.1963 časně ráno, bylo město Skopje v Jugoslavii, mající 200.000 obyvatel postiženo zemětřesením. Pěnil nejsilnější otřesy trvaly 15-20 vteřin, po několika minutách 3 další slabší. Zničeno velký množství budov, výstavní námořní klub, moderní hotel „Macedonia“ v jehož troskách zahynulo 300 hostů. Zničena budova hlavní pošty, většina,

lidu byla zastižena ještě ve spánku. Zahynulo 7.000 lidu a 100.000 je bez přístřeší. Na jihu zjištěno asi 900 mrtvých a 3.000 zraněných. Tragická bilance. Zahynulo 613 osob, zraněno 2.170, 700 lidu se pohřešuje. Zničeno 34.000 bytu a 220.000 lidí je bez přístřeší. 150.000 lidu je ve stanech. 28.000 dětí bylo evakuováno do okolí.

V srpnu

5.8.1963 podepsána v Moskvě dohoda o zákazu jaderných zkoušek. Smlouva USA, Vel. Británie a SSSR podepsaly v Moskvě dohodu o zákazu jaderných zkoušek v ovzduší, kosmickém prostoru a pod vodou. Chruščov, Gromyko, Britský zahr. ministr lord Home a z USA státní tajemník Rusk. Tajemník Organizace Spoj. národů U Thant. Okolní státy souhlasí, jen ne Čína.

15.8.1963. Valentina Těreškova první ženská kosmonautka přiletěla do Prahy, byla v Plzni, Bratislavě a Ostravě. 21. srpna zpět domů. To byl slavy, plné novin, článku a snímku.

20.8.1963. Ulbrichtův předseda rady ministrů SSSR přiletěl na návštěvu do Bělehradu. Byl tu 14 dnů.

22.8.1963. Zpráva o výsledku vývoje politických procesů kultu osobnosti. Vedle rozsahu obžaloby Chruščov, Rudolf Slánský, Vladimír Clementis a jiných ještě 8.

1

V září.

1.9.1963. Nově utvořený stát Malajsie odtrhuje se od Indonésie a Filipín. Malajská Federace: 330.000 km² 10 mil. obyv. Skládá se z Malajska 131.313 km² 6,693.000 obyv. většinou Malajců, národnostní menšina 2½ mil Číňanů. Železná ruda, Pavcit, mangan, cín, zlato. - Ze Singapuru 581 km² 1,612.000 obyv. Sarawak 122.000 km², 744.000 obyv. nafta, zlato. Severní Borneo 76.000 km², 450.000 obyv. Kaučuk, vzácná dřeva, kopra, tabák, ryby.

19.9.1963. Zahájení rozpravy v OSN (organisace spoluč. národů) účastní se celkem 111 států o 51 víc, než před 10 léty. 20.září hovořil na zasedání OSN president Kennedy o mírové spolupráci mezi národy a zákazu jaderných pokusů a uvítal dohodu nedávno uzavřenou,

21.9.1963. President Československ. so. republiky učinil změny ve vládě a v ministrech. Za předsedu vlády jmenován místo dosavadního Viliama Širokého, Josefa Lenarta ministrem zemědělství místo Vratislava Krutiny jmenován JiříBurian. Ministrem školství místo Zalchudy ustanoven Alexej Čičák. Ministrem financí je nový Dvořák, místo Oldřicha Odvárka. - Vlasák je předseda státní komise pro rozvoj vědy a techniky. Vhatil. Hlavina jmenován ministrem potravinářského průmyslu.

Za 2 1963. Zahájení II. části koncilu papežem Pavlem VI.

V říjnu

4.10.1963 dělí u nás na návštěvě předseda maďarské dělnické rolnické vlády János Kádár.

4 října 1963. President republiky A. Novotný svým rozhodnutím ze dne 4 října 1963, gestou milosti, prominul zbytky trestů odnětí svobody biskupům římskokatolické církve Janu Vojtaššákovi, Stanislavu Zelovi a Ladislavu Hladovi. Zároveň byli z těchto trestů uvolněni na svobodu dr. Josef Beran bývalý arcibiskup pražský a dr. Karel Skoupý biskup z Brna. (Zasláno úřadu ze Lid. demokracie za 6.10.1963.

8.10.1963 Město Most se rozboří a na tomto místě se zřídí uhelné doly o zásobách 100 mil. tun.

9.10.1963 Mičiný orgán Flora, který postihl východní oblast Kuby, Haiti, Jamajky. Usmrtil na Haiti 4.000 osob 200.000 bez přístřeší. Na Kubě zničena na 40% úroda kávy, kakaa

Nepokoje ve Vietnamu trvají, rovněž v Kongu není klid.

10.10.1963. Úprava cen vína piva, hodinek, punčoch a j. Víno lahvové o 5- Kčs lit., ovocné víno o 2-4- Kčs. Pivo se zdražuje 12% a vyšších %. 12% bude stát 1 půllitr 2- Kčs lahvové 2·20 Kčs. - Plzeňské 10% čepované 2·50 Kčs půllitr a lahvové 2·70 Kčs. - Hodinky lacinější o 20%. Hodinky československé výroby „Prim" 15 kamenové 200 místo 360. Hodinky ruské „Pobeda" 15 kamenné 280 Kčs místo 420 Kčs. - Pánské boty Jamila lacinější o 1/3 - 18 Kčs místo 28 Kčs.

9.10.1963. Přehrada v severní Itálii Vajont na řece Pjavě, hráze se protrhly, hora spla do jezera a vlna vody vysoká jako 4 patrový dům, zaplavila město Langarone čítající 4.688 obyv. Zahynulo přes 3.000 lidu.

14. 10. 1963 Přiletěla na státní návštěvu z Kalkuty do Prahy letadlem čsl. ČK. 18 paní Sirimavo Bandaranaikeová s doprovodem. 17. 10 odletěla do Varšavy

16. 10. 1963. Erhard zvolen v Německé spol. republice kancléřem po Adenauerovi.

18. 10. 1963. Umělá družice země „Kosmos 2" vypuštěna.

Z nov. v listopadu 1963.

1. 11. 1963. V Sov. svazu vypuštěno ředitelné kosmické těleso Let 1 (Polját) schopné manévrovat.

2. 11. 1963. Po 14. hodinovém boji noci povstalci a jednotkami jihovietnamského diktátora Ngo-dinh-Diema padla hlavní basta jihovietnamského režimu, prezidentský palác. Prezident Diem a jeho bratr spáchali sebevraždu. Stanné právo a nouzová doplatní USA.

9. list. 1963. Národ, že zemědělská půda vzlíká. Za posledních 25 let se zúžila výměra zemědělské půdy o více než 250.000 hektarů půdy. K nejvoětšímu poklesu došlo v pohraničí

12. 11. 1963 Při důlním neštěstí u Fukuoky v Japonsku zahynulo 447 horníků. Došlo k výbuchu v hloubce 1.500 m Před svazem Haku v Tokiu zahynulo 164 osob.

11. 11. 1963 vypuštěna umělá družice země „Kosmos 21", 16 list. Kosmos 22.

18. listopadu 1963: Jubilejní den 80 let otevření Národního divadla (18. 11. 1883)

18. 11. Armáda převzala moc v Jižním Vietnamu. Maršál Stříchl v čele Revoluční rady Diemovi bratrovražedným povstalcům.

22 listopadu 1963 v Dallasu, postřelen při cestě autem z Texaského města Dalasu na místě zemřel, byl převezen do nemocnice Dzon Kennedy prezident Spoj. států severoamerických. Dle Kennedyho byl hned povolán chirurg a katolický kněz, který udělil prezidentovi poslední pomazání a podlehl pak zranění - zemřel. Papež Pavel VI. sloužil za zesnulého zádušní mši.

V neděli 24. listopadu pohřeb z kostela sv. Matouše ve Washingtonu, kde je pohřben. Z vraždy obžalován 24letý bývalý příslušník americké námořní pěchoty Lee Harvey Oswald a toho při vyšetřování zastřelil Rubinstein majitel nočního baru. Nový 36 prezident USA L. B. Johnson nar. 1908. Pres. Kennedy byl nar. 1917.

Zprávy z prosince 1963.

4. prosince 1963. 1967 století jubileum založení Hasičského sboru, dnes „Požární ochrana" (má být protipožární)

4. 12. 1963 Druhé zasedání koncilu v Římě skončeno, zahájeno 29 září. Před tím schválili účastníci schema o „Liturgii" a o „Prostředcích soc. styku (Tisk, rozhlas, televize) Ve 3. zasedání projednali účastníci „O církvi" o „Biskupech a správě diecezí" a „Ekumenismu" ve IV. zasedání, které bude 14. 9. 1964 bude projednáno „Vztah církve k modernímu světu."

11. 12. 1963 Oslavy 20 výročí Čsl.-sovětské Smlouvy o přátelství Čsl. delegace vedená Clementem Gottwaldem, komu strany letí do Moskvy 8-9 lidu. Velké slavnosti a řeči v Praze na pražském hradě.

11. 12. 1963. Ústřední výbory Čsl. mládeže „vyhlašuje na počest 20 výročí uzavření „Smlouvy s Ruskem o přátelství a spolupráci" výstavbu širokorozchodné tratě za účasti mládeže. Bude dlouhá 88 km a spojí sovětské hranice u Velkých Kapušan s východoslovenskými železárnami v Košicích. Stavba počne na jaře 1964

12. 12 1963. Od 10. 12 je Keňa ve výč. Africe svobod. státem

27. 12. 1963. Na Kypru začínají potíže a střílejí turecké Řeky a Turky.

Řecká lod „Lakonia" s 1.038 osobami se po požáru na Vánoce, když hlesla se potopila a 127 osob utonulo. Bylo to severně od Madeiry.

Rok 1964 Drobnosti z N. Hrádku.

Dne [redacted] 271 v Sokolské ulici koupila od Těchmanové
[redacted] Lucie Kunstlerova. Říčena roč. 1914, nob.
učitelka [redacted] koupil na Hrobkách domek od Vančurov č. 164
Hrycí [redacted] Paul Zelek z Půjných. Mička se
Hrbohan od Mič[redacted] koupil barák č. 249
katolíval se [redacted]

Jednota - krám u Rubeníčku v Náchodské ulici č. 55 byl
34 roku bez provozu otevřen byla 1. prosince ved. Marie Zelková č. 298

Sbor požárníku v Dlouhém byl rozpuštěn (založen 1911)
a členové přidělen k N. Hrádku. Na Dlouhém zůstává
požární Denzátor. V N. Hrádku prut. obnů č. 130.

V Dlouhém a v N. Hrádku je 331 rozhlasových přijímačů
a 151 televizí, ať rybníž pošta od měsíc po 5.- Kčs z rozhlasu
15.- Kčs z televize inkasuje poplatek činí to celkem 3.920 Kčs.
Měšťanskou školu navštěvuje 103 žáků a obec 72 ž.
celkem žák. docílí letos 175 ž.
Školka má 30 dětí a vydá 150 obědů.

Rok 1964.

Ruší se četnická stanice v N. Hrádku

Četnictvo zřízeno 1849 k udržování veřejného pořádku a bezpečnosti v říšské. republice organizovány četnictvo zák. ze 14. 1920 č. 299. V něm okresu bylo okres. ost. velitelství, ve velkých obcích četnické stanice jako v Olešnici v Bystřanu, Dobřenicích, n. Zdobnicí, v Q. Třemí a j. d. Pro nás zde četnická stanice v N. Hrádku zřízena byla v r. 1889 s platností od 1. 7. 1889 a umístěna v domě č. 10 (v Hradských Katechols) kde byl na zdi pověsen úmrtní zákonný orel s dvojjazyčným (německo-českým) nápisem: K. u. k. Landesgendarmerie Ob. N. Hradecká stanice. Prvním velitelem v N. Hrádku byl Vaněk do r. 1891, po něm Soch 1895, Čmuk 1906, Zach 1913, Zikmund 1914 Šanda 1921 Šnajdr 1924, Jalaka 1925, Pavlíček 1930, Hruša a j. d. 1942 Soukup 1945. Za posádečního tu byla stanice rozličná, bylo tu četnictvo roč. 3, 4, 5 až 6 a jezdectvo, zde měl a ci bylo se mnoho vrchní strážmistr, velo jen vrchní. Známí jsou velitelé mjr. Pazderka, Linfart (Bohdanec) Smutek, Dušpan, Kubíček z Hrádku. Do čelo jmenovaných, prv. r. 1945 byli tu na stanici mladší síly častěji měnění, obdrželi jsme jmenování: Strážmistr národní bezpečnosti ve zkratce SNB. Velitel zkráceně jmenován „Esenbák".

Prvá 1952-53 se při rušení stanic SNB se zrušil v Obrstvy sídlo v N. Hrádku [illegible] (stanice od r. 1928 v Budově založ.) vzal 1. 1. 1964 s nimi obvody a plnou územní obrana. Stanice v N. Hrádku a zavádí se v Obvodní velitelství v B. místě okresu a vedení a působnost se přenáší do nového města.

Po vrchním strážmistru Soukupu byl na stanici v Janora Karel Martínek, Kavcar a poslední Hanáš, který na Hrádku zůstal bydlet ale služebně místo jeho je v N. Městě.

Pracovníci obvodních oddělení musí za bezpečnost občanů a ostraha a společenské vlastnictví ve svých obvodech odpovídají za výchovu mezi občany, prolínají se za příznivé a bezpečnost dopravy a samostatně řeší případy trestné činnosti za jejichž spáchání stanoví trestný zákon sazbu do 3 let odnětí svobody. Mají se snažit ve všech případech obrátit na obvodní [illegible] oddělení v B. Pracovníci tu budí zásadní stanovisko a význam ve věcech, nebo v závažných případech zapíší místo činu a provádí speciality z oboru nebo z nich na případě z hlavní zprávy v B. Obvodní oddělení se zřizuje v každém obvodu. Podle rozlohy obvodu a jeho bezpečnostní problematiky jich bude fungovat 7 až 12. Budou také vyřizovat formality občanských průkazů.

Pilletní a celoroční školní prázdniny

V důsledku, že obec naše se vylidňuje o mladé lidi odcházejí, je zde školních dětí málo. 3 Hybešův č. 18/zy Jiří (2. tř.) 15. Martinkova čp. 7 Hlaváček N. Hrádek 157. Hafferne. Hrádek 2 Vonáčkova Podjonina 2 v Dlouhém Červenkovi v a Svitavách č. 13. Z Holohlavy čp. 40, celkem 13 dětí z obcí. na odbornou chodí 6 dětí.
Pilletní prázdniny byly od 3-8 února, celoroční začaly 27/6.

Vybrané dny v roce

Nový rok začná středou. Sněhu jen poprašek, tepl. -5°
v hotelu je míň svátá v 8.45 hod. jinchvadě ze kaple v kynovnici v nejbližší (B-Loman) od 4 listop 1963. má služby Boží knihr z N. Města kaplan Štrámek.

Velkonoce 29 a 30 března. Počasí hustá oblačnost - zamračeno přeprškly. měla Polska Dražnarova v neděli pohřeb Teplota vlalo nad 0 cesty blátivé, zbytky sněhu. Byl krátký masopust 11/2 (Hatek)

1. máje v pátek. Zataženo oblačno slabší přeháňky z mraky prakorní klid.

3. května pracemí neděle zatažení přeprškly v noci. v továrnách pracují, v Olešnici hostinské zavřeny.

9 a 10 května sobota a neděle jinovatky v továrnách klid ale v poli sněh. Zahrnovači hotí nedě brambory Byl pěkné

24 května Trojice neděle pěkné hroky, bývalo v Dlouhém pout

31. května neděle. Bylo pěkné. Dojel. z N. Hrádku v hostele Svozí Jeho místo vzdálí 2 8/5. Svátek hodně hostela nálo-lem vánnilí jako hdysi

V N. Hrádku pout. Ne 29 června bylo to v pondělí to se vedlo pracovním dne ale až v následující neděli 5 července. Je tu na náměstí frolotě a malá dětská houpačka. Zábava byla v sobotu 4/7 v Sokolovně.

V Olešnici pout (na Mařa Magdalenu 22/7) ale odbýval se 26 července v neděli, pout bez kramářů ani holotčí. V hostele slavná mše svátá v 10½ hod. Zábava nemělo.

V Sedlonově pout v neděli po Markétě 19 července.

Ve Smržovce pout po 5 srpnu v neděli. Celý den prší. Houpačka stržena v kapli velká, v sobotu zábava.

V Bystřině pout v neděli po Bartoloměji 30 srpna. Hlotčí stržena v hostele o 9½ hod slaná mše, které se Sedlonova Marek oblačno, chladněji ale zamrklo, voda po cestách ecce.

V Roholi pout neděle 13 září. Bylo pěkné. V Roholi bude mnohr občerstvení i venku pod stany.

Posvícení 4 října, bylo pěkné, ale každé se nedrží.

Posvícení císařské třetí neděli v října v Olešnici mše sv. o 4 hod. které v Roholi.

28 října v továrnách nepracují je to ve středu.

Všech sv. neděle 1 listopadu. Hřbitov obvázán, sjíždějí se lidé z jiných míst, po náměstí plno aut. Byl tu z Tanvaldu Hradník Karel, z Desné Novotný, z Náchoda Pepa Chaloupka a jiní a jiní. Bylo pěkná.

Ve Smržovce posvícení po všech sv. v neděli. Zábava v sobotu

Vánoce 3 svátky na zelenou 25 Boží nav. v pátek, 26 štěpána v sobotu. Počasí pěkné, zatažené klesá bez sněhu jen zbytky přetrvávají

Sylvestr, mírně jde dolu nad 0 cesty evačeta.

Vykradli chatu.

Nad okresní silnicí pod lesem Brodek stojí letní vilka - chata postavena 1937 Karlíčkem z Náchoda, která je za r. 1962 majetkem Jana Jarní. Prohlídky profesora z Hradce Králové, chata je obydlena obyčejně jen málo a po celý týden bývá prázdna, mezi lety Vánočními. A najednou jsi přijedou na návštěvu 12 dubna (1964) manžel a učitel již profesor Procházka hledal, že tam měl během týdne několik návštěv nezjistil žádný, který do muh nevcházel dovnitř, ale bral se z přečtených věcí tady a nacházejících věcí vybral a odnesl dle dojmu nějaké svetry, lůžkoviny, fot. aparát, daleko dalekohled a z chaty tu schránku, na cenné věci skrývali prázdny ale nijak falšované. Nevědělo se jistého až teprv 15 června, to bylo dostatečný, že to byl z Náchoda vhodil a chaty Karaček byly rozvedeny věcný rozsah Procházky u kterých nastě uhradeny věci, na 20 tisíc byl při návrat. Vykradla to nad matka, že v továrně kam chodila zůstala ze domácí dvou věcí. Znovuvaný hachatel byl v minulém roce 1963 často viděn umělecký kolem Hejnovských Labora na Volšinách hody se stával se zabavání - děvčátky dlouhé v baboce na cestách, ty ho zase s zimními jsem lákali. Při těch návštěvách si Karaček lup - který vyhledával a rozvedený čas trávil. Již samý se dle uvedení a seznamů dostal do zad. Tak hustý dlouhé chaloupky rodný Svítí hové nad evang. modlitebnou, kdež [illegible] věží nad v čase 6.000-tě řady měl také nějaké nějaké, cennější věci od [illegible] a jiné odstranit jistě tu vše nanášel nárazem.

Krátký masopust

Letošní masopust byl krátký, počátek 11 února a u nás byl masopust bez zábav - mrtvo. V okolních vesnicích byly ve Smržovce v neděli (sobota) vášnivý plesy pořádaly ženy v 8 února (sobota) ženský hanzlový v N. Hrádku v neděli 9 února, pozvánky a 8 února stolečky. Na Hatě pouze v čísle čísle s maškary.

Pionýrský tábory.

V minulém roce 1963 jsme zřídili zážitky, které tady mnohé s oslavováním pionýry. Aby tyto vzpomínky nezůstaly u nás jen na papíře, zaslali jsme je všechny sešívané, rodiče zajímají. Ústřední dětské hřiště Sentrkasper napsal zlatý článek k 25 letému jubileu založení pionýrské organizace a tak jsme k tomuto vzdělávání připomínky, že to není vše tak jak se píše, že lidé u nás se zařízením tábory [illegible] hodně trpí a nakonec tu každoročně znáte škody. V příštím psátel vždy, by redakce sdělila, co s tím připisem učinila, zda li to nikoho dá jaké stížnosti, znají tak na odpověď se přiložila. Za několik dní odpověděli, že zaslané připomínky k pionýrským táborům zaslali k ústřednímu výboru čs. [illegible] v Brně, kde se tím zabývají s jednotkami Kalnosov k vyjádření. V Č. V Českých, znaku mládeže, připisem expres doporučeně z 11.7.1964 č.j. 8 1157/1/1964 sdělil, že přáte by jednají o pionýrské tábory R O H požádali ústřední radu odborů, aby naší připomínky projednala s provozovateli tábora a zajistila nápravu. Soudruh Zdeněk Kalnos, vedoucí pionýrského oddělení.

Na to 29.7.1964 přišel z Hradce od Krajské odborové rady 8 úředníků vyšetřit věc a platí do pořádku, přišli na místě sami do obce a k nám. Dříve než přišli sem přečetli si to obsah co je psátel stížnosti zač a jestli je vše pravda, jak je psáno ve stížnosti a dozvěděli se toho vše než bylo podáno. Vyšetřující přišli ohledně, všechna čest děkovali za podněty, že by snad nevěděli co se děje, že by se podobné dále nerozšířily, je potřeba se starat o nápravu.

A žádali, zdkdyž se vyskytnou problémy, ať se radou vyjádříme. Za tyto dny jsme na adresu Krajské odborné rady Hradec Králové, ať tyto den jednávo z Hradce se stanu na M. n. v. v Novém Hrádku, kde s jednání upřesní protokol a opis nám zaslali. Tak je opis:

Dne 4.7.1964

Zápis

z jednání ve věci stížnosti s. Boře Antonína bytem Dolní-Rzy č. 15, okres Náchod.

Na zasedání zasazené stížnosti denního Listová demokracie která byla přijata ÚRO - Ústředním správě rekreačních zařízení v Praze II, přijetím u stěžovatele, na MNV v N. Hrádku za osobního přítomnosti vyšetřovatele a předsedy ZO Dolní-Rzy s. Hlavina byly učiněny tyto závěry:

1.) Při zahájení šetření s bohy s bydlením P. T. zorganizovat budou o místě v kterém se nachází P. T. a při této zabezpečit ochranu policejní orgánů kulturní v rámci P. T. Žádostníc se zástupci MNV, ZO, Správy Aut, prac. V.B. Zajistí MNV se složkami které jsou uvedeny

2.) Byla projednána s vedením Pionýr. tábora ROH - Stárkovic - Dolní-Rzy, Spartaku Dolní-Rzy a Mír Olešnice, aby všechny informovaly a zajistily svými vychovatelé pracovníky v tom smyslu, aby nedocházelo k protiprávním protivám a činům kulturním.

3.) V případě zjištění shod, bude toto projednáno se příslušným odpovědným pracovníkům pionýrských táborů ROH.

4.) Doporučujeme, aby MNV projednal s vedením P. T. Julia Fučíka, provozovatel Krajská správa ministerstva vnitra v Hradci Králové, aby byla učiněna rovněž taková opatření která byla stanovena společně pro pionýrské tábory ROH.

5.) Se stěžovatelem byly závěry projednány na místě, umět dalších připomínek

6.) Se stanovenými závěry byli ústřední vedoucí P. T. ROH seznámeni, rovněž předseda MNV s. Suchánek a předseda ZZD s. Hlavín.

S těmito opatřeními budou seznámeni provozovatelé Z. V. ROH, zvláště ZV ROH Český závody gumárenské v Náchodě, aby byla s konečnou platností provedena oprava špatného křížku z r. 1962

V Novém Hrádku 29. července 1964

Za krajskou odborovou radu. Za Měs. Nár. výbor

Místní národní výbor v Nový Hradci

Suchánek v.r.

Běhan v.r.

CO: 1x MNV v Nový Hradci
1x stěžovatel s. Boř
1x ÚRO - ústřední správa rekreačních zařízení.
1x Krajská odborná rada v Hradci Králové.

28. srpna končí pionýrský tábory.

Obchody 1964.

Obchody hodí lidí nakupuje N. N. Hrádku pro Bubenec Horních v náchodské ulici přebral obchod 1. ledna Bek syn Vasil. Bečka v tyto obchod uzavřen přes celé léto do konce roku 1965. Z tohoto dru hý obchod v náměstí ve Praze.

Lepší hostinec v náměstí po Oldřichu Černém přebral nov podzimu v Borovici Martínek, druhý hostinec je u Tomášků ve Tomášků se otvírá o 9 hod otevřeno do 16 a Martínek otvírá o 10 hod do 22 hod. Textil má v náměstí Marie Svetlíková, Vojtěch má papír a výrobu z koudelí v Praze Hus ve Jaromíra Hrdlička v náměstí pětí cestě k Solnému. Mlékárnu sýry, chléb prodává Beck. Lípa z náměstí mamy Vad. Čepelíka v náměstí, obuv Kroníková v náměstí. Zpráva drží v náměstí muzej, hostinec Pepa zvýrazňuje a Tomášky. Volenci hostinec Národní dům Vac. Vávra, Butet Emil Šmídkova, v náměstí, Tabák a textil Žena Ulrichova v náměstí. Mlékárna v náměstí Lenfeldová.

Volby.

Na neděli 14 června 1964 jsou vypsány volby a děje se tak v měsíci březnu připravy. Mají se konati volby patery a to 1.) do Národních výborů, 2.) do okresních nár. výborů, 3.) do krajských lid národních výborů, 4.) do národních shromáždění a 5.) volba soudce.

Čís. jed. 57/64. Dne 19 března 1964.

Vyhláška

o zřízení místní volební komise Národní fronty.

Plenární zasedání místního národního výboru v Novém Hrádku zvolilo dne 6. března 1964 místní volební komisi Národní fronty v tomto složení

předseda	Mikšátko František
náměstek předsedy	Martínek Jiří
tajemník	Ryzička Ladislav
členové	Chodová Božena
	Dražanová Marie (čp. 269)
	Říšlová Marie
	Dinghart Josef

Úkolem této komise je zejména dbáti na přesné zachovávání předpisů o volbách, do N. V. rozhoduje s konečnou platností o stížnostech na nesprávný postup při volbách do N. V. soustřeďuje návrhy na kandidáty pro volby do N. V. a provádí registraci kandidátů. Místní volební komise N. V. má sídlo v kanceláři MNV a zahajuje svou činnost 20 března 1964.

Tajemník MNV: Předseda MNV:
Čuný v.r. v.z. J. Říbyl v.r.

Vyvěšeno 20. března 1964.

Vyhláška
o registraci kandidátů

Místní volební komise NF volebního společného obvodu do místního národního výboru v Novém Hrádku vyhlašuje, že jako kandidáti Národní fronty na funkce poslanců MNV byli v jejím volebním obvodu zaregistrováni:

Andrš František	nar. 1932	cukrář	Nový Hrádek	Pky 27
Basová Alena	1928	jum. labor.		čp. 65
Bernardová Anežka	1904	zem. dělnice	Hlouhá	21.
Bílý Bohumil	1925	tajemník MNV		59
Buzánek Rudolf ml.	1940	zřiz. pojišť.		101
Drašnar Zdeněk	1930	konstruktér		269
Fiml Josef	1904	důchodce		113
Grimová Božena	1915	dělnice		259
Grimová Květa	1924	dělnice		11
Hartman František	1900	důchodce		39
Haul Josef	1932	úředník		123
Jeřek Jan	1910	dělník		267
Jeřek Josef	1925	zedník		151
Kostál František	1935	agronom		59
Kubeček Miroslav	1938	tech. úředník		177
Kopecký Mojmír	1926	řidič		1
Lejp Bohuslav	1928	mistr		124
Laštopka Jakub	1893	důchodce		184
Marková Božena	1934	dělnice		65
Novotný Josef	1927	dělník		14
Pěkný Josef	1935	dělník		142
Přibyl Josef	1924	dělník		235
Růžičková Jana	1920	dělnice		64
Růžička Rostislav	1926	dělník		64
Říha Jaroslav	1910	tech. úředník		96
Suchánek Václav	1940	dělník		278
Sorm František	1911	stát. zam.	Hlouhé	29.
Valášek Zdeněk	1919	ředitel školy		288
Vondřejcová Vlasta	1933	dělnice		138

Z. Růžička jednatel. F. Mikšátko předseda

Vyhláška
o registraci kandidáta do okresního národního výboru v Náchodě, volebního obvodu č. 50, tu je registrován

Červinka Josef věk 43 roku (1921) skladník výrobního družstva.

Podpis jednatele: nečitelný Podpis předsedy: nečitelný

Vyhláška
o registraci kandidáta pro volbu do výchovného krajského národního výboru volební obvod č. 50. Náchod. Kandidát Národní fronty

Ludmila Kucharová

23 roku (1941) pracovnice n. p. Čs. závody gumárenské, Náchod

Jarol. Šimáčky v. r. jednatel obvodní volač. komise

Jarml. Jezbera v. r. předseda obvod. vol. komise

Vyhláška
o registraci kandidáta volič. obvodu 50 pro volby soudců do okresního soudu v Náchodě registrován

Roubal Ferdinand

věk 53 roku (1910) zaměstnaným vedoucí u ČSSD.

Klimrová Věra

věk 45 roku (1919) zaměstnaným učitelka ZDŠ.

Kandidát
ze poslance do Nár. shromáždění za náš obvod navržen.

Vyhláška
o stanovení volebních okrsků a určení volebních místností.

Rada Místního národního výboru v N. Hrádku stanovila podle § 15 zákona o volbách do Národního shromáždění a do národních výborů, které se budou konat v neděli 17. května 1964 volební okrsky a zřídila okrskové volební komise. Volební okrsky i okrskové volební komise jsou společné pro volby do Národního shromáždění, do národních výborů všech stupňů i pro volby soudců.

Pro obec Nový Hrádek včetně osad Hrabuleč, Hlouhé a Dřevěnice byl stanoven jeden volební okrsek.

Volební místnost se zřizuje jedna a to v sálku pohostinství v Josefových na náměstí.

Volič může své volební právo vykonat zásadně ve volební místnosti určené pro volební okrsek, na jehož území má své bydliště. Volič, jenž bude zvlášť volebním průkazem, může vykonat své volební právo kdekoliv.

Okrsková volební komise zřízená pro volební okrsek se skládá z předsedy, jeho náměstka, tajemníka a čtyř dalších členů. V kolonce okrskové volební komise je nezbytná správně odevzdávání hlasovacích lístků, volič nad zachováním pořádku ve volební místnosti, sčítání hlasů odevzdaných pro kandidáty a sepsání o průběhu voleb a sečtené hlasů zápis.

Tajemník MNV Jenny v. r. Předseda MNV v z. J. Šubyl v. r.

Na 29 května byla svolána volička schůze vcel u Fořtovských byla celá naplněna, přítomnými se kandidátů (náhradníky nemrazdeny ne oblátce aut. za Hradiki hovořil o mezinárodních plánech a pracech v obci, po stránce úpravy bytů (za hemiřov z bytu dostat dra Chvostovského) a v pevné) debat cas. vd. s. 1962) o pracech v zemědělství a pod. Schůzi vedl Mikulášek hr., předčítal program obsazu kandidát Černuška, za prap provedl pár slov Kuchařová ze soudce, soudce z nadlesí od soudu hovořil za prokurátora Soubala.

V den voleb počasí bylo * překrásné, volební místnost otevřena v 8 hodin v sálku u Fořtovských. Volící přicházeli otevřenými dveřmi do sálku, dveře strany vrátka do náměstí a druhé do uličky, k severu jsou zastavěny stoly, za nimi sedí jsou přísedících, kteří upjaté přítomní pozorují, jak si hlasovací lístky vyzvedají a co s nimi co kdo sedící upjaté hledí zda-li správně do urny uprostřed zálku na židli kožené jsou vložený každý hlasovací lístek není jeden jediný nikdo volit nemohl. Obdržel každý 6 lístků do pěti sborů: m.n.v., O.N.V. K.N.V., nár. shrom., Loudeší každý sbor měl svou barvu s jednotlivým jménem. Do m.n.v. byly utvořeny rajony, každý rajon obvodní měl jednoho kandidáta. Jiného volit než kterého obdržel na kandidátce volit nemohl a dle toho volby dopadly dobře skvěle na 100 %. Jak se kandidát dostal na kandidátku, tak již byl jistě zvolen. Volby procházely plynule, bez závad zpěvu žádné zvláštnosti. Kdo se k volbě dostavit nemohl toho od volební komise s urnou a s lístky navštívil, nemocný, nebo starý odvolič v protější.

Večer před volební místnosti na náměstí bylo plno lidí, procházeli se, tu a tam stály hlučky, veselých se bavě a vzrušovaly. Tu najednou přijíždí zvláštní autobus a zastaví a z něho vystupují hudebníci s nástroji a bubnem. Po vystoupení se rozcvičují, rozestavují se do kruhu, kapelník uprostřed dává pípnutí, zazní rana na buben a dechová hudba hraje pochod. Zahrálo 4 kousky, zbalují nástroje zalezou jeden po druhém do autobusu a odjíždějí. Za chvilku přijede auto nákladní zakryté, vyskákají rojáci, plachtu stáhnou, jsou to zpěváci, rozestaví se po autě davají se dohromady a zase se hraje na piano, které vzí v autě, zazpívají několik koušků, kone a odjíždí. Přijel jiný víz vojenský s magnetofonem, mapo hrací přístroje a tělo se nadělá samou tolik, že to ožívá je to zajímavé jak anglické hudby. Tak se oslavovaly volby měly slavnostní ráz.

Hlasovací lístek

pro volby do Místního nár. výboru v Olešnici v Or. h.
konané 14 června 1964

Kandidáti:

Václav Kubec	44 r. (1920)	učitel ZDŠ
Ladislav Nyč	26 r (1938)	pracovník výroby Velo
Josef Daňček	59 r (1905)	krejčí - dudlíčce
Miroslav Bor	29 r (1935)	svářeč Velo
Josef Ander	35 r (1929)	svářeč Velo
Františka Nejedlá	41 r (1923	dělnice šipka Sněžka
Jaroslav Lízner	58 r (1914)	kuchař
Josef Mihalík	43 r (1921)	tajemník m.n.v
Josef Lejnar	36 r (1928)	řidič ukelných skladu
Helmuth Bartsch	30 r. (1934	řidič Jednota
Josef Fruta	44 r (1920)	ředitel ZDŠ
Anna Světlíková	41 r (1923)	prodavačka Jednota
Bruno Stonjek	23 r (1941)	údržbář Velo
Josef Navrátil	53 r (1911)	lesník
Josef Vrátný	45 r. (1919)	opravář strojů
Zdeněk Šmída	32 r (1932)	vedoucí rostlinné výroby ČSSS
Ľubomír Pola	26 r. (1938)	traktorista
Vincenc Gašpárek	43 r. (1921)	účňák statního statku
František Rýpar	55 r. (1909)	účetní skladu.

V Olešnici na náměstí koncertuje při volbách pěvecký soubor pionýrské organisace ZDŠ v Olešnici.

V den voleb v Olešnici vystoupil pěvecký soubor místní ZDŠ v Olešnici. Kromě toho téhož dne vystoupil do Jedlinova a ve Sněžném. Byl asi 20členné s doprovodem harmoniky

---

Předsedou Místního národního výboru zvolen Václav Suchanek dělník v N. Hrádku 278.
V Olešnici Josef Mihalík. Tajemníkem Frant. Rýpar (na papíře)
Ve Sněžném Josef Hanel

Radiometrický průzkum

V měsíci srpnu se tady po okolí (u nás 19. srpna) provádělo tak zvaný radiometrický průzkum země, zjma září. Provádělo to spousta lidí, přijel-li vždy odněkud autobusem, tam nechali někde u silnice stát a v našem okolí po několik dní, nejdříve 2 chodili všude přes

všechno i prů obilí rovně a zapichovali z prkna naříznuté hranoly 50 cm dlouhé cíly označené kolíky asi na 25 m od sebe, v řádcích na 80-100 m od sebe, probrali tak celý hazitý terén celé obce. Po těchto kolíkách zase chodily skupinky 5-6 lidí, mužů i ženských, dělali zase stanoviště na 1:50 m, hlavou byčí do země na několik kroků od sebe dlouhé tak hluboké jak stojatá byčí do země lezla, asi 30-40 cm hluboké a do těch děr postavili radiometr a měřili a zkoumali radioaktivitu země. Radiometr je upevněná tyč na 1:50 cm od které jdou izolované 2 slabé kabely opatřené na konci 2 sluchátky do uší. Při přiložení k uším to slyšitelně ve sluchátkách chrastí, to chrastění vychází po tyči - radiometru postupujícím v dírě a po drátech za sebou. Silné intenzitu tohoto chrastění zapisuje přístroj upevněný na holi - radiometru a zřizuje se to zapisovač. Radiometr je přístroj k měření léčebných účinků záření pohlcených černou částkou. Příkazem provádělo „Správa Příbramských dolů" k účelu zkoumání a hledání vzácných kovů, nerostů a pokladů země.

Polní práce, jak pokračují.

Bylo 10 května mrazík, vlaštovky 9 statků vlaštovek přiletěly, ty statky zmrzly za humenkami, všude po okolí v Brdech, v Jamné, na Dobřích v Třebsíně a u nás vází brambory. Vlaštovky prý za humny jaro.

14. května, statky statný vází brambory - začíná se.

19 června u nás se začíná sušit - louka.

9 července, statky hlučně sušit na políčku od Brže č. 9 až do Prudkého ignyl pásy na sta. na Martinkovým, Bitrovým, Studničkovým za samých chalup hus Prudkou.

13 července: přijeli z řepy rolaště statky mají asi 300 kup řepy je vidět.

2 a 3 srpna, statky mají vyšlý žádná práce - klid.

5 a 6 srpna statky začínají na Remízovým políčku sušit, jiné je usušené.

16. srpna. Statky mají na Remízovým 3/4 díl sušit, 1/4 díl ztrávit v žlábcích a 4 kusy ostatní skrmit.

17 srpna - Statky začínají sušit na Hradeckém ležaté žito ručně sušit odběr asi 12 lidí (farma Hrádek).

26. srpna statky ručně ručně ležaté žito od Smečiny vrchním běs Sebrníky.

30. srpna) nedala je v pátek prosí. Jsou žito v Jamné ve Smečině na poli. Statky mají na Hrádku sušit zimního žita přes polovic ovesňák všechen je v Dlouhém (farma Blouka). Ulovy na Remízovým nedozrálý nedozrálý nedozrálý.

Postup žní v týdnu od 14-20 září. Statky dokončili prodzimní žito na Hradeckým na pole. Dolní sekli ručně a pásařské žáčkové polovic, konečný nesl. Slušný ze žita s sklizenou slámou z ozy je po poli. JZD pro v Plovci mají sušit ozy a jarní žito 2 ha u Chadala. JZD na Smečinou (ležaté) mají ještě klidit dávný posečené travinu, která je zarostlá v stáhě, mají také klidit stařinu než posečenou pres mrtvé ale již zarostlou.

Na Vomáčkově (konečný Smečné pod Borovinou č. 55) všechno zlobí rok, ohony stojí nad 5- ha půdy JZD ve Smečném do starého Vomáčkova (Vomáš hor) šli, říkají, že to Vomáčkovo, my jsme jim to vrátili protože nechodili do práce. Vomáčkova (1917 nar. Vomáčkova 1917) pracuje v průmyslu a zůstal za jiné, že bral žitu tandy a nemůže, má k obsluze 4 měsíční děti. Takto to na poli stojí nikdo to nesečte ani nesuší.

10 října sobota: statky mají po poli hromady brambor. Obilí bylo letos s pozdní vše ležalé, muselo se sít na odběr.

19. října pondělí. Statky mají ještě nedočlané brambory hromady na Martinkově prý 20 hranic. JZD mají vybrat prý polovici JZD ve Smečném 20- ha.

29. listopadu. Statky a JZD předčítávají brambořiště.

Vojáci z N. Města za kronikou.

V sobotu 11 dubna přišli z n. města ze posádky 2 vojáci (otec z vojny a žádali o nějakou zprávu z času stavění oprámu a zabrání naší obce pro cvičení jejich armádou a pod. chtěli si činit výpisy z kroniky a když shledali, že tolik je nic, že by mnoho dlouho trvat zhotovit fotokopie s nějakými poznámkami, že přijdou zítra. A přišli 23 dubna a ptali se po fotocích a když zjistili, že je nepravdivé, že letos materiál těžce nabytý a nástrahou velké daně 8 mil. přišli v neděli 26 dubna, přišlo jich 5 a chtěli, byčí se připravil, že pro ně přijedou s autem abych sebou vzal materiál záznamu, že si to v N. Města v kasárnách okopírují. A skutečně 29. dubna přijeli vojáci s nákladním autem, Tatra 111 a kabelí mě do N. Města do kasáren, kde jsem byl přijat nadporučíkem a pomocníkem a zde na dvoře fotografovali zápisy v kronice a žádali, že kdyby se to při vymlavání dalo nepovedlo, že přijedou s přístroji k nám jestli jsem a skutečně 26. května přijeli - přijeli znovu s autem a plus přístroje a pomocí proudu elektr. u nás fotografovali výpisy z kronik a pro větší bližšího aparátem. Při rozhovoru byli tito velcí názory rolníky přes stavěl se Mach (ale nemusel to být Mach) jsem četař a asi 3 vojíni. Při rozchodu byli vojáci požádáni, by k nám zaslali vzorek jak se fotografuje, nějaký povedlý nebo nepovedlý by nám mělo vzorek mnoho na upomínku. Slíbili tu s přátelským pozdravem, slíbili s úsměvem, že jsme se nebezpečí, ale zazvonil se dveře zazvonil a slíb s vojáky tento konec a za všechnu ochotu a zaujetí prázdnému se na nás, vyplatili. Jak se dnes dvě slov. Neposlali jsme „N". A kdyby ještě jednou přišli tak zase dá tento zápis precizní a mohou vzít fotografovat.

Hospodářské chalupy zanikají.

Hospodářské chalupy zanikají jedna za druhou. V měsíci dubnu byla prodaná hospodářská chalupa, jedna z nejpěkněji obci k upřednostnému účelu, v Dlouhém čp. 30. Hospodář manželka Ludmila Čejnarová. Před 7 lety náleželo k té chalupě 3·84 ha zemědělské pozemků. 2 ha 13a koupil bachyrim v roce 1923 z bývalého velkostatku za 1750 Kč, chalupa byla postavena 1778, pozemky 2·73 ha byly do r. 1923 na mýtu, jako různé z Dlouhého od kmotra. Poslední hospodář vlastně nehospodařil Karel Čejnar, zbavil chalupu od panského kdyže v roce 1957 je dal do družstva a po smrti Čejnara 1961 dědictví dcera Michalka na dvoře pracovat a chtěla se zbavit zemědělské práce na dvoře, pozemky na hlavních místa družstevní pozdě dostala radiči stát. statkům a tak byla chalupa obchodu, bez pozemku, ze které zůstala vdova Čejnarová sama a sama, povídá u dcera vypravovala

za úplně lákavější životem pryč do města. Vdově Čejnarové se samotné nekalupů stýskalo, je ji 59 let, nejdřív prodala [illegible] v roce 1962 3/10 hrazy hrabání pro dobytka jde k chalupy, dílečky oužil a mýmu s mlýnici dubnu mád 12 prodala chalupu nej již hospodářka, ani k stálému obyvatelu nebylo k dohledání a zač mad za 4.900- Kčs ale zplť za 8.800- Kčs nyněmu uživateli panu Dru lékaři MUDru Janu Pajkrtovi v Hradci Králové.

Samostatný Menšej v Krahulči nebstál.

Během socialisace a náboru, samostatnýchu hospodáři rolníku chalupníku a zemědělců do družstev a stát ních statku - nejkritičtější doba, lhaní a největší tlak a nátor byl v letech 1956-1959, přes všechnu agitaci a nucení a i strašku (že z 1 ha se bude platit 1000 Kčs daně) u nás a v okolí, ze strany zaměstnanců od ONV (Sobě) a od výkupních podniku a j. zůstali pár nejvíce kteří do družstva a statku nevstoupili, z nich malo ale jsou: v Brzkách Antonín Boř s 8 ha, v Dolním Pavel Vymětálek, ve Smržovém Václava František Macek, Nohel na Krahulci, Jindřich Cyrus v Novém Hrádku na Krahulci Bernard Menšej (Slovák) ve Slavoňově Dražňan. Tento samostatně hospodařícím rolníkům a zemědělcům jsou předepsány dodávky a kontingenty jako družstvu zdaňují se jako družstva a statku. Jsou volány na MNV kde jsou povinnosti ukládány (od lidí, kteří v zemědělství nikdy nedělali) co kde na výrobě a další. Po splnění jsou pak zase pro naplnění znovu volání vyšlehání a k doplnění výkazem jednou také v roce 1961 jako povinnost volání na četnickou stanici (v N. Hradku) Pro nezaviněnou nedodávku se nic nedělo. Při zavolání na MNV v N. Hrádku má vždy mnoho mluvení a zdržování Menšej - je to Slovák přizvaný do Krahulce a při jednání se dostal do křížku se zemědělským referentem Laštůrkou, uchopil Menšej Laštůrku u kabátu za klopy a drbal jím. Laštůrka to ohlásil, bylo u soudu, smíření, že nesmí být ve 2 letech trestán, jinak na MNV jednají rozumně s muži, matkami a již 65 letými činí se dohoda o splacení zemědělské daně, slevou na polovic. A na hnuj činí se prý výjimky že kdo by chtěl samostatně hospodařit, že prý může, že se mu pozemky vrátí. Ale není známo že by kdo chtěl zpátky, když už je prý i invenční a nezbytné a muselo by se zničit začínat jinak pořádek umělých hnojiv je značný, k odvozu v chlévech, horší jej, že není často příjezdová cesta. Vozidlo traktor a samostatným zapůjčený, ve Smržovém Čtrtečka dělal s pluh s traktorem „Svobodách", ale bylo mu zakázáno že nesmí s traktorem dělat. A tak pustil pole na zadě k lesíčkám.

Na Bousíně.

V sobotu 19 září jsme se vydali za návštěvou přátel Václava Macha ve Lhotě za Kostelcem. Do Kostelce z Náchoda autobusem odtud ze autobusové stanoviště za 20 minut po hlavní silnici je ve Lhotě. Hned jsme se nám hledal od obchodu s textilním ubrusu z hlavní silnice do pravo cestou a Mach bydlí před školou přes silnici. Cestou jsme byli s Machem u jeho dcerky - Mach z roku 1903 narozený je 17 roku vdovcem. Ve Lhotě Vlasty Pečírové, která, když v roce 1942 sloužila v Olešnici u Batelů a celé rodině jsme se navrátila do Machovy chalupy a po vypsání jsme se vypravili autobusem do Slatiny, přes červenou Horu po nové upravené, a ještě zcela nedodělané silnici s novými zábradlími a širokými mosty vedoucí podél Úpy nádražím od Úpice ku Skalici. Tyto most stál ještě před milionem. Přijeli jsme do velké vesnice Slatiny kde jsme vystoupili a šli po odbočující silnici trochu z kopce jak jsme přijeli a za 20 minut jsme přišli na Bousín s samotným kostelíkem z Jiráskova „U nás", který stojí opodál stranou vedle vsi Slatina. Kolem kostela na kopci rovné hřbitov, hned u hřbitova nová budova fatrová fara a asi 6-7 vystavěných hospodářských budov s ovocnými stromy a dost. To vše je na rovině, je odtud daleko vidět do všech krajin za kostelem a stavením je rozsáhlá stráň se sluncem a pramenem zázračně léčivé vody je to ve stráni podle řeky Úpy. Do kostela docházejí lidé z Kostelce, neb tu právě velkou službu Boží. na faře bydlí kostelník se vdanou dcerou, která byla ustanovena chrámovou zpěvačkou na varhanech. Zpátky s lidmi kteří šli ze Slatiny z kostela do Slatiny k autobusu a zpět ku Lhotě a jít pořádáme a rozejíti se s Machem autobusem zase domů.

Výstava kronik v Rychnově.

Ve dnech 13 - 20 prosince 1964 uspořádal odbor školství a kultury Okr. národního výboru a Osvětový dům v Rychnově nad Kn. výstavu kronik.

Byly pozvány nebo vyzvány všechny obce v okresu by své kroniky přinesly do 29.11. na výstavu k vyložení.
Kroniky pak byly skutečně vystaveny v Osvětovém domě od 15 do 22 prosince 1964 ale z počtu obcí v okresu Rychnov 140 vystavovalo pamětní knihy jen 25. jsou to obce a města:

Peklo	4	knihy (kniha)	(kroniky)	Skalka	2 knihy
Domašín	4	"		Potštejn	1 "
Horky Horní	4	"	(2 školy)	Javornice	1 "
Pěnčín	4	"	(1 mysliveckou)	Bílý Újezd	5 "
Rychnov	7	"	(městský)	Přepychy	1 obec. 2 škol.
Slatina	3	"		Opočno	1 knihu

Jano 5 knih (1 fotogr. alpská)
Fodnady 1 "
Rokytnice 1 "
Rajtrce 3 (2 školní)
Lachor 1 "
Na Mezičíčí 3
Bolehoš 1.

Dolní Lideřy 1 kniha
Olešnice 3
Olešnice v Orl. hor. 5 knih
Tyniště 1 kniha
Jolnici 1 "
Chleny 2 "

Vypůjčovalo se celkem 68 knih. Byla na to pěkná prodejna, kdyby z prodejnou byla i půjčovna, ale na nevhodných stolech a tak se lidé v ráde zrito tolik knih, stoly byly vyrobeny tak že se mohl se dyou stran obcházet. Některé krnihy jsou pěkně vázané a napsané, jsou tu z různých krajů některé jsou podrobné a obsáhlé, některé zase strohé a nedostatečné ale v celku ve všech je málo napsáno z těch dob a času ze kterých dobových zbylo u lidí mnoho z dob bohatých nadcházejí, to je z let 1938-1945. V knihách jsou kroniky chudý v mnohých za ba léta jen jsou zápisy o počasí anebo dokonce prázdné. To mne zjistila. Zajímavá je kronika Pekelská, která hodně hlásí o starých zvycích a obyčejích, a co hlavního o zaniklých řemeslech, které dnes již nežijí anebo dožívají, jsou to:

Kovářství, mající krám, dílnu, dělání dlabku a pojíždění střech, truhlářství, pálení kolovaze, pálení dřevěného uhlí, pokračování, cihlářství, lnářství, thalcovství, bělení plátna na bělidle, příze kolovrátek, dělání plotů, drsání peří, dělání jak se nálo, zanícovaly ohně, kovářilo, šumpalo, pekl chleby, vařily jídlo zabijačky, pralo prádlo, mlynářství, pily, stavení chalup. Vše to popsáno, dalo by se mnoho v tady u nás napsati i u nás o zanikajících řemeslech, ševcovské, sedlářství, obchodníci, obchodníci, obchodníci, dobytkářství, vozy, krejčí, v N. Hradku byl knihtiskař, zelenáři, klasmetáři a jiné také krámaři a různé handlíři. Všechna umělá jsou pryč, u nějakých jsou ještě tu a tam zůstalí starý řemeslníci ale z mladších není už žádný. Zamikají rovněž truhláři a tesaři, kteří potřební k údržbě našich hvozdných staveních a chalup, které chátrají a zanikají.

Vzácné úlovky.

Uhynulé lišky. 2 července se ve stavení v sutérénu chytila do pletěné truhlice, na schůzi poloukujíce se pro okolí mladší, ale již vyrostlá liška, fenka a za 4 dny potom se chytila do té samé truhlice přáteli druhá liška, vlastně to byl zase lišák. Oba kusy si odebral myslivec Klaus a dal je u vchodu stavení zvěřené, kde se přeletují a chodívají jemu vždycky spousta dvořáků, přišly i školy z Olešnice a z Hradku.

Dál za zaznamenání stojí že střelci ve Smržanu střílejí na polích k Polnímu dívky jsou, vážící 70 kg. Je to nebývalý úlovek nebot dívky nejen se tu nikdy nevyskytovaly ale v dosavadní době je slyšet (co tu a tam byl spatřen, zeštěstí nezvyšuje se nezvěř.
V neděli 1 listopadu se vypravil z Olešnice hon střílelo 35 zajíců a 2 lišky. 15 let byl v N. Hradku hon střílelo 9 zajíců 1 bažantů.

Šulcova chata

Více 1964 přibyla naženou okolí nová chata, čtvrtá. Loni v sekundě se vyrábělo Lichnova mlýna - Líčku, dále Vasaku z Líbeznic Čermáku z Dobrušky a nyní přibyl Šulcův z nad dvora. 16 dubna se vyhledal Šulcovi v Načlově stavební místo na pozemku st. p. Boženě, kde se postaví chatu. Je to Božetěch Šulc malíř potěrů a natěrač v r. 1910 narozený z Načlova Nový Svět a jeho syn architekt ing Božetěch Šulc v r. 1938 nar. Žijící v Načlově čp. 1512. Chatu postavil ze panelu ze dřeva, jsou to ze slabších hranolků zbrtě obdélníkové kusy, příkl. 1·2 m x 2·20 m k sobě ve dvě postavených zdí spojené, a v venci a za mitr obité tabulemi vyrobenými z masy jako eternit. Strop rovněž pravděpodobně obitý. Potom dovnitř natřené a má to vzhled z venku i uvnitř úhledný pěkný. Chata je postavena na z betonu udělaném fundamentu vedle okna dvěře zhotovily z podnětu stavebního chat v Trutnově.

V Olešnici shořela stodola.

V Dolní Olešnici u hospodářské budovy čp. 24 statku to p. Rudolfa Stránka, stála přes dvůr výstavná veliká stodola na dvou úhelných zdech. Mlat a přístředky prostranné na patro jsou schody ne žebřík jako byl jinde, tam na patře na dále podlaha kde byla sypka na obilí. Je to stodola u statku od kterého pozemky kol 20 ha byly v roce 1959 při nálovu postavený statku, takže se sem od toho času obilí nesvezlo, byla tu od statku složena nějaká cucharina (slama) nějaké stroje a nářadí a také tu byla složeno 15 m³ bukového dříví Stránkovo. A v úterý 29 září 1964 k večeru asi - kdy Stránkovi bydlící Dušková Dušku, dcerušce ze statku si se stodola zatopilo dýmat, a od toho se vzyala slama a celá stodola, že uhlí ho, trámoví dokládané postavena a lepenkou kryta i se dřevěný, které uhlí „hajzrálo" shořela takže co z ní zůstaly přes úsilovné hašení jen z nedovzné zdi. Pojištěna nebyla.

Návštěvy z Německa

Letos k nám do Československa jezdili na návštěvu lidi z Německa nejvíce do Olešnice a i jinudy. Do naší vsi přijel na návštěvu domů ku své matce otec ve 4.2. Lodr rok Olešnice Klamtová vdova 75 let stará, která se doma ještě se svob. synem Jiřím r. č. 1926 nar. Syn a bratr Adolf Klamta v roce

1905 narozený zůnatý přijel na svém autu na Rok od Hamburku na 2 týdny na návštěvu. Adolf Klanta vyučen zrzichtr v Liberci. Od 1. října 1937 byl na vojně u hraničního pluku Kyšperk nazvaný se z vojny 22 března 1939 15. května 1939 odebrán do práce do Německa do Stadt Hamburku a nyní se asi těžce nyní přichází na návštěvu vnučky na Němce se bojí že by zpět k nám nesměl on že také um nikdo nerve, ale přesto se zde rádi přijíždí a vzpomínají.

Návštěvy.

21 února 1964 nás navštívila Olga Novotná bydlištěm v Praze Lucemburská 6, Praha 3, velkými rodiči z Ruska, z Pervomajsku, oblast Nikolajevsk - Ukrajina. Rodiče přijeli na návštěvu své dcery, která je rodu Ježka, kterého jim obleky, boty a vše Olga Novotná přišla z Německa kam byla ve válce evakuována na práci a kterou se v Německu seznámil Jan Novotný z N. Hradku, truhlář Novotného z naučil nyní ten si přivedl Olga z Ruska. Bydlelí spolu po válce když přišla z Německa v Náchodě, mají spolu nyní Viktora ale Olga se od Jana s Viktorem odstěhovala a odstěhovala nějakém sám dr Pauly i se synem který v roce 1964 chodívá Josef Fajzlar zedník se synem mlékem Hrabětem.

24 února navštívil nás z Vlčovských Olbl hrnčíř

3. května návštěva Václava Macha z Ohnišova na kopci bydlí starostou obce za něho se stavěla v Ohnišově nová škola Mach je 1894 narozený bývalý rolník (držel též lesy) nyní v JZD a stal se také již po Dvitaron v Ohnišově krumlovem. 18 září přijel z obce v N. Hrádku Jos. Fiml odpovídal vchus. nad. výboru společného inspektora Hanzalíka, který přijel ohledně dodávky obilí, o čemž bylo hrabě řeč, dělal potom byla v hrnčířích.

Úplné zatmění měsíce.

V noci ze 24 na 25 června 1964 při úplném byl úplné zatmění měsíce, ale byl pod mrakem, zatmění nebylo vidět ale bylo tma.

Ceny zboží - potravin 1964 (28/10)

mýdlo jádrové kus ..... 1·80 Kčs, terpentýnové 2·30 Kčs
" Helada " " 4·- toaletní 2·50 "
zápalky 10 krab. " dlužka 2·- Kčs
mouka: Mouka hrubá 1 kg 3·80 Kčs, polohrubá 3·50 Kčs
Hladká 3·20 Kčs.
cukr: hostinský 1 kg 9·- Kčs, cukr krupicový 8·40 Kčs
cukr moučkový 1 kg 8·40 Kčs, cukr krystal 8·40 Kčs
mělta 1·50 Kčs, kyžé I. 1 kg 5·- Kčs, sůl 1 kg 1·50 Kčs
Káva zrnka 100 gr 18·- Kčs, čaj 50 gr 9·75 Kčs, rum ½ l 41·- Kčs

V nemocnici 1964.

Věra Božová vstoupila do nemocnice 9. ledna, přišla 16. 1. Abortus 10/2 nastupuje práce.

Anna Božová vstoupila 3. 3. 1964 do nemocnice. 16/3 1964 přišla zápal plic

Remišová Anežka 16. 3 do nemocnice a 7/5 z nemocnice hrudky.

Bor Adolf 23. března do nemoc. 6 dubna z nemoc.

Jiří Bor s Polák, chřipka nebyl ve škole od 6/3. 1964 do 13/3. spalničky, Dr. Štěpán z Nachodu 13 března 1964.

Farář Bernard Toman z N Hrádku vstoupil do nemocnice v Náchodě 4. list. 1963 na operaci žaludku vředy a 12 ledna 1964 měl z hostele ke operaci první mrtvice, zatmí.

Statistika za 1964. 31. 12.

Za tento rok se konalo v Nový Hrádku ve farnosti 31. církevních pohřbů, 18 bylo pohřbených a 1 svátky.

Počasí v roce 1964.

Leden. Nový rok začínal - mlhavo jinu, ledová, klid mrazu po celý leden. 5° — pod 0. 3 ledna vyjasnění, do 6 zas mlha po 6 dnech vyjasnění po 2 dni a 7. d., celý měsíc mírná zima, teplo. — 1 ledna 5° — pod 0, měsíc malo 10 ledna dobré se chodí, kyjaní opadne jeseli.

Únor oteplení nad 0 za počátku února do 5° dál proměnlivo, na oblak, 11 února měsíc na 15 dní, klaje se, teplo 1-2° + nad 0 větrík od západu, 13 února 1° pod 0 do konce měsíce proměnlivo, měsíc 18/3 40-50 cm, ku konci oblíva kol 0 a nad 0

Březen za kamna vlezem, začíná se zimou a měsíc. 6-7/3 12 až 14° pod 0, kol 10/3 přes den oblíva, měsíc 30-40 cm v polovině jezdnice, vítá od severu, chumelka, cesty zavátý, teplo. 8° pod 0, autobus na Náchod 15/3 vyjel, le 20/3 nuzky polevky, měsíc 30-50 cm. Ku konci oteplování s přeháními, měsíc odjíždí.

Duben. Začíná s měkkým časem, 3 dubna bouřka a přeš přeháňky se sněhem, 10 dubna zas bouřka, v poli vyšlé, teplo 3-4° + 16 dubna přijde vyseta hrách, v poli měsíc. 17 dubna 20° + noci ohladné 2 dni pěkné (20 a 21/4) dělá se v poli. Dal proměnlivo, 27/4 zasetý oves, ke konci proměnlivo promáčí v poli.

Květen. Proměnlivo většinou prohrdal 12 května třešně kvetou, 14 května stálky zdejší v polovině přes na mráz, 23/5 dozrávají, 27/5. bouřka, konec proměnlivý.

Červen. V začátku bouřky, 7 června začíná se sušit. Od 11 do 14 hrábě, sušit se, 19 června bouřka, ku konci pršelo.

Červenec. Začátek 2 dní pršelo, do 10/7 proměnlivé počasí, pomalu

se mně, statky mají mnoho kup na Rozoušských pozemcích. od 12 do 19/x pěkně, dal položanto statky zlaceí vzcow paloušky, 28/x borůvka, 2 prosinec dva pěkné.

Srpen Přísav do 4, pěkně do 8. 9 srpna na Šnůrovský prut přes i 10, 11 srpna ob 14 přepršky proměnlivo. Okupa statky začínaje sest žito 12 lidu hrušně. Třepřísky. Kauf mírce pěkný. Zneč v Janově, v Bystřeně na polovce. statky na hradišti, polovce sict, ovs všechen, vlny na sanitorija nedovezny, nedrsseny.

Září Do 6 září pěkně nějisté počasí, tapr v polovci zlepšení ku 20 přísav od 24 pěkně do konce a

Říjen dal do 9. října, průtr celý den, dal proměnlivo, 13 přeliv 15 října dobrany bramborý do 28 večejak proměnlivo ze 26 na 27 prudky vítr odkrovem v Lostrýnaty. Od 28 do konce pěkně.

Listopad 1. pěkně, dal proměnlivo, polojasno, mlhy přes noc/mrazíčky, 8 mělo jsou 4° pod 0, slunko do 14 proměnlivo jak přísav 17 mlhavá přehánka z 18, 19 proměnlivě lazě, usl dal zlepšení, zas přísav, mlhy, 29 listop. neděle, celý den přes, včer se měkem, do rana přituhlo a bílo, prace v poli skončena.

Prosinec bílo, zataženo, občas mrzák do 25cm 8 prosinec pod 0 až 4°, po 8 prov. zlepšení, mrzák utiká, dal oblačno mlhy 13 přes noc nový mrzák, ranní přes, zledovatělé cesty, 19 prosinec sfoukl se měkem, 20 pros. zataženo pod 0 24 prosinec oblačno, přitahlo, Vánoce 25 patek 26 a 27 zataženo klid, bez měkem, přituhlo 4-2° pod 0 spadl nový mrzák, ke konci 31 prosinec otepleni cesty ovlachta.

V roce 1964 svůj život skončili

4. I. 1964 † šofér Emil Hradecký.

V sobotu 4 ledna 1964 v 9 hod. ranní zemřel šofér od autobusu Emil Hradecký, bydlištěm v N. Hrádku pod školou č. 98 ve věku 51 roku. Zemřel v autobusu, jako řidič autobusu za volantem při službě, bylo to v Olešnici. Zavezen do nemocnice v Opavě, ale byl již mrtev. Narodil se v roce 1913 v Olešnici čp. 103 byl to syn Ferdinanda Hradeckého, farmáře, zemřelý v Olešnici a Julie Fričkový, dcery hostinského ze Stříž č. 17 rodem z Olešnice. Po vyití některých škol obecné a měšťanské v Olešnici vyučen byl Emil Zemědělcem, řemeslo však dlouho nepraxoval, nastoupil se jízdě autem, složil řidičské zkoušky a jezdil autobusem, začal na lince Olešnice - Nové Město (tenkrát ještě za první republiky 1918–1938). Když za druhé světové války byla Olešnice obsazena, němečtí na vojskem, jezdil pak autobusem Nové Město - Nový Hrádek a do Olešnice již nezajížděl jen na Nový Hrádek. Tu dobře se ožnil s Boženou Fintakovou dcerou rolníka z N. Hrádku, kam se Hradeckých přiženil a kde také dosud bydlel. Syn Emil se rolnictví ho otec

nevěnoval, sám jezdil stále autobusem a na práce vozil. Později zemřel, tak byl až do roku 1958 kdy pozemky předali již zakládaným statkům, statkům statkům a tak se pozemky zbavil, manželka archivala do práce, ke statkům, on však zůstal u svého u autobusu. V manželství se narodily Hradeckým 2 dítky, které jsou již odbyty, dcera vdaná Zelat v sobotu 4. ledna bývá naposledy z autobusem, jezdil sám na linci Nové Město - Olešnice. Při jízdě [illegible] cestě při zajíždění na návsi za vlakem klid, byl to rozruch bezvládný sotera, kolem jsou lidé začali křičet ale marně, zemřel ho z autobusu a zavezli do nemocnice, ale již bezduchého v autobusu při tom k žádné jiné pohodě nedošlo.

Pohřeb zesnulého byl po pitvě z nemocnice ve středu 8 ledna o 15. hod. z domu bydliště a smutku čp. 98 v N. Hrádku z hostela na místní hřbitov. Takového pohřbu, snad Nový Hrádek ještě nezažil. Od pohřebních hodin se scházelo před školou zástupy lidu, jezdily autobusy, auta osobní, byla účastna přes 100 aut ve slavnostním, byli hasiči, zastoupeny statut. statky, průvod hřbitov náměstí obrovský, hudba, průvod šel z domu smutku kolem náměstí, nepřehledný průvod, na náměstí pak stály vedle sebe nad pomníkem padlých 4 velké autobusy, prázdné a za průvodu motory v autobusech stále svítily hrály a lampy ve předu světly. Ze jízdních řádů stál jiný autobus přední dveře otevřen a u volantu, byla připevněna velká pozůstalost, obraz Hradeckého. Byl to snad ten samý autobus co s ním Hradecký naposled jel. Průvod se ubíral do hostela, kde byla slavnostní zádušní mše svatá, ten se však do hostela nevešel, mše sloužil kaplan z N. Města Petrášek. Když potom zavezli rakev Hradeckého do hrobu tu na náměstí vyčkaly autobusy trpělivě. Po pohřbu se účastníci pohřbu stanli v hostinci u Fotrových, kde byla naplněna hospoda, že se nebylo kam sednout. Hradeckých byl prostředek prostory, ztěsnali se, sukl byl od řečí, v autobusu při službě zůstal řidič, dostával v autobusu, hned při návalu usporádal, když některý výrostek nechtěl poslechnout, hned mu nařídil: Anuž fízly. Byl společenský, člověk do hostince rád pořádal s hosty a bavil se, mělo dobré nálady. Když se hřbitov od hřbitova vyprazdnil, bylo zda lékaz vidět hrob obložený samými květy a věnci.

13. I. 1964 † kapelník v Janově Jos. Novotný

V pondělí 13. ledna 1964 zemřel v Janově kapelník Josef Novotný, kapelník OB v Bystřeně bydlištěm v Janově čp. 26. Byl současně varhanníkem, jíž kostela sv. Bartoloměje v Bystřeně, doma měl také obchod se smíšeným zbožím a pohřebnictví a byl také zedníkem. Zemřel ve věku 63 let narodil se ledna as 1901, ženat v manželství se mu narodily 3 dítky 2 synové a 1 dcera. Dcera zemřela před léty as pětí 30ti na zápal, syn Josef vystudoval na kněze 25 června 1950 slavil v Bystřeně primici a 29 srpna 1952 se odbýval v témž kostele jeho slavný pohřeb s synem knězem k velkému zármutku a bolu rodiče. Druhý syn František je ženatý. Kapelník Novotný byl členem společenských hemorunů zastával různé funkce, byl před válkou za kolektivu sta-

manželka Marie † 1976 1971 ve věku 68 let 13/II byl pohřeb

rostou obce Janova. Co se jako kapelník hudby Byteřské na-
hrál jiří stamorseků, sýrových, bálech, poutních a posvícen-
ských tanečcích zábavách, při pohřbech jako racháník vče-
ník a kapelník vždy smuteční hudbu a pod. A zase jako
stavitel obce, byl nebojácný prozíravý, při úředních dnech
při referátech úředníkům se ostrý, ustanovičný v nejrozhlasu
se nedal zase pro sebe polmalas pořádal. Dočkával se cast
do místního hostince Frant. Hradeckým na stampilek a
v Bystřeno po kostela, kde hrál na vzdechany se zastavoval v
Bystřeno v hostinci u Valáškou. Zemřel následky zápalu plic
ce, zaopatřen sv. svátostmi, pohřbu mil se církvi 16. ledna
z kostela v Bystřeno za všeobecného velikého průvodu za
vyhrávání dechové kapely, se které v roce oslavoval 100 leté
jubileum založení Bystřeské kapely. na kapelníka Novotné-
ho bude dlouho vzpomínáno.

13. I. 1964 † v Sněžném Vladimír Anděl.

13. ledna 1964 zemřel v Sněžném Vladimír Anděl ženatý ve stáří
téměř 55 roku. Ze to je Filipových Andrýových, bydlel na čís. chalupě
zděděné po rodičích a prarodičích, upravitel vánoc v milnici. Pohřeb
byl 16. ledna do Dobrau, pozůstalí mu byli jeho rodiče, otec byl
Filipa Anděl kolář syn. Filip Anděl pochází ze čís. č. 21.

28. I. 1964 † v Žákravi Karel Bek.

V úterý 28 ledna 1964 zemřel v Žákravi Karel Bek
vyučil řezník, oženil se a usadil jako rolník v Žákravi
kterém jíž na odpočinku, zemřel ve stáří 80 roku. Karel Bek
byl zde všude vážený, jeho rodiče pocházeli od nás. Narodil se
20 ledna 1884 v N. Hradku, byl to syn tkalce Josefa Beka syna
Ignáce Beka ze Smržanský čp. poměry z Polomeček č. 66 a Františky
Přibylové z N. Hradku č. 163. Karel Bek byl ze 4 dětí: Marie
nyšťaře nar. 1874 provd. Kopřivová (Kopřiva byl pojmem Kopři-
nářka v N. Hradku) jejímu byla Anna a nynějšího Kruče Emi-
lie nar. 1891 provdaná Dostlerová. Karel jako řezníchův se vyučil
usadil se, koupil mlýn v Žákravi, pak vrce rolnictví, nará-
díky je mu v spořitelství 3 dětky Karel tohoto času v Slavonově
zřídal, dělá výkupčího dobytka pro výkupní produkt pro pře-
depsaných dodávkách dobytka od rolníků a družstevní-
ho syn zemřelého Karla Jonáše pozůstal nezvyšil, zůstalo s
rodiči pomáhá hospodařit. Mají pár, kháčů koní a traktor,
pomalu dobytek, hlavně telata od rolníků na dodávku, od kte-
té od nás do N. města bývá 25 Kčs. Dcera Beková provdaná
Bek měl pohřeb z kostela v Slavonově na hřbitově Slavonínský
pohřbeny jako římsko-katolický. Bek pokud mohl, chodil vždy
v neděli do N. města do kostela. Pohřeb měl pěkný s hudbou,
bylo odtud na pohřbu více lidu.

4. II. 1964 † na Vohradě Petr Klanta.

V úterý 4. února 1964 zemřel v Náchodské nemocnici
po delší nemoci Petr Klanta, zdejší chalupník a lesní
dělník z Dlouhého čp. 28. Zemřel ve věku 80 let. Narodil se
18 února 1884 v Polomech, byl to syn Františka Klanty, ho-
náře a puvodníka v Polomech (nar. 1850 † 1942 a Anny

Pablovy z Polomu. Klanta byl pokud známo z 5 dětí. Byl
to otec Jiřík Klanta z Polomech († 1956) Dornerova manželka vdaná
v Jedlové, Anna Balcarová z Dlouhého č. 20 († 1947) Josef byl v Bání
(a 1945 odsunut do Německa a nynějším byl František, který syna
hospodář v Polomech) barák byl také 1945 jako Němec odsunut. Starý
Klanta měl závodem domu povoznictví, měnil kupoval a prodá-
val koně, jezdil na trhy do Kostelec nad Orl. a jinam nejvíce se
zabýval obvozem dříví do Letí na dráhu na stavby a pod. Ot v
Tom byla rodina na panství pan zemský doma thalergly. Jak zem-
řely Petr 15 vzdělal školy, byl přitažlivý tkalcovským a hezkým s
námi. Chodil s 4 kolegy nejvíce par. Mateřskou jednací řeči doma
byla jim vnučina, česky se mluvilo jen mezi sebou, potřebu při styku
s lidmi při jízdách. Petr Klanta se 1908 23 letý ožení s rolnickou
Bekovou, která však byla doma do srpna 1915, kdy už bylo na vše
5 dětí. V r. 1906 srpna 1909 Petr 1911 Hedvika, 1913 par Marie a Otakar
Šep. října 1915, kdy pila matka Bekova, pro dceru se zetěm na vohradě
od Klanty manželka bratra na vohradě Klantovu č. 28. Tak se usadila
zejména Klantova rodina, kde nejdříve na nájemství a po první
světové válce při konfiskaci pozemcích 4·38 ha za 2.690 Kčs vyho-
dařili, chovaly 3-4 krávy a dobytka. Klanta při tom chodil jiste
jinam na příležitostné práce, nejvíce však do lesa, byl to lesní dě-
lník, takhledětal se obecní zvlášť, dělal také obecního hajného, chodil
při honbě pasovat a pod. Při tom svém povolání, také při poseděl
občas v hospodách a to rozjedené společnosti se zahulákal, pěstu
do stolu udeřil a cestou domů hlasitě prozpěvoval až se to v rohoží
rozléhalo. V manželství se Klantovi narodilo celkem 13 dětí z nich
jeden chlapec 1934 v 11 letech zemřel. Nejmladším byl syn Vít nar. 1934
nástupcem dvora se stará syn Jiří 1926 nar. ostatní, 5 dcer a 6 synů
je již vymístěny mimo domov. Při své práci Klanta také o-
nemocněl, při operaci mu byla odejmuta 1. ledvina a od r. 1935 pob-
ral Klanta invalidní důchod 364 Kčs měsíčně. Jak to pobíral 1 ko-
runy 30 let. Když se již pro stáří a nemohoucnost o práci dostal na za
kýju odpočinku a hospodářství na chalupě se ujal mladší syn Jiří a
roku 1957 to dal dobrotivou s nabídkou do JZD. Ač šel zemřelý Klanta
do Stárkova do chodníčku 6 ledna 1959 a v prosinci t. r. přijel zpět.
Stáří a potřeba podat knot se Klanta tlumil jako německý,
poněvadž rodiče byli němci ostentativně zvláště když byl v září dě-
lal se myslivci na jevo. Při zabírání hraničního území v roce 1938 Němci
v kolyx po silnici po Vohradě němci vzíšek majorovali tu Klanta
stál dlouho v pohotovosti (dr polní uzdravený přístřešek) a provolával
na celou Vohradu hříčel „Heil Hitler" a pochodující vojsko
na silnici na to odpovídalo a jásavě se ozývalo. Jedna horší
ku v hostinci v Dlouhém u Čihátku zval také silně se při bě-
nutí shasnul se strojní sirkou a svítil petrolejovou lampu.
Když byl 1945 již převrat, přišli pro Klantu vojáci z Olšovic
a musel po 2 týdny chodit po Orlici, pod eskortou vojáka na
nezané práce, uklízel hlaně při kůrky a no nic šel, byl kavec do
vězení. Při tomto povolávání vždy, byl Klanta zlého zádechu při
chůzi lépe odpočíval. Byl prostředně postavy, urokatý, klativé chůze
chodil lidem se vzpřímenými bočkami, kouřil dýmku, rád si za mlada
také kapl, do hostince šel vlastně v pátek odpoledne, večeřel
v roce 1935 odevzdal při volbách kandidátku německou. Byly odevzdá-
ny 3 hlasovací lístky pro Němce ze 150 odevzdaných hlasů. Na shro-
mážděních velké živosti, nebo nemocnice, onemocněl na žaludeční mozkový
nádor a v nemocnici zemřel. Pohřeb měl jako římsko-katol. z kostela v N.
Hradku na hřbitov, v úterý 8 února ve 3. hod. odpoledne.

10. II. 1964 † v Nedvězím Josef Poul, rolník

V pondělí 10. února 1964 zemřel v Nedvězím Josef Poul rolník (kterým
v JZD zůstal) 57 roku, nar. 1907, tady všeobecně vážený, měl za ženu
Marii, Knibalovu z Kopřivnice (Nerudovských) za svatby mládenci, byl zetěm matky
zemřelé, dnes již pohřbený v Dobrušce. Jeho dcera vystudovala Vš Smolenský Institu-
ce v Praze. Při pohřbu pěkný projev přednesl za místní organizaci, byl členem místní

13. II. 1964 † Pavlina Prausová pr. Suchánková.

Ve čtvrtek 13 února 1964 zemřela v Bohdašíně Pavla Prausová manželka Suchankova, zemřela v kyslinové v nemocnici ve stáří 61 let, narodila se 20 února 1903 v Blochum na Volhadě čp. 29 a byla to dcera 1947 zemřelého Augustina Prause a 1938 zemřelé Františky Madrovy. Pavla byla z 5 dětí: nejstarší Antonín odstěhoval se do Německa 1945 bydlí v Hamburg, Harz 22. Wangerode 28 B, Jiří 1948 zemřelý, Marie provd. Martinková od 1956 vdaná v Dol. Ladečkovicích, František 1947 zemřelý a nejmladší byla Pavlina. Vychodila obecnou školu v m. Hradku, pro svůj věk sloužila u sedláků v Hradku a okolí a později od místních Thalerem pukat a dělat za stavy 2 roky 23 letech a prodala z října 1926 za Zorka Suchánka ve Hlavnově, který 1934 prodedli hospodaření mlýn v Bohdašíně dalším pro babě a dědovi Antonínu Antonínkovi. Tamtéž Suchánek narozen 1902, 10 let. v Bohdašíně 27. Bydlely tudíž od roku 1934 po smrti Antonínových v Bohdašíně, kdy chovali 2-3 krávy dobytka hospodařili Suchánek chodil mimo to po práci nejrůzné příležitostné práce na jednotce, v manželství s Suchánkovou narodili 3 dětky jsou dcerky 3 zvané. Pavlina zde u nás vyrůstala, mimo to u nás známa, chodila za vnoučky ale rady s námi na Hradek do hostela k zábavám, hrála u mládeže divadla do prevzdání. Ale v Bohdašíně je jakési zdraví nevyvíjelo, byla ludmotrblaštěk k poslouchání nedokázala, Pohřeb měla v pondělí 17 února dopol. pohřeb pěkný, bylo od nás blízko lidí ze okolí, byla z Radečkovic zdejší Marie z Trnek, manž. František Prausa zemřelý a t. d. pohřeb řízný katolický z hostela v Hlavnově. Po pohřbu byl nazpět přátelé a příbuzenstvo v hostinci Eppenberku a prozvonil se hodinu do večera.

22. II. 1964 † v Tisu Alois Přibyl (Kadlíčkův)

V sobotu 22 února 1964 zemřel v Tisu Alois Přibyl zvaný pro vždání za mlada jako lid obchodníkem, rolníkem, dělníkem a posledně ho nazvali důchodcem ač dobře pobíral důchod nepatrný spíše sociální výpomoc, jednu dobu 50 Kčs měsíčně, nyní ku 200 Kčs, měsíčně poměrně zajištěnému podle zákona k penzi, ledva ho využil školy byl zaměstnán u Hlavnově při thalerské továrně v apletárně vyjímané zboží balení do bruta. Lojza Kadlíčku se narodil 6. března 1889 v Plzni č. 39. Byl ve syn 1918 zemřelého Karla Přibyla, mlynářského a chalupníka v Dlouhém č. 39 a 1928 zemřelé Alžběty Přibyl z Chmístva. Přibylovi Lojzovi bylo, když zemřel 75 let. Byl ze 6 dětí mezi bratra Josefa jihozápadního v Náchodě zemřel 1928 dětí zemřely jako nemluvně, syn Oldřich nar. 1885, bydlel v Dlouhém, zemřel nar. 1897 bydlel v Dlouhém a nestal se Alžběty nar. 1891 bydlel v Náchodě. Zemřely Oldřich vyučil se kovář nastoupil do výuky byl zaměstnán kovárnu v Hlavnově k továrně při textilce to nechal a kupoval prasečníka v Náchodě od rolníků po okolí pod praporem usaval telata a vozil do Náchoda, měl také jarmu, čas koníčka a kovandu, to dělal Alois strýmka, chodil pěkně oblečený, mezi chůzi prohuboval, byl pravděpodobně slabý, postavy slušné vyrostlé. Měl znamení se zdravými nemocemi, ale lékaka zde ho nechtěla, že byl Kadlíčkův. Alois při různých zdravotních odvedal, nebyl, aktivně u vojska neslouží, až teprv za války se vzal žil nějaký krátký čas v zálesí v polesí také nebyl. Po válce se vzal v domě po padlém bratru Ferdinandu Emilii Marii roz. Bystřičkové nar. 1894 z 1 dítkem Eliškou nar. 1913 rolnicí z Dlouhého čp. 10 rem v Alois jako přivdala, kde se obhospodařovalo 4·67 ha 1923 vykoupené zemědělské půdy. Byl spolu oddaný 15. června 1920. Jindřichovic Přibyl s manželkou a dcerou po padlém hospodařili. Lojza choval dítě až 10 června 1927, celé stavení zadlužil

vzal) stojící ve dne po poledni vyhořelo a ponévadž bylo za dne dřevěný shořelo celé, zůstala jen zděná komora, přístěnek s komínek kde nebyl Lojza doma. Když se naraz, šinel do hostince zpustla v domova? Ponévadž byl Přibyl Lojzem oba věci obě pěnize (ku 5.000 Kčs) které dítě za pobě od Němců strádal při stavbě hlavy a neodvedal a byl k narazce soudem odsouzen, zatkli spustla Elzbětka ze část pozůstalý byla Přibylovy ne zabavena. Přibyl po tomto bytné stavení nelíbavě, na zbytek zdejší kamaše nedal nikdy chtěl, kdyby ovšem přibyl na jaksi stáru a v tomto pozůstalý bytu po druhé by dělal. Štěstí se nějaké nevzdor obnově spolu žijícímu za nedlouho bydlel. Přibylovi Lojzovi manželce narodili 2 synové prodali sestře Lojzově Marii Přibylové za 50.000 Kčs a vystěhovali se do Hořejší Radečkové, kde by dále asi roky, potom koupili zdejší zděnou chalupu s houskem pole v Tisu č. 8. Nevlastní dcera Anežka se 1939 provdala za Antonína Rakoš z Jedlíků. Přibylovým se v manželství narodili 2 synové ve 1921 Josef a 1923 Alois zemřelý 1927. V Tisu vedl Alois Přibyl živobytí různé, na minulost ne také obratlivý. V obecním bratrském životě měl za svého konče Přibyl hodnocení. Měl 4 tresty pro neukázněnost v dem vězení, proti veřejnosti 1 přestupek 200 Kčs, odsídil peněz 3 dni, psal psát celkem 5 dní. Pokud byl Přibyl v Tisu, zdržoval se rád po hospodách ve starých letech již v obě příliš nedbal nepohlíval, chodil s dalšími, nejsou jakýmsi přesvědčivými plány, bez kravaty v prostém zevnějším oděvu, jakoby nevyspalý, často prodělávající, bublal nepěkně často s hostinci v Kobyli, ve Skřeku a jinde. Jmenovali ho také hastmanem měl domácnost s manželkou často vpustky, že se i zpravil. Před nějakým věkem nevesele, zvrtal, byl dělí dobře nemocen, byl klidem zahnaným, který v 75 letech podlehl. Pohřeb měl římsko-katolický v Kutný 25 února z kostela sv. Petra a Pavla v m. Hradku z hradu, zákon obřadu. Pohřbu účastna manželka, dcera s manželem Lojzou, vnoučkem občanům z Tisu z zámova, hostinský Hradecký z Jaroměře a z Kobyle. Přibyl měl život pestrý byl postavy průměrné, spíše slabší, říkalo mu Lojza Kadlíčkův, jeho otec byl malý proto při Kadlíčkovi. Po hostinách nebere nechodil, byl ve vzdělání, se vrbách šel se všemi možnými stranami, jen ne s církevní stranou lidovou, která v něm nestálá. Za ním pozůstalá vdova bydlí v Tisu syn Josef, ženat zaměstnaný jako pomocník zvěrolékaře.

29. II. 1964. † náhle Ing. Miloš Svitavský.

V sobotu dne 29 února 1964 zemřel náhle Ing Miloš Svitavský nyní v Praze 7. U letenského sadu 5. Pan Svitavský nám byl známý z m. Hradku, z cesty zájezd restaurace Vendelína Přibyla nad farou Svitavský měl za manželka dceru Přibylovu Květu v roce 1904 narozenou, tady v hostinci u Přibyla Svitavský býval, hosty obsluhoval, jsou nosil. Pocházel z Mnichova, byl vysoké postavy asi v roce 1897 narozený tudíž byl asi ve 67 roku věku. Byl pokud známo zaměstnán před posledně válkou v Škodově továrně ve stavebním podniku, během války přestěhoval do Prahy, byl také po válce jeden čas generálním ředitelem Stalinových závodů, Most, Stalinov. Potom se magistrátu hlavního města Prahy. Svitavský manželství narodili 2 dítky: Miloš, Květa, obě jsou nyní v Praze. Ing. Miloš Svitavský zemřel náhlý. Byl ze posledně chvíle zaměstnán jako technický vedoucí ze náměstek ředitele krajského stavebního ústavu. Od loni, kdy byl na léčení v nemocnici, zdálo se, že je vše v pořádku, jak pevná byl přesvědčen, že měl velmi špatnou sklerotickou kortu, která jeho prohlásil, takže smrt nastala ve 2-3 vteřinách. Odešel v okamžiku když se strojil se svou paní do bálu - do pilsenu. Všichni v rodině byli doma a když jeho - syn a dcera dokonce lékaři, procházel se bytě, jeden z vteřinu na bolesti v pravém boku a dole. To ukazovalo na zvýšený puls a zatím to byla aorta. Osud mu určil smrt jakou si přál. Ani ze ani členové rodiny to posledně chvíle netušili, že hrozby odchází. Ing. Miloš Svitavský byl římsko-katolík, pohřeb z chem se konal 4. března 1964 ve 12 hodin ve Strašnicích. Pozůstalá manželka syn Miloš lékař, dcera Květa lékařka, provdaná za docenta lékařské fakulty Musila Lisného.

3. III. 1964 † v N. Hrádku Václav Bek. 103

V úterý dne 3. března 1964 zemřel v N. Hrádku Václav Bek
zedníl manipulant při úpravě vodního zboží. Zemřel ve
věku 61 let následkem jaterní, dlouho byl nemocen, důchodu již
mnoho neužil, ačkoliv byl zaměstnán na jednom místě přes 20 let
stal v N. Hrádku v Čechách kde Čechalenko 1946 znacerdnuje. Byl
nám tady dobře znám, chodil občas se nové zprav do Studnice. Za
různice, když šli za pěkné neděle prochárkat. Václav Bek byl z
četné rodiny. Jeho otec z manželky Roman Bek, měl holič krátku
živnost v N. Hrádku přes léty zemřel, pak Františka bydlel v
Boleslavi již zemřely, Bohumila ten je v N. Hrádku za Hrobčeka
a sestra Petra. Příbytkové nyní vdova po Bedřichu v Bakově. Zemře
lý Václav měl 2 děti, syna který vedl obchod se smíšeným zbožím
(v jednotě) v N. Hrádku po Bubeníčkových v Nádražní ulici a dce-
ru provdanou Langrovi. Václav Bek skamarádil s Jarou Chrtkem
z Lahev dělali spolu a trávili a vypravovali mu, když je on
ženil a žili polymnpade-stav s mladými, že již nové hovězí
bárá nedá fuchynu, nebaví se vyjdí do vsi dobrý bežiat pro
máčo. Na hrobě nádhera. Pohřeb církevní byl z kostela sv. Petra
a Pavla ve čtvrtek 5. března v 3. hod. odpo.

9. III. 1964 † v Čánce Václav Žibvar.

V pondělí 9. III. 1964 zemřel v Čánce za Opočnem Václav Žibvar
malorolník, zemřel ve stáří 71. roku, zemřel na cukrovku. Byl ta
známý pro tě stránce, že měl Ant. Smrčka ze Rtě č. 23, 1926 nastoupil
Žibvarské dceru. Žibvar sám byl hodně veselý než činným, byl v agrár-
ní, domácí, jednotné okresní organisace a byl také vyobrazen
v agrární Obecenské čítance z roku 1937 a byl také pro války činným
ve prázdném domu. Zemřel na rakovinu v Hradci v nemocnici a je
pohřben v Třepychách.

17. III. 1964 † v Olešnici František Švarc.

V úterý 17. března 1964 zemřel v Olešnici František Švarc bývalý
dělník bydlištěm v domě Olešnici čp. 80 h ve věku 65 let. Narodil se
6. března 1899 v Polomech č. 47 byl to synek Ignáce Švarce, chalupní-
ka v Polomech č. 47 a Marie Zbíjovského Svitné 53, obec byl národ-
nosti německé matka česká. Rodič. Švarc byl pokud známo z 5
dětí: 4 bratří a jedna sestra Marie provdaná 1910, Šilina do Dlouhého
čp. 36 za Josefa Hartmana rolníka, sestra Julie provdaná za Marka
z Tmu. 4 bratří: jeden byl v Opnišově, živnostník v Jarově, č. č. rolník
ve starobinci, jeden v Polomelu dělal chalupu 57 odsunut jako Němec
do Německa, chalupa jeho zbořena. František byl ve naší známý mi
tím, že v letech 1926-1928 byl pracoval jako dělník v zemědělství
u své sestry Marie Hartmanové, jednotný z toho času znamel
Hartman byl velice nemírný a nelidské na čeledíny hospodářství pracovat.
Jinak se Švarc zaměstnával nejvíce pracemi v lázni. Když odešel
ze služby od sestry, ženil se s Němkou Marií Volfovou trvalou
chadlenkou z Horní Olešnici, kam se přiženil. V roce 1945, když
se provádělo odsun Němců, zůstala Františ. Švarc jako smíšená rodi-
na zůstala, jen matka manželčina stará Volfová a sestra Anna.
Chalupa však čp. 80 h, byla dle dekretu prezidenta č. 108 z konfis-
kována, ale Švarc se pozdeji od Ondřeje Národní obnovy ochranný
Švarcovi měl dáno, zmenšení, kterou se asi 1950 prodala Jan
Macha klempíři, jménem Emil Bohač ze Dobrušky, bydlí, nyní v Ji-
číně hotovou částku nad na musilinu. Když bychuzelo Švarcovi
60 let, odešel jako ženě dělník ještě nějaký čas chod stal se živnost-

Pozůstalost: dluhy se musí platit, pak teprve se dělí. Švarc
a dědicové jsou povinni platit ze své částku, kterou se jeho
na dědictví přejímají, musel by platit (když by měl dluhy)
a přesahuje-li (když by měl dluhy) přesahuje
tři to zdanil, zdali i dědicové ještě musí na daních

důchodcem. Jako takový nemůl již plný pracovat. Ale Fr. Švarc
chtěl pracovat při dyelesu, kde po delší čas mzda, byl zaměstnán
v němž dělat mohl chodit, co zaměstnání jeho částečné, jen asi
120 dní v roce. Pojišťovna však to nezjistila, vyplatu důchodu zasta-
vila a státní úřad důchodového zabezpečení bližší nález, že dů-
chodce Švarc trpí důchod nepřiznaný a že na mnoho let jeho
doplacen. Tu aby se pojišťovna přistala k věcnému důchodu Švarcovi
byl zastaven a přeplatek postupně srážen a důchod zastaven vy-
počten, že bude tak dlit až do r. 1970. Následkem toho Švarc se tho
nemocněl a v lednu 1964 vážně onemocněl, dostavila se horečka, nemoc
v čas lékařské ošetření a úzkost, přišel Švarc byl prostřední porter
ve prumě, z kalamy Bat Čmaka, přišel někdy v Olešnici do hostince, ob-
čas dučeřitelů nemluvil o plynné České. Hlásil se za prvé republiky
ke straně Hahlenové, příbuzného byl s ní za prvé republiky v Brandově
na sjezdu, z Olešnice tam jel tenkrát byl vypravil Hahlenovou stranou
i dělnickou sjezdu zvláštní autobus. Švarc jako římsko-katolík pohřben
na hřbitůvku Olešnickém.

20. III. 1964 † v Olešnici Emilie Štěpánová.

V pátek 20. března 1964 zemřela v Olešnici Emilie Štěpánová rozená
Štěpánková ze Sněžného, manželka bývalého rolníka a hostinského
Hugo Štěpána. Zemřela v 68 letech svého věku na cukrovku. Narodila
se v 1896 ve Sněžném č. 49, byla to dcera Karla Štěpánky sedláka ve Sněžném
č. 49 a Bydlova z Bohdašína. Byla z 5 dětí: Malé prodaná Fryčova ?
Františ dcera ze Sněžného 1947 zemřelý, Josef Štěpánek ?, a Karel Štěpánek ? a
Emilie). Dříve se 24 letech se provdala za Hugo Štěpána rolníka a majitele
domku č. 24 n. Byla zde zavedeno řeznictví, hrálo, ale domek Štěpánek mladé
manželé nevydrželi, v dražbě ho koupil Ota Příbyl, truhlík v Kněžmi, Bratrance
manželky a realizál se v jeho v Příbylově majetku a Štěpáni o nim bydleli
jakou nájemci. Řeznictví zanechalo a Hugo Štěpán chodil na mzdu. Před
zdálo se poslední války, v manželství se Štěpánovým narodili 2 dětky
Emilie zemřela 1961, Hugo † 1. 8 v Olešnici a František zaměstnán na poště. Se rodiče
byl Štěpánovým, na žádost příbuzných z Olešnice hostinec čp. 17
(menzengerů) koupil se Štěpánem roku 24 prostřihopal a provozovali hostinství.
Hostinec však v prosinci 1952 zavřen a Štěpán potom chodil, vlastně
jezdil autobusem do n. Města do Žitty na noc hlídat manželka však
po pustění hostince zaměstnána nebyla, ale byla postižena zákrnou
cukrovkou. Vzrce 1961 zemřela dcera Emilie, byl jí 40 let, jejíž prodělá
nádor mozku 2 nemanželské dítě. Zemřela dcera hale na sklerózu
trombózy. Nyní zemřela stará Emilie Štěpánová manželka Hugo
vážně nemocná, vyseděla zákrnou při pohřbení matky na hřbitově před
svým domem v nám. v Olešnici až zde nemocí trvalila. Pohřeb
jejíž se konal 25 března ve středu o 4. hod. odpoledne z kostela Olešnic
kého na hřbitov Olešnický.

25. III. 1964 † v N. Hrádku Anežka Drašnarová.

Ve středu 25 března 1964 zemřela Anežka Drašnarová z N. Hrádku č. 224
nebo zvlášť o Polska, Drašnarka, dlouholetá vdova po Emanuel (Polském)
Drašnarovi, bývalá rolnice, nyní na odpočinku u syna Emanuela v
věku 85 let, narodila se v Bohdašíně, byla rodem Zvěřkova, provdaná
za Emanuela Drašnara z N. Hrádku z Třebecné u Polských. Z manželství
se narodilo 5 dětí. Josef Emanuel doma, Anežka, Fráta, Fičky, ? Pol-
ských, ještě vdaná Dohnalárství, obchodní 4-5 kusů dobytka, ale manžel
Emanuel, ještě já mladý rumdzel zvítěl (blazil) musel být odvezen
v zázraví zavezen do Chrudimského lazaretu, do Kolmunu, kde v roce 1918
ještě já mladý as v 45 letech zemřel, od té doby byla Polska vdo-
vou 36 let. Zůstala spolu s dvěma dětmi se rozhodnuty, dokud pozdější nyní
Eman 1899 narozený, který hospodařil společně s bratrem, mládím do

roku 1959 kdy pozemky převzal s 9 zaříznutými rodinou Čtvrtníčkovou, stáv. stálk. Pohřeb konán z domku smutku 29.3. za katolickou mšího hřbitov. v n. Kladkou, pohřeb byl římsko-katolický.

27. III. 1964 † ve Sněžném Josef Novák.

Na Velký pátek 27. března 1964 zemřel ve Sněžném Josef Novák domácí Skaličce, rolník na zahrádce, zemřel ve věku 64 let. Narodil se 1900 byl velmi činným, byl po jedno období po válce předsedou místního národního výboru ve Sněžném. Byl za první republiky členem sboru hasičů. Pokud zdraví mu dovolilo, účastnil se denně prodeje za Loumarem. Pohřben jako římsko katolík za účasti hodně. Byl hrobníkem. Byl upřímný, snaživý, společenský, hrával občas v kostele na paní Jeřábové ale dnes zůstává.

14. IV. 1964 † v Borové Od jedle Václav Ptáček.

V úterý 14. dubna 1964 zemřel v Borovém, našel smrt v potoce když šel domů z hospody v Borovém od Balcarů. Václav Ptáček rolník ale 55 roku, který zvaný bezdětný, bydlel v Borovém, kde se asi narodil a měl tu nově postavený domek, nebyl nikde jako rolník zaměstnán, potulával se velmi často po okolních dnů hodech, prodavači byl, byl snědý zvaný. Také poslední jeho cesta vedla z hospody, hodně vzatý, měl se domů v papírech latinsky s pivem, překračoval potok který teče ho ve Borové, upadl do potoka a také v něm zůstal ležet, nevyhrabal se, až na příští den byl již mrtev, nevrátil se do domu k hospodě, byl nalezen v Borovém. Zůstává po nám vdova děti nebyly. Zemřelý má 3 bratry Bohuslav v Olešnici, a jeden je v Jarově.

18. V. 1964 † v Olešnici ze Dvora Jan Hlaváč.

V pondělí svatodušní dne 18. května 1964 zemřel v Olešnici ze Dvora Jan Hlaváč, bývalý rolník nyní na odpočinku ve stáří 80 let. Narodil se 1884 v Olešnici čp. 19 d. Byl ze rodičů národnosti německé, vychodil v Olešnici školu, takže se česky nenaučil. Ještě za mlada vstoupil se zemědělství, oženil se s Annou Dvořákovou z č. 18 d. která však zemřela dobře české. Hlaváčovi se narodily 3 děti a to v roce 1903 na zbořeništi bývalého dvora Hamrlíkova velkého hospodářské stavení, letního domu čp. 42 d. zbytky zdiva silného, kamenného použil za základy a chlévy pozemky nabyté jednak dědictvím a pak koupě k tomu přikoupil, chovaný 6-8 kusů dobytka, také se věnoval ovocnářství, zemřelého manželky 3 dítky, Jan, Berta a Marie. Jan vyučen zahradnictví, sloužil za války 1939-1945 u vojska a nějakou se prý v Bavorsku, dcera Berta provdána za Zeipelta (Zajpla) v Soběhrdech, byla po válce zdesunuta. Hlaváčovi jsou tudíž nejbližší příbuzní němečtí, kteří jim byli po válce dle dekretu presidenta republiky zkonfiskovány, jsou odsunuty jako snad mnohé mnozí jiní ne za hranice ale do zdejší do Třebíče a místy přidělené jejich rodině Karla, který měl za manželku dceru Marii, to byl Čech a po jejím když to bylo jeho rodiny mu odňaty přidělené podnikání Josefa Zemanovi ale Hlaváč se ze Třebíče 1952 přistěhovali do Olešnice zpět a jelikož zde pro ně nebyl chalupy čp. 66 ne po Pavle Vaníčkové, kde se stará Hlaváč umřela a kdo také Hlaváč zemřel. Pohřeb se konal 21 května a je pohřben jako římsko-katolický na hřbitově v Olešnici. Zůstává po něm vdova Anna, 1 vdaná dcera Berta zemřela, 1 syn z války domů nepřišel a dcera Marie provdaná za Hlaváč Jelínka, bydlí nyní ve farní budově v Olešnici na náměstí.

19. V. 1964. † Anežka Hánlová z Dlouhého.

V úterý 19. května 1964 zemřela Anežka Hánlová z Dlouhého č. 24 prodaná za Jos. Hubína obuvníka ze Velkého Pořící v neděli ve 55 letech, narodila se 23 září 1909 byla to dcera Josefa Hánla, nadeníka, chalupníka a od 1. prosince 1928 choť mého dědečka 1937 zemřelého v Dlouhém č. 24 a 1920 zemřelá babička Mavanová v Dlouhém 24. Byla ze 6 dětí prvorozená ale 3 narozená po smrti prvorozená: 1945 bratr Josef zemřelý v Pardubicích, zemřel v 41 letech, 1962 sestra Zdislava zemřela v 6 7 let a 1963 zemřel bratr František, odvezen z Dlouhého v 56 letech. Zemřela ve svém životě a vzlášť v mladých letech, zažila hodně utrpení a strastí. Rodina Hánlova v svém baráčku ve skromnosti a 11 letech se zemřela matka a sotva vyšla obecnou školu v M. Hradčku a v Dlouhém, byla nucena jít mimo domov za výdělkem, chodila do místních i okolních sousedů a hlavně do Hlyzlarova a Smrčkova. Chodila rodě k zahradám, kamarádila na Vohradě s Emilií Pazderovou, byla spíše kůže, zajímal se o ní jeden čas vdavek mladík, ten jí však nechal, zůstala stát a v 31. letech se provdala za nějakého obuvníka z Vel. Pořící rovněž Hubína, oddáni byli 1940. 5. října, tím odešla z Dlouhého málo jen již přicházela a bylo je již nadobro. Poslední se tu objevila na pohřbu bratra Josefa 1962 na podzim. Byla tu již skoušená bledá, bylo slyšet, že má děti na studiích, dceru že má dobrou učitelku, že nabyl mnoho znala dá. Až najednou dostala zprávu, že zemřela, snad onemocněla z velké setrvačnosti. Za hojného smíšeného mnoho účasti pozůstalých z okolí byla pohřbena 23. května v přítomnosti z Pardubic. Vdově nebyl dlouho na kremaci, provázel ji nejmenší nezaznamenali, mimo snad jeho mlčícího příbuzného. Pozůstalými zůstali manžel a

20. V. 1964 † z Olešnice Adolf Linhart.

Ve středu 20. května 1964 zemřel z Olešnice Adolf Linhart vdovec, bývalý rychlý chadlec, chalupník, též rolník, vášnivý zahrádkář a jeho chovanec skarobinec ve Starkově. Zemřel ve Starkově v 79 letech, života, narodil se 1885 v Lužanech vzadu se leží v čísle je to již kat. území Olešnice čp. 100 d. C. 5 1927 vyhořelo, byl to syn v roce 1927 zemřelého ve Rzechu Františka Falty, pocházel z Mezku a M. Linhartové z Lužan č. 100.

Adolf Linhart měl jiného jednoho staršího bratra Bohumila. Starý Falta otec jeho Linhartovic oddán a tak synové nemají jméno Linhartové, byli Linhartové. Na Lužanech u Falty chovali i krávu a hlavně obživou byl ruční stav hlídali vše ruční thalerové hedvábí. Oba bratři Adolf a Bohumil, dělali za ručního stavu, stálo za zmínku stavy až do zemění. Adolf se přistěhoval po odbytí vojně do chalupy v Olešnici č. 19 nyní se zbořená a byl, pak se zde oženil s Růženkou Vondrejcovou (říkali Krajkrová) se kterou měl syna ale ta mu zemřela a druhou ženu měl Anežku Habrtovou z Mezku r. r. 1895 narozenou, se kterou měl 3 dítky. Jak se Linhart ozenil a dostal se do Olešnice, šel tu na malé chalupě bez pole jen s jednou stav i za druhé Linhartovi manželky Linhart se mnou druhou ženou zůstal přes okupaci stále jejich cesta rodina v Olešnici nevzdychal se bohdá. Vždyť se stal v roce 1945 přírat zařádal se Linhart s rodinou o hospodářskou usedlost konfiskovanou po německém Hloušovi čp. 18 d. mezi vedle nyní chalupy, kterou po přestěhování pozoroval. V prvním manželství dětí se Linhartů koně a rolničili. Ale Linhart byl již ten práce starý a dítky se těžko zamilovali pracovat v poli a tak poté po několika letech zůstali na to v roce 1959 zemřela Linhartová manželka a Linhart po odejití dětí

z domu odešel v roce 1956 opustil chalupu čp. 18a, nechal ji
družstvu statku a odešel do Zvonkovic do čp. 26a Julii Jeřáb-
ové do bytového do vnučičky Jany chodili Zuzana Jančařík narozený
jako Jiří Jeřábek, † 1962) z Otročka, Rudolf Šmek a jiní a tady
a Irena, Marya, Olga z to pomíjejí 1957 odejel do Starkova
do zbrojovky zaměstnán mistr Jan, který na službu u N.B. kde
jako Adolf Lužňák zvlášť zůstal dotrvání Přerovec do Olšinov
tady na hřbitově jako zemřelý katolík a tak byl pohřben. Lužňák
byl společenského chování, chodil navštěvovat do hostinců, zahrál si tu a
tam mariáš do hostinců všechnou, byl svobodným, byl starý brat
jako mezi Hradec musel dvěma 3 60 - 70 let mládenec.

13. VI. 1964 † v N. Hrádku Anežka Štěpánová.

V sobotu 13. června 1964 zemřela v N. Hrádku Anežka Štěpáno-
vá, provdaná potřetí za Čtvrtečku z Borovem (z druhé za Pokor-
ného z Malé, jmenovala se tedy na počátku Koubilová, zemřela jako
římsko katolička v N. Hrádku ve své rodné chalupě pod Sibeníkem
ve stáří 76 roků, narodila se 1888 v N. Hrádku, byla to dcera 1920
rolníků Františka Štěpána, chalupníka a domkářského tkalce z N.
Hrádku a Reginy Anclerové z Dobrá. Byla ze 3 dětí: Nejstarší Marie
narozená také ve Velké Štěpánově bydlila ve Dvoře č. 22 a tam roku 1884
se vdala za N. Hrádku. Marie 1958 zemřela a mladší Josefa
zemřel 1961 zemřela byla ovdovělá Hradilová, byla nejdříve provdána za
vdova Čtvrtečku z Borovem, který však záhy zemřel a podruhé se
provdala za rolníka Koubala z Mezilesí, který zemřel
již před několika roky, zemřel Bydlila spolu se N. Hrádku před
Sibeníkem, ve své rodné chalupě, kterou kdysi po prvé provdaná
z Borovic odešla koupila od bratra Josefa Štěpána, který tam
byl chalupu od otcovy Štěpánky dolejší, blízko k náměstí. Zemřelá Štěp-
ánka Koubalová děti nemala z prvního ani druhého manželství. Pohřeb
se konal v úterý 16. června na hřbitově Nehradický. Zemřelá pokud mohla
chodila pěkně do kostela, bylo jí ke cti to vždy uznáno.

13. VI. 1964 † v Náchodě Božena Erbanová.

V sobotu 13 června 1964 zemřela v Náchodě Božena Erbanová,
vdova po přímaři, zřízenci nemocnice v Hořicích, Zemřela byla
manželka po Jaroslavu Erbanovi, rodný po přímaři Náchodě
nemocnice p. Miloši Erbanovi. Božena p. přímaře Boža Kur-
dnerce byla majitelkou vilky čp. 14 ve Rzech, kterou si 1933
vystavěla a v 1947 bydlela a v které vilce letními sídlila rodina Za-
obcas zvlášť přes léto by dala a byla u nás všeobecně známa.
Paní Erbanová tu často s rodinou p. přímaře bývala, chodi-
la s přímařkou, s Milkou a bylo pěkné, že to inteligentní
vzdělaná paní, jak vzájemně bydlela, byla v sobotu ze chrámu v
Jaroměřicích zpopelněna. Smuteční Jaroslav dcera, Milka a jiní muži.

22. VII. 1964 † v N. Hrádku Josef Suk.

Ve středu 22 července 1964 zemřel v N. Hrádku Josef Suk pod
farou, ručně Hradce a domkář, zemřel ve věku 80 let, narodil se
v N. Hrádku, bydlel na faře, poblíž Sokolovny, měl 2 syny, jeden
syn podivín, lakomec a zůstal bez nám do blízkosti Dražičských
kterému č. 116 vzal si za ženu Hedvika Hlaváčka z č. 28 Dolní a
Hradku, byla zdravotní, smutný, jmenují jsou nadě chodí ze-
vzácný. Zemřelý Suk byl ex zlat. Družby si vzal vdovu po Ha-
načkovi rodem Hanušovou z pod fary, která tedy bydlela po rodičích
hradila a tak si Suk hned fary dostal, kde posledně bydlel a zemřel.

30. VII. 1964 † v Dlouhém Theodor Zelený.

Ve čtvrtek dne 30 července 1964 zemřel v Dlouhém Theodor Zelený
bývalý malozemědělec a ručně tkadlec, nyní důchodce, vdovec
zemřel doma ve vysokém stáří 91 roku, narodil se 13.4.1873 v čís.
čísmě č. 47, byl to syn Františka Zelenýho a Anny Hurdalkovy z č.
čísmy. Byl z kolika dětí, jeden bratr bydlel také v N. Hradci pod
Sibeníkem v Nehybově chalupě a Františky Nehybový. Zelený byl
ručním tkalcem, dělal stále pokud mohl za ručním tkalcov-
ským stavem. Měl za svobodných let známost s jednou dívkou
která se mu vzala před samou svatbou, nešťastně uto-
nula, udělal si známost jinou u nás v nám do Dlouhého se při-
ženil do chalupy k Jarošům čp. 37 kde jeho nevěsta o 7 roků mlad-
ší Anna rodem Špičkova z Lhoty a Kluky byla na výchovanou, kde
také vyrostla a chalupu zdědila. Byli oddáni v Nedvědicích
téměř 25 září 1900. Tady v Dlouhém usídlil Zelený se zařízením
tady vše nejprve dělali za stavem. Chalupa stála za Františkem
chovali jsi stále 2 krávy, ale to bylo nevýnosné. Přicházeli děti
narodili se jim z manželství č. v. v. 1901 Jan, děd v Dlouhém, 1903
Anna v Dlouhém č. 1, 1906 Josefa trvrdavá ve Žnětínce, 1908 Marie
provd. v Dol. Sadkové, 1910 František hladomorný na Moravě, 1914 Ka-
teřina zemřela 1915. Děti postupně se z domu vše rozcházejí. Nejdříve
Jan jde pracovat do Žďáru do cihelny, 1925 se vdává Anna, 1928 jde
do učení František, 1931 se vdává Marie a 1938 Josefa. Manželé
Zelení dostávají v roce 1922 vykoupit do vlastnictví starohaštu jí pří-
ná 2 ha 70 arů za 2.750. Theodor Zelený byl společenským, chodil každou
neděli do místního hostince zvláště když se 1925 dostala do
místního hostince dcera Anna, chodil sem s manželkou, zajel hra-
vál se sousedy hodně, přeráno, po sousedech když se zahrával dyno
kdy rozpravěl ale s tolerancí, nebyl, znalostí svědomí politické a
dopisní nemělý. Manželka Zeleného chodila z zvědavě se Zelenými na
do hostince místního kde mula dceru, posedávala tu u kamen, hra-
vala se rozprávěla a vyprávěla se známými i s ulice. Chodili
spolu také do kina do Kamenných, spolu nyní až. Ve volbách se vo-
lily a sice 1 za poslanecvou stranou lidovou. Do portálu z mužské
slušné oblečení chodil, v obličeji červený, pod nosem kus a vyholené
kouř dýmku, při řeči a v pohybu byl rozsáhlým. Byl tehdy asi
po 2 období zvoleným členem obecního zastupitelstva, byl za
hladovějícím členem (1911) Sboru dobrovolných hasičů v Dlouhém
K poslednímu po roce 1938, když se Josefa vdala a odešla do Sviti-
ného žil stále Zelený sám, dělali zpovědi za stavem do ná-
chodu vydavatelství Mezilesí nebo Zbrodského, ale ve vzlet v roce
1943 (4 března) stala se jim nehoda, chalupa když zadný nebyl
doma v 11 hod. dopoledne, celá vyhořela. Byli pojištěni na 35.000
Kč a pozdaleji si naše trochu naším přídavkům mísa vy-
stavěli nové celoplastové od cihel (dříve bylo celodřevěné). Z Žďárské
krucbothy ve které byl nyní zaměstnán, od ho vystavění jiste
v příští rok bydlili v rodinném domku. Po 60 ti letech vzdálených nyní Jan ar dů-
chodu a zůstavení se celá rodina, po odcházejí potomků pak
ech jak tak chalupě 2 ha 70 a jim statkem statkem. V roce 1960 umí-
ra Zelenému, manželka doma ve stáří 86 let. Sám jak zůstal
v mezi svobodné u syna Jana, pobral dříve 300 Kčs mu (chal-
cortky) a nyní Jan s manželkou mu pohlubuje, že poslední že v
domě nevychází, dozvěděl se ne potěšil. Pohřeb měl Zelený v Slo-
vedle 1. srpna.

31. VII. 1964 † na Rzech Emilie Lichá.

V pátek 31. července 1964 zemřela ve Rzech Emilie Lichá rodná
po 1960 zemřelém chalupníku Lichém, chalupníku a rolníku Rzech
ve Rzech č. 18. Zemřela doma ve stáří 76 let, narodila se 1887 v list.

v N. Hrádku č. 219, byla to dcera + Jos. Klimše v N. Hrádku č. 219 a Fr. Smrčkovy a Františky Kazdikovy z Olešnice. Byla ze 4 dětí, nejstarší byl Josef + 1944, po něm Jaroslav svobodný a 2 sestry v Praze; Františka provdaná za Netolického manžela zemřela, Lichého zemřela 1921, a tato zemřela Emilie. Ta byla vyrostla jen doma pod Smrčinou, měla nemanželskou dceru 1915 narozenou Marii provdanou, 1958 zemřelou, bydlící v Praze. Když sestra Františka v Praze 1910 provdaná za Ant. Lichého 1921 Lichému zemřela a Lichý zůstal vdovcem, provdala se za z manželovy sestry zemřelé Františky Emilie a to 27.5.1922. Lichý byl po dvakrát vdovec a měl s dvěma předešlými ženami 11 dětí, s první Smrčkovou 6 a s druhou Klimšovou 5, na živu jsou 3: Antonín, Emanuel a Emilie. Z manželství třetí ženy jejich Bohumil, nar. 1923 pouze jediný, svobodný. Manželé Lichý žili spolu na chaloupce 42 let, hospodařili na 3 ha pozemku, chovali 8 kozy a při tom dělali doma za stavem, tkalcovali ručně a na polomechaniku, bylo to mechanický stav, zkonstruovaný napolovic ze dřeva a pohybovaný ručně, tahadními šňůry. V roce 1959 předali pozemky státnímu statku a zůstala jim jen ta dřevo zahumenka. V roce 1960 zemřel manžel Lichý a zůstává v chaloupě vdova se synem Bohumilem dosud svobodným 41 roku starým. Vdova Lichá byla postižena 1962 na polomrtvičku a pro tom ztratila výřečnost a částečně smysl, onemocněla a do své smrti se neuzdravila. Pohřeb měla s hudbou 4. srpna ve 3 hodiny odpoledne z kostela v N. Hrádku jako římsko-katolička a v chaloupce zůstává syn Bohumil sám. Jsou ještě 3 nevlastní děti: Antonín ženat podruhé, bydlí v Kaníkách u Litomyšle, Emanuel ženat ve Smržově a Emilie provdaná Gemelová v Pardubicích.

1. VIII. 1964. + z Olešnice Bohuslav Pitra býv. SNB

V sobotu 1. srpna 1964 zemřel tragickou smrtí Bohuslav Pitra bývalý příslušník SNB z Olešnice, bytem 143 m, ženatý otec se 2 dětkami 50 let starý při automobilovém neštěstí, při zajíždění z dovolené do svého domova za rodiště. Vyjel se svou manželkou z Olešnice v sobotu 1. srpna autem osobním, řízeným Stanislavem Davidem 61 let starým, zaměstnaným v Olešnici u Velodružstva, se svou paní. Auto obsazené 4 osobami (Pitra s paní a David s paní) vyjelo z Olešnice v sobotu 1. 8. odpoledne, jeli po silnici od Hradce ke Olešnici. Měli před sebou nákladní auto, které hledel šofér David se svým autem předjet. Ale při předjíždění ukázalo se proti jiné nákladní auto, šofér David chtěje momentně zastavit zabrzdil, ale na neštěstí auto Davidovo se postavilo napříč a nákladní auto jedoucí proti plnou silou narazilo z boku na auto řízené Davidem a bylo dílo zkázy hotovo. Z auta Davidova byly trosky. Bohuslav Pitra byl na místě v autě zabit, tělo jeho bylo zohaveno, manželka Pitrova těžce zraněná zůstala v bezvědomí, rovněž šofér David zraněn i jeho žena těžce zraněna. Všichni zranění byli okamžitě zavezeni do Nového Bydžova do nemocnice k ošetření. Pitrovu mrtvolu odvezli do márnice a po převozu pohřben ve Zbraslavi. Havárie hlášena o 3 hod. v neděli ráno do Olešnice a rozbité auto odvezeno v neděli odpoledne nákladním autem od Velodružstva do Olešnice. Pitra v Olešnici vážený občan po opuštění služby u SNB bydlel v Olešnici, byl po 1 období také zvolen předsedou místního národního výboru, byl zaměstnán nějaký čas u státního statku a posledně se stal jako vedoucí u družstva „Sněžka", je to družstvo ku zpracování odpadových hmot. Byl též členem „Střelecké jednoty v Olešnici. Jeho pohřbu ve Zbraslavi se účastnila „Sněžka" a zástupci „Střelecké jednoty. Tak skončil život olešnický vážený občan Pitra, manžel učitelky paní Pitrové učící posledně na Základní devítileté škole v Olešnici. Zůstávají po něm 2 nezletilé dítky. Pitra pocházel snad od

Šuman, byl to porybného hajného syn v roce 1914 narozený. Sloužil po odbytí základní vojenské služby u finanční stráže a po rozpuštění u SNB dal byl po propuštění ze statku z vyslaného družstva Sněžky. Manželka nervově narušená dostala po nehodě nemocniční ošetření asi na 3 týdny, do domácího doléčení u své sestry ve Zbraslavi a bude po vyléčení zase dále vyučovat. Ale do Olešnice vyučovat nepůjde.

8. VIII. 1964. + v Třebechovicích Antonie Kilingrová.

V sobotu 8. srpna 1964 zemřela v Třebechovicích Antonie Kilingrová vdova, rodem Čermáková z Dobrušky. Byla provdána za Kilingra z Třebechovic, jehož strýc byl v letech 1869–1874 v N. Hrádku farářem a zemřel 1885 + 50ti letech starý v Dobrušce. Zemřela v 81 letech, narodila se v Dobrušce 1883, dostala se do Třebechovic, kde také zemřela. Byla matkou paní Vlasákové, manželky Františka Vlasáka, který si je vzal ve Zbech postavil ve válce 1938–1945 v Procházkově čp. 5. lesnickou vekendu. Pohřbena jako římsko-katolička v Třebechovicích v úterý 11. srpna.

10. VIII. 1964. + v Olešnici Vojtěch Andrš.

V pondělí 10. srpna 1964 zemřel v Olešnici Vojtěch Andrš (Vojta Andršů) rolník t. č. důchodce ve věku pouhých 57 let. Narodil se 1907 v N. Hrádku bydlel v N. Hrádku až po první světové válce asi 1919 koupila rodina Andršova s Vojtou chalupu s pozemky na Zákoutí nad Pry od Josefa a Anny Smrčkových, kteří se přestěhovali na Nový Hrádek, kde koupili domek na Dolanské ulici. Tady se Vojta oženil s Františkou Umlaufovou od Jedle, obec Borová, až později zde hospodařili. Po druhé světové válce, když se otevřelo pohraničí a byla zde místa po vystěhovaných Němcích, zabral si Vojtěch Andrš s manželkou 1947 hospodářskou usedlost v Olešnici za hostelem v Kolcích po vystěhovaných Němcích Josefa a Anně Wolfových, kteří vystěhováni do Slavětína čp. 96 m. 1 s koněm a 6 kusy hov. dobytka. Andršovi chalupu na Zákoutí opustili, nechali ji prázdnou, která tu sešla a rozpadla se. Andrš se zemřel zde v Kolcích v zemědělství na polích v Kolcích na stráních hospodařili a rozlehlou budovu obývali. Ale zřejmě se tu skvěle nevedlo. Manželce se tu za stranu na hranici Polska stýskalo. Andršovi práce zmáhala, rozhodl se a místo v roce 1956 předal – byl to jeden z prvních – československým statkům s dobytkem a inventářem. Ale místo plnějšího onemocnění byl již stále nedůvěřivým až své nemoci podlehl. Pokud mohl chodil ku statkům za prací hodně ručně sekal, obsekal, manželka chovala doma jalovice dobytek. Andrš byl jinak člověkem společenským, hrával v hostinci ve Kolcích a v Olešnici, tu humoroval rozumně rozhovořel a také rád si zahrál oblíbenou hru v karty „Mariáš". Byl prostřední postavy spíše menší, tělnatý zavalitý, v manželství se narodil 1 syn Josef t. č. ženat, zaměstnaný u finanční stráže. Zemřel se v neděli, v úterý pohřeb se konal ve čtvrtek 13. srpna odpol. z kostela v N. Hrádku, kde byla rakev před vykropením v kostele otevřena, pohřeb řím. katol. byl s hudbou, pohřben na hřbitově Vrchnadcem.

20. VIII. 1964 + od pohřeb. ústavu Ant. Valášek.

Ve čtvrtek 20. srpna 1964 zemřel v Novém Městě Antonín Valášek provozující pohřební služby u pohřebního ústavu v Novém Městě, Tyto byl stár 42 roku. Byl tu všeobecně znám, pro svou vlídnou povahu

stliben, při každém pohybu, od doby kdy přestal pohyb by vyprovázel hrozný bol, pálivý. Byl velký pořadatel v dílě mlýnu, pohřbu spolkuval a při pohřbech hrál rakve v kostele i na hřbitově a zvonil a ty věnce v kostele rozhlédal a vrce stavěl a potom uklízel a pěnazil. Na noženě kázeňku při pohřbech u vrzu sebou 63 let. Dne mu vzdávalo poslední poctu, duchovní, žáky a zpěvy N. Města. Zemřel pry v nemocnici, pohřeb měl v pořadí 24 srpna.

10. IX. 1964 † v Dlouhém Marie Šnajdrová.

Ve čtvrtek 10 září 1964 zemřela Marie Šnajdrová, bývalá rolnice v Dlouhém čp. 23 vdova po rolníku 1945 zemřelém Antonínu Šnajdrovi v Dlouhém, nyní na odpočinku, ve věku 81 let. narodila se 19 června 1883 v Polomcích, byla to dcera Františka Mecnara z Polomcích a Johany Zajmanové čp. 10 letáků. 2 června 1893 ve Šplíchách letáků Marie. Bydlo bratrská dítěte, zemřel že otec v 37 letech, v kostnici. Vdala se v Polomcích a vzala manželovi, brzo vdovou, žijící obě ve skromné až se v 1905 ve 22 letech narodil syn František. Pak v roce 1907 Růžena Šnajdrová za vdovce Antonína Šnajdra, rolníka v Dlouhém čp. 23 a 3 dětmi Marií nar. 1903 a Antonín 1907. Žádný v Dlouhém o 6 let hrozné chalupě pracuje hlavně při hospodářství a dílě za ruchu thalerských stavů. V roce 1922 Josef Mecnara Šnajdrovi prokoupil do vlastnictví jmění nejmenší, starobylé hole 3 ha 85 a za 5.770 - Kčs, tak se potom hospodařil na svém vlastním. Šnajdrovým se v manželství narodilo 5 dětí: V roce 1907 z Antonína se dcera Růžena dcera nad v Praze, 1914 Erna brzo zemřela, 1916 Růžena provdaná 1938 do v Bohumíně 1907 Růžka hosp. v Dl. Emil, † 1918 Josef padlý v Dlouhém a na Semanově-Odmítám, že po škole se vrátí, jmění převzal v Dobrušce, Anna po druhé vdala 11. července 1945 umírá manželé Antonín Šnajdr v 71. letech a pán vdova zůstává nadále bydlí s nejmladším synem Josefem. Hospodaří spolu do roku 1959, pak předali hospodářství při nadále v pětí stal statkářem, Josef dřívěl do náchodu do práce, matka stále slabnoucí je většinou sama doma, až do své smrti udržuje staročeskou veselost. Pohřeb je na Pohořelý pátek 13 září odpoledne z domu smutku bez průvodu, zemřelá katolický hudbou pohřbena v N. Hradky. Pak odchází z Dlouhého dlouholetá tichá soudružka, měla tu v Dlouhém z Polomu smíšené rodáčky, Balcarovu dceru č. 20, která se na Dlouhé dostala 1907 a Hofmanovu Čapkovu z č. 36, ta jemu půjčila 1910. Ty obě z pro Balcarová zemřela 1947 a Čapka se 1957 znemožňovala Dlouhé Chalupě k synovi. Když se tak spolu sešli pohovořili o svém vnitřním zařízení v Dlouhém, hrozných mezi sebou nenávistných. Nemá tady nikoho Šnajdrové, pobyla v Dlouhém přes 55 let.

24. IX. 1964. † v N. Hradku Anežka Lepšová roz. Ulrichová.

Ve čtvrtek 24 září 1964 zemřela v N. Hradku Anežka Lepšová 74 let stará, rodem Ulrichova soupramnice vdova po jednookém Ludvíkovi Lepšovi z N. Hradku zemřelém 22. 3. 1945. Bydlela v dlouhém domku na náměstí č. 46. Společně s ním dožil do školy, byla to sestra Josefa Ulricha spolužáka, ze kterými jistě byl ve válce 1914-1918 na vojně až který před lety 1951 zemřel. Lepšovým se narodily 3 dítky. Ludvík Josef a Jiřina provd. Beranová zůstávají po zemřelé jako pozůstalé děti. Náboženství čs. husitského.

27. IX. 1964 † ze Statku Hubert Thurieks.

V neděli 27 září 1964 zemřel v Dlouhém u statku Hubert Thurieks, nadenčk, spisy pachtoleh, nebo kupuje, za cenkové statku, jak falkopolick opilec, nemůže národnosti řeč německou zapomněl, česky se nenaučil, hovořil slátaně někdy v opici i nesrozumitelně, byl svobodný, zemřel v 45 letech života. Narodil se 1919 nedaleko v pohraničí u Trutnova, rodiče jeho mají jsou 1945 odsunuti do Bavor, nedaleko u Trutnova na hranicích ale nijaký se k němu v době poválečné nehlásil. Jako Němec po roce 1945 za hranice odsunut nebyl zůstal tady, z prvu hned po příjmání byl u statného statku v Sedlonově, pak ho bylo vidět umazaného od chaneho, přišlého buď ze chlíva, nebo z pole do hostince a pozoroval u piva, pití ale hostinský, tenkrát Ladislav Zpruleck z Sedlonova mu dlouho jak nepožaroval, na stůl nenáše 3-5 Kčs nebo 4- Kčs (před zdražením 1953) pozdější 70 hal, nyní 1-20 Kčs tak pivo nestálo. Když se asi 1957 dostal na Dlouhé, tu rodinci statku na Dlouhém večerali hostinskému, mnohdy se mu zač nikde nedaly dejme tomu za 5 až 8 Kčs denně, obrus pak za Huberta u hostinského týdně vyměňovali, ostatně nevěda mu potom nad uhlazdal do zahrady, kdy již měl na kuřivo nad 7.00 - 7 Kčs. Oblek a ošacení měl rodinci ze statku, takže když byl potom na Dlouhém, chodil obstojně a dnt služně oblečen. V Dlouhém pak sjezdil nejvíce s 1 párem svých nabělaných koní naučil se to také zakrutit druhou stranu Babičkou v roce 1887 narozenou, tudíž o 32 let starší, kam v opici do brady zbačnuté po ohni čp. 10. docházel, a která z ní hledala samozřejmě tahmot. Nosil sem ve naturálie - dřevo, tomilo tady práce, které zabelé a druhá bastila) dřeval ji Hubert Mazurka. Bydlela vjes v Dlouhém, nad statkem, v obydlí které se spíše mohlo nazývat bloupem, je to nízká chatrč se stříškou na jednu stranu s 1 okénem, zhotovený pro zbytcích spáleništé chaluky čp. 10. Sem, Hubert, ve volných chvílí až v opici zaléral. V hostinách hostinský Huberta rádi neměli mnohdy pro něm zavřeli, že obtěžoval hosty, mnohdy ho vyhalil ven a pak zavřeli. Jinak nad ním nikdo neublížil a jemu také nikdo v hostinci neublížoval. V práci a na práci byl nad ve statku dobrý, spolehlivý, co mu poručeno koral a vykonal, sice jako nemyslící stroj, nemůl přijít k pití pak a neudržel a uhlal. V práci dne chvíli jako v sobotu odpoledne anebo v neděli dělal se svěřenými lidmi u statku zaměstnaný na záhumenky, ty brambory na 10 arech zaoral a tu kdysi dostal tu lahvičku fujra ke jeu rozuměl. Posledně tu dělal na záhumenkách u Kliny pod Smrčinou až na Dlouhém (nahoře) v Fialy na bramborách, než obdržel k pití a to bylo jeho poslední. U Klimšů nad dostal v neděli dopoledne domácí víno, odpoledne pak u Fialy lahvičku vodky, které nesnášel a zarem vypil, zpytomněl zůstal ležet na místě do noci až ho zanesli pod střechu u Fialy a k půl noci se již nehýbal a byl mrtev. Jeho zjištěná příčina alkoholem. Soudním znalcem v pondělí dopoledne hlavní

zvrchu z Olomouce. Hned se rozlétla zpráva, že náhle zemřel Hubert Jurik v úterý 29 září ve věku 45 let. Bouře se blíží, je silnice, jede se autobusem zastávka vyčerpané pasta, bez krásku, kalichu, ani věnečka nic - prázdno, zmizel:

Závodní výbor ROH
a vedení závodu Státních statků v Novém Hradku
podávají smutnou zprávu, že dne 27 září 1964
zemřel nečekaně ve věku 45 let
náš spolupracovník, soudruh

Hubert Jurik

se zesnulým se rozloučíme
ve čtvrtek dne 1. října 1964 v 15. hodin
v chrámu Páně sv. Petra a Pavla
v Novém Hradku.
V Novém Hradku dne 28 září 1964.

Závodní výbor ROH — Vedení závodu
Státních statků v Novém Hradku.

9 X/8 není Město n. Metují - pohřební ústav - MTZ 413 provoz Černý.

Rakev se zesnulým byla po přívozu od pietní výstavy (před 15 hodinou v síni při kostele) nemocniční kaplí se chystali přinést a někteří pomodlit účastníci pohřbu, většinou to zaměstnanci státních statků. U rakve a na rakvi se nacházely 2 věnce. U rakve v rohu zvlášť stály 3 mužské trubačů, vedle 4 muži z řady z bývalých zaměstnanců. Hudba hrála, přišli zpěváci. O 15 hodině přicházel farář z N. města. (Hradecký farář má do 20 dovoleno vystupovat v N. Městě.) vyhrnul rakev, která byla pak vynesena nádvořím statku ze síně před kostel na připravený hovor, na níž hudba nebo rakvi celý pokrytý černým suknem s takovým pásem kolem od stat. statku s kterým Jos. Štěpánem z N. Hradku. Zahrála hudba, průvod asi 150 lidí se hnul a čelo průvodu s pozdním s kněžími obešel celé náměstí a hlavní branou zase průvod s rakví směrem k vozu vedl do kostela, kde se slouží zpívaná mše svatá, všechny světla rozsvícena a po odsloužení smuteční mše rakev bratrem nádvořím statku: Poláčkem Luďkem, Svatkem, Čížkem a pod. na hřbitov po hřbitově hodný dolů na levo poblíž města kam pohřbívají za starých časů. Samozřejmě hrobu pak drženy proslovy, zastupcem statku Zdeňkem z Kostelce. Pak farář Štěpán, duchovní z Teplic, který znal zesnulého, čímž proslovy každému, kde se zmínil o dětech Jiřího, Hubertka, vyzval, že p. farář, který zastupující farář z N. Hradku

proslovem svým ukončuje náboženský smysl života pohřbívaného že nejde svým náboženským zvykem mysl do věčnosti, Hubert který do kostela pokaždé znamení nesel a v kostele nezaradil se pracoval je pravda, ale při každé příležitosti zvlášť se rád, napil a ve své vášni vypil vzchopno i slepáne splaškyy. Smysl pro nic zpívalo nesměl, než aby se v prázdné dnes chtěl napít a nic nedělal. Po pohřbu se účastníci stavili v hostinci a vedoucí Svatoň pohřbil nějakým hovorem účastníci pohřbu ale Hubert byl zaměstnanci jeho z statku, pozůstalé přátele zavezl rodinu Poláků byli 3 autem na nádraží. To vše se jen nás sbežlo s Hubertem Skarym měli starost a práci, mnohdy u nás hostinství se hle rýmu vcházel velmi často do styku. Hubert nebude již pozdat statku se širými hony a dělat lidem od statku zaměstnanci. Byl prostředně postavy, klidné chůze, hrubého oděte bo oblíčej, tmavě červeného, ušlých rtů a pyskou, česky mluvil s přízvukem.

2. XI. 1964. † v Týnu Poláček

2 listopadu 1964 zemřel v Týnu bývalý rolník Poláček v pěkně upravené zděné budově při silnici pro Broumy stavené k Janovu na pravé straně na levé je Jeřek. Poláček byl slabší prostředně postavy, kdysi přes 80 let starý tichý zjevný člověk, bydlel v malém sklepním bytě na kraji, přišel do hostince na služby pozd. Poláčkové i vdaná dcera.

19. XI. 1964. † v N. Hrádku Frant. Hánl. č. 140

Ve čtvrtek 19. listopadu 1964. zemřel v N. Hrádku truhlář Frant. Hánl ve stáří jen 65 let měl za sebou dobrou zemřelého Em. Brožka byla překvapen v N. Hrádku v nádraží a kostela, dům nyní funkcionáři statku Hánl zemřely byl majitelem domku v N. Hrádku hřbitov nádraží Smečnou ku Praze.

Stručně: O čem píší noviny roce 1964.

V lednu

5. ledna:
Papež Pavel jede do Palestiny. Papež Pavel VI. v sobotu 4 ledna 1964 odletěl letadlem typu DC-8 společnosti Alitalia do Jerusalema na 3 dni k návštěvě biblických míst v Jordánsku a v Izraeli doprovázelo 3 kardinálové a 27 prelátů. Jordánsko je rozděleno mezi 2 státy: Jordánsko a Izrael. Otcem Pavel Hlučnou Hudečkem v Amanu, trávil v paláci apoštolského delegáta v Jordánském Jeruzalémě. Setkal se s patriarchou pravoslavné církve Athenagorasem, poprvé od Florentského koncilu 1439. Je to první papež, který přijel do biblických míst jako poutník. Slavil v betlémské místě v bazilice Narození Páně. Kostel postaven v roce 330.

5. ledna: Československé námořní lodstvo 1964 je jich 11: Dukla, Jiskra, Julius Fučík, Hladno Košice, Lidice, Mír, Otava, Orlík, Ostrava a Praha Dvanáctá, jen pouze jímuje Republika, stará která již byla vyřazena stavěla v Polsku. Celkem tonáž, různá 12 lodí dává dohromady asi 90.000 brutto registrových tun. Nejvíce jich má Košice 15.500 postavena v Japonsku, za ní je Ostrava. Domovský přístav je Praha. Letadlo přepravuje přes půl miliardy tun zboží je zpravidla za Evropanem v celém světě mezi zámořskými státy bez přestupu k moři.

7. ledna Matrika narozených Zuzana věčeř. Nejvíc Zuzana Dana jitka Vladička. Mezi chlapci má v Praze primát Martin a Tomáš. Udržuje se stará pravda, že otcích Josef a Václav. Za matriku narozených ONV Praha 2.

9.1. Výsledky zemědělství v loňském roce 1963. Byla překonána úroda brambor a cukrovky. Velká produkce vajec. Bylo dodáno 191 mil. vc. Plán nákupu masa splněn na 98.5% Vyhovělo splnění plán drůbeže. Neuspokojivě mléka chybělo 139 mil. litrů.

9/1 Úspěchy jihovietnamských partyzánů. Neúspěchy vládních vojsk, rozsáhlý ústup amerických vojáků.

9/1. Na Kypru neklid. Kyperští Turci se dožadují autonomie severní Kypru, což prezident Makarios nechce připustit. Turci na Kypru jsou doplněni z Turecka.

9/1. Výpůjčky peněz. Úřs 637.000 našich občanů v bance si vypůjčily 1 miliardu 825 mil Kčs na zboží za 2 miliardy 435 mil. Občané zaplatili asi 1/4 ceny a 3/4 budou splácet. Nejvíce vzájemné byl v nabytku 139.000 17.000 si koupilo televizory, vypůjčilo si 7.5 mil Kčs. 59.000 občanů si vypůjčilo na jednostopové motor. vozidlo.

14. ledna. Fidel Castro v Moskvě. Uctal ho slavně N.S. Chruščov

Zanzibar osvobodil 12 ledna vyhlášen republikou. Britská država

16.1. Konference o Kypru v Londýně zahájena. Garanti Řecko Británie Řecko Turecko Delegace Kyperských Řeků, vyjednávání rozdělení Kypru na 2 části Řecko a Turecko. Boje a příměří, ukončení vítězství se strany Turků.

21.1. Prezident U.S.A. Johnson a Finska Vakkonen souhlasí s Chruščovovými názory o řešení sporu mezi státy.

22. ledna. Prezident Novotný Chruščovovi odpověď na projev o míru, odpověď na zaslání projevu ze 31.12. všem zemím světa.

22 ledna Radio-Televize. Koncem r. 1963 byla dokončena výstavba 10 vysíl. tel. ústředen. Je 3,126.000 posluchačů rozhlasu. Televize má 1,604.899 diváckých.

23. ledna Odpověď Novotného na Chruščovův projev, velmi příznivá. Vítáme sovětskou iniciativu.

V měsíci únoru.

4. února. Při výbuchu plynu v Karviné 1.2. na Dole čsl. armády zahynulo 13 horníků.

5. 2. celostátní sjezd JZD svolán VI. sjezd ve dnech 23-26/4. do Prahy.

9. 2. Poselství Chruščova ku 40 výročí navázání diplom. styků s Velkou Británií.

9 února Zdražení masa od 10. února. Telecí z 32 na 35 Kčs 1 kg vepřové bez kosti z 26- na 30- Kčs. Jvíčková hovězí ze 27- Kčs na 35- Kčs. Uzený salám 40- Kčs, uzeniny 120- Kčs za 1 kg.

5 února Článek N.S. Chruščov o hospodářství SSSR, jak je nutno využít v zemědělství intenzifikaci, zejména využitím chemie elektrifikace a komplexní mechanisaci.

V měsíci březnu.

7. března zemřel řecký král Pavel - 62 let nástupcem syn Konstantýn. Na trůně po svém bratru jím. 8 od ledna 1947.

8. března. Chruščov káže přednášky prozer na konferenci v Kremlu vedoucích pracovníků stranických, sovětských a zemědělských pracovníků.

10 března. Na Kypru srážky v přístavu Klidu Turky. extrémisté napadly vojenské lodě vlajkou Řecka a vojáky, kteří přišly k protiútoku a zahnaly Turky. Jednají se zvláštním vyslancem OSN mezinárodních vojsk na Kypře k zjednání pořádku.

15. března. Trest smrti Rubymu za to, že zavraždil Lee Oswalda údajného pachatele atentátu na prezidenta Kennedyho. Smrt elektrickým křeslem.

15. března První skupina vojsk OSN na Kypr, k učinění pořádku 27/3 1000 vojáků Kanadských a 800 Irských.

24. března N.S. Chruščov jezdí účastníkem Světové konference OSN o obchodu a rozvoji v Ženevě.

25 března. II. sjezd Svazu architektů v Praze, v hotelu Intercontinentál sešlo se 199 delegátů zastupujících 2600 členů.

27. března. Zvýšení nízkých důchodů vláda schválila, ale pro zemědělství jsou vyčleněné. Od 1.7. budou zvýšeny nízké důchody bývalých zaměstnanců, kteří byli aspoň 20 let v placeném poměru a odešli v důchod na základě doporučení m.n.v. Maximum je pro pracovníky 50-60 let a nic a mají 220- až 240- Kčs měs. celkem.

V měsíci dubnu.

1. dubna. Maršál Abdallah Sallal prezident Jemenské arabské republiky přiletěl 31.3. na návštěvu do Prahy.

1. dubna. Nové zákony vstupují v platnost. Občanský zákoník zákon o rodině, nový občanský soudní řád, zákoník o pozůstalostních řízeních a hospodaření s bytů, který upravuje bytové poměry družstevních bytů, zákon o sociálním zabezpečení družstevních rolníků.

1. dubna Změny maloobchodních cen. Zvyšují se ceny různých drobných výrobků ze dřeva, skla porcelánu, kovu, textilu, dvanáctý dlouhý hřebík, nazlavěný nýtdlo, cihel a podobně cihel o 20%. Lihovin motorové Diesely z 2.50 na 2.100 Kčs. Televizor Volna z 3.500 na 3.200 Kčs. Nábytek o 20%. Zvyšuje se cena nepromokavých plastů o 20%.

2. dubna N.S. Chruščov v Budapešti na návštěvě se Sovětskou stranickou a vládní delegací. Končí 10. dubna.

4. dubna. Komunisté v Číně se uchylují znají názorové rozdíly s Komunisty v Rusku a marxisticko-leninským učením.

10. dubna Rozsáhlé nutné úpravy (asi ne zemědělských staveb zemřelých, které ale vyvolal sám fakt dožití) bourání 220-245 Kčs měs. Ve vsi by mělo být zrušeny na 40 zvířat 1 přísemce, je-li odhadnuty další na 60-70 ks, jinak s dvěma dny maximálky na 70-80 Kčs. Tak jsou odmítnuty chalupníky, malorolníci, kteří z 5 ha celý rok dělí a jejich nemělo mnohdy být pojištěno a na konec utopeny v roce 1953 jistý.

16. dubna Oficiální oficiální delegace z Moskvy 15.4 přes. navštívil Hendrych, Bubník a j. do 18.4. Byl v hlavním Chruščov

16. dubna Chruščov pronikl na shromáždění sovětsko-polské družby

17. dubna Bojanik N.S. Chruščov za stálý život národní se dožívá 72 let. Ústřední výbor komunistické strany Čech. a vláda Čsl. soc. republiky zaslala prostřednictvím tajemníka ústředního výboru KSČ předsedy rady ministrů SSSR N.S. Chruščova srdečné a upřímné blahopřání. Též zaslal blahopřání ústřední výbor národní fronty, kancléř blahopřání z celého světa.

18.4. Prezident ČSSR Novotný, Chruščov udělil řád Bílého lva

24. dubna: VII. sjezd JZD v Praze zahájen ministrem zem. Barčánem

24 dubna: Katastrofální výbuch v Žálčhu v Uherských Hradech, exploduje destilační baterie. Chemické úrazy závody v Uherské-Žálčhu, výbuch destilačního kotle a zničil celou budovu destilačních zařízení. Škoda několik milionů Kčs.

26. dubna: Ahmad Ben Bela prezident Alžírské republiky uvítán v Moskvě s doprovodem. Uvítání vřelé N.S. Chruščovem.

29. dubna. Upravení cen a přirážky. Od 1.4. jsou v závodech veřejných stavebních upraveny ceny a zavedeny prémiové přirážky s cílem odstranit ztrátovost a hospodárnost dosáhnout.

30 dubna Státní vyznamenání a řády, nejapním pracovníkům udělil prezident republiky. Řád republiky 11 občanům, řád práce bez počtu mnoha lidem a členům. Řády Klementa Gottwalda.

V měsíci květnu.

2 května Májová manifestace v Praze. 400 tisíc občanů v nejmenším průvodu, projel přes. rep. Ant. Novotný, kr. Celý svět, oslavil 1. máj. V mnohé manifestace účastní předsednictva ÚV KSČ a sovětské vlády v čele s N.S. Chruščovem a Brežněvem a spolu přijel na tři týdny prez. Alžírské demokratické rep. Ahmed Ben Bela. Vřelé uvítání, velké nadšení.

3. května. Ben Bela a Chruščov na Krymu

6. května Předsedal rady min. Chruščova a Ben Bela / tur. Alžírská rep. jednal v Jaltě na Krymu spol. komuniké

7. května. Kožížský ministr zdravotnictví dr. Njorge Mungaf v Praze.

7 května N.S. Chruščov odplul do SSSR.

9 května. V 19 výročí osvobození zaslali pres. republiky a Nortuny předsedové rady ministrů SSSR a ČSSR a předsedové rady ministrů SSSR a ČSSR a prezidium nejvyšší Sovětů SSSR a Brynetov blahopřejný telegram. A zase v 9. Chruščov a Brynetov poslali pres. Novotnému a Lenártovi zase také blahopřejný telegram.

11. května. Ben Bela Alžírské republiky pres. v Praze. President Alžírské demokratické lidové republiky a generál ní tajemník FLN Ahmen Ben Bela přiletěl do Prahy na návštěvu na pozvání pres. Novotného. 14.5. po přátelském rozloučení odjel do SSSR - Bm Bela obdržel řád Bílého lva od prezidenta.

12. května. N.S. Chruščov předseda Rady ministrů SSSR v Kábilu

15. května: Otevření Asuánské přehrady, kde je u toho nyní Chruščov. 19.5 Chruščov v Port Said. Byl tu 16 dní natáč se domů.

15. května. Bezpečnost vanuje pozor na lupiče. Vzrůstá kriminalita, zlodějství, rvačky u mládeže podílejí se 80% na všech vloupačkách a krádežích z obchodů a na krádežích moto. vozidel. Denně jich zachytí 15-25 kt. Vystrašit pro občany a majetek chrání, aby nedošlo zlodějům příležitost by se vůbec bálo hlídali.

16. května. Přípravy pro volby. Kandidátní listina kandidátní strany pro volby do Národního shromáždění ve kterém je 300 poslanců. V našem kraji Východočeském je 26 poslanců. Za Prahu 22 a je 10 hlasů.

19. května N.S. Chruščov vyznamenává arabské pracovníky na Asuánské přehradě.

21. května. Požadavek 125 miliónů dolarů na vedení války ve Vietnamu

26. května Tuniský ministr zdravotnictví dr. Mendlec Ben Jimmas v Praze.

26 května. Ve státě Peru při fotbalu 350 mrtvých. V Limě ve státě Peru v Limě za při fotbalu, kde při tlačilo 45.000 diváků tak zřejmě, že bylo 350 usmrcených a 800 zraněných. 6 minut před koncem kvalifikačního utkání o účast na olympijském turnaji mezi mužstvem Peru a Argentiny rozpoutala se bouře a prázdná 45.000 diváků. Bilance jich zasažení fanoušků je strašná 350 mrtvých a 800 zraněných. Když soudce neuznal vyrovnávací branku jeho mužstva mihl jeden divák na hřiště a začal pronásledovat soudce, načež následovaly další vpády barikády a přepojily se k němu. Tak jako při všech zápasech. V Limě hrála policie, takže se již podařilo zachránit život soudce i hráčům obou mužstev. Proti divákům zasáhla policie bombami a slzným plynem a střelbou pro výstrahu.

Když vzrušení panuje se diváci vrhli ke východům, z nichž však většina byla ještě zavřena před těmito východy byl ušlapán nebo ztratil život lidí. Policie přihlížela, pouze. Diváci proti ní zahájili bitvu kamením a kamením, demolovali tribuny a část stadionu zapálili. Sirény se přenesly i do města, kde dav zapálil továrnu. Při tomto zmatku nikdo by by pražcny zvýšeně stovky raněných ze stotisíc davu, které provolávaly Chuta: „Pomoc" „Pryč s policií"

nejméně tucet aut byly zapáleny. Přistiženy osoby které prohledávaly kapsy mrtvých i zraněných a okradaly je. 5 žen, lodníky a jiné. Muži ustaraným se mnoho žen a dětí. Mrtvý tam hotovo práce dlouhý čas s identifikováním a trvalo rum. Vyhlášen jednodenní národní smutek. Pronajímání 2x prý 1.000 šikaře bojují o život 20 lidí, 3 policisté zahynuli. V chaosu v Limě utekl 31. nebezpečných vězňů.

26 května v Limě hromadný pohřeb 200 obětí již zahynuly na fotbalu Argentina-Peru. Na pohřeb očekávají ještě dalších 122 obětí již nebyly ještě identifikovány.

28. května. 27.5. zemřel Dr. Zakir Husajn Indický místopředseda, zastával nejvyšší vrcholné místa. Smutek v Indii vyhlášen na celou 12 dnů. Prezident Novotný zaslal prezidentu indické republiky Sarvapalli Rádhakrišnanovi soustrastný telegram

28. května. Chruščov hovoří v rozhlasu a televizi o nové ústavě v SSSR

29. května. Celostátní konference předsedů závodních organisací KSČ, předsedů základních organisací a předsedů okresních výborů KSČ v průmyslu stavebnictví a dopravy.

30. května. Počet obyvatel světa v letech 1950-1962 vzrostl se o čtvrtinu a to za 12 miliard 509 milionů na 3 miliardy 135 mil. Dle ročenky OSN v N. Yorku. Více jak polovina žije v Asii 56.3% Do toho počtu nejsou zahrnuty asijské oblasti SSSR. Na druhém místě je Evropa pak Amerika, Afrika, Austrálie. Obyvatel přibývá od roku 1958 o 2% ročně, nejrychleji v Asii, nejpomaleji v Evropě.

V měsíci červnu

3 června Šástri předsedou vlády Indie, spolupracovník Nehrua

6 června. Zákon o dani z motorových vozidel schválen. V souvislosti s zdražením motorových vozidel je snížena cena benzínu na 2-10 Kčs za 1 litr (stál 4-50 Kčs) a 2-30 Kčs. speciální úprava ceny nafty 2- Kčs za 1 l. Obyvatelstvo spotřebuje automobilového benzínu 35%. Daň postihuje všechna motorová vozidla s výjimkou malých do 50 ccm. Daní nepodléhají motorová vozidla složek socialistických organisací, vozidla výrobního a spotřebních družstev, nakladače a jiná užitková vozidla 7.7.0 Daň bude účtovat státní pojišťovna, od inkasátora již bude vyžadovat finanční referát ONV, jemuž přísluší kontrola výše daně. Daň z motocyklu je splatná najednou k 1.3. každý rok, daň z automobilu 2x ročně 1.3 a 1.9 s tzv. spojištěným. Sazby jsou upraveny tak, aby odpovídaly úspoře spotřebovaného benzínu a jsou stanoveny na sto ujetých kilometrů vzorek. Daň je vyrovnána úsporou za benzín, ujede-li například motocykl s obsahem válců do 100 ccm již 3200 km ročně a motocykl s obsahem 175 ccm 3.400 km ročně.- 175 ccm
Motocykly „Jawa" jezdí již ve 120 zemích.

6 června Papež Pavel VI. povolil kremaci. Vatikán. Podle zprávy agentury Reuter schválil papež Pavel VI. dokument, podle něhož bylo zrušeno příslušné nařízení katolické církve, povolena kremace. Rozhodnutí, papeží bylo oznámeno biskupům na celém světě. Katolická církev tak mění svůj postoj ke kremaci, který byl ovlivněn různými národními zvyklostmi a trvalo zpravidla hospodářských a zdravotních důvodů kremace.

1964

Pavel VI. zvolen 1963 † 6/8 1978, nový Jan Pavel I. nar 1913 v Benátkách

6 června Školní učebnice ve volném prodeji. Ministerstvo školství a kultury uvolnilo část nákladu. K dostání jsou učebnice pro základní devítileté a střední všeobecně vzdělávací školy, školy odborné a chemické a učňovské školy.

7. června. Nová úprava sociál. zabezpečení. 4.6. 1964 schválila nejvyšší zákonodárný sbor úpravu sociálního zabezpečení. Doba zaměstnání a výše nového platu, ale byl přijatelné než ze zákona 1948, dříve to bylo od roku 1926 jen přijatelné. Bídas se zvyšuje důchody nižší ale nevyměřují se, ti jsou hvozdní. Nárok na plný starobní důchod muže pt 25 letech, žena 20 let, nárok na částečný starobní důchod muže pt 15 letech, žena vyžadovat 10 let zaměstnání (dříve 8). Věková hranice pro muže, kteří nemocenského u žen podle počtu dětí mezi 53-57 lety.
Důchod k věkové hranici 60% výdělku. Z horší důchody ve výši 60% důchodu zemřelého (nejméně 360 Kčs.
Daň přes 700 Kčs, s dítětem 900 Kčs a 2 dětí 1100 Kčs.
Plný důchod u pracovní práce nevyplácí, ale zvyšuje se o 1% průměrného výdělku za každý 3 měsíc práce. Po 65 letech, ženy po 60 letech, může zvýšit s vyplácení důchodu při plné práci 600 Kčs měsíčně III. kat. (I. kat. 850 Kčs) zvláštní opatření zapadají zvýšení důchodce pracuje v roce 60 dnů (měsíc kat. plný důchod, u nuhazových prací (v zemědělství v dolech) 120 dnů.

9 června. President Jugoslávie Jos. Brez Tito v Leningradu s N. Chruščovem

9 června Veletrh v Poznani vystavuje 66 zemí, mezi nimi Československ.

9 června Daně ze aut o obsahu od 800 do 1250 ccm 900- Kčs. Zdvojnásobí je o 1.90 Kčs (2-10 Kčs stál 4- Kčs) takže celý obrat daně se zvýší, když spotřebuje 4,74 l. na nejnižší stupeň s obsahem válců kolem 1000 ccm činí spotřeba 8 litrů na 100 km, takže majitel aby mohl jet domů, musí mít 6.000 km zásob. Starší vozy spotřebují 10 litrů na 100 km.

11. června. Úmrtí na srdeční infarkt na něj umírá v Holandsku 56%, ve Švédsku 54% v Anglii 52% a na novém Zélandě 51% z celkového počtu úmrtí. Ženeva, světová zdravotnická organisace.

13. června Přátelská smlouva mezi SSSR a NDR. Podepsali předseda rady ministrů N. Chruščov a předs. státní rady Ulbricht o přátelství vzájemné pomoci a spolupráci velká důležitá pro obchodu a dopravu do oblasti než SSSR.

16 června. N. Chruščov s dcerou a dopr. odpl. do Skandinávie. Jede to na návštěvu do Dánska, Švédska, Norska.

24. června. 23.6. byla vypuštěna družice Kosmos 33 z SSSR

27 června. Úpravy zdravotnických služeb platí od 1.7. U lékaře za vystavený recept se platí 1- Kčs a v lékárně při prodávání receptu také 1- Kčs. Léky stojí půl miliardy a plýtvá se jimi. Výlet 20- Kčs se platí za vystavení lékařského vysvědčení na cestovní průkaz.
Též do jeslí za ošetřování dítěte se platí 1- Kčs denně, do 300- Kčs příjmu na člena rodiny z mzdy a platů atd.

28 června. Pionýrská organisace obdržela Řád práce k 15 letému výročí založení za prezidenta, na základě usnesení ÚV KSČ za dobrou práci při budování socialismu v naší vlasti.

30 června Vyznamenání ostrav Petrohradu. 15 výročí založení Pionýrské organisace. Projev A. Novotného. Slavnostní průvod Prahou, tribuna na Václavském náměstí, na níž členové ÚV KSČ, vlády, nár. fronty a z

V měsíci červenci

2. června. N. Chruščov je v Norsku projev v Oslo přednášel přes 900 posluchačů, 4.7. odcestoval.

3 července V Alžíru povstání proti nynějšímu režimu Ben Bely Frontarevoluce vede plukovník Šaabani.

7. července V Černém jezeře na Šumavě jsou ukryty ze poslední války od Němců kádry, bedničky a j. s různými papíry a dokumenty tajnými ze prostředků války, které přinášejí tahající rom nález kanárů 200 kg. Skrytý nacistů.

8 července. N.S. Chruščov předvádí vadymiry SSSR hromů v rozhlasu a televizi o své cestě do Skandinávie.

11 července Obvodní oddělení VB mistr ohrožáři. od 1.7. nová organizace řízení a výkonu služby příslušníků VB. Území jich v kraji okresu Rimavská Sobota 7-12. Okresy byly zrušeny 1952-1953 při současném zrušení okr. stanic VB. (resenbací)

11 července. Ts hombe předsedou vlády Kongo

14. července. Růst životní úrovně lidu v SSSR. N.S. Chruščov hovoří o upřednostňování hospodářské moci Sovětského svazu na zasedání nejvyššího Sovětu SSSR.

16 července. Tajemník OSN U Thant bude jezdit 18 dní po evropě. Odletí z N. Yorku do Ženevy, SRR, Barmy a SSSR v Ženevě se zúčastní U Thant 37 zasedání Unesco a odtud odlétá 18 července do Káhiry na konferenci afrických zemí. 21.7 v Paříži dál v Londýně 24.7 navštíví Barmu navštíví odkud je a 28-31.7. bude v Moskvě.

18 července. Chruščov pozdravuje konferenci v Káhiře, je to africká konference na níž cyklí úkolu.

18 června. Američani vyšlají do kosmu 3 družice na jedné raketě „Atlas Agena" mají být mezi 200 km až 100.000 km.

23 června. Oslavy 20 výročí Polské lid. republiky prezident Novotný v Polsku s chotí.

28 června. Celá Evropa trpí po deštích těžké mrazy vrchol, teplá 30°, kdy vyschlé, horka ve Francii, Itálii a pod.

29 června Chruščov jedná s Britským ministrem Butlerem

30. června Předseda rady ministrů SSSR Chruščov přijal U Thanta generál. tajemníka Org. Spoj. Národů.

V měsíci srpnu

4. srpna Vyjdou stříbrné 10 tě korunky na paměť 20 výročí Slovenského národního povstání

7 srpna Amerika, USA prodloužila tak na Vietnamskou dem. republiku, prezident Johnson žádá kongres o podporu a mandát vojenský akce Namaca píše o leg. akcích

8. srpna. Velké povodně ve Východ. Pákistánu 3.000 vesnic zničeno. Zaplavy 3 velkých řek. v jednom městě Dhaca prokazeno tisíce úmrtí. Skoro půl milionu lidí v mrtvé Faridpur je bez přístřeší.

11. srpna Tuzci provádí letecké útoky na Lyper Jemanů v zadní bezpečnosti OSN. Telegram prý Bonne Mahariovi a také N. Chruščov zaslal útulné poselství.

16. srpna. N.S. Chruščov do Československa. Na pozvání ÚV KSČ a vlády ČSSR přijede do ČSSR koncem srpna sovětská stranická a vládní delegace, delegaci povede tajemník kom. strany SSSR a předseda rady min. N.S. Chruščov.

16. srpna. Úspěchy sovětského zemědělství o projevu Chruščova na shromáždění v Celinogradu.

19. srpna. V Rusku vypuštěny 3 družice: Kosmos 38, Kosmos 39 a Kosmos 40 jedna raketou.

28 srpna. N.S. Chruščov v Praze. Hlavní město nadšeně vítá tak N.S. Chruščova. Ovace na Ruzyňském letišti, předseda Rady ministrů N. SSSR N.S. Chruščov děkuje za pozdrav. Delegaci s doprovodem vřele uvítali Pražané, naše vláda a ÚV Svazu přátel. Ant. Novotného, 10tí denní návštěva asi 10 lidí. Prohlídky Prahy, jeli do Bílých Karpat, sama přivítají manifestace, projevy, plné toho vzduch jsou noviny 7.9. zpravodajství.

V měsíci září.

1 září. Obyvatel na zeměkouli. Ročenka OSN naz. 1963 obsahuje statistická data o obyvatelstvu světa. V polovině roku 1962 při přírůstku 2.1% ročně 3.135,000.000 obyvatel. Největší počty obyvatel mají čínská lid. republika 670 mil. Indie 449 mil a SSSR 221 mil. Největší hustota světa je Tokio 8,613.000 obyv. Negramotnost je pouze problémem 70 zemí světa. V Evropě má Portugalsko, kde 38% všeobecné obyvatelstva je negramotná.

8 září. 7.9. Brněnský veletrh zahájen. Účast zástupců vlád 16 států. Projev místopředsedy vlády Šimůnka. Končí 20.9.

15 září. SSSR vypustil umělé družice Kosmos 45.

15. září. Papež Pavel VI. o práci kardinálů. Zasedání kardinálů zahájeno.

16 září. Prostředek proti klíčení brambor. Antigermin Labrička o obsahu 100 ccm za 4- Kčs stačí na 100 kg brambor

17 září. N.S. Chruščov má novou zbraň v SSSR. Japonské delegaci hlásil, že sovětský vzor má novou zbraň neomezené účinnosti. Je to nejmocnější, nejsilnější zbraň, tá nemá na světě obdobu. Sovětský svaz má tuto zbraň na svou obranu. Chruščov se zmínil o čínských názorech na Sovětskou ústavu a prohlásil, že by bylo dnes pro každého velmi nebezpečné pokoušet se zvětšovat své území. Byl by to zločinný podnik neboť každé hranice mají již své definice.

22 září Prezident Novotný odcestoval s chotí do Jugoslávie s doprovodem. Vrátili se 26.9.

22 září. Zemřel v Berlíně Otto Grotewohl předseda vlády NDR nar. 11/3. 1894.

23 září. Kypr a Rada bezpečnosti OSN. Delegáti byli projednáváno pobytu vojsk OSN na Kypru, prodlouženo v další 3 měsíce. Attentát Tureckého vůdce neuskutečnil.

25. září. Letadlo bombardér XB-70 váží 275 tun, doletí 19.000 km míra nese 10.000 kg bomb, rychlost přes 3.000 km za hodinu, letí ve výšce 20 km. Stálo 1 a půl miliardy dolarů, jeho rychlejší než střela má 6 tryskových motorů.

26 září. Praha - Kbely s TU 124. Celý rok se v Sovětském svazu školil náš technický personál, který bude obsluhovat nové stroje TU 134 již dokončené na 5 kilometr roku. TU 124 je dílem akademika A.N. Tupolevа a tryskový letoun na střední tratě má nejmodernější vybavení. Letá ve výšce 8-10.000 metrů, rychlostí 800 km za hodinu a pojme 56 cestujících. Čs. Aerolinie nasadí letadlo na tratě do Paříže, Curychu, Amsterodamu, Bruselu - Milána a do Berlína. V září bude letat na trati Praha - Kbely.

29. září. Naše delegace čsl. vlády a strany odletěla s prezidentem Novotným do Maďarska. Vrátí se 3.10.

V měsíci říjnu..

3 října. 1.000 lidí se utopilo v Indii jižní, které se spánku v noci na 30.9. přehnala 3 metrová zeď vody z řeky Čandravanky a 30 lidí se utopilo u vesnice Krišny.

4. října. Mezinárodní výstava psů v Praze od 10 října z 11 států 78 plemen.

6 října. Katolická konference zahájena šéfů vlád a států, církví a církve. Přiletěl i Tunisský min. předseda Mons. Tshombe, ačkoliv pokrevní nebyl a byl nežádaný. Hugo měl zastupovat prezident Kasavubu. Ukončen zaslal konferenci telegram, přeje mnoho zdaru. Usneseno bikarbace kolonialismu. Konference končí 10 října účast za 48 zemí a 10 pozorovatelů.

17 října. 15 výročí vzniku NDR, oslavy v Berlíně. Předseda státní rady NDR Walter Ulbricht. Do nás přítomen předseda vlády Jos. Lenart.

9 října. Předseda rady min SSSR Chruščov pozval účastníky 18 Olympijských her a mezinárodnímu olympijskému výboru blahopřejný telegram. Sport se stal prostředkem lidí celém světě hudbytnou potřeba a t.d.

11. října. Olympijské hry v Tokiu zahájeny. Slavnostní defilé 7.069 nejlepších sportovců světa. Císař Hirohito provedl zahájení. Mohutná velkolepost slavnosti, největší a nejbarvitější v historii olympiad, byly v sobotu 10.10. kolem 15. hod. Tokijského času, zahájeny před hlavní tribunou mezi 18 - 20 tisíci diváky. Olympijské hry v roce 7069 nejlepších sportovců a sportovkyň světa, členové mezinárodního olympijského výboru v předsedou Brundagem, členové císařské rodiny a japonské vlády byli účastni zahájení největší mezinárodní

sportovní události na světě. Dějištěm zahájení byl národní stadion v parku Meidži v centru Tokia. Při zahájení tribuny obsazeny 72.000 diváky. Nejstarší kmotr autokrat sportovců z olympijské vesnice 14 ziskal oblíbil Čech Zdeněk Zátopek zlatého medaile a 17. října obdržel zlatou Dalu.

13. října. 12.10. Loď se 3 kosmonauty letí vesmírem, byla v sovětském nazvu vypuštěna na oběžnou dráhu země nové silnou nosnou raketou, kosmická loď „Unt" se třístupňovou raketou. Jsou v ní velitel lodi letec-kosmonaut inž. plk. V. Komarov, lékař kosmonaut B. Jegorov a vědecký pracovník K. Feoktistov. Po 24 hodinách loď přistála. Chruščov blahopřeje.

17. října. Zpráva o plenárním zasedání ÚV KSSS.

14. října se konalo plenární zasedání ústředního výboru KSSS. Plenum vyhovělo žádosti soudruha N.S. Chruščova, aby byl uvolněn z funkce prvního tajemníka ÚV KSSS člena předsednictva ÚV KSSS a předsedy rady ministrů SSSR vzhledem k vysokému věku (nad 1894 - 70 let) a zhoršenému zdravotnímu stavu. Plenum ÚV KSSS zvolilo prvním tajemníkem ÚV KSSS soudruha Leonida Brežněva.

Prezidium nejvyššího sovětu SSSR vyhovělo žádosti N. Chruščova, aby byl uvolněn ze své funkce a jmenován předsedou rady ministrů Alexej Kosygin.

17 října. V Anglii při volbách zvítězila ste. Labouristé. Poprvé od r. 1951 ztratili konzervativci vládu. Vůdce Labouristů Harold, konzervativci Halton. Labouristé obdrželi 316 mandátů, konzervativci 302 mandátů, liberálové 5.

20. října. Prohlášení předsednictva ÚV KSČ k nové vládě v Sovětském svazu. Zpráva o usnesení ústředního výboru KSSS o uvolnění soudruha Chruščova, byla přijata celou stranou a veřejností s překvapením a pohnutím. Práce Chruščova byla oceňována a hodnocena nejvyšší měrou propuštěn ze všech.

20 října. U Bělehradu se zřítilo ruské vojenské letadlo s vojenskou delegací YC 18, které jelo na oslavy 20 výročí osvobození Bělehradu, ostatní a posádka usmrcení.

24 října. Republika Zambie se 24.10 zrodila nový samostatný stát. anglická država.

V měsíci listopadu.

5. list. Volby v Americe USA. Johnson zvolen prezidentem drtivou většinou hlasů za demokratickou stranu, protikandidátem byl Goldwater za stranu republikánskou.

5 list. Mnoho půdy o pohraničí leží ladem 170.000 ha, je to plocha stejná okresu. Velké úkoly s využití. Nejvíce zanedbány okresy Jindřichův Hradec, Trutnov, Prachatice, Žďár n. Sáz., Cheb, Tachov.

7. list. Velká říjnová revoluce, velkolepé oslavy v Moskvě, 47 let Sovětské země

8 list. Archiv z Kukusu se stěhuje. Matriky z far. archiv z Chyše ze zámku. Při stěhování stavebního archivu pomáhají také vrtáci a vzácné písemnosti v autech vozí do Zámku.

10. list. Přímistání hostala v Mostě Celé město Most, mající vzrůst na 27.000 obyv. má být zbouráno a tak ustoupit velkému uhelnému nálezu, jako jiná města, která již zbourána zanikla. Jedná se i o památný gotický kostel, jehož náklady na přestěhování, ale jak i že 5 nadšenců nejvyšší nářadí je dostat na mapu betonovou desku a posouvat ho o 320 m dále. Musí se z venku a zevnitř vystužit ocelovými zárubněmi, by se při posunování nerozsypal. Průvod hostala začíná na rok 1970 a přenáší na státé 32 milionů Kčs.

13. list. 12.-14. II. Ant. Novotný zavítá podruhé vzorem pro republiky ve volební schůzi pořádané nár. výbory Jihomoravského

14. list. 5.000 obětí zaplatí v Jižním Vietnamu. Jen 2.000 lidí zahynulo ve bojích, ostatní bratrovražedné, kteří byli buď umučeni nebo zabiti.

15. list. Narodil se v Láz. Mrzičicích zavražděný dědina. Zatopilo se 100 hektarů a 400 lidí zůstalo bez střechy nad hlavou.

21. list. 18. a 19. II. Zasedání rozšířeného výboru komunist. strany v Praze

23. list. V Praze je 46.655 aut a 39.260 motocyklů celkem 85.915 vozidel. Hlásilo nepodařilo se zdaňnit 4.380 maj. motocyklů a 3.500 aut.

25. list. Ministr zdravotnictví Jos. Plojhar v Egyptě

28. list. V Bombaji zahájen 38 Eucharistický kongres. O místě konání rozhodl již papež Jan XXIII.

29. list. Čsl. stranická a vládní delegace do Moskvy. Delegaci vede prez. Novotný od 30. 11 do 4. 12. Delegaci: Lenart, Šimůnek, Černík, Jabůlka, Dolanský, Pavlovský + 8 lidí.

Za měsíc prosinec.

2. prosince. Ceny některých potravin zmírněny. Ceny sádla z vepř. zmírněny o 5- Kčs, škvarečního o 2-4- Kčs, slaniny o 3- Kčs 1- kg, ceny dražených, nejkvalitnějších, hrudí, plátů, salámů o 20- Kčs 1- kg. Kolného margarínu z 18 na 16- Kčs 1- kg a cena vánoček, francouzských, tahových a třených bábovek z 12 na 10- Kčs za kus o váze 500 gr.
Zmírnil se ceny vín o 3-7 Kčs na 1 l. Pro zimní období cena cementu se zmírňuje zhruba o 30%, na příklad cement PC 250 se zmírňuje z 52 na 38- Kčs 1- q.

3. pros. V Kongu se bojuje. Demonstrace a nálety ve Vietnamu

2. pros. SSSR vypustil Sovětský Mars

3. pros. Papež Pavel VI. přiletěl do Bombaje na 38 Eucharistický kongres

4. pros. 3. 12. Zemřel jmenován čsl. sto. lidově J. Dr. Jaromír Borák 60 let

31. prosince 1964. Čes. rozh. rep. má 14,108 obyvatel. Za letošní rok přibylo 104.000 lidí. Zatímco v loni se narodilo 235.870 dětí, přibylo letos kolem 241.000 nových občanů.

Rok 1965.

Vybírání poplatku za elektrický proud.

Dosud se za elektrický proud vybíralo jednou za 2 měsíce vždy na začátku sudého měsíce. Od 1. ledna 1965 se to začalo měnit, dubna, června, srpna a října. Vybírat chodil od energetiky z Nového Hradce inkasovat výběrčí Jos. Hartman ze Jiřeny a z N. Hradku Jos. Jirák. Od května roku 1965 vybírá za proud poplatky přímo Místní úřad - Místní národní výbor. Poplatky přijímal pracovník MNV v pátek od 8 do 12 hodin a v úterý od 1 do 4 hodin. Každý rok je pak podle hodiny - elektroměru vyrovnáván rozdíl, buď se doplácí anebo se vrací přeplatek - li tak se dobrá, beze zbytku. Za neelektrický proud se platí 70 haléřů za kilowatt hodinu, za silniční proud se platí 50 haléřů. Za proud motorický 40 haléřů.

Změny vedoucích v jednotách obchodu.

V N. Hrádku, kam jsme odkázáni (z Ploužného a Rže) s nákupem potravin a domácích potřeb, bývalý Budějcký obchod na východním cípu ulice přebírá po Bekovi z N. Hrádku syn † Václava Beka z Brouzdy, Miroslav, pro smíšené zboží.
Pekárnu bývalý Lipský, cukrář z N. Hrádku a nástupem do Letohradu vedl Adrych, Lipný, cukrář z N. Hrádku se ujímá vedení od 5. ledna 1965 začíná tady čepovat z Brouzdy Martinek, který po Lipském odchází do Jiřeny. Hlavní a zná z Borového domku pro Jos. Schejbalovi, bývalý cukrář a má byt. zároveň zdejší. Čapek z Borového Lesíka se byl dopředu zaměstnanec jako cukrář na Dobrkově, na Rozhledně. Pauly Martínek bývalý před lety zaměstnanec jako číšník za první republiky v restauraci Vendy Dřízhala z N. Hrádku. Pod Zámkem.
Mění se lidé, hodně se jedná z prodejních a společenských, je to úkaz doby, ve které byly tyto podniky znárodněny.

Pojízdná prodejna potravin projíždí.

Aby byl usnadněn nákup potravin lidem z odlehlých vesnických bydlišť na Hradeckých končinách potom ve Rzi, ve Smrkovských končinách Lupenicích, na Vohradě a z Dlouhého zavedla Jednota spotřebních družstev pojízdnou prodejnu potravin, která provádí pravidelnou jízdu po trzích dvakrát v týdnu, ve středu a v pátek. Poprvé projela se středu 15 září 1965. Je to nákladní auto 1 velkou zadní nástavbou bednou, jako kombinantky, vůz auto značkové ale bez chlazení, ve kterém má kupec a řada potravin uložených v přihrádkách běžně kolem dálnice zboží, potraviny do kterých má vůz na vyčleněném místě zastávek, stanovišť, jedna strana v boku se otevře, že na kterém se učiní pult a z kraje potraviny. Dostane se koupit mouka naražená v balicích, chleba, housky, cukr, rýže, sůl, také mléko, máslo tvaroh, pudinové, lahvové pivo, limonády, nápoje, Bonbony, salámy i konzervy. Mají mí. Přijíždí ve středu a v pátek po 11 hodině a klakovém zastávek. Přijíždí od Nachoda a z Polic.

stání nejprv pod Novými Hrádkem v Dolích, kde se někdy
hodně dlouho čeká (a nekoupí druhé zboží vyprodá) potom stává
ve Rtyni při silnici u bývalé hostince, dále stání na
rozcestí kde Dlouhému vrch, jede přes Dlouhé ke škole (vyrale) by
jedle a pak domů do Plachtína. Což z uvedených dobře na byt
čené místa schází, obrácejí zbytky a při tom se mnohdy hádá-
ne o to, kdo má jít. Rozhoduje často a hotovo
že auto do prasy a pak do ukončení prodeje stoje a nestatečnou
prodej, nakládání, cesty prodejce, majitel obchodníci v n. Hradci
jako čas mnoho odbyt a velkou ztrátu času a nemusí jezdit za
na uložení, že nemá takovou ztrátu času a nemusí jezdit za
nákupem autobusem.

Volby do občanského výboru v Dlouhém

Krátce co to je občanský výbor? Je to občanský aktiv, pro-
sídající se u nás po zrušení obcí samosprávy, která byla
u nás od roku 1750 obce Dlouhé, Rzy v roce 1960 na vý-
nu správy MNV v Novém Hrádku, kam jsme byli v obci
Dlouhé, Rzy po roce 1960 po zrušení samosprávy přičleněni.
Pomáhá místnímu národnímu výboru v novém Hrádku při
svém práci ve volebním obvodě má 3-5 členů volených na
Občané bydlící obce Dlouhé-Rzy byli v každé domácnosti zavo-
lání zvláštním pozvánkou na schůzi 14 února do budovy
stát. statku v Dlouhém čp. 13 by se zde provedla volba do
samého občanského výboru. Sem se dostavil za n. Hradce
předseda MNV Karel Suchánek, tajemník Franc. Hartman
a zástupce z okres. nár. výboru z Náchoda. Dostavilo se málo
občanů 8-10, mezi nimi ho soudružka Anuška Čejnarová člen
ka MNV v N. Hrádku. V MNV v N. Hrádku jsou z obce naší
Dlouhé-Rzy 3, ale přítomna je 1- čejnarová. Po přečtení do-
ředníka části o volbách do obč. výboru, vedla pohovor za-
mocnaná s. Čejnarová (1904 nar. členka obč. výboru) vedla klas-
ní slovo. Navrhla za volba do obč. výboru aklamací zvo-
leny 2 mladé ženy, které v obci nebydlí, bydlí na Novohra-
dece bývají kancelářích (s. Hlavatová a s. Vydrová) které nebu-
ly přítomny a nemohly dát i volbou souhlas za volbu při-
jmají. Zdrželo se a o různých též kostech v obci, zejmé-
se nezúčastnilo na rozbité cestě zvláště v Dlouhém od sta-
tických vozidel - traktorů. Byla předvídána opětná zlep-
nost různých občanů, že jsou nuceni k N. Hrádku cestu
kterou státní statky resp. traktoristi přerušením mezi a cest
přechody rozrušily, lidé se dost potrubuje mít buď Hrádku
cestu za nákupem, na MNV, na poště, k lékaři, do kostela
na hřbitov a nemá kudy jít. Zástupci MNV to uznávají
ale napravu Bohužel neslibují, jsou bezradní, 25 chalup
s rodinami má přechod do N. Hrádku znemožněn. Jsou
odkázány jen na autobus s placením jízdného 3·20 Kčs
Schůze při které se rozešla, náprava se o nicem nestala
poměry zůstaly takové, ne-li horší jako před volbou.

Školení kronikářů na Panoramě v Deštném.

Okresní národní výbor v Rychnově "Kněž." odbor osvěty uspo-
řádal ve dnech 13 a 14 května 1965 školení kronikářů v Rych-
novském okrese v Deštném na Panoramě. Každý kronikář v
okresu Rychnov obdržel pozvání s pořadím a každý byl vybídnut
by zaslal návrhem přihlášku, zda jistou bude při přihlášení
jízdné, nocleh a strava hrazeno. Přednášet školitel se bude ze
filosofické fakulty Karlovy university v Praze dr. Ant. Robek
z katedry etnografie a folkloru Praha 7. Celetná ulice.
Jel jsem autobusem Rychnovským v 6 hod. ráno do Olivína a
dálce přes Bačetín, Bystré se vzpínáním do Dobrán s dětmi ze
Bystrého do základní devítiletky v Dobranech a zase zpět, přes
Broumov do Deštného za 8·20 Kčs. 07 a půl hodiny v Deštném
Ale tu jsou kostlivci. Národní dům (Michlův hotel) a Panorama
ještě zavřeny. Je chladné ráno, fujavice, sněhuje přes Deštné vedro
ci vedle školy a kostela sv. Marie Magdaleny je tichá a prázd-
na vedeš do údolí řečky Albry a ku Žacleru Kouteřu. Po
krátký chůzi (úpatí cvičebním) s mírným spatřena mezi lesy
na obzorním kopci, proti silhouetu Jedlinského kostelíka
sv. Matouše. Zamířil jsem rovně ke kostelíku přes pustá,
nerudělaná pole po rýhách, nyní dost rozbité, nevpravené
celé vzcházející od traktorů, stále pustota proti všem, kostel
na kopci stále vábí a přitlačuje se, jde jak se jde nepa-
tem, poblíž se pod kostelem jde kolem dvora chalupy obydlených
dělnickými od stát. statku. A konečně jsem u kostelíka se
hřbitovem kolem. Hřbitov bývalý, nyní je však pusty zpustlý, hřbi-
tovní zeď rozvalena, vrátky kovaný - náhrobky kříže a vody
vykáceny, rozbity, tárovy starých hrobů zpustlý a v tomto rumišti
se nachází skládka shnilého ovoce a zbytky zde skládaný ča
písku na pole - umělých hnojiv. Místo hřbitova hnojiště
a v tomto rumišti stojí daleko a daleko viditelný na kopci
vysokém kopci jedlovský památný kostel sv. Matouše s gotickou
věží s kopulí. Kostel s přídělní lodí pod věží a sedlovou již
ohrazdávající omítkou, nevzdorní počasí a doby a od větru
obhaný, zamítnuté pokryté okna v počtu 6 vysoko od země
jsou vyloučena, pod bez skla a částečně bez rámu z nich
plandrají cáry hadrů, byly někdy po rozbité zakryté. Vchod
do kostela u zákristie zabedněné s nápisem: Vstup není dovolen.
Hlavní vchod do kostela je uzavřen, dveře kdysi snad sv.
mi dubové jsou nyní obzvláště, opryskané s různými
nápisy, poškrábané, nápisy psané v oblibě turistů za
dívání nad spustlým zpustošením. Přišli jsme, nikdo však
tady. Prohlédl jsme dílo zkázy. Co nepřečesla doba? A
pod. A na dveřích visí zasklená tabulka s rámečkem
s nápisem psaným psacím strojem:

Tento bývalý kostel sv. Matouše
byl se souhlasem statních a církev. úřadu
dočasně propujčen
v soukromé držení!!
Toto opatření bylo učiněno proto
aby tato kulturní památka zustala
stavebně zachována!!
Interiér je soukromým majetkem
a jakékoliv poškození bude
soudně stíháno!!

A tento nápis tam visí bez podpisu a bez razítka. Kostel v Jedlové byl postaven 1723, 1833 po požáru bleskem obnoven a 1844 byl pořízen hlavní oltář s obrazem a rovněž oltářní křídla s figurami a malířem Seilbzem z Lukavice na náčet obce Jedlová ostafírovaní. Kostel v Jedlové byl filiálním, docházel sem kněz z Děstného Jedlova (Tannhorf) měla za první republiky trojtřídní školu a 550 obyvatel. Kostel byl do konce druhé světové války (1945) v pořádku, zdemolován byl zpustošen po skončení války. Dle vyprávění lavice byly z kostela rozbity, zařízení obrazy rozhany a příslušenství rozkradeno a zničeno, až byl kostel, když bylo v něm vše pokazeno a zničeno uzavřen a prodírána na to dílo znemožněna, aby lid o tom nevyprávěl a případně to někdo nefotografoval. Je ukončení přehlídky, hrozel jsem se jinou příhodou cestou na Panorama, ve věnnicce Děs, kterou bylo od kostela na straně protějšího kopce pěkně vidět, kopce dělilo údolí s říčkou Albrta a silnicí, kde stojí více velkých budov a menších chalup. Je přijetí napříč tohoto údolí přes most a silnici, cesta a pěšina vedou vedle zahrnovaných usedlostí a lesíkem do samoty Niedercrees - spíš, kde se nachází dřevený kostelík snad bývalé poutní místo, se zničenou, pokáceným křížovou cestou a klasicistním lesíkem za kostelíkem. Hned vedle stojí hotel Panorama a za ním jiná skiu dům pro zaměstnance hotelu, cizinecu a turisty, to mechal za první republiky vystavěti krámník Rýmařík (mýdlo) z Hradce Král. A sem bylo svoláno to školení. Bylo 11 hodin a konferenci se scházeli. Seděl tu již Hejzlar z Nedvězských Dolu z Olbřího Václav Mach z Rokosa Maysnar a t. d. V jídelně v sálku byly rozestavěny stoly, kde

jsme 1 stůl v rohu místnosti 4 obsadili. (Hejzlar Mach z Pečína učitel Kroman) Za nedlouho přišla z Rychnova instruktorka Pivcová a dr. Kobek z Prahy. Pivcová zastupovala okr. národní výbor a po přivítání a zahájení se ujal slova dr. Kobek a školení začalo. Přednášející je muž asi kolem 50 let narozený syn komunistického funkcionáře z vězení na Hradešsku a má pěkný lidový frontový průkaz. Hned během oběda bylo Pivcové nutno cestu jakou, stravné, obdržel jsem 16 Kčs jízdného a 35 stravného celkem 51 Kčs. Kodek hrazen. Spali jsme v Jiráskově domě, ve vytopeném pokoji č. 3.

Přednášel jeden dr. Kobek i druhý den dopoledne a asi hodinu po oběda se o 3 hod. odpoledne jsme se po fotografování rozloučili a rozešli ke svým domovům, povzbuzeni ke pokračování ve psaní kroniky. Odkud jsme znal kronikáře byli přítomni: Za Nedvěz Hejzlar, za Olbřího Mach, z Měřice Smržová z Javornice kreslič Blatinský Korej, za Kounov Majsnar z Týkla Stahlík, z Pečína Kročtar, dále byl tu zastoupen Kostelec nad Orl. Vodňany Solnice, Bílý Újezd, Bystré, Val a t. d. Smržové zanov Bohdašín, Jedlová zastoupení nebyli.

O průběhu školení nechávám o tom vyjadřovati z Olbřího Václav Mach, který ve své Olbřího kronice podrobněji o tom školení, zážitcích a prostředí píše:

Dne 13 a 14 května 1965 konalo se 2. zv. školení kronikářů okresu Rychnovského a ještě pod dojmem příjemného prožití 2 dnů - setkání lidí stejného zájmu a životních úkolů, obcí bez cizoucím (denárním) přibližuje příslušníka doby historického převratu ve které právě žijeme. Již to školení mne pro nás starší lidi, jakou neobvykle, neboť u kronikářů se předpokládá samostatnou úroveň, odbornost, celkový ustálený názor, na život lidstva, tábce, který se už nerad učívá, ale po vyslechnutí přednášky uznal jsem, že všednějšího výrazu (školení) by se těžko našlo a posluchačů starých 60 ti let, myslím s povděkem přijalo náměty rozličných míst, na problémy kronikářské a referovaní nezávislé jsou hranice. Byl celkem slušné počasí, polojasno, ale jaký rozdíl proti loni, u nás 14 dní prosluněná, třešně v květu, rozkvetlá pampeliška přestře zelen trávy, jarní osení a zelená a tam krok zpět, na svazích v Děstném ještě zbytky sněhu, bříza a olše teprve nepatrně zasíří, prolínky bublají již zvarných pramenů prolne jara petrklíce a tráva zrůstá, traktory hrnoutí sejí. Sjeli jsme se autobusy dopoledne ze široké okrsku, celého Rychnovského okresu, odhadoval jsem v duchu dle počtu vozů asi na 120 účastníků, ale sjelo se nás málo přes 30, což svědčí o kriji v kronikářství, ku kterému nyní dost pochopení a správného ocenění, zejména u mladší generace, otci o 1. hodině po obědě, byl školení zahájeno předsedou okresního výboru ČSS s. Pivcovou a slova se ujal dr. Kobek z filosofické fakulty Karlovy university v Praze. Je to ještě mladý člověk, ale způsobem jeho přednášky, svým originálním podáním nás posluchače

tak pozorně zaujal, že jsem se ho v duchu ráčil ze svého mládí
dlouhý večer k apokalyptickým rozhovorům nezapomenutelného strýčka
Prokůpka, který nás zasvěcoval, prostoupal po 300 letech povodeň, no-
vodní zlý rok v zaručeném stále, rozmar počasí v dobu
ilijšku a po svých 2-3 jednotlivých zprávách, pramen hovoří a přehoj-
ně posluchačstvo bavilo nadšením. Prostým způsobem, ale přá-
ci kronikáře, odhalil tu hloubku prolil tam pravdy, která má
být potomstvu zachována z doby velkého dějinného zlomu,
kterou jistě bude dlouho studovat, aby kronikáře k představám
do doby dnešních úžasných proměn. Dle jeho průzkumů za-
ků zaškol 13-14 tě letých, kteří na několik otázek písemně od-
povídali dle svých názorů na svět a nám jejich originály do-
ručil, dokumentoval tu šířku pravdy, která v dnešní době v životě
s celou výchovou dítě a generací s různými světovými názory
Vážně, dojatě i legračně obratem, dokdy přímo virtuosně
hrečky, přednášet různé sanky hospodských rozhovorů, natáč při
běhu z dob Protektorátu z jídelních a jeho rodiště hanáckého
Hladenska, čímž udržoval posluchačstvo v neustálé pozornosti.
Jeho výroky výchovné denášské i kritika, opatrné úsudku
vzakazovali, mučno, což mělo u zvídavých opačný účinek, otáz-
ka nabízejícího, spíjitému, vypovídaly duševní a nasvědčovaly
to o nechyceném zájmu na přednášenou látku. K věcnému nastar-
la přístavka na procházku kolem, při čímž jsme shlédli na
vlastní oči vandalismus na památkách způsobených nezod-
povědnými zásahy v minulých letech, pokácené sochy poškozený
hostelík vedle stojící, zvonice i zvonek byl uhrazen demolovaný
hostel na jedlině, což všichni účastníci v duchu odsoudili, vě-
děli jsme i nehospodárnost dnešních hospodářů, v pozůstatcích
neskličené jídla hor kupách z činského toku.
Následoval náš příjemný oběd a po krátkém pokračovala přednáš-
ka s neutuchající pozorností a pochvalou až k 7. hodině.
Turistický hotel Panorama je moderně restaurován, nejen s
krásnou vyhlídkou na pohraniční hory, parketem pro tance
mladých, ale i vzorně noclehárnou v nedaleké vilce budově
v které jsme i přespávali. Mám jsem při tom vzpomínal na
dílu dob, od kdy jsem tam nebyl asi od r. 1921 nebo 1922 byla
tu slamník dřevěný tradiční stezky Jiráskovy nebo Šimberko-
vi pro četných hostech, na balkóně hovořil Dr. Šimberka z
Rychnova, mistr Jirásek tam byl osobně, generál Medek tu ně-
co deklamoval a pak celá skupina včetně Bartoňů, Pilnáč-
ka, cestovali pěšky směrem k Deštnému, hlavní cestou
jsme vyhýbali a celá skupina každého odměňovala. Jaký
rozdíl balkón jsem poznal tentýž, tehdejší dřevěná zasklená
vyhlídka, jedinou sklo zvětšená na zděnou, noclehárny nebyly
a z obvyklé vzor asfaltová silnice.
Ráno druhý den o půl 8 mě milejsme snídani a krátce po
osmé p. dr. pokračoval v přednášce, radil kronikářům jak
v zaznamech pokračovat v jich těžké úloze při dobrém svědomí
odkud čerpat prameny na doplnění svých zápisů a
mimořádné se obce. To trvalo asi dopoledne a byl to přínosný

poslouchat také bohatý pestrý rejstřík různých rad, ku kte-
rým kronikáři mají delší příspěvky, slyšeli by z tak vyso-
kých pramenů. Ředitel Pacltesk nemohl vyjádřit všechen náš
dík za obětavost účastníka, ale způsob podání byl jedinečný a
všemi účastníky obdivován a chválen. Po obědě následovalo
nezbytné fotografování na památku asi čtyřmi fotoamatéry
a podařilo se, že snad získat obrázek všech účastníků před tu-
ristickou chatou, bude jako dokument památného školení přílo-
hou kronik, na nichž jsi zmíněný účastník. Jeste když byl
umístěn v místnosti dokončený celého běhu, v němž za všechny účast-
níky poděkoval fr. Dan. Kobrou fr. Steklík, kronikář z Dekla u
Bystřicova za jeho obět a namahu pro nás, z které budeme
mít posílu pro naší obětavou práci a milou vzpomínku na
něho jako vzorného odborníka.
Mnohým i příjemné osobní zážitky, mezi mnoha známý-
mi, setkal jsem se z druhem z pulár ze Sokola Hajzlarem
z Nedvězího a z dob společného startování zvláštním
Ant. Bozem ze Rzi, který se stal podle vrchního soudu, po-
zemčelem Jana Balcarem z Bystřeho snad nejpozdějším
nějším kronikářem velkého okruhu, během svého života
zaznamenal událostí v takovém množství, že z přes tuto
muže kolotouč smeknout. Je dopisujícím členem Čsl. akade-
mie věd, svého času napsal řadu článku do Klasického
pomezí a t.d. a t.d. je při tom nadmíru skromný a pří-
kova s nim je romantický, člověk za mnou v myšlí přenesl o
30 let zpět, do soukromého hospodaření, kdy z pravuje, že
věra mlátil jetelové semínko (zlušťák) a byl v tom jako ka-
mínek, o chytání lišek ve stodole do pasti a t.d. k jeho
pracovna je opravdové unikum stojící za silnicí, jdi
má obyčejná místnost dvou roden stará a nikdy se z letním
sykem a dle vyprávování jeho manželky „jak táta přes-
ková věcen prášil, už kolikrát kdo má bejle, dřív se nemá co
se naveškrtit a už leží v těch papírech, nic nevidí nesmí
a píše a píše, rádio nebo televize mu jde za zády, ale on
toho nedbá" opravdu nevšední člověk s obrovským životním
dílem. Přijel na Deštnou již v 8 hodin ráno, aby čas zužitkoval
zašel si na jedlinu ke hostelu, na návrší, spustlý zničený
od bavidy, prohlédl, prohlédl okolí po hřbitově, opsal si na
písy na zdících a s tím, že mnou napsat.
A na závěr je dě tří poměrů: Dle mého soudu, kronikář
jsou vyjímeční lidé, na vesnicích hledají se těžko se svědomí
a jak již přednášející říkal, že je to dřeň zvědavých lidí
nad 100% pravdu. Byla takové příležitost se vzájemně seznámit
těchto dvaceti, odkud kdo je, spadý prováděl, něco o nových hostech a strast-
vzájemným poznáním pro své poučení a poslouchal by i dále
velmi oddechu přednášejícími několikahodinové řeči.

Litoval jsem ten nevyužité možnosti v tak vzácné společnosti lidí vzdělaných, zvídavých a rozcházeli jsme se zase ze tří čtvrtin sobě blízce seznámených.
Praha 16. května 1965. Václav Mach t.č. kronikář.

Počasí
a postup prací v zemědělství v r. 1965.

Počasí v lednu, měsíc.

Leden - Nový rok začíná měkkým počasím. 1. ledna je pod mrakem, ráno se chumelí vítr od západu, jinak 2-4 stupně nad 0, ze sněhu ořachta, sněhu 10-20 cm. Do 10 ledna většinou pod mrakem, přes noc místy mrazy přes den měkko nad 0. Ze 10 ledna 5 cm sněhu zmrzlého, stromy praskají. Po silnici projíždí pluh. Od 10 do 20. ledna většinou pod mrakem občas se přichumelí, 50-60 cm sněhu, tepl. malé pod 0. Od 20 většinou pod mrakem, oblačno, na konci ledna tepl. nad 0.

Počasí v únoru, sněhu 70 cm, tepl. max 10° — Sněhu 2/2 na 60-70 cm. tepl -5-6° pěkné cesty. Ze 10/2 větší mrazy, polojasno a sněžení 70 cm, přes velikou od severu cesty zavátý, tepl 6-10° pod 0. Do 20 většinou zataženo, občas sněží, vítr od severu cesty zavátý, po silnici pluh tepl. pod 0 do 8°, tam počasím konec února.

Počasí v březnu. Hojně sněhu.

V začátku března zataženo, občas se husté chumelí, při větru se cesty zavírají, 2/3 autobus ráno se školáky nejede, 3/3 také nejel. Jsou za větrů závěje až na 2 metry průměr sněhu 80 cm, tepl 5-9° pod 0. Nejhorší den za celou zimu 6/3 metelice až tma. 7 března je hrůza, cesty zavátý, silnice nepány, ve městech v 7 ráno všichni lidé odhrnují sníh. Sněhu dost nehodí po střechu. Po silnici autobusy s pluhy jedou, 12/3 sněhu průměr 75 cm. 13/3 školní autobus do Rás nejel. Cesty jsou špatné, boří se to by dvě, musí se jíti opatrně, 16/3, 16/3 na silnici hrane, nutno utíkat. Dne kolem Josefa - počasí mizerný tepl. nad 0 až 7°, cesty prosté, boří se to by dva, na silnici bez sněhu. Ke konci března mlhy, sníh pomalu odtává.

Počasí v dubnu, od 8/4 špatné

Do 8 dubna jasno pěkné, potom mlhy, zataženo a přízrak chladno denně až do konce dubna, špatný čas, mokro.

Práce v dubnu v poli.

5. dubna se vyrabil první dobytek, 6 dubna se první vláčelo na kopci, chvíli, práce pro mrazy zdržený zpožděný. Ozimé žito vyhrnulo na polích.

Počasí v květnu

V začátku pro 4 dni pěkné hezky, potom do 11 května zamračeno a mnohými přeháňkami stále prší, všechno v poli mokro, nemůže se jíti na záseky a je chladno ze rána 3-4°, nejvýše přes den 7-8°C. Dál do konce měsíce počasí nejisté, většinou oblačno, 12/5 mokro, 14/5 občas vyjasnilo, 16 špatné, 18 května ke večeru prší, 19/5 zapol. prší, 23/5 prší stále, chladno, 24/5 pozvrchaná, 25/5 prší, špatný čas, práce v poli nemožné, 26/5 prší a bouřka, 29/5 prší, 31/5 nedělní hezky, 31/5 pozdě příjemné.

Práce v květnu v poli:

3 května zaseto podzimní žito na polovic jarního, 4 května se sejí ovs. 5 května jetmen, kukačka v poli, žádná práce. V neděli 9/5 zapol. o 4 hod. přišla od západu bouřka s lijákem, trvalo to přes hodinu, jinde strašlivá to nadělalo škod, vichřice. 10-11/5 zamračeno a s menšími přeháňkami stále prší. Všechno mokro, v poli nemůže hnouti, je polehčelo, zase chladno z rána 3-4° nejteplejší přes den 7-8 stupňů. Velký od severu. 14/5 kvetou březa, jabloň se rozvíjí, 19/5 zasel jarní žito, 20/5 zasel jarní pšenici a ječmínek 21. Špatné, stále deštivé jaro. Špatně se sejí a dělá v poli, je jen dělná polovice května a žitný a ječmínek dosti zdařilé. Novinky píší z 2/5, že řepka se nemůže prý ozimých plochách v kraji Středočeském a Východočeském. Řepy také zaostávají, nejde to vpřed, okopávat a jednotit, stojí to, nejdejí ruka to na lidské ruce a pomoc občanů. Do nepříznivé počasí, pomalu postupuje sázení brambor, celostátně je zaseno ale plánu 67 % to je 2/3.
24 května je tady první sázení brambor

Počasí v červnu

Do 10/6 nejisté počasí, 3 až 7 denně pršelo, teprv 6 června dozařovalo - brambory, 13/6 zvedalo večer lijáky přes hodinu trvající, do 15 přeháňky, bouřky do 20 denně přeháňky, 20 června přišlo Boží Tělo, dále do konce pěkné počasí. 26/6 večer zvířice, bouřka

Práce v poli v červnu

1 června žádná práce, vše rozmočeno, prší vodaje rozlévá. Začátek června v přestávkách mezi přeháňkami se zasejí brambory až 6 června dozařeno ale JZD p. Dlouhém má ještě sázet. 16 června první sečení na seno, 21/6 první seno. Seno se dobře zvlášť 24-26/6.

Počasí v červenci:

Do 10 července většinou zataženo, přeháňky, jen málo bylo polojasno; 13 a 14 pěkné, 15 se kolí nečasí, ztrhaná počasí. 16 a 17 června krátké počasí. 16 se přehnala mračna a 16 a 17 června krátké počasí. 16 se přehnala mračna a bouřka od východu lijáky a průtrže, voda v Olšině vystoupila ze břehu. Ráno 17 v sobotu obloha se zatáhla, začalo pršet

Kritické dny: 16 června. pátek zrána jasno v 8 hod na východě mračna a bouřka, postupně se obloha zatáhla a bouřka na všech stranách v 10 hodině obloha zatažena, bouřka a průtrž se blíží ode. Asi za hodinu se přihnala voda v Olšince kalná, vystoupila ze břehu a zaplavila neposečená stálá louka, k večeru voda opadla.
V úterý 17 června v ráno polojasno, později vyjasňování, slabě polojasno, občas slunko a dálno. 0/14 hodině oblohu houstla na východě bouřky a fakt, nad Sněžným (jih-jihozápad) 0/16 hod již žádná průtrž jak vše ale, o 18 hod hustý déšť a velké kapky bez větru, mrazná od východu, Olšinka je rozlitá a v Bystřici a v Sedlnově jsou potoky, také na Dolích pod Dobrany a Bystřicí.
Ve středu 18 června ráno pro vojnu. Zrána prší. Ulice vymleté, panuje voda, hlínu splaklá, všude cop voda. V 8 hod v Olšince se zhoršila, louka při Olšince potlačena, brána pro odchodu vody byl. Po 9 hod. přestal ustat. Na Sedlnově pouť slabá. V Olšinci chalupy při silnici k Dolnímu byly v místě nejvíce dvůr navršený přinesly od Kačenyho kopce, zahrádky a dvorky zahrnuty hlínou a blátem. Velká povodeň byla též na Zlatém potoku, v Dolích pod Dobrany a Bystřicí rozvodněná řeka tekla rychle přes celé Dolích, ke které všechny lidnice, písek a menší i hrubší kamení zanesla. Při té povodni tři zahynuli 2 osoby: z N. Města Rousek ku 40 létům a jeho syn. chlapec 10 roku. Stáli u Máchovy tkalcovny je místo na břehu rozvodněné řeky která s rekreačním hřištěm vlivitě a valila a nejednou „rup" pilda pod nohama se zřítila a nešťastníci s ní a rozbouřená voda je již musela a nemilosrdně jimi hážo lag se oba zahynuli. Nosili je oba synové, umlčeni. Rousek trochu níže mezi kusy dřev, chlapce hodně níže na břehu na olšovém prahu.
19 a 20/7 neprší, 21 prší a dokonce prší den prší. Žádné sušení a tolik trhu leží a je potřeba klizit.

Počasí v srpnu

Prší den prší, když neprší je pod mrakem a oblačno 7/8 bylo jasno a teplo, vydrželo asi 8 srpna na Sněženský prut. 9/8 prší i 10. Zase 11-15/8. pěkně až do 23/8. 22 srpna přešla bouřka od jihozápadu, mnohostojany s bleskem, odbojel. 24 na Bartoloměje a 25 prší, dál oblačno se polojasno, 29 srpna v Bystřici prut, k večeru na západě zmračná a mrholí. 30 a 31 polojasno.

Jak pokročily práce v srpnu.

7 srpna není dosečeno. 18 srpen není dosečeno. Statky v Dlouhé začaly sečí ukrop na Rychtovým ve Dvoře s pojízdnou mlátičkou tažkou. 29 srpen: statky skládají po lukách ve Dvoře celý den 15 lidí. Sušilo se do konce srpna a není hotovo.

Počasí v září

Do 5 září polojasno a teplo. Dál pršky slabě občas slunko. 10/9 mokra mlha přes noc na 11/9 blýskání a pršek. Na 12 září v poledne prut, krásně přes noc v srpnu. 14 a 15 polojasno, klid. 16 pěkně i 17 a 18. 19 září za rána prší a chladno. Od 20-26 pěkně 27, 28 příjemně, ku konci měsíce zářijovo.

Jak pokročily práce v září

2 září statky mají na Lenovým ve Dvoře jetelový kup. 7 DD mají ještě mají sečí na Smolnaji ve Dvoře č. 11. 7 září, na hřebečky v Bystřici žitě Komňajnum na zájmeném. Statní statky rozsévají. Prášky po poli letadlem. 15 září ubíjí první žito a ovse, 18 září vázali první oříš ovse, 21-24 září vše - vázalo se a klidilo ovse a žito, 27 až 30 vzíle na kopce hnůj pro žito

Počasí v měsíci říjnu.

Začátek měsíce dosti pěkný, většinou hezky asi po 2 dni z rána mlhy, tak bylo po celý měsíc. Přes den teplo hezky 12-16° noci chlad nější 3-4° t. 27 října se dobraly hranoby. Dovoz 31 října je nadále dokončen se všech stran. Je příjemný.

Jak se pracuje v poli v říjnu

4, 5 a 6 října jsou žně, na východě JZD mají oblní kombajny na pšenici 6/10 statky začínají vybírat brambory. 7 a 8/10 žně. 9 října se zasel na kopci žito, dobře prší mohlo se urodit. 11 a 12/10 se klidilo a sekalo otíli, 15 října skončily žně. 18 října začali vybírat brambory. Statky vybírají u Znárova JZD klidí. Dělnictvíci se u brambor zdržali. Cijnorná je nemocna. 24/10 je nedělní pracovní den. 29 října vybrány brambory. 28-30/10 přejíždění bramboriště.

Počasí v listopadu:

Začátek měsíce studený s mlhami, sedivé mrazíky na 2°C - 7 polárno jasno, dál mlhy, 11 na Martina padá první sníh kol. kolem 0. 11 listopadu poslední pásli, 12 vrátil orání, 13/11 5-10 cm sněhu, 14/11 zimní čas většinou zataženo a bělo mlhou 15 cm, 20 list. dorali naposled ve směnu, 24/11 jasno v noci 10°- (pod 0) ve dne 3-4° - pod 0. stálé do konce listopadu mírné.

Práce v poli se končí

4. list. dodělání bramboriště. Trhá se ovoce, které se urodilo ale nejde na odbyt, vhorské druhy mají zájem 8/11 ovat to nejde je ubylo 2-3 cm škraloup. 11 pásli dop. naposled. 12 listopad orání statky mají přerozdat se v zemi u Znárova nejvíce 1 vagón brambor. Obracejí se stromky, 16, 17, 18, 19 orali a 20 dorali na kopci ve směru se směrem 15 cm.

Počasí v prosinci

1-4 prosinec zataženo, zamračeno, občas sněží a mrholí. Tepl. v 5 neděle zamračeno, měkký čas, oblačno, mlhy místy, sněhová, 8 prosinec se chumelí, místy závěje, dál většinou zataženo-mlhy, 16 pros. sněhu 20-28 cm tepl. kolem 0, 19 pros. neděle, zataženo měkký čas, klid tepl. 5-6° nad 0!

Na Štědrý den pátek zamračeno klid, občas mrholí přeháňky, tepl. kol 0. sněhu na 20 cm. 25 pros. na Boží narození zamračeno větrno od západu, tepl. 2° pod 0 až 3° nad 0 26 neděle sv. Štěpána zataženo až tma, dopol. drobně prší, sněží a sněhu, také padá mokrý sníh. Asi 27 pros. do konce polojasno i zataženo, tepl. kolem 0 klid.

S prosincem je úplně u 20 nový měsíc.

Celkem o počasí 1965.

Léto a polní práce přišlo zpozdily o měsíc a víc. V jaru se pro nepříznivé počasí nemohlo dosít ani v poli, dotet a dořezat, místy ani nedřezali pro pozdní čas. Nejvíce brambor se zdá v okolí nasázelo v dubnu do poloviců. Dosívalo se také pozdě a v kraji cukrovka se dosívala též pozdě. Brambory jsou letos špatné, špatně upravený a s travou. Tomu všemu odpovídá sklizeň. Žito jsou pozdě. Sušení se protáhlo skoro až do žní. Statky sekli na Remízovým 18 srpna ječmen a travní a v září klidě. JZD Volenice mají ještě v září na Šmerkovým sečt trávu a louku.

V září statky začínají na Hradeckým sečt obilí kombajnem v týdnu pod se žitem hotovi, sláma na pole. JZD Volenice mají 6 října zjednaný na pšenici kombajn. Jak žádě byl začátkem slina počasí slunné prosinec, tak zrníčko se nám dodělávají stejně pěkný prosí špatně sklízí na zemi v panácích, jsou dlouhé velké boží mrázky my jsme dodělali žně 15 října, ale nejsme prolekli, JZD mají zas na mi klidit oves než potečný jsme ale vozu, ale nevadí, nakládají jako nic. Na Šmerkovým ještě ječmínek kombajn. Brambory jsou vybírat a je asi prosinec 17/11. Statky ale vybírají Hradeckým u Psárna začali 5/10 a v Dlouhém na všechno kuse. Léto je prima v bramborách, je jich nejvíce, jsou drobnější zhnily, zatraceny, na výběr dávají jim 50 kg na přídělku v obchodníka do 5 září. a platí za ně spotřebitel 70-80 Kčs za 100 kg

Sezonní, pracovní síly na st. statku v Dlouhém.

Letošního roku přišly v Dlouhém na statek výpomocné pracovní síly, které správa statku (vedoucím je Josef Svatoň z Muzějíček) si vyžádala a ku zvládnutí sezónních prací potřebovala, cikáni ze Slovenska asi 3 rodiny, v počtu 8-10 lidí, Ku konci září začali cikáni stávkovat. nepracovali, nešli do práce, snad z důvodu nesplnění příslibených odměn, které správa statku nemohla jak slíbit v prázdném čase z N. Hrádku z hostinců u p. Martínka popíjeli a 14. října večer se mezi sebou pohádali a zrvali, rozbili židle, stoly převrátili, sklenice rozbili a hospodu vybelili. Hostinský se před ránem ukryl. Občan Zahradský z N. Hrádku, který se tam nestihl a zuřící cikány uklidňoval, byl zbit a musel do nemocnice. Bezpečnost původce tohoto zavalu zajišťila, byl snímán šikmo rozbrázděn pracovní pomer a 18 října byli vyhoštěni pryč.

Státní statky přemísťují dobytek.

Od počátku zřízení stát. statku v naší bývalé obci Dlouhé-Rzy v roce 1959 choval pro tento statek býk-zobník Josef Martínek ve Psích čp. 7 ve svém soukromém chlévě při chalupě obytné 9 krav, které u Martínka dojili a mlíko pro statek odvážely do Opočnska mlékárny sběrna ve Psech. Avšak 30 června t. r. 1965 tyto krávy se odebraly a přemístily se do statkových kravínů na Borová a do Běrný a Martínek má chlév prázdný.

Školní časopis v Plešnici

Školská a kulturní komise MNV v Olešnici v Orl. horách bude v roce 1965 vydávati měsíčník „Z kladského pomezí" Uzávěrka listu bude do 25. každého měsíce. Příspěvky zasílejte s. Fr. Bydžovskému, tajemníku MNV. Příspěvky a náměty čtenářů k tématu listu jsou velmi vítány.

V čís. 1. v lednu ve statě „Zemědělství" výsledky za rok 1964 ze státního statku Olešnice: Obilí 114%, brambory 125%, mléko na 100%, hlaďa 221%, jatečný skot 200%, vepř 152%, vejce na 125%, med 175%, vlna 110%. Průměrný měsíční příděl na hus a den. Smlouva školy se statky uzavřená činnost a spolupráci mezi ČSTP v Sedlnici-Olešnici a DSŠ Olešnice při zkušebních a mimořádných letech.

Brigádníci: 23 brigádníků z řad obyvatel okolních, kteří ve statku pomáhali při sklizni sena, vlny a brambor, dostali za práci koupit krmné obilí.

Co je s bývalým hotelem „Jirkú" v (v Olešnici)

objekt má prý chutného majitele. Jsou to stavební zá-
vody z Prahy. Majitel má prý již vypracovaný projekt
rekreačního budovy, který je velmi atraktivní. Budou ještě
některé změny ne však podstatné. Předpokládá se že první
část obnovy dnešního hotelu se vyřídá na hladu 4 a půl
milionu Kčs. S pracemi a obnovou se má začínat v červnu 1965.

Jaké spolky má Olešnice?

Svaz čs. chovatelů drobného hosp. zvířectva. (Zajíčkáři)
Spolek zahrádkářů.
V Olešnici je 98 televisí.
Věžní hodiny na MNV jdou přímě na 15 vteřin.
Olešnický občané uspořili za r. 1964 200.000 Kčs.
V Olešnici má Svazarm 62 členů, ČSM 16, Čs. přát. ochr. 48
čs ČK 82 a TJ Sokol 22 členů.

Že divadlo v Olešnici zaniklo? Proč? Odpověď:

není kdy hrát. není jeviště, není místnost na zkoušky
úředně zájem, nepochopení u vedení jednoty spěv. chvástu
Také vyšší pracovní tempo, směnnost, rozvoj televize a
hlavně špatná akustika Olešnice - nejen kde. Byl zde ochotnický
soubor „Jiráskův" který za Boh. Průběhu obchodníka Jo Richtera
a tento spolek zanikl, umřel a nikdo ho nevzkřísil.

V časopise „Z kladského pomezí" byly vedeny také
statě „Z naší kroniky" o minulosti Olešnice: Ku
příkladu: V zrcadle Olešnice v čís 2 a Nejstarší budova
v Olešnici v č. 3. Číslem 4 v dubnu 1965 časopis zaniknul.

Požár stáje v Sedlůňově.

V pondělí 10.5. se na stájích státního statku v Sedlůňově
vznítilo nedbalostí a nebo málo suché seno, vzniklé požár, jemuž
padla za oběť razba střechy a střecha na stájích. Stáj s kl[illegible]
tem na 60 m dlouhý byl rozdělen na 3 díly po 20m. Jižní díl
(a i spodek) rozdělen na 3 díly oddělená železnými stěny vyzdě-
nými nad střechu a tyto prostřední díl od stěn ku stěnu shořel
až po páry krovů a střechou. Střecha na při stěnách kde hořelo
poškozena.

Pstruhy v Olešence otráveny.

V Olešence po Povodni Lokouce, bylo kolem 20 srpna viděti mnoho
uhynulých mnohých pstruhů, plavaly v Olešence, převrácené

spodní částí těla na vrchu, vlastně nepluvaly, voda je v proudu u-
nášela. Byl jich velký počet a voda je přinášela z Olešnice. Patrně
v příčině a mluvilo se, že je to způsobeno hojným postřikováním
Lukšu Olešnice a lijáky za prášky splachly do řeky a tak to, že
zamořením, stav ryb se velmi snížil a ryby vymizeli a čeřili rozmetadla
na umělé hnojiva, následkem čehož se byla voda otrávena. Rybářský
spolek si počítal jak značné škody.

Povodně na Slovensku a jinde.

Dle zpráv 11 června: 10.000 Maďarů upevňuje hráze na řece
Dunaji, očekává se, že voda stoupne 8 m nad normál.
13 června: Také ve Vídni hladina Dunaje stoupá a stoupne
na 8 m. V Rakousku je povodněmi postiženo asi 60 míst, dešť
voda zničila domů a zničila část úrody. Na Slovensku trvá
stav ohrožení na Dunaji.
17. června: Povodeň na Slovensku trhá hráze a zaplavuje obce
15 června protržena hráz před Komárnem a protrhla hráz u
Třtic v Čalovském okrese. na Komárensku byla vyklizena
obec Patá a některé další vesnice se vyklizují. Dunaj 9 14 cm.
19. června: V Komárně původně vystěhováno asi 24.000 lidí.
23 června: Zaplavená plocha jižanských v Jižní Moravě je 45.000
hektarů jsou to převážně pole a louky.
24 června: Vyplášený stanový tábor v Jižní Moravě. U přehrady
u Šuhaccího stanovalo 44 dětí ze ZDŠ v Bílovicích. Přišla bouřka
přelamala se vyvrátila s kořeny spoustu stromů v okolí dětské
ho tábora. Padajícími stromy byly usmrceny 2 jedenáctileté ško-
lačky, další 6 zraněné přebečeny do nemocnice v Gottwaldově
ostatní byly v noci odvezeny autobusem do myslivny domova ve
Přílepech se tu v obci nelíbí nic.
24 června: V západoslovenském kraji zasáhly ~~vody~~ povodní vody 63.178
ha pozemků. Vyklizovaní obyvatel postupuje. Ve zmí v noci je 4 pohoto-
vostí 4696 nákladních aut 384 autobusů, 114 hasičských motorových
zídel rozjezdových. Z okresu Komárno bylo vystěhováno 36.905 obyvatel z 28
obcí, z okresu Dunajská Streda 9961 a z okresu Nové Zámky 504 obyv.
Záchranné práce jsou v Komárně (Komárno) Další směruje k tomu
aby se mohl být obec s 12.000 obyv. celá vyklizována. Ze zaplavených
měst vystěhováno 14 prost. Přelitá voda přerušila dálkový telefon-
Bratislava - Komárno. Z uplikovaná situace je s přestávkami uzavřená.
práce mají vrtulníky.
25. června: V Medveďově voda Dunaj protrhla hráz v šíři 30m.
a voda se valí. Zemité a brigádníci, hodí učinit obláčkem hráz
z kamenů a písku, by rozlévající voda zamezily. Desítky aut nalože-
ných pískem a kamením míří ke protržené hrázi.
28 června: Prezident Novotný navštívil zaplavené území Slovenska
Povodeň lze s klidem nyní říci z lítadla, jak voda všude široko daleko
je rozlitá, ve vesnici Čičová kde hráz protržena, voda je až po okna
domku do vesnice, domky stavěné z nepálených cihel se rozmokají, kol
domku do vesnice, domky stavěné z nepálených cihel se rozmokají, kol

dokola samá voda, kudy tekla řeka Dunaj není znát
jen tu a tam vykukují špičky stromů, keříčů, špičky
od kupek sena a pod.
27 června. V noci z 25 na 26. června, způsobovalo hrozné a málo
kdy na 35.000 lidí. Ve městě Mohácí bylo zničeno 17 domů
150 bylo velmi poškozeno a dalších 300 domů zaplaveno. Mohácí
má 20.000 obyv.
30 června: Dokončuje obchvatná hráz u Mudrčova, která
bude potřebuje na každý metr 150 kubíků kamení a kameniny
Podle prvních bezných odhadů bude nová výstavba oblastí stát
jenem na stavebních pracech kolem 950.000.000 Kčs.
Rodiny postižených oblastí se rozmístují po celé republice.
Ovoce a zelenina, brambory, zrní, peří a j. se posílají do
postižených provincií.
1. července. Do Suchých chat u Hradiště přijelo 30 dětí z
Komárna do stanových tábor po povodni kde by to 240 domů
položeno. 5 července přijelo ještě dalších 50 dětí, bylo jich
tu celkem 80.
6 července: Přehled zátopy na Slovensku. Vody Dunaje za-
plavily přes 140 ha zemědělské půdy a další desetitisíce pro-
tože jsou spadané vodou, která na několika místech vy-
tvořila výběry. Vyšetřovaných bylo 47 obcí a náhle 52.000
obyvatel. Všichni byli zásobeni potřebným stavebním a pra-
dlem. Ubytováni v domácnostech v postižených vodou pří-
pravují organizované stroje odborníků. Jakmile opraví hráze
budou se na prvním místě provádět rekonstrukce komunikací
a výstavba přednostně objektů, které se později proměnily
na stavby občanského vybavení. Bytová výstavba v Dunajské
Stredě, Komárně, Galantě a Galově začne ještě letos.
Zaplavená voda odtéká a práce 777 byla provedena u Čičova
obranná hráz uzavřena. Pomoc postiženým oblastem se nabízí
ze všech stran. Severomoravský kraj nabídl pomoc 500 jednotek
na Ostravsku je připraveno přes 100 vagonů betonářské oceli
stovky tun drátu, potom trubek, 6464 tun cementu, 10.000 tun
vápna, dále cihly, prefabrikáty, parkety, sklo a další mate-
riál a t. d. U nás pak podniky v Novém Hrádku v Náchodě
v Nové Pece, odpracovalo dělnictvo z něho 1 den pro pomoc Slov.
8 července. Voda na Slovensku klesá. Situace uzavřena. Od
12 června do 5 června dovezlo sem různí dopravci denně v tisíci a
kladních autech desetitisíce kubíku kamenu a prefabrikátů.
Bylo tu auta ze všech krajů republiky. Hlavní se dovezl
až 80 km. Přesto pomohlo uzavřít 6 vyčerpaných vlečných vozů
naložených kamenem. V některých obcích jsou domy až po
střechu ve vodě. Největší obec zaplavené bylo území Štúrovo
jejíž část, rodový. Tady se jindy zůstaly z mnohých domů jen
střechy. Škoda postižení byla žilný odhad. Okolo Čičova lidé
vyhodnotily na 14 tun hnoj. Asanační služba nasadila
zabila už desetitisíce slepic, stovky vos, desítky kusů hovězí
ho dobytka, krmě, stovky kočiček a asi půl druhého tisíce zajíců

9 července Jižní Morava následkem povodně 25.000 ha je za jaro
pozdržen.
20 července Velká povodeň zadila také v jižních Čechách v okolí
Bojanovského potoka. Postižen byl Bojov, Bojanovice, Lišnice, škoda
dosáhla na 4 miliony. Byla poničena železniční trať, silnice, 12
chat voda úplně zničila 30 až 40 chat značně poškozeno. Teče
tu potok 1.50 m až 2. m. 27/7 přišel vrtulník na Hradiště vezl děti Slovenské pro zdraví
29. července, pomoc postiženým povodní na Slovensku již vyplula
na 58 miliónů. 8.000 dětí vyšlo hromadných umístěno v tábořích
20 srpna. Děti ze Slovenska v počtu asi 80 umístěny u nás v Jánském
od 1. září se vrátily domů, na Slovensko.

Havárie odcizených aut.

V neděli 6 června 1965 ráno, nalezeno pod hostincem v Lokoli
pod silnicí přivážené auto a řidič v něm. Vyšetřením SNB
zjištěno, že vrobné auto odcizili někde v Ohnišově vyvezli někde
z Ohnišova, mínili se provézt zadarmo, ale auto nezvládli a
spadli s ním pod silnici a zemřeli, byli zjištěni.
Z 18 na 19 září 1965, šofér Pavel Dintar syn ředitelství v
N. Hradku, nechal po dálkové jízdě z Mogrý Přívna v N. Hradku
na náměstí stát nákladní auto se 4 autobusovými motory, které
měl na jiné místo odpravit. Přijel v sobota v noci na Hradek
domu. Jede mínil přispat a auto s nákladem nechal stát na
náměstí, vzal knul kabinu a šel domu k rodičům spát, že rá-
no po vyspání pojede dál. Asi během noci auto napadli 2 vy-
rostlí mladíci v podnapilém stavu, napadlo je, že by se měli
s autem provézt a jet pryč. Odemkli, nastartovali a jeli, ale ne daleko.
Pod Hradkem, nad Smaleovou, vzrátajíce, auto nezabrzdili a vjeli
na stráni pod silnicí, auto se s nákladem mezi převrátilo a
na štěstí zaraziło o silné stromy, zůstalo ležet kolama vzhůru
náklad motory se vyšeli vykutálely a koulely po stráni, šoféři zů
stali však v autě v kabině uzavřeni, dveře nešlo otevřít a
nemohli ven, ale vzdali si rady. Zvolna probrzdění hoch se
vzpamatovali a pomalu po čtyřech a dohazováním nábolí
ve předu vyhledové sklo se stávajícím a tudy hoši z auta se
s námahou vyšerábali, auto nechali autem a zmizeli. Kat.
ním pachatelé zjištěni. Byli to z Boku pod N. Hradkem
Hendl a z Lužan synek stat. Elišana Hrd. zednický učeň r. v. 1946
narozený. Škoda způsobená odhadnuta na 24.000 Kčs, kterou
musí hoši svým hradit, snáškami ze svých výdělků.

Sjezd žáků a žákyň obecné školy v N. Hrádku v r. 1899, 1900 a 1901 nar.

27 června 1965 se konal v N. Hrádku sjezd bývalých spolužáků a spolužá-
ček v letech 1899, 1900 a 1901 narozených, kteří v letech 1905 - 1915 navš-
ěvovali obecnou školu v Novém Hrádku, jednotřídní. Impuls k tomuto
dali Frant. Hartman z Nového Hrádku r. v. a Věra Dubcová dcera
za dlouhých, ona z N. Hrádku. Všichni žáci a spolužačky uvá-
zených ročníků narozením, pokud ještě žijí, byli vyhledáni a zjištěno

jich adresa bydliště a byli pozváni na oslavu 50ti letého
jubilea opuštěný Vysokomýtské obecné školy. Každý vyhledal
svý a zjistil zájem žák a žákyně byli zařazeni rozvrhu
pozvánek. Byl nahrán krásný slunný den a oslava se vy-
dařila. Hned z rána přijížděli a scházeli se ze všech stran již
v šatně, prav byl na návštěvě u pomníku padlých a po
vzájemném seznámení a shledání se mezi sebou se postupně
přiřadili o 9 hodině zapěna státní hymna a účastníci
byli zváni a jich průvodci a hosté odebrali se průvodem
přes náměstí do obecné školy v pořadí do bývalé třídy,
kde po přivítání hmotného skromného občerstvení
a rozsednutí v lavicích jako žáci kdysi po zahájení pravi-
delné přiřadatelem a po přivítání p. ředitele Základní deseti-
leté školy p. Valáška, byla vzpomenuta in memoriam učitelů, kteří tu v uvedená léta 1905-1915 vyučovali
zejména na p. ředitele Em. Hallera, který tu vyučoval
po 40 roku učil do konce února 1917 na p. učitele Ferd.
Jiřinu zemřelého 1921, na učitele Fran. Trávníčka, jehož
dcera pí Plášová byla zde přítomna, na p. ředitele
Jindřicha Šoba, Fran. Laporíka a j. na všechny stav-
dobrou ruční ženské práce. Bylo vzpomenuto a zapa-
kováno jak to před 60-70 lety bývalo. Ve třídě na čelní
zdi před lavicemi visel velký obraz císaře pána Franty
Josefa I. nad stolem p. učitele. Nad tabulí na zdi visel
kříž s ukřižovaným. Na stupínku před lavicemi byl
stolek se židlí pro p. učitele, tabule s podstavcem na
tabuli na zdi příhrádka pro houbu a křídu. V rohu u
dveří mimo stupínek stálo umyvadlo, džbánek s vodou
a stála tu také kulatá vysoká kamna na vytápění.
Stály tu 2 řady lavic, na pravé straně obrácen do
čela k tabuli pro děvčata na levé straně u okna lavice
pro chlapce, lavic stálo na každé straně 7-8, kaž-
dá pro 3-4 žáky nebo žákyně. V letním čase před vyu-
čováním šly děti z hostela na mši svatou, s p. učite-
lem z celého třídy. Místo pro dítky z hostela bylo na-
před před lavicemi před mřížkou. Děti nosily zpěvníky
„oltáře" var. hauky p. učitel Haller hrál na varhany a
děti z „Oltáře" zpěvníku zpěvy, běžné písně „Buď před
Tvou velebností" „Matka plačící nad synem" a z hostela se
odvedly děti do školy kde vyučování začínalo v 8 hodin.
Před vyučováním se začalo s učitelem v stoje pomodlilo
modlitba učitele Svatého před zahájením vyučování
byla tato: „Přijď svatý Duše naplň srdce svých věrných
a zapal v nich oheň lásky své, Jenž jsi národy rozličných

jazyku v jednotu víry shromáždil, Bože! který jsi nadevšecko
dokonalému Ducha svatého vyslal, dej nám v tvé Duchu
pravé věci smýšleti a z jeho příkladu vždycky se radovati. Skr.
z Pána Krista Pána našeho Amen. Po vyučování v pořadu se za-
dí zase modlili s p. učitelem vždy jeden zvlášť hlasitě
hlasu část modlitby a ostatní zase druhou část. Dále když přišel
během vyučování do třídy někdo tu vždycky žáci a žákyně po-
vstali a najednou zase sedli. Pochválen buď Pán Ježíš
Kristus, učitel zdraví: V neděli a ve svátek se před
službami Božími se děti shromáždily ve škole v některé třídě
a potom hromadně v průvodu šli s p. učitelem do kostela, dítky
stály v kostele před lavicemi chlapci na pravé, děvčata na levé
straně. O vzkříšení Božího Těla, o procesích do polí, šly dítky
v pořadu průvodu vedeny některým p. učitelem. Na konci škol.
roku byly v kostele zvláštní děti ze sv. náboženství p. vikářem
nebo v biřmování, p. biskupem.

Během vyučování odpolední byvala 1/4 hodinová přestávka hod-
diny dětí na záchod přes poledne byla 1/2 hodinu přestávka, děti
v místě chodily na oběd domu, svačinu žákyně ve škole přes
poledne, kde snědly můj oběd z krajíčky chleba) nebo chy-
ler nebo namazaného máslem, vejcem, povidly a pod. Nebo
si dítě k obědu koupilo, rohlík nebo pohlíbek u Čeňka nebo u Hlavá-
čů koupily. Od 1 hodiny do 3 hodin se vyučovalo odpoledne. Po 3 hodině
vyučování skončeno. Někdy se také stalo když šli ze školy přes pol-
ní s Hradechýma hrali vědli bitky a rálku, v létě koupání
v řece Krupanu ze smíchu. Známení kdy se vyučování začíná a
kdy končí dával školník na chodbě úderem zvonce, nedaw
uhodil do zvonu při první hodině uhodil jednou, při druhé 2x
atd. Náboženství vyučoval dp. Horáč (byl na Hradku od 1902-1921)
2 hodiny v týdnu. Ve čtvrtek bývalo dne volna.

Předměty ve vyučování byly: Náboženství, čtení, mluvnice,
pravopis, sloh, psaní podle učitele, přírodopis, přírodozpyt
zeměpis, dějepis, kreslení, zpěv, děvčata měla ženské ruční práce
chlapci různých, Tělocvik. Ve správě - vysvědčení se dávala
známka z chování, učitele, a z mých úpravy písemných prací
Konec školního roku byl 31. července, začátek 16 září.
Vánoční prázdniny byly od 23 prosince do 7. ledna. Na Velikonoce
6 dní. Měl se dr školy 2 února, 25 března, v pondělí velikonoční
na Boží Tělo Nanebevstoupení, na Petra a Pavla, na Václava
na Všechny svaty, 8 prosince.

Školní zprávy se dávaly domu k podpisu rodičům 4x za
školní rok a to: 7 prosince, 28 února, 15 května a 31 července
vzpomenutí bylo jak který učitel co dobře učil, jmenovitě učitel
Trávníček učil dobře počty, dějepis, ten uměl předvádět dobře.
Jiřa měl rád nyplňovat, Křovinka zpěv a hudbu, Haller byl
varhaník. O všem bylo vzpomínáno.

Při počtech bylo vynecháno sčítání, odečítání, násobení, dělení
tyto operace s zlomky, desetinnou tečkou, v páté třídě byla
trojčlenka a na ní vše, žádné další operace, zlomcování
algebra, trojčlenky a pod.
Zákonem v páté třídě v prosinci nic nebylo dle předloh
zmenšených obrazců kuží na archu v diktatu. Učeb-
nice v první třídě byl slabikář pro školy obecné s kres-
bami Alikulář Aleš, tištěný 1898 a stál 50 hal. V řadu
s rakouskou národní hymnou: Žachovej nám Hospodine
která se zpívala ve škole i v kostele 30 srpna a 2 prosince
(se zpívá se národní Kraus Fa. a 2/12 nastoupil 1848 trůn)
Slabikář měl v přední části psaní, vzadu tiskací. 114 stran.
Před rokem 1900 nosili prváčkové do školy kamennou
odrazovou tabulku, kamínek, a houba na utírání psaní
napsaného kapinkou na tabulce. V ten čas nosili žáč-
kové své učení se slaměnými mošnami se slaměnými
uchy nošky pletené ze slamy mýtiny pšeni vzorované
s různými ze zelené nebo červené slamy s bílé slámě proužky.
Po ukončení vzpomínek ve školní budově, byl na náměstí
koncert dechové hudby, společný oběd v hostinci u Fričovských
a odpoledne byl průvod školáků s hudbou od Polských
do cvičiště pro tělocvičí do Sokolovny, kde byla naplánována spor-
tovní přípravná cvičení školních dětí, také z Plešivce. Na prostran-
ství před Sokolovnou a v Sokolovně se rozproudila zábava, o
pití a občerstvení nouze nebylo. Slavnost se vydařila a návštěv
na vstupném 5.000 Kčs. Byl to poslední setkání školá-
ků, kolem 65 roku starých v počtu asi 50.

Hymna na pozvání na sjezd. Vz.

Kde domov můj, kde domov můj
nad Týnburkem mistr krás
s kostelem a s velkou věží
v parku lípa zelená
na paměť tam vsazená
a to jest náš Nový Hrádek
Nový Hrádek domov můj
Nový Hrádek domov můj!

V letech 1899-1901 narození jsou známí, kteří z N. Hrádku chodili
Adolf Hanl z Dlouhého č. 7, Anna Mýtová Dlouhé 18 do školy:
Pánek Frant. z Dlouhého 33 t. č. na Mrzavý, Marie Bittnerová před Jiřinkou
za vdanými, Jan Zelený Dlouhé 37, Anna Pavlíková před Sítná čp. 15
Ant. Suchý za Rad č. 13, tolik času z Komínka u Lomnice, Anna Šimová za Ku-
pera Půtyšů z Polanišť. Potom z N. Hrádku: Frant. Haetzman, Ferd. Drnek
Em. Drašnar, Jos. Kovář, z Plešivce Jar. Lukáček a j.

Skácený kříž u Čsidora obnoven.

Chovanci pionýrského tábora v Jiráskově Čížkově nedaleko Rtyně v roce 1961 nalezli u Čsidora kříž, který hlásal, že byl skácen v následujícím roce 1962 kvůli dopravě kácela. Na oznámení této brutální činnosti, bylo Krajskou odborovou radou v Hradci Králové přijato za dne 29. 1. 1964 celkem gumárenskému závodu v Náchodě nařízení, by s okamžitou platností byla provedena oprava poškozeného kříže. Potom byl vyhlášen v červenci roku 1965, kříž byl sobotskými, kamenickým podnikem, dán do původního stavu. Přijel nákladní auto, přivezl nový celý smrček pomníku, podstavec s křížem a sochu to byl postaven na kdysi vysoké části pomníku ze trosky z rozbité ho pomníku poražujícího se kolem poškozené sochy byly opraveny sklízeny a zavezeny pryč. Tuto jest tato trapná místo Ukřižování vyřezáno. Úplná práce trvala 2-3 dni.

Celá místnost spisovky nejsou tímto Bohužel skrovný, vyskytují se stále nové a nové a při ukončení tábora) letos nábor letního semestru v prostředí polních prací se nepsaní vzdělávání rozšiřuje v souborné zvláštním příspěvku, jelikož opis příspěvku, by v brzkém se čtenář mohl nám vnit domněnky, jaké naší obyvatelstvo vzdělávání spionýry slaví a aby byly pra-vané na co účel jsou zde pionýrské tábořiště a chrámy tábory.

O pionýrech Krajské odborové radě.

Opis:

16/II 1965.

Krajské odborové radě v Hradci Králové.

Vracím se k naší ústní zprávě o chování pionýrských táborů ve místních v nás v Dlouhé-Lhy, které se dříve nám v tomto a na jaro v N. Hrádku, ale zápisu zasláním mě z 29.7.1964 a dle po-tvrzení mě dnes, že když budou problémy z tábory, byl jsem požá-dán o připomínky o nedostatcích ať je řádem.
nazývají na tři jednání v minulém roce a sdělují: Nápravná v připomínce uvedených v minulé stížnosti se nestala žádná, nic se nezlepšilo. Jestliže to není horší, lépe o mě, nemohl jsem se pro nedostatek času při práci a zemědělství věnovat k vádě-ní všech křiklavých detailů jednotlivě, podávám je po skončení tábora při odjezdu a lidu po táborech nakonec souhrnně.
Jak bylo již vzpomínáno na tento požadavek je hlavní příčinou všech vážku a nesnází to, že na malém ostrově je umístěno 4 tábory, je to obrazně na 1 km² nebo 100 ha, jinak asi 360 hroších geometrické výměry prostoru, složí ho nejvíce asi 25 obydlenými chalupami. Když uvážíme, že zde je okolí sboru daleko není podobné lze srovnání, jsou veliké oblasti, ne-mící a vzd, kde jsou této příležitosti se odpouštěno, pohromy před nejlepší dobu v létě uchránění, jako je kde překladu

Sněžné se 120 čísly a 640 ha, Nový Hradec 1270 domy 610 ha
Bystřec 100 domů 330 ha, Oleška s 265 domy 1450 ha s 1 táborem
oblastní 150 domů 1900 ha, Lhota, Čis. Újezd nic, jak se
táborem spojí my jedeme, Borka ves se starším lůžkem ve stáji
pracujeme láskou s nízkými zaslouženými přísnými mě
sami na je 74 lůžek pro velký nízký důchod 245. 4 lůžka
co si zatím nemohly proto kterému jsem musíš tolik) pro
co je o 10-15 let mladší 1800 a víc dětí hovězí
proč jsme touto přetížen a obměnením proto jsme
postižení?

Nemohu se rozhodnout o všech nepříjemnostech rozepisovat
nestačuje čas, snímám z stručně některých, které jsme
zažili a o kterých jsme se v naší domácnosti doslechli,
chili, žádné vyšetřování a dopisování nevedu, bylo by toho
tolik, že by to nebralo konce. Tak bylo to asi, zač 2 týdny
poté, jak se provádělo u nás sčítání a tábory dostaly na-
poměhuté a pokyny, bylo přiděleno hlouček kluků u
studně s pitnou vodou, bránou k jídlu, vzdálenou od
cesty přes 100 metrů v louce za chalupičky č. 24 pozv, jak si
kluci pionýři pevně ve studni spíravě kalení ky.
Když je babička při Sedlačková přistihla a láteřila, že
to svinstvo ve studni nemají dělat, že si bude stěžovat
tu jeden z kluků z hloučku vystoupil a hrdě předmět:
Mě se nemůže nic stát, můj táta je esenbákem! (to
je stráž zař. bezpečnosti) A kluci nebojácně a neraděj
odcházeli. Po celý rok nebyla voda k jídlu ze studně brána.

Mamu tu malé rodinné JZD, to má problémy s pionýry
rýznačné. Mají budovy v blízkosti tábora, zrovna vedle.
Stojí tu traktor s vlekem. Do rána u vleku odmontovaný
skla a světla, kdo jiný než pionýři, ale zmínit se z žád-
ných každý hodný, vedoucí jejich kousky a poznámky kry-
jí. Nejhorší pak je, že od tábora na všechny strany roz-
lézají, v tráve, křovině všechno jsou, nic nebezpečného, vše
de cvičně, cesta necesta, kudy projdou hotová silnice, cesta jak
komulat, to se má potom šest, letos bylo uletěno veliké, no
sení pro dešť vázlo, nešlo to tak, že zavčas před zkázou
uklízat. Stane se, že některý polunda lukař přes tá-
ru projde a po této jediné stopě, už taková vedoucí po-
lobnažená s fukarem na hlavě, jde napřed a své stá
do rozbíhající vede, cesta po nich jak sulat. Na upo-
zornění ničeho se nedbá že to prý je pro všechny k uži-
vání, naschvál mi jeteks.

Uvedeme jeden případ konkrétně, jaké zážitky s pionýry
ty tolik opravdovými mame. Jedná se o pionýry s

vedoucími z tábora Rubena náchodské gumárky ve Rtyních č.2
měli jsme na tábořeně na protáhlém 30ti ářovém kopečku
naučit cvičný otavový jetel, který, jak byl pěkný v plném květu
na 30-40 cm vysoký, stal. Ale 9 července (1965) si p. vedoucí
z Rubeny naplánovali učinit za teplého večera s pionýry noč-
ní cvičení. Vyšli s dětmi přes všechno přímo na kopec směr
rem k Olešnici hole, mame kousek toho polí a zalíbil se jim
pěkný stojatý jetel a tak se v něm z počtu asi 80 dětí rozloži-
li a do jakýchsi nočních hodin přenášejícím tábořili. Co
z jetele bylo, když se v něm dost pohnuli, vyválelí a vyšlapali
nemilosrdně pošlapávali. Uválený k zemi přešlapaný jetíčový
3-4 hnízda zřejmě cvičením. Na tato věc jsme přišli druhý
den v sobotu. Syn si vzal přes den JZD k dovezení asfal-
tu spolu do tábořiště oplášť co provedli. Nechtěli se přiznat
ale byli nuceni z barvou ven, že to bylo učiněno jich táborem.
Po zjištění o pyronáru nejdrsali, založili jednání a uvoza-
ného přišli den nedělí 11 července. Když se pak Josef Bořík
jednání do tábora dostavil, tu ke podivu nikdo z jednání
z minulého dne nebyl přítomen, zmizeli a místo nich se tě
s lidmi jinými, kteří o ničem nevědí a bylo jim podivné jak
se Bořík do tábora snaží opravdu přijet, že to bez oplášťů ne-
ní dopustno a byl dokonce z tábora znalmi vykázán, že tam
nemá co dělat. Mame domluvení. Taky věci vypadají pacha-
telé zmizeli, schovali se a tak se hledaly z učitelny škody vy-
mehnout. Hotová klukovina. Takoví charakterové se dodnes
dětem za vedoucí, kandidáti na učitelství, vychovatele mlá-
deže, lidé to rozhodně, bez přátel. Takový vedoucí se jistě, komu
snáš, jak se umíl vymluvit, ale neuvažoval, jak se ta-
hové kousky lidmi pracujícími pohoršenými posuzují a že se
o nich brzo mluvit a klep šířit, že to nikdy zádnému
táboru ku cti a chvále, neposlouží, takových kousků, by se nás
prostý pracující a nezkažený lid táborů klukoviny a nic zlomyslný
nikdy nemohl dopustit. Po tomto neukončeném jednání, vše
dlášení MNV ku stížnosti škody, slíbená kontrola však od
MNV nepřišla. (Je to jednak daleko a jako zemědělství v N. Hrádku
nemá žádného zástupce.) Po ztrátu času upuštěno od dalších
kroků, jistě znechucený tolik nadupaný s velkou námahou
musel být ručně posečen a vyžádal si o 3-4 hodiny více času
k posečení.

Tak usnadňují nebo ztěžují nám ti pionýři naší země-
dělskou těžkou práci. Znechutilo se více s těmito lidmi jednat.
Pro nedostatek času naší toliko potřebného dál nepokračuji.
Mnozí soudí, že nejlepší vyrovnání je hned na místě při při-
stižení hned dovětaky vyplatiti, což této tak prospolufemo.
Pionýři nemají žádnou kázeň, hloučky kluků, postupují se
bez vedoucích po loukách, na otavách, kde mají vedoucí

odpovídají, ti se o táboře rubrikaci chápou, ptají se jaký
je daleko tábor a na kterou stranu je tábor ve kterém směru
žádná vzdálenost je nezajímá.
Jednou byli přistiženi hlouček kluků v lese bez vedou-
cího mezi za pařízem karty, hru pro nás neznámou.
Znovu se vyhýbají nauce hru hazardní, jako hrdí.
Co tábor kroku, rámusu po okolních hájích, zvěř plašená
padí do obilí, fazolí přestává zvykat a hnízdit, žádná
třešeň na stromě, jablko, švestka angrešt neobstojí, bo-
růvky, maliny, co jimi tábor býbalo a nyní? Pomalý
to nás lid v okolí ani listečkem. Na druhé straně se po lesních
procházkách stane jak se jiontýrský tábornám vychází vstříc, do-
stávají výhradně čerstvé maso a pokud možno tučné a také z
ostatních výrobků z masa se zásobují přednostně. Takové vyhr-
dy se zdejšímu pracujícímu lidu při upatrných důchodech
220-245 Kčs nedají, nejsou dopřány, ani ty lesní plody, jsou jimi
vrány a kárány, jak oni říkají „před hubou" Ošklivost.
Opodál tábora se nalézá v Dlouhém statek. Ten po-
hltával pracovní síly. Hrozící letos (1965) nepřišli, byl přive-
zen odkudsi z Chomutova autobus cikánů s dětmi 25.
Před cikány ustoupila bezpečnost. Jdoucí cikánský kluk po-
kálal, ovocný stromek a byl za to přistižený hned na místě
zdejším občanem potrestán, dostal pár políčaků, se zlos
se ptázal, cikán táta dítě našeho občana zabít a ci-
káňka vřítila, občanu nemoc jemu a dětem. Cikáni se
domáhali věcných plnění a naturálií a když jim nebylo
vyhověno stávkovali a ve vzlétném čase v N. Hradci vyrukli
bili, vytloukli hospodu, všechny stoly v lokále hostinci
převrátili, hostinský zmizel. Komíp žádné ovce, angrešt
nedobytná chalupa (č. 14) nezůstalo v pokoji. Lidé raději
se tábory smiřovali s cikány. Takové jsme měli zas u nás
léta. Jsem nechci přečtat o tom všem psáti, nuže to všech
no, bylo minulé uvažováno jako všem rozdvojčilostem a
škodám odpomoci. Jak vidět, návrhy podané a usnesení z
přípisu z 12.7. 1964 nepomohou. Nejvíce přítěžkou se tábor
ví se zvedající kolikrát za sezonu, střídají, nedají se navést
a poučit, své získané zkušenosti a poznatky, jeden na druhé-
ho při střídání nepřenášejí, přijdou noví, jiné a mohou být
poučovány znova a při tom se dorozumívají znova a znova no-
vými nezbednými a darebáky páší.
Pokud nebude každý vzdalovati se z tábora a po okolí vol-
ně pohulovati, zvlášť v lukách mezi chalupami, kde po ce-
lý trnnus, žádá zvěř, do polí a luk se rozbíhají, cesty a
silnice zdupáním ozimu dělají, potud, o naší vesničce klid
du a pohodě nikdy nebude. Bylo by třeba a nejlépe, by se
určila každému táboru k vyjití, když mnoha lukativní tá
borový pozemek nestačí jistá rezervace, plac a přes hradlucé

této nepříjemnosti se zbavit. Také jak to bylo dopraven, na vše-
chny strany, volně bez dozoru mohli chalupami, na rámusu
a řevu nechtělo probíhati a škody dělati, to nás chudý lidu
pracující, lidi, pracující převážně v zemědělství, na kterého
každý útok a odkaz je, tak to dál nejde v tomto, by se
muselo státu opravdu, naprava a tomu by zůstalo jen dokázat
a ne, se vyhýbat a čekat až se škoda stane.
Takový způsob stravování a ovzdušení, jaký se provádí
u nás, by v zátiším místě ani místečku a vesnici netrpěli.
Ku konci tohoto sepsání oznámil by jsme dodat, že známe
zde jako zemědělci také své úkoly a povinnosti, které se nám
předepisuje a jsou nás rýmahají, jsme to dodávky mléka, ka-
tel jdou do tisku litru (z 5 ha 5000 litrů) vajec, masa, obilí, to
si tábory ani neuvědomují a ani o tom tělas není (jako o tom
jsteli, že se sýcí, sucí a klidí, divili se tomu) o tom nejsou
dle toho jsou to že naše školy hroučeny. U nás nesmí přijet
žádná hostská brány ani pokrabiza, brambůrek nadmar,
každá myška se musí sítě a zakutkovat, o to vše nás nicotí,
a nabádá, byčkme se popisováním nicení a plundrováním
chcemeli dostat ukládaným dlažbou a povinnostem vše-
možné bránili.
Nebyl-li snad tento přípis napsán ve vhodném čase, nebylo
na to z mé strany v sezóně pro tvrdé opravdy času, mozno pří-
pis uschovati a použíti ho ve vhodném čase, před přístí se
zimy. S upřímnou pozdravu.
Míru, spokojenosti a pokoji zdar!

Odpověď: Doporučeně
Revoluční odborové hnutí
Krajská odborová rada
sekretariát Hradec Králové. Dům odborů ROH
Soudruhu Antonín Bůl
Dlouhé Ves 15
p. Nový Hrádek Značky KRR 13.12.1965

Vážený soudruhu!
Obdrželi jsme Vaši stížnost, se kterou byli seznámeni provoz-
ovatelé jiontýrského tábora se žádostí, aby Vámi uváděné ne-
dostatky byly projednány s pracovníky jiontýrského tábora
pro příští období jiontýrské rekreace.
Se soudružským pozdravem
Bořk. Uhlíř
předseda KOR

Revoluční odborové hnutí
Krajská odborová rada
v Hradci Král.

Šípa Beman

Spojení se světem.

Spása naší horské vesničky byla a je, že byla v roce 1904 a 1905 přes ni vystavěna hlavní silnice, pro naši ves Rzy a Dlouhé otevřená brána do světa. Usnadnila nám dopravu domů a ven. Jezdili v začátcích tady formani z Vlašimi, byl to spoditto Lauke, Stut. Hradecky Stat. Čáslavy za Suchý, Stanek Svixbauer, Soumar, Jiroma mydlář Herzik, Šmarda, Chrastka aj. kteří nám potuchu přivezli a zas odvezli, když z prvního jeli. Objevila se auta, první tam jel s autem po silnici Ostensky knize Mansfeld asi 1905, prvotář Mayala, továrník Lorenz. Dopravu ovšem nastala teprve za první republiky autobusem. První autobus po Praze do Vlašimi jel 1. listopadu 1921 z N. Města do Vlašimi a zpět, jednou denně od nás za Rzí do N. Města za 10- Kč. Roce 1928 začal jezdit autobus Hrádek Nachod a ten čas otevřena též autobusová linka Hrádek Dobruška Opočno. majitelem první závodní autobusové dopravy na lince N. Město-Vlašimi přes Hrádek byl z N. Města Plekin asi do roku 1946 a linky Hrádek Nachod Stan. Mach z N. Hrádku, rovněž do r. 1946, který v roce války pořídil nový velký autobus «Arion» a stál 1.200.000 Kč. V poválečné době převzal od soukromých majitelů autobusovou dopravu stát a autobus začal jezdit častěji při rozšíření státním autobusovým parku. V roce 1965 projíždějí autobusy stále po Praze často a to:

První autobus jede od Vlašimi k N. Městu ve

I. 4 hod 30 přes Smržov
II. 6 "
III. 8 " 10
IV. 10 " 10
V. 12 " 20 přes Smržov
VI. 15 " 10
VII. 18 " 10
VIII. 20 " 30 né v neděli

Od N. města 4 hod.
5·45 hod
7·-
7·30
9·-
12·-
15·20
18·30
21·10.

Jezdí tam 4 řidiči - sazeči
Jaroš 8 let
Jan Veselka z Bohuslavic
Jos. Kuchař z Vlašimi
Suchánek ze Slavíče

Jízdné z N. Hrádku do Náchoda 5·40 Kčs
od Hrdle - Náchod 5- Kčs
ze Rzí do Rychnova 9- " z N. Hrádku-Dobruška 3·30 Kčs

Jízdné stojí
ze Rzí od Hrádku na Hrádek 1·60 Kčs
do Vlašimi 1·40 Kčs
na Pohl. most 1- "
do N. Města nádraží 4·80 Kčs

Autobusová linka Opočno-Rychnov přes Hrádek a zpět do Rychnova se jezdí v roce. Jízdné stojí na Hrádek zpáteční 2 Kčs, z Hrádku do Rychnova 1·50 Kčs. Za 1 kg zavazadla se platí 1 Kčs.

1 osoba od nás na prozatímní průmyslové zboží 200- Kčs ročně, jednou za týden za Rzí na Hrádek. Pro 1 osobu jezdící autobusem stojí 170- Kčs ročně. V Rzích a Rzech stačí 2 autobusy nebo 3 osobní auta a 2 motorky.

Zábavy a slavnosti, 1965.

Zábavy

V sobotu 30 ledna 1965 se pořádal ve Smržovém v hostinci u Věchů „Požárnický ples" dříve hasičský, dnes jiné místo hasičů požárnící. Vstupné 7- Kčs za osobu. Ples se vydařil, zima nebyla na tyto čas.

V sobotu 13 února 1965 Čsl. svaz požární ochrany místní skupina v N. Hrádku pořádal „Tradiční ples požárníku"

Začátek byl v 19 hodin v Sokolovně. Vstupné 8- Kčs za osobu. Hrála hudba sdružení závodního klubu v N. Městě "Jaus" řídil vedoucí V. Bucher (Mlátěk) do 16 let nepřístupné.

V sobotu 27 března 1965 v Rokoli u Albínka Fábla a Popelkovy Vepřové hody.

V Rokoli ač tu je jen ovanovce ný starý hostinec z r. 1892 je vždy ze všech stran z N. Města, Vlašimi, Bystřice, z Hrádku ze Rzí a okol. jistě společnost je tu hezky živo.

Slavnosti.

V neděli 23.5. 1965 v N. Hrádku v kostele sv. Petra a Pavla se konala slavnost dětí prvního svátého přijímání školních dětí ZDŠ v N. Hrádku, ze školy Smržovské.

V čtvrtek 17 června 1965 církevně zasvěcený svátek Božího Těla v kostele na Hrádku jsou 2 mše sv. ráno v 7 hodin, večer v 5 hodin, účast asi 100 lidu. V hospodářích se pracovalo.

V neděli 20 června 1965 slavnost Božího těla, průvod kolem kostela, oltáře kolem kostela, bylo překrásné počasí.

V neděli 27 června výlet školáku, kteří chodili před 1 60 lety do obecné školy v N. Hrádku v roce 1897, 1900 a 1901 ročníků. Sjelo se jich 67 žáku a žákyň, sraz měli na zámecké hrotě, kde se zahájení a přivítání byly a vzpomínky na vrstevníky, učitele a žákyně, za kým, z učitelů není již naživu vůbec. Potom slavnost v kinosálu při hudbě a cvičení žactva. O průběhu je uveden zvláštní článek.

V neděli 4 července, poutní slavnost v N. Hrádku oblačno je tu jen 1 krám s hračkama. Z hostů z Č. Kostelce železničář Václ. Mach, který již 22 list. 1965 zemřel.

V sobotu 24 a v neděli 25 července 1965 na Mariě Magdaleně tancovalo málo, počasí nestálé k tanci nemůže

V neděli 8. září je ve Sněženém pouť, ale letos bez posvícení - ti v kapli, ta je v opravě. Ale ten den se zde pořádala slavnost odhalení pamětní desky na školní budově učiteli Dvořákovi, který zemřel 1942 a policistovi Šuberovi zemřelému 1944 oba v koncentračním. Vše o tom v zápisech.

V neděli 29. srpna 1965 byla poctěna slavností v Bystřeném vrch. Dříl u nás (Tvořkový) slet, byla výborná zajezdná na Hrúbku.

V neděli 12. září na jména Panny Marie se pořádá slavnost v Sokole. Velká účast ze všech stran. Dopoledne v 11 hodin mše sv. v kostelíčku, slouží kanovník Aldrián z Hanušovic (byl naším farářem), potom v Nachodě odpolední bohoslužba s procesím a před kostelíčkem hudba se zpěvem. V hostinci pak a kolem hostince pod stanem a mimo stan. Již hezkým počasím značný zdobyl pivo, jídla a vůbec. Obsluhovalo 20 lidí. Byl tu velký krám s textilem, hračkami, perníčky, cukrovím.

V neděli 19 září 1965 se odbýval v N. Městě Staročeský jarmark, ke kterému se daly natisknout plakáty a reklamní pozvánka.

Na vědomost se dává všem milovníkům i pěstitelům stromů a keřů, že bude v krajském městě v Novém Městě nad Metují pořádán v sobotu 18. září t.r. a v neděli 19. září t.r. Jarmark, spojený s výstavou ovoce, zeleniny a květin. Jarmark bude pořádán v historickém jádru města, v ulicích Palackého, Masarykově, Komenského a na Masarykově náměstí. Na jarmarku budou prodávány stromky, keře, květiny, ovoce, zelenina, med, výrobky z medu, výrobky z ovoce, zeleniny a květin, dále pak výrobky z keramiky, košíkářské výrobky, výrobky z kůže, dřevěné hračky, dřevěné nádobí, dřevěné nářadí, dřevěné hospodářské potřeby, dřevěné nábytek, dřevěné stavební součástky, dřevěné obuv, dřevěné hudební nástroje, dřevěné sportovní potřeby, dřevěné umělecké předměty, dřevěné suvenýry, dřevěné dárkové předměty, dřevěné ozdoby, dřevěné šperky, dřevěné hračky, dřevěné nádobí, dřevěné nářadí, dřevěné hospodářské potřeby, dřevěné nábytek, dřevěné stavební součástky, dřevěné obuv, dřevěné hudební nástroje, dřevěné sportovní potřeby, dřevěné umělecké předměty, dřevěné suvenýry, dřevěné dárkové předměty, dřevěné ozdoby, dřevěné šperky.

Starověký jarmark

Co kramářů a krchovských starostů se bude o potravu pití i do vybavení vůbec stánků a domácností. O krátkou chvíli prostých starostů se budou hospodářů i šumavských hradeckých svítky vítězství, které romantické filmy hranaté jakož i z babiččiny hrabičky prosperovati budou.

Slyšte - slyšte a všem sousedům dále pověsti, že se staročeský jarmark v hejtmanském městě v Novém Městě nad Metují opět konati bude!

Lidu na jarmarku byl dost a dost ze všech stran a nic bez bylo neobyklého. Kdo chtěl jít na jarmark, musel dost 3-Kčs vstupného a obdržel vstupenku. Tvale za starých časů nikdy nebylo, že když by šel na jarmark, že by musel zaplatit vstupné.

V neděli 3 října proběhne bylo letos bez hostů a bez zábav, jen v sobotu na Hradku

Ve čtvrtek 28 října 1965 v továrnách pracovní klid.

V neděli 31 října byla všech svatých, hřbitov Andělů

V neděli 7. list. 1965 byla ve Sněženém posvícení, kde byl z Černého Mostu napaden.

14. list. 1965 v N. Hradku valná hromada požárníků, členů je na 140 z Dolního 23, účast přes 100 od nás 7.

Jak se drží u nás neděle a svátky

Nedělní klid svátební sedmý den z týdne, má být dnem od pondělí, k tomu nás nabádají naši předkové, otcové a matky. Bylo zvykem, odpočívat jít na hradek na služby Boží, stará se kam se mládež na velkou a odpoledne se zdržet těžších prací. V mnohé době se toho zvyku přestává držet a mnozí dělají veškeré stejně v neděli jako všední den. Mnozí z nás v současných letech se opravdu na tu neděli těší, nemohli se jí dočkati, by se mohli umýt přivléknouti a do svátečních šatů se oblíci a jít si mezi lidi kde byl obyčejně zrak je kostela před pobožností, v kostele a potom společná cesta ke domovu. Vždy jindy byla příležitost potkat se ustrojit a mezi lidi a brát se obecních vyjití, než ve svátcích a v nedělích. Dnes se v nedělích u mnohých prací je víc než jiné dny, žádný rozdíl. Dělá se v dílně, sečíše, rozdělá se hnůj, sází se, vybírají brambory, spravují střechy, opraví se a pod. Zvláště je to bolestné lidu, který chodí do továren není rozdílu. Mladí chodí v sobotu k zábavám a v neděli obyčejně chrápou spí. Ženy z továren v neděli perou, myjí, mezi jiné do lesa delší o dílně, žádný nebo málokterý se jí nikde ustrojí by šel do kostela, to by snad už není.

U nás se ještě na venkově u mnohých zvyk v neděli dopoledne jít na služby Boží do kostela a odpoledne se pokud možno se od těžší práce upustí. O všem při zemědělství je mnohdy těžko nedělní klid zachovati. Je totiž dobytek, ten potřebuje obsluhy i v neděli a potom mnohdy činí potíže práce, zvlášť hodně je nejisté. Pak se v neděle vázat a klidit obilí kolikrát musí. Za otrocení naší vlasti němci, byly všechny svátky zrušeny, mimo Velikonoce a Vánoce zrušeny a zůstala to bohatství podnes a nedrží se: 6/1, 2/2, 25/3, svátek práce, Boží tělo, Nanebevstoupení 16/5, 29/6, 15/8, 21/9, 28/9, 1/11, a 8/12. 13 svátků se dnes nevěnuje a pracuje se, zůstane jen zasvěcený. Na venkově, však se neděle dodrží. U nás se jde na Hradek do kostela ve 3/4 na 9 je mše sv. jede se v 8-10 lidí autobusem, naseda jede u Otradova Kastorka) kolem 10 vejde, přisedají na rozcestí od Sněženého rovněž kolem 10 a jede se do kostela, je času dost. Do ramí jede autobus téměř ve 3/4 na 12. a o 10 je pro míši. Občané od nás, z Hradku, z Borového, Sněženého z Merklína se staví na náměstí v hostinci p. Tošovského, hodě otvírají o 9. hod. (až do 16). Tu je pro všechny pivovar v lokálu na podzim a v zimě v teple. Tu obvykle je pí. Trnková hostinská 1917 nar. p. Trnový hostinský je nedužívá v. 1909 nar. trpí zádušnou. Sem přicházejí, se stavují, pravidelně ty starší z od nás Jos. Smrček, Jan Zelený, z Hradku Em. Brázdar,

Jan Černý sedlář, Bek z Hlubek, z Mlýna Babenčák Jos, V. Štěpař
Dale z Horní Čtyřní, Pštrák Ant, ze Smečné Brt Jindřich, Vach Bed-
břich a jiní dali jednou za měsíc se tu zastavit ze Bělovse
sedlák Jirásek od Lazů nekdy se zetěm Milinsem z Merzičí
Jirásek si chodí do Pohoře pro léčivou vodu, myje se od hlavy
ne, má hrozně dušnou. Vody se natáčí do láhnáčky. Na cesto
se vždy zastaví u Tejovských, přijde mezi nás, je to zkušený
a prožitkový člověk, mnoho nám dělal. Je s nim pohovoření a pobavení. Je to bývalý sedlák ze Bělovse
nad Lazněmi v roce 1890 nar. měl 2 vdaté dcery a syna ob
z Merzičí, doma v Bělovsi měl výstavní patrový dům, jeho vdaty
vlnu, choval 2 páry koní, obhospodařoval rozsáhlé pozemky, ke
Pohořan kde měl výměru přes 1000 metrových stromů, Jirásek vo-
jížděl pravidelnými autobusem, my ve 3/4 na 12 h v Smečné, roz-
loučíme se a za týden na shledanou!

Léčení v nemocnici.

Letošního roku 1965 se léčilo od nás ze Rzi několik lidí
v nemocnici většinou s úspěchem.
3 dubna vstoupil do nemocnice v Náchodě starý Fran-
Martinek, rolník na odpočinku ve Rzech č. 7 žijící v
roce 1886 narozený, nemocen na žaludek jelic, přibral si v ne-
mocnici, sanita ho přivezla zpět 10. května.
10 května zavezla sanita do nemocnice v Náchodě paní
Marii Rudnitra manželka bývalého hostinského ve Rzech 37
roce 1903 narozena mysli již na duchodě, ležela na interní
na pokoji 306 s vyrážkou na těle. Přivezli ji zpět 29. května.
21. května jel do nemocnice v Opočně. sám starý ženatý mužík
rýs umdeně, v roce 1893 narozený a žaludkem, přišel navštěvu
na svoji žádost 29 května v sobotu, zůstal s manželkou.
23 června, dle nálezu v nemocnici chudší má pyl rozklad jatu.
26 října zavezli do nemocnice v Opočně starého Bosé, bý-
rolníka mysli důchodce již ohrožujícího, mrtvici již jednou ra-
něného roku (vdc. 1963) v roce 1891 narozeného, který se již
vyléčit nenavrátil, neboť tam v nemocnici v pondělí 13
prosince 1965 zemřel.

Zemědělec ze mlýna...

Zemědělci dávají do mlýna v N. Městě, mezi Hořicemi nacouvají
Do mlýna se dá: 200 kg pšenice a 200 kg žita, celkem 400 kg.
Ze pšenice semele: mouky 60 kg hrubý 64 kg hlazky, 72 otrub: 196 kg 4: vzpaří
ze žita mouky 150 kg a 40 otrub: 190. Z mouky listky na 162 kg chleba
Zaplacení 100 Kčs od semleté a 30 Kčs od pšenice. Zápis v 11/1. 1965.

Ceny potravin a výdělky.

Mouka hrubá	1 kg	stojí v hráně	3·80 Kčs	
mouka polohrubá			3·50 "	
mouka hladká			3·20 "	
chléb	1 kg		2·60 "	
cukr krychový	1 "		9·— "	
cukr krupicový	1 "		8·40 "	
cukr moučkový	1 "		8·40 "	
máslo			1·50 "	
Rýže I.	1 "		5·— "	
Obj stolní lžíce			12·70 "	
Sůl	1 kg		1·50 "	
Káva 100 gr			18·— "	
čaj 50 "			9·75 "	
rum půl l.			41·— sláhu 42·	
sádlo vepř. bučelc	1 kg		20·— Kčs	
vepř. kýta	1 "		28·— "	
maso hovězí přední	1 kg		31·— "	
maso hovězí zadní	1 "		20·— "	
cibule vařená	1 "	I. jakost	24·— "	
česnek	1 "		3·50 "	2 září 1965
mrkev	1 "		13·— "	2 "
okurky	1 "		5·— "	2 "
" nakládačky	1 "		3·50	2/9.
zelí bílé	1 "		7·- až 9·- Kčs	2/9.
jablka	1 "		1·40	2/9.
citrony	1 "		4·20 až 5·- Kčs	2 září
pomeranče	1 "		12·— Kčs	2 "
brambory	1 "		16·— "	2 "
rajčata	1 "		1·50 "	2 "
			4·50 až 6·- Kčs	2 září
			1·40 Kčs	
Pivo půl litr 10°			2·- Kčs	
pivo půl litr 12°			1·— Kčs	
dovolená vozíčko bratří			2·— Kčs	
	vozíčko dlouhé		0·70 "	
portvajn			1·60 "	
10 cigaret partyzánek			0·20 "	
zápalky			0·70 " známka 30 hal.	
pohled			0·60 "	
známka na dopis				

autobus do N. Hradiště 1·60 Kčs od Smečného hot. v Rzech do N. Města 4·80
balíček bonbonů 10 dkg 2·- až 3·- Kčs
1 litr mléka 2·- Kčs rohlík 30 hal. máslo 1 kg 9·50 Kčs
mýdlo kus 1·80 - 2·50. Elektrika 1 kilowatthodina 70 hal.

Mzda dělníka na 1 hodinu 5·- až 6·50 Kčs
Důchody 220·- Kčs, 245·- Kčs, 330·-, 410·-, 500·-, 650·-, až 1000·- Kčs

Za elektrický proud 1 kilowatthod. 70 hal, když slevu 40 hal.
doplatek těžkým muž. 15- Kčs, z radia 5- Kčs muž.

Dálkové na uvedený denně chodící poštou 7x za týden + 2 listech
v sobotu 3 listy, v neděli 4, list rozměru 32 cm x 47 cm (Lidová demokracie)
8- Kčs měsíčně.
Národní pojištění zemědělců při 8- ha výměry 24·30 muž. (samost. hosp.)

Ceny prasků – umělých hnojiv

Síran 100- kg ...	98- Kčs	Čilitrosolitra 100- kg ...	100- Kčs
Superfosfát 100 kg	61- "	Ledek vápn. 100- kg	65- "
Draselná sůl	53- "		

Platě v zemědělství:

Za vejce 1- kg .... 19·20 Kčs
za mléko mlékárna hotem 2- Kčs za litr
za tele vsaří za 1- kg živé váhy 6- Kčs přes 60- kg živé 5- Kčs
brambor 100- kg jedlých 56- Kčs
obilí žito 100- kg .... 120- Kčs.
Zemědělská daň z 8- ha zem. půdy 870- Kčs, přestárlým na polovic 435-

Vzácní hosté ve vilách.

Jak známo u nás ve Rzech v bývalých vilách po Bartoňáři je umístěn podnik ministerstva v užitku k účelu rekreace ve kterém je zaměstnán personál v počtu asi 13 lidí s vedoucím Františkem Formenem, bydlištěm v Obříci 1911 nar. V sezoně jiné roku nejčastěji na rekreaci bývá ve 14 denních dobách umístěno průměrně od 9 N 3 se ženami a dětmi, někdy až 50- 60 osob. Někdy jsou zde také školy třeba až z Prahy učitelů z dvanáctých škol je to také občas školení nějaké složky nebo korporace, tak překládání obsluhu tajemníky, předsedu JZD, MNV a hod.

20 října 1965 večer přijel sem na pobyt místopředseda vlády předseda plánovací komise těchosl. soc. up. Otakar Šimůnek s doprovodem. na 7 autech s kompresorem, přijeli kuchaři, číšnice, prověrka ze závodu, pití, nádobí - vše. Byli tu asi týden odjeli.

Přišli za kronikářem do Rzů.

15 ledna se tu objevila z Okresního národního výboru z Rychnova nad Kněžnou z odboru se věty insp. Jitka Pitrová, přišla za kronikou, která byla v Rychnově na výstavě informovala se o činnosti kronikáře. 17 října přijel za kronikář z Kachlov kronikář Majsnar, kreslič. A 24 listopadu přijel z Praha s magnetofonem z Hradec Králové za rozhlasu z praxe by se vyprávělo o vánočních zvycích za starých časů. Vyprávěno natočilo na magnetofon.

Místo pokroku ztecha!

Z besedy rady MNV v Nové Hradce. 1.9.1965

Městečko n. Hradec má mnohaletou tradici, nebylo tu nouze o řezbáře, zlonky, hodiny, ba i kovárny, zámečnické, sedlářství a bednářství měli. Obec leží na 24 ha prvotní kultury a spotřební hranou v obci, mimo nyní pozoval s nádražím prostředí, tuhé hnědé doly a lékařského obvodu. Všechno MNV k tomu říkají:

Jar. Trimel, předseda komise pro ochranu veřejného pořádku: Náš úkol byl lékařský obvod. Od nové úrovně organizace (1960) patří část obvodu Rychnovsku a část Machovsku. Lékař (Dr. Chrastecký, odešel do důchodu a zůstali jsme bez doktora. Na zdravotním odboru KNV nám řekli abychom se snažili lékaře, že jinak zůstává nezměněn. Zajeli nám pro dva, abychom si zajeli do okolních obcí, aby nám na národních výborech soudruhy poradili, že jim zdravotní středisko v n. Hradci nyhovuje. Společně s námi však jeli, aniž bychom o tom věděli doktor z Opočenska, navrhnul a za MNV b Bohdašín a Dolní Lánu, aby zdravotní středisko bylo v Bystřím jednání se zde dalme přes 4 roky a nemá hotel. Lékaři je dnes v n. Hradci jen na chvíli, nový dvacet, že to trapné. Líbí se, že se o ně nebojíme, ale nevědí, o nás se již ze tím nejvíce dělí. Zatím se nedaří zpohodlnit se sloky různých orgánů.

Bohuslav Lejp předseda finanční komise říká: Potíže máme i s vybudováním nového nákupního střediska. O jeho výstavbě se jednává již 5 let s vedením jednoty v Broumově. Středisko má být na náměstí, kde privádějí dopravní zdroj. Prodejna však má být přízemní. Stále nesouhlasíme. Nechceme schválení, nesouhlasíme, nechceme vybudovat. Celkový vzhled náměstí. Jednota by přes to souhlasila, ale chtěla s tím souhlasit Okresní jednota by přes to souhlasila, ale chtěla s tím souhlasit. Ona se 1990 v Jaroměřicích. Dosavadní prodejny nevyhovuje a tak bychom rádi celou věc brzy vyřešili. Některé lidé jsou samé nádoby v obci Nezaměstnaní odcházejí a jiní nejsou spokojeni.

Vásl. Suchánek předseda MNV Vříšť: Máme v obci posledně truhlářské dílny. Z Dřevotvaru nám hrozí, že je zavře, když jim národní výbor nevezme kvalifikované práce. Dílny. Uzavření by znamenalo propuštění celého okolí velkou část práce jest. Už dnes se o objekt truhlářské dílny zajímá Slovodružstvo z Machova, a chce tu zřídit zanedbaného pracovníka a 2 nové jednotky. Náš potom bude dělat nejnutnější opravy domků. Snad jsme Lidové družstvo a Dřevotvar nám dělá konkurenci zůstávají (1965) provozovat závod.

Ant. Trimel má úroveň: Od jara minulého roku 1964 nám nedostává energetici rekonstruují v obci elektrické vedení a dávají nové sloupy. Dříve zde nedostávali stavy nevadné ale ani přijímky co to způsobilo z Vlnařství jsme dva dítě na pastvě, když ale jednotné zařízení, ale zůstalo vše při slibech. Dříve bylo lepší, máme na domech přípojky na nutný proud, ale využít se nedaří.

Tato zlišťování byla dána na vědomí O.N.V., Vrchlové hradec Králové Družstvu, Krajskému svazu spotřebních družstev v Pardubicích, Náchodskému energetickému a Okres. ústavu nár. zdraví v Náchodě.

To přinutí doba. Velké lesy upadají a zanikají. Co má říci bývalá obec Dlouhé-Lazy, Obříce, Vrchlí, Polomy a celé okolí se vylidňuje a pustne, chalupy tu padají a zanikají a nové se nestaví.

Běžná tradiční křestní jména.

V těchto pamětech uvedeme jména stará, tradiční která se v našem okolí nyní rozhodně nejvíce zachovávají a udržují a dávají nejvíce nyní je Josefové. Uvedeme tady Josefové kteří známe

	Josef Čtvrtečka,	Náchod	1902	
	Josef Štěpán hajný	Bohdašín	1900	
	Josef " syn		1933	
	Josef Smola	Náchod	1928	
	Josef Linhart	Dlouhá 13	1914	
	Josef " syn	"	1950	
+	Josef Hartman	Okříšov	1897	
	Josef Šrala	Zlín	1928	
+	Josef Nývlt	Dlouhá 18	1886	
	Josef " syn	" 18	1926	
	Josef Balcar	z Dlouhé 26	1913	
+	Josef Lejnar	" 21	1895	
	Josef " syn	" 21	1928	
	Josef Zelený	Dlouhá 22	1901	
	Josef Šrajer	Dlouhá 23	1918	
+	Josef Pařík		1905	
	Josef Pohl	Dlouhá 41	1934	
	Josef Střelka	z Dlouhé 11 Zehoty	1922	
	Josef Prause	Olomouc	1914	
	Josef Vymetálek	Dlouhá	1925	
+	Josef Pánek	Olomouc	1898	
	Josef Hartman	z Dlouhé 26	1917	
	Josef Vondrejc	Dlouhá 58	1902	
	Josef " syn	" 38	1945	
	Josef Faltas	Dlouhá 40	1920	
	Josef Čáček	Rzy	1925	
	Josef Šamaš	"	1937	
	Josef Martinek Vendy	Kostelec	1923	
+	Josef Prochazkar	Rzy 5	1886	
	Josef Bor	Rzy 6 Šavor	1924	
+	Josef Martinek	Rzy 7	1922	
	Josef " syn	" 7	1957	
+	Josef Smrčák	Rzy 11	1886	
+ 34	Josef Smrčák syn	Olešnice	1917	

	Josef Hanuszek	Rzy 13	1909	
	Josef Bor	Rzy 15	1925	
	Josef Svačina	vily	1901	+
	Josef Havel	vily	1932	
	Josef Studrš	Rzy 27	1890	+
	Josef Hybeš	" 18	1955	
	Josef Holý Libora	" 14	1908	
	Josef Hancl	Trutnov	1899	+
	Josef Novotný	Dobruška	1918	+
	Josef Novotný syn	"		
	Josef Hofman	Čermčice	1880	+
	Josef " syn	"	1923	
	Josef Klaus	Praha	1891	+
	Josef Klaus syn	Liberec	1920	
	Josef Slama	Praha	1903	+
	Josef Rusz	"		
	Josef Kutlánek	Jičíněves	1873	+
	Josef " syn	Náchod	193	
	Josef Halíř	Náchod	1914	
	Josef Svorcha	Javor	1908	
	Josef Fiala	Hrádek	1880	+
	Josef Fiala syn	"		+
	Josef Frinta	Olešnice	1920	
	Josef Martinek	Zdonov		
	Josef Pirin	Dobrany		+
	Josef Bělobrádek	Jestřebí	1908	
	Josef Kovář	Třebařovice		
	Josef Svoboda	Olešnice		
	Josef Havlíček	Náchod	1898	+
	Josef Jirásek	Bečice	1880	
	Josef Bartoň	z Náchoda	1897	+
	Josef Šafář	Hrádek		+
	Josef Vernar	"	1885	+
	Josef Kubeček	"	1886	
	Josef Nyč	"	190	+
70	Josef Štěpanovič	"	1923	

+	Josef Liška	Hrádek	1878	
	Josef Trinl	"	1904	
	Josef Plšek	"	1909	
2	Josef Hejta	"	1895	
+	Josef Lichý	Zdy Hrádek	1891	
	Josef " syn			
	Josef Jeřábek	Hrádek	1925	
+	Josef Suchanek	Olešnici	1906	
	Josef Marek zed. Tes			
+	Josef Hofman	Bystřec	1885	
	Josef Duchač	Olešnice		
	Josef Škroda	Olešnice		
	Josef Pavlíček	Olšinec	1905	
	Josef Michalec	Olešnici	1921	
	Josef Navrátil	Olešnici	1911	
	Josef Hrabný	"	1914	
+	Josef Bor	"	1889	
	Josef Studeš	"	1929	
	Josef Máca	"	1902	
+	Josef Hubín	"	1895	
+	Josef Brich	Polom		
	Josef Lejsek	Olešnice	1904	
	Josef Málek	"		
	Josef Lejnar	"	1928	
	Josef Lejnar	Polom	1904	
	Josef Lejnar syn	Sedlečko	1929	
	Josef Špinlerek	Olešnici	1924	
92	Josef Lisanda	"	1911	

	Josef Tomáš	Olešnice	1911	
	Josef Vymetálek	"	1902	
	Josef Vomáčka	Sušice	1919	+
	Josef Marek	"	1894	+
	Josef Bělobrádek	"	1903	
	Josef Čejka	" 50	1907	
	Josef Králulec	"	1905	
	Josef Hampl	"	1904	
	Josef Hencl	" 6		
	Josef Novák	" 75	1923	
	Josef Mach	" 62	1905	+
	Josef Čejka	Borová	1885	+
	Josef Hartman	Bohdašín	1894	+
	Josef Bubeníček	Mezles	1905	
	Josef Martinek	Dlouhý	1901	
	Josef Čejnar čtvrtý	Borová	1925	
	Josef Bek	Zákraní		+
	Josef Schejbal	Hrádek	1883	+
	Josef Pavel	"	1898	+
	Josef Štěpan pos.	"		
	Josef Tetřevský kat	"	1909	+
	Josef Šotorský syn	"	1887	
	Josef Novák	"		
	Josef Čtvrtečka	Náchod	1900	+
	Josef Hovek	"	1899	
	Josef Dřevěj zámeč		1924	
	Josef Marek kolář	Bystřec	1898	+ 29-1944
	Josef Hajšman	Dolý Němčí	1891	+
117	Josef Šusanek	Javor	1913	+ Olešnice 49

Tak křestních starobylých jmen Josef v okolí našem naše době značných bylo napočteno 127, je to nejstarší a nejrozšířenější jméno. Vlastní seznam, který nemůže být úplný je u každého jména poznamenán bydliště, nebo odkud kdo pochází a kde pokud se dalo zjistit kterého roku narození

70 žen

Pokusa se udrželo jméno Antonín

Antonín Šnajdr	Dědlí 23	1912	Antonín Robek	Praha	1932	
+ Antonín Rauch	Humlovec	1884	Antonín Pole	Olešnice	1906	
Antonín Fatka	Sněžné	1912	Antonín Kocí	Boldašův		+
Antonín Smrcek	Jindřice	1898	Antonín Dörner	Lužany	1910	
Antonín Hanacek	Martinkovo	1909	Antonín Hauser	z Lužan	1977	
Antonín Bílý	Rzy	1891	Antonín Štěpán	rio. Solnice		
Antonín Kvíčerek	Opočno	1901	Antonín Štěpán	syn. Hradek		
+ Antonín Smrcek	Rzy 13	1883	Antonín Lepší	Smakovy	1905	+
Antonín Svarcek	syn Čanka	1926	Ant. Hlaváček	Olešnice	1904	+
Antonín Jirásek	Sněžná	1924	Antonín Pejnar	Lužany	1908	
Antonín Černý	Hradek		Antonín Pejnar	syn "	19	
+ Antonín Černý	"	1913	Antonín Čáp	Olešnice		+
Antonín Dyntera	pek "		Antonín Fotka	Dia N. Mesto	191	
Antonín Hofman	"		Antonín Lichý	Kamyky	1901	
+ Antonín Suchánek	"	1883	Antonín Fischerlík	Olešnice		
+ Antonín Pavel	"	1892	Antonín Bílý	Val	1913	
Antonín Drašnar	pek "	1892	Antonín Zlatníky	Ohnišov		+
+ Antonín Grim	"	1891	Antonín Bílý	Hradek	1909	
+ Antonín Čtvrtečka		1891	Antonín Grim	Hradek		+
+ Antonín Čtvrtečka	Sněžné	1885	Antonín Dörner ml	Lužany		
Antonín Čtvrtečka	jr. "		Antonín Pelc	Borová		
+ Antonín Bukovský	Mezles	1874	45 Antonín Burket	Hradek		
+ Antonín Ptáček	Borová	1906				

a Anna

Anna Čtvrtečková	Hradec I	1904	Anna Nývltová	Hradec 17	1930	
Anna Smolová	" 9	1929	Anna Dudková	Ohnišov	1892	
Anna Bekrová	" 12	1918	Anna Pejnarová	z Hradce 41	1930	
Anna Kvasilová	" 14	1920	Anna Zelená	Hradec 12	1907	
Anna Černá	z Hradce 15	1896	Anna Vejvodová	z Hradce		
Anna Vernerová	Hradec 16	1895	Anna Kamenská	Bílé Předměstí	1893	
Anna Fialová	Hradec 17	1890	Anna Čáslavová	Sněžné		
Anna Balcarová	Ohnišov	1920	Anna Hrušková	Rybitví	1925	
			Anna Vágnerová	z Hradce 34	1900	

Anna Fultová	M. Hradek		
Anna Bratánková	Rzy 15	1899	
Anna Studýnková	Ohnišov	1934	
Anna Smolová	Sněžné	1919	
Anna Mertlíková	Sněžné	1891	
Anna Bukovská	Rzy 7	1899	
Anna Kylingrová	Tuhelovice		
Anna Černá	Bílsko		
Anna Půlpánová	Hradek		
Anna Petrů	Hradek	1890	
Anna Hálková	Olešnice	1913	
Anna Lavičková	Olešnice		
Anna Havlová			
Anna Pejnarová	Lužany	1905	
Anna Pejnarová	Vižňov	1933	
Anna Čtvrtečka	Lužany	1888	
Anna Horáková	Tis		52
Anna Fundová	Hradek	1899	

Anna Čajková	Olešnice	1895	
Anna Hanzlíková	Pekau	1897	
Anna Šafářová	z Lužan	1907	
Anna Martínková	Sněžné 119	1899	
Anna Holá	Rzy 41	1911	
Anna Homková	Třebechovice	1911	
Anna Šafářová	Pekau	1894	
Anna Horáková	Olešnice	1899	
Anna Zídková	Hradek	1897	
Anna Linhartová	Zámecká 13	1925	
Anna Balcarová	Olešnice		
Anna Marková	Ohnišov	1899	
Anna Velcová	Sněžné 1		
Anna Pejnarová	Vižňov	1910	
Anna Pejnarová	Lužany	1931	
Anna Švercla	"	1892	
Anna Hanlaufová	Borová		

Počeštěná učiňaná běžná a starožitná i vlastenecká jména z uplynulých dob, na která již byli zvyklí a která byla nám tak povědoma a bezesporu pěkná se ztrácejí, o ně nemáme společnost již nestojí, jako by se za ně zasta jména stydělá jsou odmítána. Ještě to platí Jiřík jak jsme nekázali se udrželo, v menším počtu se udržela jména Antonín, ze ženských Anna, ve stejném asi počtu se udržela Marie, ale se jmény Antonín, Anna Marie jsou lidé již ve většině ve vyšším věku staří a starší. Ale hodně se vymizejí obyklá běžná jména jako: František, Václav, Jiří, Ferdinand Alois, Petr, Pavel, Jan, Vojtěch, Viktor, Rudolf, Ladislav, Štěpán, Bohumil Jaroslav aj. ze ženských Alžběta, Františka, Božena, Růžena, Ludmila, Aneška, Kristina, Matylda, Kateřina, Julie, Karolína Emilie, Veronika, Jindřiška a jiné.
Zvláště jména: František, Václav, Ferdinand, Alois, Jan, Alžběta, Františka, Emilie, Božena, Ludmila, Karolína budou asi vymizet. V novější době přinesly vymyšlená jména nevyhlá i cizí, jména různá patrony a světce se nehledí, dávají se také jména, která mají původ nemravná, ochody nejsou tráž. Nově se vyskytují: Milouš, Milan, Ctirad, Zdeněk, Marcela, Irena, Věra a jiná.

V roce 1965 zemřeli:

5.1.	Zdena Roubalová v Dlouhém	54 r.	20.8.	Ferd. Valašek hajný	82 r.
7.1.	Frant. Otčenášek hajný	77 r.	23.8.	Anna Linhartová v Zvěřanech	80 r.
4.2.	Josef Hartman, v N. Hrádku	67 r.	10.9.	Ing Dr. Rathouský v Olš.	64 r.
14.2.	Anežka Smolová v Sněžné 65	66 r.	10.9.	Václ. Škoda Bouzov	77 r.
16.2.	Václ. Dvořák švec v Olešnici	73 r.	23.9.	Jan Mertlík, v Sněžné kmč.	75 r.
26.2	Fany Franková pí. prof. v Olš.	80 r.	23.9.	Benedikt Stonělš, Olešnici	85 r.
26.2	farář Fr. Munzar v Bystři	77 r.	2.10.	Děkan Jos. Kaňa náš bývalý farář	88 r.
3.3.	Hrnčíř prof. Faerov v Hrádku	89 r.	16.10.	Emilie Grmelová Líšná	51 r.
8.3.	Božena Hofmanová v Bouz.	61 r.	17.10	Emilie Dočkalová hajná	90 r.
10.3.	Marie Knoflíčková v Brně	61 r.	5.11	Anežka Valášková hajná	80 r.
20.4.	Marie Čtvrtečková v Bukovci	90 r.	6.11.	Ladislav Fiala v N. Hrádku	83 r.
24.4.	Anna Marvánová v Olomouci	89 r.	22.11	Václav Mach, zahradník	62 r.
3.5.	Josef Kačer cukrář	69 r.	27.11.	Samuel Andrš Mach, pracovník	63 r.
6.5.	Božena Měšťánová úřednice	78 r.	29.11.	Emilie Štěpánová v Olš.	83 r.
27.5.	Josef Valášek kovářský	67 r.	13.12.	Adolf Bor ze Rus	74½ r.
18.6.	Anežka Krahulcka v Brně	74 r.	21.12.	Frant. Nekrasta hajný	63 r.
19.8.	Marie Šrotka ze Rus	84 r.	31.12.	Anežka Hlavičková v Mikulč.	71 r.

Ant. Hartman † 1944 pekař c.p.

5.1.1965 † v Dlouhém Zdena Roubalová.

V úterý 5 ledna 1965 zemřela Zdena Roubalová manželka Ferdinanda Roubala, rolníka a rolníka v Dlouhém č.5. Zemřela v Náchodské nemocnici po prodělaném náhlém záchvatu mrtvice a při kápání plicní zánětu v nedožitém věku 54 let. Narodila se v Borové 17. dubna 1913 byla to dcera Jan. Hybala rolníka v Borové a Anny Dvořákovy dcery Ferd. Dvořáka hrnčíře z Borové č. 17. Byla vdána 1. Ferd. Roubalem rolníkem, synem Ferd. Roubala hudebníka a Františky Štěpánovy z N. Hrádku 6. října 1934. Po prodání bydlela Zdena s manželem v Borové až do doby, kdy asi 16.5. 1936 se přestěhovali po statku Kubínov odkoupili od dědiců. Nedostavěnou chalupu v Dlouhém č.p. branné č. 5, a kde bylo 8 ha 17 a pozemku. Tento rok 1936 se jistě hrnula Zdena Roubalová s manželem do Dlouhého, kde si zbydli lépe upravili a mnoho dodělali a zde svůj život dotrávila. Roubalovým se v práce pilnými manželi narodily dcerky 4/3 1935 dcera Zdenka a 4/6 1943 Marie. Přes to že bylo v místě práce přispívali a dost s vynaložením všech sil, dali Roubalki starší dcery Zdenu po promine v Náchodě obchodní na studie vyššího učení chemického - technologického v Pardubicích, promov. 13.6 1959 s diplomem Ing. chemie. Druhá dcera Marie šla po promini z školy za zeťákem školy ekonomickou a prodána 1964 v Olešnici za Pařízkova syna Jos. Zemřela Roubalová při těchto větším hospodářství se napracovala dost a rost, dítě jejich, když trochu odrostli, odešli z domu

těžko je při práci doma a v poli vychovala malé i v největší vraky 16 ha na hole a při práci se obklopovala. Ze zemědělství byla a v ruce zůstaly dětičky devatery pohlaví jinému, snad zvyku lidskému a manželka Roubalová se z plného zdravotního stavu netěšila byla zdatná v pracovní době nedávná nemocná na 1 týden od srdce v roce 1958 za 2 týdny v nemocnici v hodování zmůžujícího hospodářských pomůcek, odvezdali Roubalovi velkou porcí do ústavní státní statku, tu těžce z Roubalové v práci uložen. Ještě od dobytka vyprazdnen, 4 krávy 5 jalovic odvezli družstevci statku, pole převzali a pěstují s tím. Roubal manžel šel na práce zedníce lé a manželka zůstala doma sama na práce do statku hustá, hmotnost to zdraví nedovolilo nesla tr. Manžel říkal, ať nechodí, že je nízký. Jak by uběhlo těch let, doma sama strádala, až na zimní 1964 je potkal, když 1 ta pec pro palivo zasnat mrtvice a tr byly poslední její krůtky v domácnosti volán lékař, odvezena do nemocnice, až tam z na chodě v nemocnici ještě pak při zánětu plic o barvě domě skončila. Pohřeb byl vypraven po přívozu z nemocnice z Bystřice z N. Hrádku římsko-katolický. Obřady provedl pan Jos Balcar v obřadní síni, odvezena do hřbitova v N. Hrádku. Po obřadu byla jako živá. Pohřeb v zimě při mlhavém počasí s hudbou při značném počtu účastníků se konal v sobotu 9. ledna odjel ve 14 hodin. Roubalová byla prostřední postavy hubená, lichtavá, dobrá to žena, manžel Roubal úplně odmítá, co a mi chtěl chalupa s prázdným chlévem a po sama slavní odebraný na pole.

7.I.1965 † hajný Frant. Otčenášek.

Dne 7. ledna 1965, zemřel bývalý náš hajný zejtě za Bartoňova než hospodářku jménem František Otčenášek, bývalý hajný v N. Hrádku v hájence při cestě do Týnburku pod zdmi zříceným hradu Týnburku, tolik časy rozbořena a ukládaná. Otčenášek než v N. Hrádku, než byl po roce 1905 byl řady hajným v revíru Týnburském po dlouhá léta, 15 let, kdy se také jako svobodný oženil s Marií Zamcovou z Dolu s naší osadách v r. 1891 narozenou. Otčenášek u stal vždy znávajícím pro svou svědomitou práci a činnost byl stoupencem a příslušníkem bývalé strany Bidové, byl činným ve zvláště po první světové válce po roce 1918 Organizátorem, stával se a pořádal výlety zábavy, byl zakladatelem tělovýchovné jednoty, Orel. Z N. Hrádku se kvůsem třídenní léta dostal do Čs. armády, zvolna byla jeho žena, potom ve 2. válce za Protektorátu jeho syn bylo již vysvětlováno, až letos v lednu jsme slyšeli, že zemřel doma ve Skalici u Smiřic a dožil se věku 79 let. Pohřeb jest v Čibuzi. Pohřeb, měl v sobotu 9. ledna. Obřadní byl místní farářský pod vedením kněze, chodil stále v zeleném hájenském spůsobem po hřbitově kněze, chodil stále v zeleném hájenském spůsobem po hřbitově

4.II.1965 † v N. Hrádku Josef Hartman. čp. 154

Ve čtvrtek 4 února 1965 zemřel v N. Hrádku po delší nemoci Josef Hartman (Fridolýna) bývalý textilní dělník t.č. invalida - bez ruky - domkář a malorolník na kopci Šibeníku ve stáří 67 let. Narodil se 1897 v N. Hrádku, byl to syn Fridolína Hartmana a Anny Lepsové z Malé, rodáka v N. Hrádku. Po vyjití školy šel do Smiřic v roce 1907 do továrny bratrů Lepů, kde byl v textilní malírně zaměstnán. Jeho temperamentní jako mládí, ale pro nahazování, nemocí v roce na ruce se byl s bratrem 50 roku jednoruky. Ale jako invalida s malou rentou byl zaměstnán v bal- jeho pod Šibeníkem až podnes. V manželství se narozeli Hartma- nozvala 2 dcerky - dcery. Obhospodařovali malé asi 3 - ha pů- rolníku, chovali 2 krávy, jeden byl Josef Hartman při mnoho ži- validní rentě stále nejaký činnými. Po zaměstnání hlavními a zaměst- ní kolonie, chodil obcest poplatky za elektrický proud do roku 1960, dělal hlavního lesního a byl činným v oblasti při hasič- ském sboru dnes při mnohonásobném požárním, zvláště při stavbě nové hasičárny, hodný, ochotný a dlouhém se vždy nikdo bál. Byl

delší čas před smrtí ranečnými chřadnul od lůžka, nikam nepohnul
nicméně nevzchopil až uvedeného dne, zemřel Rakovina plic. Po-
hřeb měl v neděli 7 února z domu 1 hodin, při účasti početné
rodiny z H. Žďáru a z Mezilesí, rakev vezena z domu
smutečním hanáckým vozem - autem do naměstí ke kostelu a po-
tom hřbitov. Byl pochován s obřadech katolických farář Štěpán
u hrobu. Byl pochován pohřeb společenským, slavný prostý ale
důstojný obřadem s prázdným rakvovým vozem, habaťu bez rubu.
Truhlář při zemi vyzvedl majetku Ignáce a 1 zmatky vyni-
dnešky asi před 10 lety 1500 korunu zemřelý chalupa zadlužena
jistým byla jistě za zemřelého odvozdaná bez pochopení
který převzal statek a skrankami zmaty pro rodinu by-
zemřel. Byl přes to, že by Chorvátem - invalidou - válečným.

14. II. 1965 † z Podborovin Anežka Smolová.

V neděli 14 února 1965 zemřela v Opavě v nemocnici z Podbo-
rovin Anežka Smolová, vdovská Vavřenova od r. 1958 vdova v Mýto-
vc. otec Špalenitá, zemřela ve stáří 65 roků. Narodila se 13 října
1899 byla to dcera 1913 zemřelého Aloisy Smoly mlynářského a 1951 zem
dlé Františky Martinkovy kovárny Svatý Podborovina č. 65. Anežka
byla z 8 dětí nejstarší, po ní byl Bedřich narozen 1902, jeho nemá Páda
stal 1907, Bohouš 1909, Božena 1912, Marie 1914, František 1916 a Anna 1919
9. vyšli obecní školy v Svatém, byla nucena místat doma při zahospo-
dě při velkém hospodářství a při malých dětech). Přesto
když děti dopustily chodila na práci do místní Thalerovy, by si
měla z výdělku v továrně něco pořídit k oblečení na sebe, dříve
z mého kapsy nemula. S chodnými děvčaty stejného stáří - Božena
Popelkovou (†1963) Annou Rubalovou (prod. Vrátnohorky čp. 7) Annou
Řehůřkovou prod. Borovou čp. 5, Františkou Martinkovou prod. Markovou
na Svatém a prod. chodila ke zakázanou hru přikladu do Rus, na Slovácko
na Svatým (zdroj školy) kde si ji namlouval z Luženy Josef Cejnarový
který ji tak dopisoval a 1 ně chodil po několik roku, ale když Anež-
ka Smolová nemohla mít místo chalupu a Cejnar chtěl si vzít dív-
ci s chalupou, milou Anežku Smolovou bez bárku pustil a vyzná
si nevěstu s bárkem, Anežku Bekovou z Dlouhého č. 27 z Lenoho-
lasa v roce 1904 narozenou, tudíž o 9 roků mladší než byl sám ar
sem se Cejnar přiženil. A Anežka Smolová po dlouhé známosti s Cej-
narem zůstala osirelá. Ale po hrátě dobře si ji našel Cejnar jeho
byl to fasovník, zedník z Mýtova jménem Věnyš s chalupou
kam se měla Anežka Smolová v roce 1923 po náhlé smrti svého
otce z Horní Smoly, kterou smrtí se prožaru čtyř týdnů přibyla
Anežka provdala do Mýtova obec Špalenitá v Dobrušky. Přišla sem
z práce do práce, žádné hlavo muž šel po práci sama zvlášť zda, dříve
bylo tu tuhé pole byl tu dobytek. Vzrušovaly se v manželství na-
rodily 2 dítky. Domů se pak podívala málokrát pro práci a vzdá-
lenost nepodívala se ani místa na zdraví v rodném okolí. Po 30 ti
letech manželství se Anežce zemřel manžel, zřízen jest Bezgero-
vou nemocí a nad zákonitou až tomu 1958 podlehl 27. května. Večer
zemřel a od toho času Anežka byla vdovou zaopatřila se již. Její
zdravotní stav dnes ve z domu, ve 2 se stěnám sedí z domu, dvůr se prodá-
lo a Anežka Anežka osamělá, chodila ke mnoho pole do práce k 7 20
Anežka se již nejlíp nevědí, byla sama a odbývala a jak to bývá
obyčejně vdíjí. Pohřbení byla u nás vzdána při pohřbu kanonáz-
ky Boženy Špalenové - Brno 1965. 9. v únoru 1965 došla nám zpráva
od, že v Opavě v nemocnici zemřela v neděli 14 února Anežka Smolová
byla 4 dni v nemocnici a snad zemřela na zanedbaný zápal plic.
Zemřela v neděli odpoledne, hrálce po nástěnách. Pohřeb měla ve čtvrtek
18 února v 10 hod z kostela sv. Ducha v Dobrušce na tamní hřbitov. Pro
špatný průvod nemohl odtud se pohřbu žádná z kamarádek se účastni-
ti. Jak dokončila nejvíce u nás tolik známá Anežka Smolová. Bydlela
v Mýtově nové přístavbě kam se Anežka dostala je na prodej!

16. II. 1965 † švec Václav Dyntar v Olešnici.

V úterý 16 února 1965 zemřel v Horní Olešnici švec Václav Dyntar
čp. 123 b. zemřel ve věku 73 let v nemocnici v Opavě. Narodil se 1892
v lednu, byl vyučen obuvnictví, za mladších let jak vyprávěl sám
16 let pozvěte v Praze a jinde, později se v Olešnici v Těrasách, na dětí pěk
ných let mnoho dnů, vlastní v Horní Olešnici bydlel čp. 123 b, kde se
později pro malém důchodu (asi 300 Kčs) hospodařil obživu obou
postaral na zásilky rodičů obou z Prahy to byl se Dyntar
zabýval, obchodní jednání dobře v Olešnici do hotové, to sedával
byl hodně nahlučilý, hrával karty a při tom se zlobil rozlítil když
chtěli Dintara oblafnout obchodě. Ve veřejném životě měl od obyvatel
veřejné oddechové dílnu zasluhuje jistě, kde na výročních mís-
tě se nepanáku sejel a co se vše vzpomínalo se různé dej, kdo je nar-
tě se vždy měl mít ženu kostnou hodnou, trochu zadýchavala
velmi se zlobil, když mu jednou na ulici řekli, že mu je různé se
žena se je děsná. Což to byl tolik obracím, chtěli Dintara zvaně
pozvolna. Pohřeb měl zimní katolický v Olešnici na tamní hřbitov za
špatného počasí malo lidu bylo na pohřbu.

26. II. 1965 † v Olešnici Fany Franková po profesoru.

V pátek 26 února 1965 zemřela v Olešnici paní Fany Franková rozená
Šumanová vdova po 1947 zemřelém profesoru Jarolavu Františku, starosta
v 90 letech svého života. Narodila se 1875 v Olešnici, byla to dcera
1930 zemřelého Adolfa Šumana a 1926 zemřelé Fany rodem Hudějcové vdo-
vě Jirkové. Seznámila se bylo to v přízni s profesorem Jarolavem
Františkem, vyučoval na reálce v Hradci v roce 1867 v Lži Italii navzájem
se kterým se přechala 26. května 1896 oddati. Bydlela s manželem v
Hradci kde profesor Franka na reálce od r. 1898 do roku 1931 vyučoval
dějepisu a zeměpisu, ale hrátce byla profesorovou smrti 1947 se odstěhovali
do Olešnice kde Františka 12 března 1947 zemřel a od toho času byla paní
Františka vdova. Bydlela v Olešnici z naměstí v domě čp. 21 se 2 vchodu vlevo
dvě léta se rodina byla nevychovala jen, takovou se dcera do naměstí v Olešnici
dívala. Pohřeb měla římsko katolický z kostela v Olešnici na tamní hřbitov
kde pohřbena vedle svého chotě Jar. Františka. Pohřeb z Františkova a Šumanových
manželů Františkových byl bezdětný.

26. II. 1965 † v Bystrém dp. Frant. Mimra.

V pátek 26 února 1965 zemřel v Bystrém náhle doma ve svém
pokoji, raněn zasmrtnou farář žit. děkan c. k. Frant. Mimra
ve věku 77 let, narodil se 1888 v Horních na Šumavě Vy-
svěcen 1912, do Bystřice přišel asi 1929, pobyl se v Bystřici pětadva-
cet let, ve dvacátých letech po první světové válce byl
v Bystřici zakladatelem katolického organisace a Jednoty. Byla, tělo-
cvičná spolku, ochranného spolku a f. Mimra byl dlouhým kněžem
a kazatelem, nebál se za okupace, několikrát ozbrojené sbor pravdy
v různých národních a náboženských manifestacích s kazatelny.
Vzpomínáme jak u nás v Lužanech byl na svatou hůru u Cejna-
ra dne 20 července 1941 kázání velké před chalupou Jana Cejnara
kde před zástupy lidu, byly tu taky ze Sudet mnohé nebo jsme
za německého nebezpečí, že zemřel namáhání a podmanění
nebude nyní platné nepomůže nic, ani to gigantu bojování za spra-
vedlivý převrat. Ten nyní se zlikvidoval. Otec jeho tolice byl v roce
1938 svého úřadu duchovní činnosti zbaven dle dosloku
proto se jeho uvítání papeže Pia XII. 9/10 1938 si bez dvoulení vláda vy-
vezli smělo na mapách. Nemohl mi svatou hostii složiti se kázání
v kostele mše a mších se v tom zastupovat z Dobrušky do kam a
v kostele mše a mších se v tom zastupovat z Dobrušky do kam a

farář Zdlonský, který nám každou neděli řeč konání služeb Božích a kázání doručoval. Pohřeb konal v Bystřeni, kde hřbitov založen 2 května, byl od nás na pohřbu, byl tam na pohřbu 24 kněží, měl 8 kněží, v Bystřeni působil 36 let.

5. III. 1965 † v N. Hrádku Honeš „pod farou".

V pátek 5. března 1965 zemřel v N. Hrádku chovatel obzvlášť koňů pod farou starý Honeš, ve stáří 83 roku. Měl za ženu Veroniku, jsou se přivdal. Byl pěstitelem a chovatelem všech koňů, o ně se staral příkladně. Byl postřelmý myslivec, vinul dělení byla a koule fajfku, tak chodil po faře. Pohřeb měl smuteční.

8. III. 1965 † ze Sněžného Božena Hofmanová.

V pondělí 8. března 1965 zemřela v Praze Božena Hofmanová po-chodem a zpáteční ze Sněžného, dcera Pražského Fr. Hofmana ze věku 61 let. Narodila se 1904 ve Sněžném, byla to dcera Josefa Hofmana vydavatel na Pražském, byla asi z 2 dětí se tu sestra paní Marie Šmídové, manželky Františka Šmída rodáka ze Rejí č.11. Zemřela Božena Hofmanová byla povoláním pisatelka na stroji, vy-ná na důchodu postižena těžkou chorobou, která podlehla. Byla 3 bez vyznání. Pohřeb se konal 12 března v crematoriu v Motole Bylo podepsáno Rodinnými Hofmanovými a Šmídovými.

10. III. 1965 † Marie Knourková - Hejzlarová

Ve středu 10 března 1965 zemřela večer v 9 hod. paní Marie Knourková dcera Hejzlarova vdova po Augustinu Hej-zlarovi, podruhé provdaná Knourková, bývala majitelka zednického řemesla v Kralovicích č.p. s druhým manželem Ant. Knou-kem, rozvedena po 14 letém nemocném majitelka domu a obuv-ny na Kralovicích na Rybníku č.18. Zemřela doma v rodině svého nejstaršího syna dvakrát ženatého, těžce po léta nemocná ve stáří 61 roku. Narodila se 21 května 1904 v Bychlazích u Kolína, byla to dcera Václava Chutný rolníka v Bychlazích a Barbory Tymišové. Byla ze 3 dětí nejstarší ze zámožné rolnické rodiny v polabské níži-ně dostala se v roce 1927 na živý provdána za majetného mecha-nika Hejzlara ve Kralovicích, Augustyna Hejzlara, vedoucího díla, byl tu v roce 22 let stár. Z manželství mají syna Václava, který se vyučil zámečníkem a dosáhl titulu mistra, jako mistr pracoval v Kralovicích v podniku Strojírny, později v Plzni, kde se oženil a usadil. Dcera Ludmila, provdaná Kubíková, bydlí v Praze, vystudovala gymnasium a pracuje jako úřednice. Manžel Augustin Hejzlar, vyučil se zámečnickému řemeslu, byl velmi dobrý řemeslník, pracoval v Kralovicích v továrně Hejzlar a spol. Později se osamostatnil a zřídil si vlastní dílnu, kde pracoval až do roku 1945, kdy byl znárodněn. Byl velmi dobrý hudebník, hrál na housle, hrával v kapele, byl členem pěveckého spolku Hlahol v Kralovicích, kde byl dlouholetým členem výboru. Byl členem Sokola, kde byl cvičitelem. Byl členem Dobrovolných hasičů, kde byl velitelem. Byl členem Svazu invalidů z práce, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu bojovníků za svobodu, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu protifašistických bojovníků, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-sovětského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-polského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-francouzského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-italského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-španělského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-portugalského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-řeckého přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-turecké-ho přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-arabského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-afrického přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-asijského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-australského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-amerického přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-kanadského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-mexického přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-brazilského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-argentinského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-chilského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-peruánského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-kolumbijského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-venezuelského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-ekvádorského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-bolivijského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-paraguayského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-uruguayského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-chilského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-peruánského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-kolumbijského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-venezuelského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-ekvádorského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-bolivijského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-paraguayského přátelství, kde byl členem výboru. Byl členem Svazu československo-uruguayského přátelství, kde byl členem výboru.

několika hodinách v pondělí 8 června 1936 ráno zemřel. Hejzlarová zůsta-la tu jako vdova, do níčího mrazivého zámu a sama se 2 dětmi na pozůstalství nemajíc známého zajištění. Hned se hlásila spousta přátelů, nejdříve přátelství hrbitovní nebohý bratr, sestry, příbuzní každý v tvrdém oboru a další jiné obdivná přátelé. Nářadí, snídy spory, zvířata s příbuznými, fajfrovými a nakonec, musíte nám prostě-lat, vdova zdědí. Pozůstalost v tvrdém hlásí se mnoho, musíte nám do hodnoty byly stanoveny 50.000 Kč. Celkové dluhy činily 1 položka na 32.500 Kč, zahrad majetku pak činil 176.644 76 z toho byl zbytek za 25 147 76. Vdova se pozůstalostí se přiburnou provádě-li na zákl exekuci a byla drážka nabytí a smlouvy ohledně 32.000 Kč dlužníka vdova mohla zůstat, všechny věcí, stala se při provádění pozůsta-lost zjistila dluhy: Josef Bartoň - Dobenín, který se stal pomocníkem mlet-ských chlapců, sejčáš sem ani chtěl se zavázat 100.000 Kč. o pomoc byl vy-dáče, že Dobrovský za 30.000 pak od Bartoň 100.000 a potom ještě 10.000 Kč. Knížkovi a Ludmile mají podíl po 10.000 Kč. Tudíž zahrnovaný dluh 130.000 Kč. Knížkovi vlastníkům se stala vdova Marie Hejzlarová. Dům po smrti Hejzlarově, staří Hejzlarovi a Václavovi, jeho žena Hejzlara vdova se kvůli opustili vystěhovali se. Hejzlarová byla nějaký čas vdovou až se rozvdala-la s Knížkovým v 3 chlapci porozuměla manželka narozený 1901 v Rovensku pod Troskami, 1938 2 červnce byli oddáni. Chlapci Knížkovi byli zná-malí. Milanem byl 8 roku dvacátého 30 rozuměl a Eduard 4 a půl roku. 9. Knížek je zvažuje se jeho spíše hovoří s chlapci a chystá se do Machnáče do služby na statku Jelcích a tu až do zrušení Protektorátu. Za okupace tu žili manželé Knížkovi při provozu, obsluhovali hlaleny dítě chodily do školy do Neměnic do školy, je jistě hali zase po 6 tříd až válka o-desel. Znalec zase do služby, to je u NNO - policie, byla zrušena v osvobození Olešnici a v v Vakhodě až asi do r. 1950. Potom byl nad jako vrchní doma. V tom čase v hlaleně, byla v běžu, ale jen omo-zené ale dřemotná však paní manželka, začala postupná vážná ya slabší revmatismus. V Hlalenně pracovala do r. 1950 do července pak pro onemocnění v práci v tejčelním průmyslu, Hlalenna mad nahlížet zastavena. Náhlý zlikvidovaly, oslebrály za stanovenou cenu, která nevyplácena ale postupně splácena v obnosu asi 260 Kčs měsíčně. Knížek pak bral důchod invalidní asi 830 Kčs měsíčně. Knížek ček též se společně domácnost do 1. 5. 1954, kdy odešel na pozvání Marta Bartoně do Doksů, k Máchovu jezeru na výpomoc v Motorku Sta-ré Splavy, zde byl do 1. listopadu, na zimu prát přijel k manželce asi jaro. Jel zas tam. To se opakovalo až asi do roku 1958, později již na zimu ani nepřijel a byl prý v stále, pro nedostatek mož-nosti se synem Zdeňkem, asi proto nerozlad s manželkou. Manželka Knížková byla nucena se z dolejšího bydlení v domě se odstěhovat do domečku vypo Zdeňka, zvláště že když tíživě ona-nemocněla a potřebovala obsluhu a nebyl kdo jí pomáhat. Knížková onemocněla těžkým revmatismem, léčila mad na zápalnou hrudní-nutno se zmínit, že p. Knížek manžel se v zaměstnání stával o-různé pomoc, ale všechny mamy. V mnohých nemocnicích prodě-la ho tady v Ostrově, v Ostrově, v Nejdku, v Hradci, zavření již 9. 6. 1955 v do Bylo Jak Ederlag přijel zase nepohrdená, nevyléčena, až potom byla do neznámého ústavu dům až do upnání ústavní. Jak byla při zdraví plného života silná a přímá postavy, tak byl pozdě-mělá ruce, zpřetrženy na kotníčcích nátrhy, kosty samy, bolák, tzv. hospitalizována zkroucená, zubožená, tak v domácnosti, synově pro-pozůstalost syna Zdeňka skončila. V nemocničních ústavech života měla mno-bě přání. Přála si by její tělo nebylo pohřbeno na hřbitově, o čem se evangelické modlitebny hde leží první manžel Augustin Hejzlar, by jí zajistil do Bychor, do svého rodiště, odkud svobodná v r. 1927 vysla, že jí kdy nepřinesly nic příjemného, že ta nechci ležet ani po smrti. Dále, zdali přeje s druhým manželem Knížkovou rozvod když jí prý opustil a se nevrátí a že zamítá jméno Knížková a pozůstalost Hejzlarovo. A skutečně, když Marie Knížková, jak byla všeobecně vlády jmenována, 10 března zemřela a každý tak

zpráva v rychlích jako s pohnutím a s dojetím, octlo se také na par-
te, kterým oznamováno úmrtí jmenované Marie Hejzlarové, která
jméno změnila již v r. 1938. Zemřela tiše po dlouholetém utrpení
doma u syna Zdeňka, který jí dosloužil, potřebovala služby poslední
dobu hodně a dost. Pohřeb vyšel také z domu smutku v neděli 15
března, rakev byla otevřena a Knourková zubožena v rakvi ve svém
pokojíčku jako by spala a tu jsme viděli paní Knourkovou u nás
ve Dlouhém naposledy. Pohřeb měla evangelický, rakev již uzavřenou vy-
nesli před dům na máry, kde u rakve mluvil za sousedy Loučový pří-
tel z Dlouhého občan Zelený a potom evangelický kazatel z Veselí
evangelický farář, mladý to člověk, který mluvil k účastníkům, po vět-
šině katolíkům to občanům a občankám, převážně katolíkům, evangeli-
kům a bývalých textiláků z Bystrého a z Dolu, z přízně ze strany
Hejzlarovy. Alespoň dopoledne přes hodinu trvající smuteční řeč.
Po ukončení řeči se rakev naložila do pohřebního vozu a průvod se
pomalu hnul a kazatel účastníci vybídnul by šli za vozem kousek
doprovodit. Zástup šel kousek po silnici ku pomníku před rozcestí
do Dlouhé, kde se zastavil vůz s rakví pojel a ten pomalu otevřen
s pozastavením rakev odjížděl, pomalu se vzdaluje, zástup lidí
stoje a dívá se až se vůz v silničním oblouku s Hejzlarovou ztrácí
a ona již na vždy se nevrátí a nepřijde. Prožila mezi námi 38 let
z nich 14 let vdovou ve 23 letech k nám přišla, dobře se s námi
snášela. Manžel Knourek na pohřbu nebyl, nevěděl mnoho o úmrtí
byl mnoho dnů dobře v Praze. Ani Knourkovi také nebyli. Poslední
[illegible] Knourek navštívil asi před půl rokem. Přes to měl zde p.
Knourek pořád byt v dolejšku k disposici, jelikož tu má do-
hoslaka své věci. Vzpomínáme rádi na přítomnost p. Knourka
byl to člověk společenský, humorný, rád při návštěvě posedět a bese-
doval u nás při návštěvě každého pohostil, paní Knourková mno-
žádky byla dost hovorná, nikoho v okolí nezapomněla a nebyla
nikomu skoupá. Žel, že nebyl v rodině mezi nimi soulad a než se
naposledy rozešli, nebyla bezpečná spokojenost. J. Knourek si koupil
pro sebe v Opočně domek, kde z mládí léta stáří zaručit a bydleti.
Zdeněk syn zůstal doma v domě po matce, dceru mají pro nemocnou
Tkalcovou je pražanka a chata, druhý syn Luboš je ženat v Opočně.
Syn p. Knourka Milan je v Pardubicích (má průmyslovou školu),
Boris již 1959 za jízdy vlakem u Hradce usmrcen, Ladislav ženat v Opočně.

20. IV. 1965 † v Bahnách Marie Čtvrtečková.

V úterý 20 dubna 1965 zemřela po krátké nemoci stařena vdova
Marie Čtvrtečková, bývalá chalupnice v Bahnách (konečný Hrádek
č. 215) zemřela ve věku 90 let. Byla to vdova po Janu Čtvrtečkovi
chalupníku v Bahnách. Narodila se 28 listopadu 1874 v Dlouhém č. 36
byla to dcera Em. Hartmana, rolníka v Dlouhém č. 36 a Ludmily
Čtvrtečkové z Borové. Byla z 8 dětí: Ludmila † 1928, Emanuel † 1960
Marie † 1965, Anna † 1941, Anežka † 1954, Františka † 1931, Josef † 1928
Jan žije v N. Hrádku. Zemřelá byla z rolnické rodiny doma vypomáhala
1895 až zemřel otec Emanuel Hartman v 45 letech 1898 se provdala za Jana
Čtvrtečku z Bahen, dostala se do Bahen u N. Hrádku č. 215. Čtvrtečkovým
se narodili 2 synové 1898 Jan, ten se narodil ještě v Dlouhém a 1900
Josef, ten se narodil v Bahnách. Čtvrtečka v Bahnách chalupu-domek
roubený s bílým štítem daleko viditelný spolem as 4 ha, získali po ro-
dičích, tady tedy hospodařili, ale manžel Jan Čtvrtečka 23 ledna 1935
zemřel v mladých 57 letech, od toho času byla Čtvrtečková vdovou. Chalu-
pu odevzdala asi 1936 synovi Josefovi, sama žila s ženatým synem
ve společné domácnosti na výměnku, ale pracovala pokud to šlo až
do poslední doby. Do roku 1957, do kdy byl dobytek, obstarala kravky, pak
pozemky odevzdány státnímu statku, do toho času nepobírala také
žádný důchod, potom jen sociální výpomoc 140 Kčs měsíčně. Pořád ne-
práci zvyklá šmikala, do lesa chodila topivo shánět, nákup obsta-

rávala až do své smrti. Čtvrtečková před svou smrtí dlouho neležela, jen
několik dní. Pohřeb měla v N. Hrádku z kostela 22 dubna odpoledne, římsko-
katolický na místní hřbitov v N. Hrádku. Zůstalí pozůstalý syn Jan, který
je již ženat ale neoddán, má družku v níž se synem Bohoušem, také již
již ženat, potomno syn Jan bydlí ve společné domácnosti s bratrem Josefem
a syn Josef, který získal chalupu v Bahnách také ženat má syna
ženatého v [illegible]. Hospodářka bydlí v Bahnách oba synové s matkou
a manželka Josefova Kristina.

24. IV. 1965 † v Dlouhém Marvánová Anna.

V sobotu 24 dubna 1965 zemřela v Dlouhém vdova Anna Marvánová
bývalá manželka rolníka nyní na odpočinku, zemřela ve věku
89 let. Narodila se 12 března 1876 v Lužanech č. 60 (nyní zbořeno)
byla to dcera Františka Švorce rolníka z Lužanech č. 60 a Marie Plačko-
vy z Rzů č. 20. Byla z 8 dětí, v Dlouhém měla sestru Emilii Čapkovou
č. 34 † 1938 a Anežku Vogelovou † 1945. Provdala se za Františka Mar-
vana ze Sněžného [illegible] č. 88 o 2 roky mladšího bydlela v začátku
v Bydle „Na nové" se Ant. Šepsem mlynářem ve [illegible], který měl v
Bydle pozemky s budovou a Marvan tu ve mlýně u Šepse jezdil s koň-
mi jako čeledín. V roce 1906 koupili v Dlouhém od Emanuela Beka chalupu
č.p. 22 a přistěhovali se sem, kde při chalupě byly tehdy od pan řídícího
dolezdy najmuty pozemky 5 ha 30 arů, které byly v roce 1923 vykoupeny
do vlastnictví. Marvanovým se narodily 2 děti dcery 1899 Marie, která
se provdala 1925 za krajana Frant. Marvana Sněžné 88 a 1907 Anna
která obdržela místo chalupu s pozemky doma, a provdala se 1932
za Josefa Zeleného z Čes. Čermné. Marvanové při rolnickém hospodářství
také [illegible] na ručním stavu a od r. 1933 na elektrikou hnaném me-
chanickém stav. Marvanové však 1950 zemřel manžel a od té doby byla
vdovou, žila se Zelenou rodinou ve společné domácnosti, pobírala
210 Kčs důchodu měs. Pohřeb měla 27 dubna z kostela sv. Petra a
Pavla, římsko-katolický na farní hřbitov v N. Hrádku. Marvanová
byla dobrou ženou a sousedkou, společenskou, chodila s manželem
do baráku zejména hasičských, Marvan byl velitelem sboru. Dožila
se požehnaného věku, několik roků k poslední ohluchla a pozbývala pa-
měti. Ze svého majetku nezanechala, žila se skromného důchodu u své
dcery a zetě.

3. V. 1965 † cestář Josef Kačer.

V pondělí 3. května 1965 zemřel v Bohdašíně cestář okresní silnice
Sokol-Olešnice Josef Kačer ve stáří 64 let, již na důchodě na rádu-
chu. Byl cestářem na silnici přes Rzy, vedoucí z Sokola do Olešnice
byl po cestáři Hanzlovi v Dlouhém č. 24, když tento šel do penze. Cho-
dil po Rzech po silnici, považoval za vlastní silnici, mnoho odstra-
ňoval, na nich dělníci snažili se obce, [illegible] v hospodě se
stavoval a v Sokoli v hostinci býval, opilým nebýval, byl [illegible]
postavy, k pohledu hubený, zvlášť v obličeji. Řím. katolický pohřben
v Olešnici. 4 dcery odbyty. Měl mladšího bratra Jindru, vdova také
cestáře, bydlí v Bohdašíně, syn v Sokoli a humorně.

6. V. 1965 † v N. Hrádku Božena Štěpánová.

Ve čtvrtek 6. května 1965 zemřela na Novém Hrádku Božena
Měšťanová, provd. za † Jana Štěpána, nyní vdova na odpočin-
ku ve věku 78 roků. Byla to dcera chalupníka Měšťana na
„Pošané ulici" v [illegible]. Za svým chvalitebně krásný pamatovala
doma, vychodila školu v N. Hrádku a chodila zpívat při cír-
kevních obřadech na kruchtu při zpívaných mší svatých, [illegible]
pohřbech o velkých církevních slavnostech a jiných. Otec v 25 letech

se provdala za Jana Štěpána, který po několika letech tr-
vzdělání u Štěpán koupil kaly a provdělil. A když asi před
20 lety zemřel, převzal to zimní po otci syn Josef s nejstarší
vnučkou, byt a majetek od Bohumilové Šebíkové z náměstí
Štěpánové se narodili hošenci, znamenitý 3 rychtové a 1 dcera To-
bě časem dobrý. Ta jim odbyla nemor. dům. Chalupu obdržel syn
Josef, provozuje zde obchod s textilním a smíšeným zbožím
od roku 1959 sám, koně již nechová, jízdí s kmínem stat kovými
provozuje jako dříve, zimní od c. 1967 zaujímá matka Štěpánová by-
dlela tu již v chalupě sama, ale nedlouho, neboť za devět
čtvrtku (zemřela se se 3 spolunocleháním cirkulárním zhrtvy) byla to ze 3 ko-
nuku Václavova, Josefa Hanelova nevstupním stáří, dlouhý z úpětí dav-
no zanechaly ale Božena Mestauro Štěpánková zřídila dále až
do vynětí, zřídila o pohřebí na hřbitově na hřbitově zřídila v nadělka a
vdolcích, zřídila filmová 60 let. Zřídili ji aplikačka Štěpán pa-
Johnb Inka (v mládí 9. května) odpočívá, nesli ji na mrtvých
pravdu kolem na místě. Tolik se narpíšela a její nezpívá

27. V. 1965 † v Bystrém Valášek hostinský.

Ve čtvrtek 27 května 1965 zemřel v Bystrém bývalý hostinský
rolník na odpočinku p. Josef Valášek, zvaný děrdetný ve stáří
67 let. Měl sířnou zádušní. Narodil se roce 1898 v Borovém, byl to
syn Emanuela Valáška a Anežky Mestauro, rozeného zvaného z rodu
ke v Bystrém se Severou byl čtyři, kouplé ti. po Lezitakových
při sňatku v Bystrém mělo stav hostinu, který od za kladu prasta-
vala, zemřela. Prostorný lokal s nový na poměry místě tanečního sál
Valáškovy hostinské tu měli a byla to po zásení Hartmanova hostince
v roce 1948 v Bystrém jediná hospoda. Odbývaly se tu všechny zá-
bavy, schůze, byla tu i obecní, hlasovací poutě a jiné, byl tu různý
lesní krám. Valášek byl rolník, byla to malá rolnička se Valáško-
vými hrdelní, vzali se za poválečných za vlastníků od Valáškovy se-
stry v Dlouhém od Lipových olivě Emilku 1931 narozenou až v roce
1960, kterou dnešní hrdlaza stát nástupcem, provdala se však tu
roce nějakého Matějka se nahoru a nevrátil se to plány zmaře-
ny. Valášek činnavel stahnul, Valáškovi sucha vetcha ženě, rovněž
zhavodna hostince již znárodněný majetek žádný funtili, hostin-
ští manželům Emilce Lipové, mladšímu bídou, a dědi do chalupy
ky ve Bystrém Františkovy a ze odjetí do hostince nezbudli
Valášek byl hostinský dobrý živnostník, s hosty a strádný, nebyl z
hosté vždy k plné spokojenosti obsluhoval. Měl také za mladších let
rodině auto pro svou hostinu, Valášek již nečítuje, nevzpomíná
nikde. Byl velký pokaru stálejší slabší v oblibě všechny do mládeže
let Evenus. Valáškovy byl také nyní stálejší pokaru nevěla stále byla
mila od mládí slabší zrak.

18. VI. 1965 † v Dlouhém Anežka Krahulcová.

V pátek 18 června 1965 zemřela v Dlouhém Anežka Krahulcová
roz. Vondrejcová bývalá rolnice, chalupnice nyní na odpočinku
v Dlouhém 14. Zemřela na rakovinu po zdlouhavém léčení od roku
1960 trpěl jsa 5 let ve věku 74 let. Narodila se 16. dubna 1891 v
Dlouhém č. 14, byla to dcera 1906 zemřelého Josefa Vondřejce, chalup-
níka z Dlouhého č. 14 a 1936 zemřelé Anežky Šrégarzy z Břečova. Vy-
chodila obecnou školu v r. Hradku a různé exposiciury, školní
kterou měla umístěnou doma od r. 1903 do r. 1923, pomáhala hodný
vyšla škola doma matce při hospodářství, neboť jako 15 letá dívka
přebyla, ztratila otce, zemřel ji v stáří 43 roku 1936 na zánět sli-
chy. Chalupa s pozemky ve výměře 5 ha na ztratila hospodáři, byla

ta vdova s holkou, prdce dost, bylo tu taký holík kusu dobytka.
Anežka dorostala až v roce 1911 20/12 se provdala za robnického tyna
Vendelína Krahulce ze Smržovic č. 22 v roce 1917 narozeného. Odešel v
válce, vyslouží za Rakouska 3 roky jako, Tehdy se oženil, se
se vrátil, se hospodařství, vzal do zimní to byl v tom, dnes malý
takový kousek, Přišla jako světová válka. Vendelín musel na rýnu
kde ve válce zůstal 4 léta se vrátil se zdrav. Stará Vondřejcová se do
rýnu Anežkou Krahulcovou hospodařil s malou hotovostí. Marie 1912 nar.
se měl se Krahulce domu vede hospodářství sám. Je s nimi se
vezmi, funkcích, v obecním zastupitelstvu byl například při
výstavbě Strážnice, Přišla z dlouhodobých pracích při Darbě Hory a tě.
Léta ubíhají v roce 1936 v září zemřela matka stará Vondřejcová v
ve celých 76 letech, 30 ryb byla rýnu) a na podzim 1936 v říjnu zemřel
otec manžel Vendelín na rakovinu žaludku, po delší nemoci podlo
lil v 49 letech, Anežka vdovou byla již 45 let. Krahulcovým se v manžel-
ství narodily 2 děti, 1912 Marie a 1920 Jirka, zůstala 45 letá vdova
rou, provdaly 10 Marie 1931 provdala za Josefa Macha, aby Krahul-
cova nebyla tak sama, vzala si ke sobě dcerku Anežku Slavíka 15/4 1937
ale Slavík 28.9.1939 zemřel. Vzala si zase k sobě synovce Emanuela Vondře
ho Borového, který tu byl až do odvedení na vojnu 1967. Krahulcová jako vdova hosp-
dařila sama dále, až do odevzdání závěrů, nemocný, že statku 1967
a zdálo by se, že se zotavila ale nezotavila. Dostala tuhé dědictví, ale 1956
mrzutý jako malocemedělec, jako obyčejní 2 35-ti měsíční v létě
1960 se u Krahulcové objevila zhoubná zánět začátky rakoviny, ale
ona to nevěděla. Odešla v listopadu 1965 v Hradu, ale nemocnice, by-
lo zdá se již nic, ale nemoc hledala, byla stále čímsi, nemocní
ce zas třeba zima, zas nemocnice, v roce 1963 prožila v Nachodě má-
lem čtvrtrok, zase doma, zas nemocnice, doma a zase odešla ku dceři
Marii ve Smržovce, kde prožila přes poslední zimu, musela zas do
nemocnice v Náchodě, kde krátce zemřela. Zůstávají 2 děti, Marie se
Jiřím, která se vdala do Náchoda za matku, kterou hodily by jsem najezdila
a Jirka 1940 provdaný Zindulková, která je však velká nemocná,
na páteř. Chalupa Krahulcova hospodářská, jako bylo vzdálené zařízení
ní 4-60 ha pozemku, 4-5 prasat dobytka za Krahulce (v roce 1945-3 ha)
že se zvrchu chalupa ta bořela a je prázdná, vlastnice Jirka
na Zindulková, přáním to byl je za života matky. Krahulcová zem-
řela Jirkovská z roč. 1891, již také nevíje. Stará Emilie Smrčka
va ji 1958 předčila.

19. VIII. 1965 † ze Rzi Marie Švorcka.

Ve čtvrtek 19 srpna 1965 zemřela bývalá Rzovská sousedka vdova
paní Marie Švorcová, chalupnice ze Rzi č. 22 kolo času bydlící u
dcery Anežky Palunečky v čp. Rzi ve věku 84 let. Narodila se 3. září
1881 v Borovém č. 98, byla to dcera Františka Šmejkala z Dlouhého a Ter-
ézie Vejrychové, bydlící v Borovém u rybníka, byla ze 3 nás zemřelých
dětí jména z bratrů Františka a Josefa (ten bydlel posud v Bělosi nad Labem)
v roce 1902 13 května se provdala za Josefa Švorce, tkalce z Rzi a bydle-
li potom v Dlouhém ve Dvoře č. 43 v chalupě v nejmenší až do požáru 1907
jsou přestavěné vybořet, také hostinec č. 1 a zhalat se č. 19 Tatky Simcovi se
Františkou ručními tkalcovskými stav. a oba zručnými tkalci, dělali jsou na 16-ti
verné, kdy si Simcovi tkalcovali rodinu a tedy se narodily také 2 děti
2 byly dříve do požáru 1907 jsou 4. Po požáru se přestěhovali do čp. Zlončka
č. 139 čtvrtě do Rzi k Chat. Švorčkovi č. 23 v tovaryši a krejčový v roce 1919
(manžela Švorcova) od Jos. Chudíka ve Rzi chalupu čp. 22 s okrasným stavením
7 zahrad (z toho 44 arů lesní) za 5.000 Kč. Tady také jako dříve byl hledaným
tkalcovským stav a Švorcova tkalcovala v domácí výrobě na ruční stav.
Přibudovala ze zbytku staré stavení se brdla na ruční stav. V roce
koupené chalupě, což se svým vlastním bydlištěm rodina Švorcova již do-
ti původně se vzala se synem Václavem Švorcovým se v manželství na-
rodily 10 dětí, ze nich jedny 1905 v 1½ roce zemřel. Chalupa je malá
chalupa, dvorek s malou světnicí od slunce s mízky má střepem man-

žel Švorc větší postavy, když chtěl přijít po světnici, musel
sehnout hlavu, aby nenarazil na trám ve stropě. Stav ve svět-
nici byl zakopaný, bylo pro něj as 25 cm v podlaze prohloubení.
Děti spaly po zemi, ve světnici v truhle bezinka, zabaleny v
hadrách a přikryty kabáty. Stav tkalcovský klapal stále dlou-
ho do noci a přes [illegible], ráno zase brzo, dělali těžší díla
barevná do [illegible] Meda vydavač Fričový. Stav vždy v sobotu ve-
čer a přes neděli umlkl, Švorc chodil do hostinců hrá mariáš
Byla na zemi dvima až zbylinky. Švorcová v [illegible] vyšla se zbytkar
na barlyvých látek, které po okolních tkalcovnách [illegible]
koupila, pro draž kde se nestkalcovalo, kde je rozprodávala, by
si vydělala koruny pro sebe a pro děti přivydělala. Jednou jí na-
ni chtěl Švorc peníze, co si vydělala, když mu je nechtěla Švor-
cová dát, rozbil jí stejně s vřecky zboží, kde peníze byly zamče-
ny. Šla s manželem přidy taky k Ondráčkovi nebo Chotečkovi
do balu, ale Švorc stále tancoval se svou ženou, a jinou ne.
Když byly ženami pořádány baly jmenovali to „Smyrendy" ve
starodávných krojích, tu Švorcová zpívala všelijaké vince, které si
doma při tkalcovně složila a z paměti naučila a pro plesech
je přednášela. V čase války (1914–1918) žila s dětmi Švorcová sa-
ma, bylo s ní v době války 7–8 dětí, Švorc byl od r. 1915 až do
ledna 1918 na vojně a na válce. To v té době se živila podruho
ží až v roce 1919 koupili tu chaloupku. Léta v chaloupce utíkala
děti a pomalu i staří z domu odcházely, děvčata se pomalu
provdávala, Marie, Anna, Alžběta, Božena, Růžena, kluk Jindřich
a šel učit [illegible], František zámečnictví, ale stav šel stále, něk-
dy Švorc si vyšel také zesednal rolníkům síct. Ale k podzimu
1939 začal postonávat, naříkal na žaludeční potíže, nemoci-
žaludeční vředy. 17. října 1939 Švorc zemřel v 62 letech. Zůsta-
la vdova doma, šla se 2 dcerami a synem Františkem. Byli
léta přes druhou válku s matkou v chaloupce ve Řkch, až v roce
1945 se děti vzdalují z domova do světa za prací, poněvadž
práce u nás tkalcovna zanikla a vdova Švorcová jde za nimi a
s nimi a chaloupka uzavřená, osiřela a je do dnes prázdna
uzavřena s vyhaslými okny, chatka, jen občas někdo semnu při-
jde se podívat a jestli jen když je kolem v létě. Samou Švor-
covou bylo ve Řkch tam malé bydlení, dlouho bydlela něja-
ký čas u Vlasty v Poříčí u Trutnova a posledně bydlela u dcery
Marie prov. Schlumská v Čs. Černé, kde taky skončila v 84 le-
tech zemřela. Dle zaslaného parte Ondráčovi (býv. hostinec) ve Řkch
byla ve čtvrtek 26. srpna v Pardubicích zpopelněna – spálena.
Na kremaci od nás do Řkč nebyl nikdo.
Švorcová v dopise zaslaném 21. července 1965 z Čs. Černy píše, že
se jí už na světě stýská, je stále nemocná, prý od doby co měla
mrtvičku za nic nestojí. O operaci za 2 měsíce, dívá se, že je tak
[illegible], vše to nedělá, trvalo proto nám přijel dlouhá léta ve zdraví.
V baráčku ve Řkch jsou prý zkrácené všechny, co se našetři-
li a vydali, nazbírali všechny práce do baráčku, leckde táta
Švorc šetřil, hajný Dziuh na ně vždy pamatoval s výřezem
třeba až ve Vlačnicích, pro sebe teď nic Švorcová nepřizila,
byla většinou u dětí, teď by to potřebovala, že je stará, nemoc-
ná, nemocná. Vše přišlo vniveč, jen přinesla to doba. Takových
případů a těžších je na venkově na sta a tisíce.
A na konec píše: Buďte všichni zdraví a s Bohem. A za
necelý měsíc je Švorcová pryč. Dobře a tklivě se s námi
nebohá stařena, která neměla nikdy na růžích ustláno
rozloučila. Památka na ni je chudý chátrající ~~ba~~ baráček.

Spáleniště domů 31, Dol. 17 Hor. 13
obyv. 128, Dolní 63, Hor. 60

20. VIII. 1965 † Ferdinand Valášek hajný.

V pátek 20 srpna 1965 zemřel ve vsi Spáleniště čp. 6 doma náš rodák
Ferdinand Valášek, lesní hajný v. v. ve věku 82 roku. Narodil se 20 srpna
1883 v Dlouhém č. 28 (na Volnadě) byl to syn Václava Valáška v Dlouhém č. 28
a 1910 zemřelé matky Terezy z Dlouhého č. 6. Syn Ferdinand vychodil obecnou škol-
lu v N. Hrádku, a rodiče měli k chaloupce najmuty v pachtu od
velkostatku Colloreda Mansfelda 4 ha 30 arů pozemků, hospodaření se
Ferdinand na chaloupce nevěnoval, a ani ne tkalcovině, vždyť u Valáš-
ků stály ve velké světnici dva tkalcovské stavy. Mimo jiné různé:
Měl doma 2 starší sestry v rodině Emilii nar. 1875 a Anežku nar. 1878
a v 6 roku mladší sestru Pavlu, ty musely v domácnosti vypomáhat a
tak věnoval se pak Ferdinand lesům. Chodil v sousedním hajnemu
Merganovi, jménem Jankovi, kde hajnému v práci vypomáhal, ptáci
chytal, sméčky a stromky sázel, dříví pomáhal přijímat až léta práce pro-
hloubil a s lesní prací se obeznámil až se stal hajným, na vojně byl na
zákonitě [illegible] jako odvedený přidělen do náhradní zálohy. Služba jeho
[illegible] neděle, poněvadž bylo otec v čase [illegible] 56 roku, byl vedoucí [illegible]
Ferdinand jako jediný mužský potomek, byl uznán jako živitelem
a podporovatelem rodiny. Ve 24 letech Ferdinandových, když se [illegible]
udělal svobodné dívce Marii Prausové, čítající 19 roku, narodilo se 26/6
1907 nemanželské dítko Vendelín, tu byl Ferdinand Valášek [illegible]
váno ku uznání otcovství. Poznamenán dítka se stal děda dítka Au-
gustin Praus (pruský příslušník státu), který se domáhal by se Valá-
šek dceru Marii vzal za manželku, Valášek tomu odpíral, tu se pouze
[illegible] dítka Praus nechal zavolat starého Václava Valáška otce Ferdi-
nanda na obecní úřad ve Řkch starostou Ondráčovi ku oznámení
Praus kladl podmínku, buď ať se Ferdinand vezme dceru za
manželku a když si ji nevezme ať vyplatí a zaplatí jednou
provždy pro dítě Vendelína sumu 400 zlatých, [illegible] 800 K. 1 zla-
tý se konal [illegible] Starý Valášek po dražení zdráhaný Prau-
sovi vyplatil 400 zlatých a byla tato trapná a nemilá záleži-
tost vyřízena. Valášek si mladý Prausovou nevzal. Oženil se za ně-
jaký čas a to 1910 [illegible] s Anežkou Martinkovou nar. v roce 1885 [illegible]
mou dcerou [illegible] Jana Martinka v Dlouhém. Když se Va-
lášek ženil měl již místo jako hajný v Olešnici, kde jako hajný slou-
žil v Horní Olešnici v hájovně proti Mořnické [illegible]
[illegible] do roku 1926, potom byl přeložen do Trutnova kde sloužil 12
roku do obsazení Sudetského pohraničí [illegible] když v roce
1938 musel všechno s rodinou opustiti a byl usídlen v hájovně na
Spáleništi kde dokončil v roce 1952 svou hajenskou službu, když
šel na důchod, a v roce 1965 dokončil svůj život. Když v roce 1900
zemřel otec Václav Valášek, a zemřela matka v roce 1910 chalou-
pu na Volnadě prodala, Valášek již v Dlouhém domov neměl, málo-
kdy na Dlouhý [illegible] měl [illegible] přišel, za své hajenské služby
málokdy jen [illegible] zdejší rodák. Za svobody pokud zdrá-
vo měl kamarády Ant. Prause z Volnady č. 29, ještě žije v HDK
a Fr. Schejbala truhláře ze Řkč č. 17 na Kopci, a potom v Polomech.
Valáškovým za manželství narodily se 2 dcery, obě provdané za učitele
Toho času učitel [illegible] který má starší dceru [illegible] v Trutnově
u Lanškrouna, druhý učitel [illegible] mladší dceru v [illegible], kdy
s Valáškem jsme se sešli málokdy, nikdy mezi nás nepřišel. Škoda,
snad s svou rodinou se nesešel. [illegible] by jsme se nedali dostat
zpráva, že zemřel. Pohřeb měl na [illegible] jako římsko-katolík
v úterý 24 srpna o 3 hod. odpoledne, jeho rakev byla [illegible] v [illegible],
potom šel průvod kolem náměstí s hudbou [illegible] do kostela a po mši
pohřben na [illegible] hřbitově [illegible] u cesty. Po 55 letech, kdy opustil
domova Hrádek se vrací na Hrádek, [illegible] snad zde [illegible] hrob
po otci. Matka pohřbena 1941 v Bystém. [illegible] na pohřbu při [illegible]
[illegible] bylo [illegible] na náměstí stál autobus, který plný ze
Spáleniště přijel s účastníky, aut stálo na náměstí do [illegible]

Marie Prausová
provdaná 1911
na Martinka
z Borové, bydli-
li v 2 [illegible]
+ 29/4 1975

ti, co tich věnců, kopnace kolem 40 [illegible] na hřbitově u rakve při hudbě zahrál pohřební dlouhou píseň [illegible] rušaký Kovář, mladý člověk ze Spáleniště, jeho matka snad chodila vybírat po nich za elektrický proud. Byl to snad učitel hudební školy v Opočně. Dále u hrobu mluvili před hrobem u rakve 4 řečníci, 1 za lesníky hajný, 1 od lesního [illegible] ze závodu [illegible], 1 za požárníky a naposled mluvil řeč [illegible] čitel Vyhnánek z [illegible] u Rychnova, [illegible] dozvěr všechny mluvily s manželem pochválně, vyzvedali jeho příjemný společenský styk a humor, [illegible] každý bohužel neznali a to se nikde však Bohumil nikde zaneseno a všechno půjde v zapomenutí. Po tom slavném pohřbu byli zúčastnění v hostinci u [illegible] pohoštěni, dřív než se zas všichni [illegible] nou pro nás neznámí [illegible] - rozešli. [illegible]

23. VIII. 1965 † z Lužan Anna Linhartka

V pondělí 23 srpna 1965 zemřela v Opočenské nemocnici po delší nemoci stařenka Anna Linhartová, manželka Bohumila Linharta chalupníka v Lužanech č. 57 (Zadní Lužany) zemřela ve stáří 80 let. Narodila se 1885 v Bohdašíně, byla rodem Bělobrádková, dcera chalupníka Bělobrádka, měla mladší sestru Marii provdanou za Ferdu Pišela v Novém Hrádku. Provdala se asi v roce 1910 na Bohumila Linharta chalupníka v Lužanech, měla svatby se stejnou dobou s Boženou Linhartovou provdanou za Fr. [illegible] v Lužanech obě z Bohdašína [illegible] manželé z Lužan a dostali [illegible] Anna Linhartová dostala se do chalupy na zadních Lužanech, kde [illegible] přistěhovali na Lužanech do chalupy č. 86, kterou později postoupili synu Jaroslavovi a sami staří se přestěhovali zas [illegible] do č. 57 v zadních Lužanech. Hlavní obživou Linhartových byl [illegible]. Chovali také hlavně v č. 86. [illegible] V čase výstavby opevnění v roce 1938 bylo na Lužanech u Linhartů živo. Linhart si obstaral pro dělníky při stavbě opevnění prodej piva a kořalky a [illegible] masa, uzeniny, [illegible] a byly [illegible] tkalcovní zaberali a sloužili obchodu. Linhart prodával, Linhartová vařila a vydělali více a snadněji než při práci za stavem. Po skončení staveb opevnění [illegible] A nastaly doby horší, smutný. Když Němci zabrali v roce 1938 Sudety, Lužany za štěstí nezabrali, by nechali. Ale Linhartovi si to nepřáli [illegible] přijít [illegible] Němce [illegible] č. 75 by si je Němci vzali zas [illegible] a tak byly na své žádost [illegible] k Německu. To trvalo až do roku 1945, do [illegible]. Linhartovým se v manželství narodily 4 dítky: 1911 Bohumil byl ve válce s Němci a padl 1914, Josef se stal [illegible] v Dlouhém, 1917 Anna provdaná za [illegible] a 1920 Jaroslav ženat v Olešnici. Po [illegible] v roce 1945 Linhartovy mezi nás pak málo přišli. Pohřeb řím.-kat. ve čtvrtek 26 srpna z kostela v Olešnici.

[illegible] 1911 [illegible] v Rusku [illegible] 1914–1975

10. IX. 1965 † Ing. RTDr. Karel Rathouský.

V pátek 10 září 1965 zemřel v Opočenské nemocnici nám zde známý Ing. RTDr Karel Rathouský toho času bydlištěm (od r. 1958) v Olešnici v obl. hradě čp. 119. Zemřel ve věku 64 let na rakovinu hrtánku. Rathouský narodil se r. 1901 v Semechnicích, byl to syn Fr. Rathouského. Byl statkář a vyškolený učený semechnický ekonom, majitel zde velkého statku. Vystudoval na vysoké zemědělské, [illegible] v Semechnicích na Opočensku mnohé zemědělské organisační funkce, byl zvolen delegátem zemědělské rady za Opočenský okres, byl v představenstvu Družstevní mlékárny

v Opočně. Byl prvním náčelníkem selské jízdy okresu Opočno a r. 1928 [illegible] předsedou prvního družstva pro zvelebení chovu skotu [illegible] okresu opočen. Psal odborné články do časopisů, [illegible] a vydal publikaci vlastním nákladem [illegible] na Opočensku. Oženil se s Marií Hanušovou v roce 1928 narozenou dcerou Jana Hanuše statkáře v Semechnicích. V manželství se Rathouským narodily 3 dítky: 1931 Helena, 1932 Karel a 1937 Marie. Jako [illegible] Rathouský vedl svůj statek vzorně, podle nejnovějších poznatků, vymožeností a metod, zavedl strojní mechanisaci a [illegible]. Ve [illegible] choval 10 krav, bylo to [illegible] 735–600 kg, nadojeno [illegible] 3000 až 5000 litrů od jedné krávy. Když po roce 1948 byla zavedena socialisace vesnice a zakládány jednotná zemědělská družstva, tu jako samostatný statkář [illegible] co se týká [illegible] málokdo vynikal v okolí [illegible] se stal se nemožným, byl mu statek v Semechnicích odebrán, majetek konfiskován a vystěhován ze svého statku a z rodné vesnice pryč až do Horní Olešnice do malé chalupy [illegible] obytné místnosti do čp. 119 [illegible] chalupy po vystěhované německé rodině [illegible] Jana Pabla. Dne 24 srpna 1952 v neděli jel po silnici [illegible] 7 [illegible] povozů, každý párem koní. Na vozech byl naložen hlavně nábytek, [illegible] něco píce, [illegible] sláma. Po dotazech [illegible] že stěhují ze Semechnic statkáře Ing. Dra Karla Rathouského s rodinou do Olešnice, že mu byl v Semechnicích sebrán a konfiskován velký statek se vším [illegible] při [illegible] socialisace na vesnici. Rodina byla vystěhována do Horní Olešnice jak již uvedeno do čp. 119, dřevěné to malé chalupy [illegible] kde bydlel Jan Pabel dělník [illegible] a byli odsunuti. Kde byla [illegible] Rathouský ubytován, dr. Rathouský odtud jezdil do zaměstnání [illegible] do zemědělských podniků, kde vedl administrativu, později [illegible] do Destného [illegible] až do onemocnění v roce 1964. V onemocnění byl dlouho léčen v nemocnici v Rychnově [illegible] manželka [illegible] v neděli z Olešnice autobusem jezdila a [illegible] manželka chodila v Olešnici do práce [illegible] Jan Rathouský jezdil také často autobusem po [illegible] z Olešnice a zpět, často vyprávěl různé zajímavé věci, vědomosti měl. Vyprávěl, že studoval ve Vídni [illegible] zemědělský archiv, o rybníkářství v Čechách zvlášť [illegible] vyprávěl, že 12 letý [illegible] a našel se [illegible] ve 33 letech, že byl [illegible] na školách na studiích [illegible] - Vyprávěl [illegible] kdy byl Rathouský nemocen, [illegible] strádal [illegible] vědomosti. Děti své přes to že byl [illegible] nechal vystudovat: syn Karel je inženýrem, Helena provdaná za Ing. Čápa. Ing. dr. Karel Rathouský římsko-katolík zpopelněn ve čtvrtek 16 září v Pardubicích. [illegible] pro něho manželka Marie, syn Karel ženatý, dcera Helena [illegible] za Ing. Čápa a Marie provd. [illegible], z Olešnice odjel do Pardubic [illegible] krematoria autobus s účastníky na pohřeb.

10. IX. 1965 † v Borovém Vendelín Škoda.

V pátek 10. září 1965 zemřel v Borovém kapelník Borovské hudby [illegible] Vendelín Škoda, pokulhával na pravou nohu, stáří 77 let. Chodil hrát při muzikách na housle a pořádně dělal [illegible] za vše při silnici [illegible] Chodil [illegible] oblečen [illegible] na Hradku v kostele. Byl pohřben 14 září jako římsko-katolík na hřbitůvku v Borovém.

23. IX. 1965 † Jan Mertlík, končiny Sněžné.

Ve čtvrtek 23 září 1965 zemřel na Sněženských končinách čp. 95 dělník na silnici Jan Mertlík ve věku 75 let. Dostal se [illegible] z Borovina Hamerským, sem se jaksi přiženil, někde [illegible]

vzal si za manželku Annu Smolovou, která byla u bezdětných Hamerských v Bohumily zemřelé 1942 a Václava zemřelého 1951 jako schovanka a která za doplacení k smrti Hamerskému 1951 celou rolní chalupu s pozemky 3 ha z dobytka obdržela, podědila vše Mertlíkovy, kterým se tu narodily 3 dítky. Mertlíkovi tu po smrti Hamerských hospodařili, ale děti odešly z domu. Mertlík chodil až do důchodu jako dělník na silnici. Pozemky přešly v roce 1956 do JZD. ve Sněžném a Mertlíkovi již staří, v chalupě bylo pole [illegible], Hoř[illegible] ve světy, dcera provdaná za Straka Hazuka bydlí na Novohradských komínách v Šelchankově chalupě, Mertlík ke stáru ohluchnul, oslepl nebyl společenským, bez významu. Mertlíkovy byly evangelíci Balcarova vyznání, chodili do Bystřice Balcarovy modlitebny. Mertlík byl důchodcem, bral asi 400 Kčs důchodu, pohřeb měl v sobotu 25 září na evangelický hřbitov v [illegible].

23. IX. 1965 † v Olešnici Benedikt Stoněk.

Ve čtvrtek 23 září 1965 zemřel v Olešnici rolník na odpočinku p. Benedikt Stoněk, Dolní Olešnice č.p. 32 d, zemřel ve věku 85 let. Narodil se 1881 v č. 24 d ve statku, který podědil po rodičích, pochází ze starého Stoňkova rodu připomínaného již v urbáři 1582. Statek ten 24 d asi v r. 1905 vyhořel a byl obnoven. Benedikt Stoněk se asi 1905 oženil, vzal si za ženu ač byl sám narodností německé, vzal si za manželku slovenskou češku, která zde sloužila, Marii Jirsovou nar. 1886 v Lukavici u Rychnova nad Kněžnou, se kterou se Stoňkovým narodily 4 dítky: Emilie provd. za Stoňka v č. 21, v tom čase vdova, Marie učitelka provdaná za Jelínka t. č. v Černčicích, Anastázie provdaná za Rudolfa Janka dnes u Prahy a syn Rudolf nar. 1910 který statek doma podědil, ale byl v roce 1945 v konfiskován ale zůstal v něm. Ve statku čtvrtiny z lánu a hol za kusů dobytka. Starý Benedikt Stoněk s manželkou Marií se o odpočinku, po odevzdání statku č. 24 d synovi Rudolfovi uchýlili do výměnku vedlejšího v Olešnici do chalupy č. 32 d, kde Stoněk svůj život v klidu dožil. Stoněk byl člověkem přičinlivým, výše postavy, pracovitý, hospodář štětný, v rodině se hovořilo česky, dlouholetý ale dětem měl přítele německy proti němcům kruté válce. Starý Stoněk bývali s příbuzenými. Rodina Stoňkova byla uznána ve válce ač po válce za rodinu smíšenou, odsunuta nebyla, syn Rudolf ale sloužil ve válce u Wehrmachtu a po válce se navrátil do své rodiny, 1950 se oženil s Marií Prausovou z Vopřady č. 29 v roce 1919 narozenou. Rodina Stoňkova byla římsko-katolická, chodila do kostela. Stoněk ku stáru onemocněl na cukrovku posledních několik let ze světnice z domu nevycházel pobýval doma. V mladších letech zastával také občanské funkce jako delegát obecního hospodářského družstva chodíval do tajných schůzí, v obci chodíval při slavnostech k hrobu zákon předtím dobytek, vážen v paměti. Stoněk se kde chodil v Olešnici dobytka a pod. Pohřeb měl v sobotu 25 září za hojné účasti přátel a známých z okolí, neboť rodina Stoňkova byla všude známa. – Stoněk měl sestru v č. 107 provd. za Ant. Černého nar. 1879, vdaná dle.

2. X. 1965 † vldp Josef Háva náš býv. farář. 1921-1931.

V sobotu 2 října 1965 zemřel v Královéhradecké nemocnici vldp děkan Josef Háva z Třebechovic v 88 letech svého věku. Narodil se 14. ledna 1877 v Třebechovicích č. 133. Studia gymnasium a bohoslovecká vykonal v Hradci Králové, vysvěcen na kněze 25. 7. 1900. Kaplanoval 3 léta v Bílém Újezdě, 5 roků v Meziříčí, 6 let v 3 [illegible] a 7 roků v Třebechovicích. Od roku 1921 24. 9. – 1931 15. byl farářem v Novém Hrádku, byl to od znovuzaložení farnosti v N. Hrádku 1721 sedmým

náctým farářem. Za něho bylo v Novém Hrádku 20 června 1922 vykonáno biřmování biskupem drem Kašparem, biřmování přijalo 853 lidí většinou mladých, pak se konala od 12–19 dubna 1931 misie po 40 letech, ke zpovědi přistoupilo 1320 věřících. Farář Háva byl dobrým kněžím, kazatelem, menší postavy, vous byl a, měl rád chrámový zpěv a zavedl v kostele novohradeckými zpěvníky, které se používají 1965 posud. Za faráře Hávy byl v N. Hrádku u kostela postaven památník. Háva chodil na lyže do Orlických hor divadla, který se lze na faráře Hávy hrávali. Byl u lidí v oblibě chráněn, aby chtěl zpět v pořádku učil lidi zpívat, byl na to divný. Po letech odešel na svůj začátek odchází do svého zamilovaného rodiště pak jako děkan vysloužil, 1954 šel na odpočinek. Když byl v penzi zajel také nejakýčas u příbuzných na Moravě ale když se musel stěhoval tak se vrátil domů do Třebechovic, kde dokonal. Pohřeb konal v Třebechovicích v pátek 8 října a na pohřbu jeho bylo 25 kněží. 54 roků sloužil jako kněz a 65 let byl knězem.

16. X. 1965 † Emilie Lichá rozd. Grmelová.

V sobotu 16 října 1965 zemřela v Pardubicích Emilie Lichá provdaná Grmelová, zemřela po těžké nemoci na rakovinu ve věku jen 51 roku. Narodila se 18 října 1914 ve Rzech č. 10, byla to dcera Antonína Lichého chalupníka ve Rzech č. 10 a Františky Klimešovy prod. Smrčinové v N. Hrádku č. 119 narodila se v válečných letech, otec musel na vojnu a dítě kmotřil a opatrovala starší bratříčky 13 letý Antonín a 11 letý Roman. Po vyjití školy odešla Emilie z domu na službu, dostala se do Pardubic kde se vdala za úředníka Alexa Grmelu. V Pardubicích strávila dlouhá léta na (by domu) se pracovala malířky, byla také zaměstnána po obchodech jako obchodní pomocnice. Když byla Emilie stále ve světě osvojila si pěkné řeči, chodila slušně jako spíš po městsku. Manželům se Grmelovým narodili 2 dítky, chlapci Petr a Ladislav. V manželství se Grmelové narodili [illegible] do Rzech, její bratr Bohumil byla v roce 1964 na sluh. Poslední na Rzech. Pohřeb zpopelněním se konal 21 října odpoledne v krematoriu v Pardubicích. Nejbližším odtud byl jen Bohumil Lichý neboť bratr zemřel. Emilie Grmelová byla římskokatolička.

17. X. 1965 † Emilie Valášková rozd. Dömerová.

Dne 17 října 1965 zemřela stařenka 90 roku čítající Emilie Valášková 1900 roku provdaná za hajného Antonína Dömera ve Zákoutí čp. 20 hajná bývalá, porodila se ve věku 90 let narodila se 28 srpna 1875 v Horském [illegible] čp. 28. Byla to dcera 1909 zemřelého Václava Valáška chalupníka v Horském čp. 28 a 1929 zemřelé Anny rozené z Horského č. 6. Emilie byla 4 roku v N. Hrádku Valáškovi bydleli v Horském na Vohzadě 4 roku, od roku 1840 do roku 1910. Emilie byla jedno ze 7 dětí ale na živu zůstaly 4, ostatní zemřely v mládí. Emilie byla nejstarší, po ní Anna zemřela 1958 v Bystrém provdaná Grulichová, Ferdinand hajný 1965 zemřel a Pavlína živa provdaná Hofmanová v Bystrém. Po vyjití školy dělala doma na Vohzadě, za stavení a když jí bylo 25 let provdala se 20/4 1900 za lesního hajného Antonína Dömera z Zákoutí č. 20 nar. 1874 14/10 Dömer sloužil jako lesní hajný u velkostatku Opočenského, Colloreda v polesí Šerlich, sloužil v hájovně a v Rokoli, potom bydleli v N. Hrádku na faře Tupinka, Pánka, Hole let a hajný mívali v kostele pod kruchtou svou lavici a v ní za službami Božími sedávali hajný Dömer a hajná Dömerová. Domácími se stávali šestero synů 3 děti. Všichni odešli po škole z domu. Dömer hodně pil a tak se v roku trošil až v začátku třicátých let Dömer zemřel. Dömerka potom po smrti manžela se z Hrádku vystěhovala, bydlela se synem doma v N. Městě, v Hrádku až do skonání dne večery v N. Město. Tam zemřela. Pohřbena 20 října v N. Hrádku. V roce 1921 odpadla k církvi československé 28 února ale 2. července ten rok se zase vrátila do církve římskokatolické zpět.

5. XI. 1965 † Anežka Martínková provd. Valášková.

V pátek 5. listopadu 1965 zemřela v Opočenské nemocnici Anežka Valášková rozená Martínková, vdova po hajném v srpnu t. r. zemřelém Ferdinandu Valáškovi, posledně bytem ve Spáleništi č. 4. Narodila se 26 srpna 1885 v Dlouhém č. 1. byla dcera hostinského 1949 Jana Martínka v Dlouhém č. 1 a 1939 zemřelé Marie [illegible] rozené [illegible] z Lhoty. Vychodila obecnou školu v N. Hrádku a pokračující školy. V roce 1900 odešla za[illegible] jako mladé děvče do lázní Lhudoba v Pruském Slezsku, kde se tehdy ve světoznámých lázních pro léčení chorob srdečních, krevních, revmatických léčilo nemocných a mnoho stala a země, u zřídel pramenů bohatých na kyselinu uhličitou. Tady byla uvedená Valášková zaměstnána [illegible] při kuchyni [illegible]. Doma se zdržovala zvláště při sezóně málo, někdy jen přes zimu na kratší čas. V Lhudobě se zaměstnával velký počet českých pracovníků, [illegible] převážně zimských, mladých před provdáním. A tak v nich [illegible] času prázdnin, když mládenci a dívky v [illegible] zábavy [illegible] masopustu (od 3 králů do popeleční středy) zábavy [illegible] ka anebo věneček, tu se pořádala [illegible] mládeže ráda vystupovala, jako [illegible] sháněti a od[illegible] deklamovala všelijaké [illegible] byla [illegible] potřebná, [illegible] se, že dělala [illegible]. [illegible] se učinila známost se [illegible] z [illegible] Ferdinandem Valáškem z Dlouhého [illegible] nem chalupníka Valáška z Vrchovin[?] č. 28 v roce 1883 narozeným se [illegible] 1. února 1910 nechala v Novohradeckém kostele oddati. Valášek [illegible] jako lesní hajný v [illegible] v [illegible] č. 2 a v [illegible] proti [illegible] [illegible] na [illegible], kde [illegible] mladí manželé [illegible] kde pobyli 10 roků od r. 1910 do r. 1920 tudíž přes celou válku 1914–1918. To bylo za času knížete Opočenského Colloreda. Potom byl Valášek služebně přeložen do [illegible] v [illegible] s 90 chalupami a 470 obyvateli, z nich [illegible], kde Valáškovi pobyli 12 roků do obsazení Sudetského pohraničí Němci, když roku 1938 [illegible] vystěhovali do Spáleniště, kde Valášek působil jako hajný v Protektorátu. Valáškovým se v manželství narodily 2 dítky - dcery 15. 3. 1911 v Dlouhém při návštěvě. Dcera Marie (Jiřina) toho času provdána za učitele [illegible] v [illegible] a v roce 1920 dcera [illegible], provdána za učitele [illegible] v [illegible]. Manžel Valášek sloužil jako hajný do roku 1952, kdy odešel na důchod, ale žili dál ve Spáleništi, kde [illegible] život [illegible]. [illegible] v srpnu 1965 se [illegible] Ferdinand [illegible] ke nemoci podlehl, když zemřel 20 srpna. Tělo zemřelého manžela pozůstalá manželka nechala pohřbíti v kolatuře rodiště v N. Hrádku, kde jako římskokatolík, za [illegible] pohřbu 24. srpna [illegible] manžela ela zdrcená manželka na hřbitov při pohřbu doprovodila a v zármutku osamocená v Spáleništi dále bydlela. Na neděli 31. 10. když se slaví památka zemřelých a hřbitovy se okrášlovaly [illegible] a [illegible] rozhodla se Valášková navštíviti [illegible] hrob svého manžela. Odjížděla ze svého bydliště [illegible] den přes Dobrušku na Hrádek. V Dobrušce se [illegible] udělalo již starým [illegible] špatně, že byla [illegible] sanitou místo na Hrádek [illegible] letově do Opočenské nemocnice, kde se již z přílišného [illegible] a v pátek 5. listopadu zemřela. [illegible] posledni [illegible] Valáškové. Pohřeb [illegible] a za konal v úterý 9. listopadu o 3 hod. odpoledne. Rakev v zesnulou byla vystavena v [illegible] kostela v N. Hrádku, [illegible] vená, ve které [illegible] jako živá, [illegible] oblečená [illegible] a v pěkné zeleni a květinách, v [illegible] rakev [illegible] a za přítomnosti [illegible] hudebníků, [illegible] a všech účastníků pohřbu, kterých byl velký zástup, hlavně [illegible] v okolí jejího bydliště, šel průvod kolem [illegible] opět do kostela, kde byla zádušní slavná mše [illegible] [illegible] hlavně [illegible]. Při ní [illegible] od pohřebního [illegible] Valášek za doprovodu varhan smuteční [illegible]. Na hřbitově u hrobu zpíval [illegible] smuteční pohřební za doprovodu [illegible]

hudby [illegible] ze Spáleniště Horák, mladík 25-30 let, [illegible] hudeb[illegible] [illegible], když v Broumově [illegible] smuteční [illegible] [illegible] zemřelé [illegible] v Přibyslavi[?] u [illegible]. [illegible], že to nebylo [illegible] na magnetofon. Za 11 týdnů odchází Valášková za manželem. [illegible] v N. Hrádku na hřbitově u [illegible] cesty na [illegible] pohřbu se účastnili [illegible] v [illegible], kde se po pohřbu [illegible] [illegible]. Ze Spáleniště byl vypraven autobus, který stál po celou dobu na náměstí.

6. XI. 1965 † v N. Hrádku Ladislav Fiala. 51

V sobotu 6 listopadu 1965 zemřel v N. Hrádku Ladislav Fiala bývalý obchodník, malíř, hostinský, v požehnaném věku 83 let. Narodil se v roce 1882 v Novém Hrádku v domku v Na [illegible] ulici čp. 51. byl to syn staršího [illegible] Fialy. Po vyjití obecné školy v N. Hrádku šel se Ladislav učit malířem a stal se malířem. Byl ze dvou dětí synů starší, mladší byl [illegible] 1890. Ladislav [illegible] po [illegible] domek při [illegible] z náměstí k [illegible]. Oženil se s Marií Hejzlarovou v roce 1889 narozenou dcerou zámožného kupce a majitele domu v N. Hrádku v náměstí č. 35 Josefa Hejzlara, se kterou přiženil hodně peněz. Jak uvedeno Fiala byl malířem, práce měl dost, malovat [illegible] místnosti, z venku [illegible] a nápisy na Hrádku za [illegible] [illegible] Fiala vymaloval v roce 1923 kostel za 18.000 Kč. Fiala zavedl si také ve svém domku [illegible]. Převzal později obchod železnou a [illegible] [illegible] a rozšířil obchod obchodem smíšeným, a [illegible] nechal k tomu upravit, [illegible] zřídit velký krám, přestavět [illegible] domku. Stal se obchodníkem [illegible]. Fiala byl jednatelem zástupcem velké pojišťovny pražské, [illegible] lidi pro [illegible] proti požáru, krupobití, pojišťoval proti vloupání, uzavíral pojistky na život a hod., bral z placených pojistek [illegible]. Fiala byl i veřejně činným. Zasedal v představenstvu záložny, byl členem [illegible] [illegible], členem tělocvičné jednoty Sokol, [illegible] a [illegible] roku byl režisérem ochotnické divadelní jednoty. Začínal v N. Hrádku divadelní hry a divadla [illegible] a byl [illegible]. Byl také [illegible] roku hostinským v hostinci u Hejzlarů odkud měl [illegible] [illegible]. Mimo toho [illegible] Fiala [illegible] byl u [illegible] Fiala [illegible] a [illegible]. Mimo toho [illegible] zelinářskou zahradu, [illegible] u [illegible], [illegible] [illegible] a [illegible] věnce na [illegible] kytky, [illegible] na pohřby a [illegible] prodával [illegible] a hod. [illegible] v manželství narodily 2 dcery, Božena, která byla zaměstnána na poště, které [illegible] v [illegible] a druhá na [illegible] zemřela v roce 1953 ve 42 letech ve [illegible] a druhá dcera Marie provdaná za [illegible] Ant. [illegible] z Nového Města. Za [illegible] druhé války [illegible] [illegible] domek [illegible] po [illegible] války zaniknul, [illegible] [illegible] dom[illegible] [illegible] úspory a [illegible] na 30.000, ale to Fiala byl [illegible] pojištěn, [illegible] si pojistku na život na 30.000, ale to se bylo [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] a v roce 1953 [illegible]. Fialovi [illegible] [illegible] [illegible] jako zaměstnanci pojišťovny [illegible] [illegible] úspory [illegible] a pracovat [illegible] již nemohli, [illegible] [illegible] jako žebráci. [illegible] ještě Fiala [illegible] stali se [illegible] jako žebráci. [illegible] na [illegible] [illegible] nic [illegible] [illegible] 2x [illegible] na [illegible] na [illegible] [illegible] [illegible] ve [illegible] sociální výpomoc, on 190.- Kčs a ona [illegible] celkem 290.- Kčs. [illegible] nikde nic, staří [illegible] odkázaní [illegible]. Z [illegible] byly [illegible] [illegible] 6ti členné rodiny [illegible] [illegible] za [illegible] [illegible] [illegible] obědy [illegible] [illegible] sociální [illegible] Fialovy ze [illegible] každý bral 2.- Kčs [illegible] za 90 haléřů Fiala v roce [illegible] [illegible] oběd [illegible], [illegible] československé 1921 od církve římsko katolické odpadl, byl v církvi československé pohřeb na a 10. listopadu měl [illegible] [illegible] československý pohřeb na [illegible] novohradecký hřbitov. [illegible] byli z N. Města, a [illegible] pojišťovák [illegible] v N. Městě [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tak divadelník [illegible] Sokol Fiala), ale [illegible] na jeho práci [illegible] svět zaplatil!

22. XI. 1965 † Václav Mach, železničář.

V pondělí 22 listopadu 1965 zemřel v Trutnovské nemocnici železničář, bývalý topič ČSD Václav Mach ze Lhoty za Červeným Kostelcem. Zemřel po dlouhé vleklé nemoci ve věku 62 let. Byl narozen v roce 1903 a byl již ve výslužbě, na důchodě, bral důchod od r. 1963 a měl 1.370 Kčs měsíčně. Mach byl ovdovělý, žena mu zemřela 1946, tedy před 19 lety. Mach měl z manželství 3 dítky, 2 hoši již ženatí, jeden je ve Lhotě a druhý v Dobrušce, ale jistě byla přítomny slavné [illegible]. Sám Mach měl ve Lhotě pěknou zánovní chalupu čp. 18 se 3 místnostmi a sadem, ve které bydlel se svou dcerou Vlastou asi v roce 1929 narozenou, která jako úřednice dojížděla do Trutnova na [illegible] [illegible] [illegible], kde vedla matriky, dojížděla tam denně [illegible]. Jak jsme se s Machem seznámili: V roce 1963 byl v Náchodě v nemocnici na interně, ležel tu jako nemocný s cukrovkou, ležel tu na pokoji 142 po 2 týdny, ve kterém pokoji ležeto ještě dalších 9 nemocných. Mach proto ti nebyl nemocen, byl veselým, chodil celý den po [illegible] 14 dní po pokoji [illegible] a žertoval. Byl dobrým veselým [illegible] [illegible] a [illegible]. Seznámili jsme se s ním a proto [illegible] [illegible] červenci jsme jeho bydliště ve Lhotě vyhledali a chtěli ho navštívit, ale nebyl doma. Teprve druhý rok 1964 jsme navštívili Macha o prázdninách 19 a 20 září. Večer jsme byli u jeho dcery Vlasty Pechové, druhý den pak jeli autobusem přes Červenou Horu po upravené silnici s [illegible] [illegible] mezi Červenou Horou a Slatinou, novým mostem sjíždí přes údolí vede po něm široká silnice, vede přes dolinu, most má velký 3 oblouky a tekou pod ním řeka Úpa a vede tu silnice podél Úpy (pod Zvičinou) od Úpice ku Skalici. Navštívili jsme Boušín s kaplí s ... [illegible] z [illegible] „U nás", který stojí opodál stranou velké vesnice Slatina. [illegible] kostelíka je [illegible] a kolem 6–7 hospodářských stavení a patrový dům fara a [illegible]. Do kostela dochází kněz, by sloužil mši z Bohdaneče z Kostelce. Zpátky zase zpět autobusem ku Lhotě a po rozloučení s Machem domů. Mach nás potom byl navštívit se dcerou a svou drůžkou, v Hradci Králové 1965 47 v Hradecké pouti a víc jsme Macha neviděli. Ku konci září psal z Prahy z nemocnice lístek, že je tam na přeškolení a doma to byl také [illegible] nebo poslední lístek, dříve mi psal a [illegible]. Až neúnavně přišlo psaní, že je Mach mrtev a že bude 27 listopadu v Pardubicích spálen. Mach byl urostlé hřmotné postavy, [illegible], v obličeji kulatý, uzel jsme, dobře vypadal, červený, vybolený, slušně oblečen, nepil, nekouřil, ale byl zdráv celkovým. V domku ve Lhotě bydlí nyní dcera Vlasta Machová sama.

27. XI. 1965 † Samuel Andrš, „Pod strání".

27 listopadu 1965 zemřel ve Lhotě Netřebě u Dobrušky mechanik, [illegible], od nás rodák Sama Andršů, „Pod strání" ve věku 63 roků. Narodil se 1902, bydlel „Pod strání" Kovářiny Hrádku u Rzí čp. 210 [illegible] byl to syn Václava Andrše a [illegible] Slatinové. Andršovi koupili od Olešnických Pod strání chaloupku s pozemky u stráně, [illegible] a polem nad stráně, bydleli tu od r. 1996. Václav Andrš byl 2 x ženat, s první ženou roz. Slatinovou, byli 3 děti a s druhou Reporovou z [illegible] dvě. Andrš 1904 prodal [illegible] vodní dílo, [illegible] a dělalo se tu na 4 mechanické stavy v přístavěné u dřevěné chalupy místnosti s [illegible] střechou. Když Václavu Andršovi zemřela první manželka a po druhé se ženil z [illegible] Reporovou tu se oženil, v této manželství zaniklo [illegible] a [illegible] a v roce 1925 převzal [illegible] manželky Repory a sám Andrš s rodinou se vystěhoval [illegible] pryč někde na Hradci a více se tady neukázal. Děti v prvních [illegible] se rozešli, ztratili se a [illegible] jmenovaný Samuel, který zůstal ženat se zdržoval a bydlel kolem Žákovce a po sbědu [illegible] zemřel. Sem [illegible] málokdy přišel a se nebylo pozleně [illegible] [illegible] léta zaměstnán po dráze byl [illegible] [illegible] a pracoval [illegible] [illegible] otce. To mu však nepomohlo pomohla práce u otce nebyla pojištěnou [illegible]. Až přišla [illegible] zemřel.

29. XI. 1965 † Wilma Štěpánová v Olešnici.

29. listopadu 1965 zemřela v Olešnici v chalupě čp. 64 m. pí Wilma Štěpánová, roz. [illegible], vdova po [illegible] Štěpánovi, obchodníku v Olešnici čp. 8 ... po roce 1945 [illegible] v čp. 64 m. v [illegible]. Štěpánová zemřela ve věku 83 let. Její manžel zemřel v roce 1963. Wilma Štěpánová byla matkou 3 synů: [illegible] nar. 1906 [illegible] za války [illegible] nezvěstný. [illegible] [illegible] [illegible] nat. padl. A syn Albert nar. 1905, ženat, [illegible], sloužil za války u vojska, vrátil se až [illegible] po r. 1945 bydlel s rodinou v [illegible] čp. 2 a v roce 1962 koupil [illegible] [illegible] [illegible] s rodinou. Matka bydlela v Olešnici sama a syn Albert [illegible] [illegible] a otec [illegible]. Pohřbena jest na hřbitově v Olešnici, vedle manžela. Neuměla česky.

13. XII. 1965 † Adolf Boš, ve Rzech čp. 9.

V pondělí 13 prosince 1965 zemřel v Opočenské nemocnici Rzecký rodák, chalupník, rolník, nyní již důchodce vdovec Adolf Boš ze Rzí čp. 9. Zemřel ve stáří 74 a půl roku. Narodil se 19 února 1891 na Pasekách v N. Hrádku 254, byl to syn v roce 1919 zemřelého Josefa Boše chalupníka v N. Hrádku č. 254 a 1924 zemřelé Františky rozené z Dlouhé č. 57. Adolf Boš byl z pěti dětí nejstarší. [illegible] byl Jindřich nar. 1885 zemřel 1954, Josef nar. 1886 zemřel 1905, nyní zemřelý Adolf nar. 1891, Jan nar. 1893 zemřel [illegible] 1915. Petr nar. 1895 zemřel 1961. Po vyjití školy [illegible] v N. Hrádku, dělal doma na stavení a přes léto chodíval na sezonní práce do Pruska, do Německa, tomu se říkalo do Prajzka. Bylo to v těch letech před první světovou válkou, u nás to bylo tou dobou všude, chodili a jezdili do Německa na práci za výdělkem nejvíc v letech 1900–1914. Chodili tam na práci nejen od nás z naší vesnice, ale z celého okolí z Hrádku, hodně z [illegible] [illegible] v [illegible], naše za [illegible]. Od nás tam chodili Josef Čáp č. 2, Vít Čáp č. 26, Josef Staněk č. 20, Josef Špelík bydlel u [illegible] (Kubu) a Maurenec (?) Frant. Hrůša č. 40 [illegible] Jindřich (Boš č. 8 č. d. A na jaké práce tam chodili? Byla to stavba železnice od Stareka přes [illegible] a Dušník ku Kladsku (1902), byly to práce na železnice, stavění nádraží, stavba železnice a silnic a t. d. V [illegible] na Blasgulaszitk, stavění [illegible] Frankensteinu, Reichenbachu, Neurode, Ludwigsdorfu, Zabkau, Michelau dom [illegible] a tak dál, pod vedením mistrů: [illegible], Brožkovi, [illegible] a Jaumna a [illegible] (Polák). Platilo se tu na hodinu 26–28–30 feniků. Marek platil 58–60 krejcarů (50 krejcarů byla 1 koruna, 2 koruny 1 zlatý). Dne 30. srpna 1912 se Adolf Boš stavil v N. Městě u odvodu, k [illegible] a byl odveden. Narukoval 12 října 1912 do Hradce Králové k 18 Infanterie Regimentu a 18 listopadu odjel s 3 batalionem 18 Regimentu do Brna do města na revenyie [illegible] [illegible] [illegible] na jihu, kde pobyl do konce srpna 1913. Byl tam v Brně společně s Ferd. Šmrčkem ze Rzí č. 9 a Josefem Bošem ze Rzí č. 15. Vojenská služba mu trvala, tenkráte 3 léta, ale když vypukla světová válka v červenci 1914 se [illegible] vojenské služby [illegible] a [illegible], když však se válka nepadla a nebo nezemřel až do konce války 1918. Adolf Boš byl v roce 1915 v frontě na dovolené, potom zasažen na vojnu a dostal se na bojiště Itálie, kde byl zajmut, byl v Itálii v zajetí odkud po válce propuštěn a když měl starý Boš otce 1919 v únoru pohřeb nebyl ze zajetí ještě doma, přišel k jaru 1919. Když přišel Adolf z vojny, byl doma v chalupě bez [illegible] 86 s matkou ode... pou Bošovou, bratr Petr se 1921, 19 dubna ženil, zůstaro staré (Boška) v chalupě s Adolfem. Byl tu postavený stav, dělalo se na stavení a obdělávalo luka s polem. Adolf zaedil [illegible] se [illegible] pole 2 ha 09 arů. Jedna chalupa s polem Boženy Bo[illegible] bodný a na to se 28 června 1921 ženil, děvčete [illegible] bydlící Boženu Popelkovou, s [illegible] čp. 20 v chalupy dvě chalupy [illegible] a [illegible] Hrabě Jos. Popelka [illegible] z 5 dětí. Adolf [illegible] dítě znamenal a vzal si Boženu s Boženou Štrbákovou z Bohdašína, tu [illegible] [illegible] a do svého [illegible] Popelkova. Však se Boška [illegible] [illegible] a do obyčejné chalupy Boše [illegible]. Popelkovi se však zdráhali svou dceru do obyčejné chalupy Boše dát, vymlouvala si, že když je chalupa hodná, vezme ji dát, když ji chce, však si ji, ale doma ku žádné těžší práci ji nebere.

To odvolf v dřevěnému polovozu opakoval. Brzo po svatbách mamince Boženě Bosorové chalupu čp. 6 a 1,52 ary pozemku prodali bratrovi Petrovi Bosorovi a emitu. Petrovi se Svěcnák nové chalupu prodali a přistavěli a na Bez. Petrovi se prodáním chalupy Adolf Bos z Březnice přijel vozil stálou výměnku ve Dvorcích manželům Františku Bosorovi a Antonii chalupu čp. 6 připojil i dal 30 a 17 a 07 a 1 ha 07 a 17 m² půdy, mají na smlouvě čp. 6, Zdeňka vyhrazuje si (z dědictví) práchu celkem pak měl Adolf pozemku 5 ha 30 a 24 m². Tady pak manželé Bosorovi Antonie a František hospodařili sami a sami děti nejsou, léta utíkají, a mezi nimi málo souladu, ale zábav a radosti málo. Velko příbuzenstvo k Bosorovi dvoru, že muže všechno dělat, frát Adolf se nazývat, že se Božena dvora, ve svém vlastním dělat, frát podával přes hodně stará Topelková Bosorovi pracuje na uvedené výměnky sami, práce jim zase, dělit se 1. a. obrátí se na ně do své smrti 1958 a 59. Jde sám, že Bos dělá v poli s krávkama sám se starati, sám bez otců, nebo sám z přírodní neformálně, ale jsou vykovali. Světa se zvěřinou, Bos žádné funkce nezastávají. I brambory vždy samé vykazují, mají malý výrobní, vozidel žádné, kravky uvázané za brambory vyhazení z radlicí jednou) sami dva, tmavý jsou pouze uvázány za polovy zimní pro brambor rozvážejí sedm hádek a také se pohrabují, Bos pak s vrany vytahuje z kopy, svačinka, chleba, uhusne z nebo zavírá do kapsy, slíká dal a tak se na krátkém dni obědeje, chodí sklízí mlátí a jde sami. Je to život zimomy, byli jsou lidé bohatí nezemědělci, vydělávají, by se mohli nazývat, hlásí se rádi pohrabáče vyrovnávali a hovořili nevěstě. Adolf a ze Dvora onemocněla také žena! měla žlutou nohu! vyrazily nejasné bolesti, musela se otvírat nohy. Ta tehdy byla tíha práce, a starali Dvory na Bosor. Chovali 5-6 houslat dobytka, hospodařili dobře Bos pracoval zaměstnání přijel domů z pozdní, opraví si stavení zeptá se venku a umí, vyrobí dobrý vůz stroky je smrkový, vyměnili tři tašky z kůže ve mlátě z velké vozáče si dobrali pokoj a kolnici a z velké myslivkové přepažili si udělali komory kuchyně, hole a ložnice, stál to vestat (pole) kamna, zboží a židle, jarmara jedno sjezd bylo zbraceno do Příbu a bylo plno. V hospodářství se projevil dost brzo sběr výrobní, benzínový motor Honda, Stromky, pily a různé drobné zařízení, nechybělo tu při pořízení elektriky 1959 také pračka, lednička, atd. se v radio. Léta utíkala, Bos se již tmy Dvorští, stárli a mě z nich se více zhrnovat. Prosty dobytkářské a na zemědělce dobytky tvrdé hodinový, přespány, dělo práce, dojení, pokrmy. Dostavila se nemoc onemocněla Bosor manželka Helena. Vzalila do nemocnice. Byla 6 nedělí v nemocnici v Kyjově. Před tím 5. prosí. 1958 vzkypěla operace v nemocnici skrz ošetření byla tu pan Dvorce potom od 15/2 1959 v nemocnici jak je známo, byla tu pan Dvorce potom od 15/2 1959 v Svědčí domů, týdně, byla domů, přijela pro nemocnici a závěrka je do Zámrbky, bude li pokračovat pan 2, vůbec. To byla v roce 1959 a po tu čas dělá, Bos veškeru práci při domácnosti 5-6 hus, dobytka dělá sama a jel ještě při tom obcas jednou na týdně do nemocnice na návštěvu. Nic dost se nehledí, ale se vrací. 9. prosinec Dvorce z nemocnice musel se Bos na pace v Dvorci vyjíždět, o hospodářství, hospodařili i vypomáhají dal vy pohádaje se s pě malými dodárkami se do odejdání Dvorce dagnie na Dvorcové, stáhnou statkům statkům v roce 1959, když se Dvorci dal na akcent a s vylučováním (Ant. Sotole od otcem) nabr. Bosor odevzdávaje tak 5 ha 37 a 17 m² pozemku a 3 hrany a 1 žalože stat. statkům, jmenčana jen 12 a 23 m² zahrnuta Bos obživu prozy. By si Bos více ho svojeho nepotřebného důchodu 245 Kč měsíčně nedostávají, chodil ke štěstí pást dobytek, ale když to byla prostě lidského člověka nadělá se jinak práci potřebný nadělal) nezkušeného musel to nechati a chodí dál hlídat při stavbě mostu u Dvorcový továrny stavební materiál a přijezd od 8. 9. do 1. 11. 1961. Když to dokončeno, chodí hlídat v hrbě do Bělčky u Dvorského mostu zase chodí přes rok) až v jaro 1963 onemocněl, zůstal doma a na to 22 června 1963 mu naše milovaná nemůcná zemřela zpěv Božena vzdy při sečené trávy hoze, byla to pro Boš [illegible] manželku vyprovodit muzy Eleon na hřbitov, samo jsa nemocný v cha-

lupě osamělý a co dělá. Chozí po odebrání manželky každou neděli na zhodnotě do hostince, přijel vždy v 8 hodin se Dvorcovým na zítřek či autobusové zastávce s kyticí k nejen na hrob manželky na Hradec k hřbitov, šel přitom do hostince a v hostinci nedával žádný druchtore v žaně chabě a pití skrze na hostinci dával 3 Kčs, šel také jednu nedělí k manželce na Dvorce, dal vždy 3 Kčs, šel také jednu neděli na 12 hodinu, šel vlak Kohoutský most, když vyšlapal a šel do Kohoutě na Dvory do domu. To činil do podzimu 1964.

V tom prodrimu 1964 šel na Hradec s hozou a cestou upadl nemohl se sebrati a musel ho lidé když na něho přišli domu s hozou dopravedli. Od těch časů nikam sám ze stavení nešel. Byl jsem Boží poslední navštívit 9 května 1965, to jsem ho poslední živého viděl a s ním naposled mluvil. Žalo se že o navštěvy přijíždějí, Zbůh se bratrance Josef Jindřich, že jsi navštěvy u Dvorského Boží, tento mne již rozvodu nikdy nerekl - přijď zase, a je pozoruhodné, že když byl již sám, a navštěvy se Dvorského Boží, tento mne již na ruku, hodinky, měl něco na hrudníku uložených peněz, vždy dovali Dvorští (příbuzní, je Dvorského a v Dvorci) na 20.000 Kčs chovat kozu a Dvorci. Pro koho a na koho to celého uhrálo se. Dluh sledoval hospodářství, nakrmený jako se hrálí) Byli úplní exekutoři. V ny posledním pan, svědčila ho, samozřejmě obstarával zřízení z Dvorce do Dvorci Topelkova vdova po Adolfu Topelkovi Dvorci zemřelí Bosor manželky Boženy. Chodila k němu na chvíli jednou, nějaký dvakrát za týden, obstarat se, hodit se, přinesla mu něco k jídlu, mají vyhrála vodu, přinesla ovoce Boží nemůl jíst kolybavě, kolikrát kuchal a nemohl se hnul sebrat a proběhl 16 m po celou zimu nulou zimu 1964/65, ale jaro a léto 1965 nějak vydával, nějak otavu by nepadal, že bych se hnul, nesebral. Byl také krátkou března 1964 v Kraloze deset dní v nemocnici, kde mně ovšem nepomohli, nelíbilo se mu v nemocnici. Byl dán kapr na vrbu, by ho dali do chovatelna, jednáno o tom, ale Bos se jmel vzdá ti, jelko majetku jaký má a Dvorci a Dvorci by Boží v chovatelna se hr vzemě na starost sama. Tak tedy nikam nejde a byl doma stále docházela k němu Topelková jednou nebo dvakrát týdně a asi za jízdu, někdy autobusem, vždy mu přinesla potřebné a asi za 1-2 hod se vracela. Tak se dělo až do 10. října 1965, kdy ho zavezli Boží do Dvorcové nemocnice a ve 4 stanicí již ten Dvorci. Někdo by mimo Topelkové nenavštěvoval, by tam byl od Dvorci rodina Topelkova, navštěvovala, ale ze by z nemocnice, rad ta ani ten nějaký závěť nějakou mimo zmínku nikdo pro tom nejdá trval co nebylo viditelné a psáno dal z ruky do ruky. Bos nul na sebe psáno chalupu a pozemky, bude nadvakrát dělat hlídat, ale při projednávání potupoval. To pro manželky Boženy 1963 Bylo přítelkyní manželů Dvorci hlásení rč. nic jiné, hodinky Dvorci a při volení pro Dvorce se rozhodne užívá statek jsou jejich Dvorci a při volení pro Dvorce je odhadnuta na 7.000 Kčs, bylo Bos při přetrpání pokrytky pro manželce, by zaplatil daň z dědictví prodeštěl pohřeb chalupy a pohřeb pozemku to mě Bos nikdy. Bože z nemocnice se vrátil dě vyjmutí Dvorci z 11. ledna, stratě, byl snad již k pohřbu prohlídky a 13 prosince z pondělí bolestech do domu pohřbu od pravených z nemocnice zemřel. Bylo vydáno hasiče známému o 9. umřelé a pohřbu předpisné jmenem Dvorci jeho Bedřichovi St. Dvorci. Vypravení byl 17 místní pro 3 hod z 11. hodinu pro pozvou k nemocnici, řádný pohřeb římsko-katolický z hudbou z kostela, faráře uvažuje, hlavní obřadní. Obřad Dvorský zpěvů a obřadu se 2 a kůr pro za manželku Boženu, nám již ve Dvorci Dvorci Topelkovi Dvorci a chalupa s červenou fasádou Dvorci, opuštěná, se vůbec do z komínu, když jsme s pohřebu hledali se obřadů tohle, když je v síti pod vozem z komínu nevěděli, se se již za tomu nikoho. Smutno je se za chalupu pohřbu dvorci, se tu Bosor nazpět a hospodářství nedat pro vzpomínkách, se se tu Bosor nazpět a hospodářství nedat

hlasili, celý zimy milůjli, jak mnoho oba byli rekli skoro bídně
ačje dost dobrý zmuseně musili - skončiti, po naposledy zuřivě do
dlaty, za veliké pleky práce spadli všechny do rukou Špelkových
a pilaře Špelkovi kamarádi. Jiný to vyrůst po bratru Jiřímu
ze Špelků, nedovedli vytrhnout ze jiné strany, potřebné vzdělání
Jeho vytrhu žádný ani „n" jak vu jeden z nich nedokázal, ještě za
života chtěl Bože říkával rád Bůh ví, na kterém konci mnou kvetou
jamatorat. Skutek, rikával, ale nestalo se.

20. XII. 1965 † hajný František Netrestа.

20. prosince 1965 zemřel ve Starých Dvorech u Trutnova nám
všem lady známý František Netrestа, hajný ve věku 63 roku. Na-
rodil se 1902. Byl to syn tahy hajného Josefa Netrudy 1938 zemře-
lého v N. Hrádku na Dačkově č. 250 a Justiny Šumpírové ktery z Polo-
mce. K Františka Netrusty se stal z cizího dědečka hajný, Horkou
znamy byl hajnym se nas v Bohdy, vzal si ze zemu za Sudrnicku
Smidové, kazatka Smidy (jak dobrou kuchu, dělal hu kazanu Rozla
kazanie a proto dostal jmeno kazatel) odrodil se hodne se kostnicek
z mill rikazy jdnovals, za Špinyho deceu, stalinu to zimy a rakunu.
z Rokle 1949 přišel jako hajny na Hradek na Šumbuk a 1957 byl
přetoren do Zdonova Boku, u Nitjova. Tam mu zemrela jena zrazna
Smidova, ozenil se podruhe a ok nam jiz přišel znalo dy. Hlavy se
rukavy v Rokli v hostinci a dilo, byl rukavy napaty klouk do stolu
přijdal si hodinky a hodne a nebojacne lubival na novou utvaze-
jiné premery a dobry a dobri se na ty, které hned obratem, zmenuli
me rakavy, byls jiste dost, zemrel z hanadame, přislali do Rokle pozdr.

31. XII. 1965 † v N. Hrádku Anežka Hlaváčková

V pátek na starý rok 31. prosince 1965 zemřela v Hradci v nemoc-
nici z N. Hrádku Anežka Hlaváčková vdova po 1950
zemřelém pekaři Josef. Hlavačkovi z N. Hrádku, v 65 letech nemoci se vě-
hu Hrdka. Narodila se v N. Hrádku č. 235, byla to dcera 1970 zemřelé-
ho Josefa Šubrta zámečníka z N. Hrádku č. 235, měla jednoho bratra
Josefa, který také zemřel 1951 1. září ve 53 letech, byl to majitel domu v
N. Hrádku v náměstí č. Hlaváčkovi se v manželství narodily 2 dcery:
Jaroslava, který přinesl po otci pekařiny a mlaná provdaná za bývalého ho-
spodáře Šolca. Pohřeb se konal ve čtvrtek 6. ledna 1966 odpoledne z hostel-
ní síně, průvod byl pak veden na místní hřbitov, v hostině byla pak zádu-
mčivá nálada. Uvedená zemřela, ctnostná, v modlitbě pravitelka v N. Hrádku dr
hotela a vdavala pod hřbitovní v kapli Božího Těla pane.

Stručně: O čem píší noviny v roce 1965.

V lednu.

18. ledna Počet umělých družic. Kolem země nyní krouží
ze 140 umělých družic, poskaných stupňů raket a jiných těles
nepočítáme-li zbytky a trosky, které jsou prozkoumány 7 let a 3
měsíce mnohem výzkumu, nemají z nich možno pozorovat
pouhým okem, nebo dalekohledem nic přes 30 těles. Z nich 50
z těchto družic, stále ještě vysílá signály, z nich však většina
již není pro výzkumy užitečných. K vrcholu těchto těles, bude asi
30. obíhat kolem země dalších 1000 let, nebo šestý dělá. 12 těles,
které však většinou brzo svou cestu dokončí, různé typy nebo nez.
Tyto údaje jsou vynaty ze zpráv Britského letectvého ústavu
ve Farnborough — Většina těles obíhajících dále kolem Země
je amerických, nejen proto, že USA vyslaly na oběžnou dráhu
téměř dvakrát tolik těles než SSSR (144:77) ale hlavně proto
že se výzkum SSSR soustředil na družice, které měly zvláště na-
dlerné dráze, jen pokud mohly podávat užitečné informace. Ne-
starší družice, mimo je však ani možno pozorovat, ani nepo-
dává signály je Explorer I. doprovodný vagon oběžnou dráhou v
únoru 1958, čtyři měsíce po prvním vypuštěním. Časově mu
blíží je Vanguard I. přeživšímu to je prognózováno na 300 let.
Stále ještě nevíme, kdy to nás zapadají slunečními paprsky. Rádi
nějších těles vejde letos do hustší atmosféry asi sto.
Druhou „Sputnik 3" umožnila přenos k Tokiu.

19. ledna: Zájem o auta. Motorizace uspokojuje letos
přes 100.000 zájemců o motorová vozidla. Budou se prodávat
jawy 350 cm. Škoda se vyrobí jen jeden manet 125. Budou
Pionýri a jawy 50 čekatelů na auta bude letos uspokojeno 30.000
Trabanty 600 vzw dodá AZNP. Nových Škodovek 18.000 bude 17.500
Dále 10.000 vzw dodá AZNP. Nových Škodovek 18.000 bude 17.500
zbytek tvoří Octavie - kombi a 1202 Station-vagon dalších
Dalších 10.000 automobilů: Renaulty R 8, jiště předmu Ford
z Anglie přijde dodávka 200 kusů. Z Rakous (Linz) budou Fiaty 600
Novinkou bude Trabant 601 z NDR. za 27.000:- Kčs (Zde) Dál
Trabant 600 a Wartburg. Z SSSR Moskvičů 403 a Volhy (Moskvič 408)

29. ledna: Jak bude vzdělána země více 2000. Počet obyvatel
světa se podle odhadu do konce tohoto století zdvojnásobí
a dosáhne 6. miliard. Vyplývá to ze studia populačního ko-
mise Organisace Spoje. národů zvané se v roce odhad
tedy celkový přírůstek obyvatel činil proti tedy 62 procent. Přírůstek
nebude stejný. V hospodářsky vyvinutých zemí konce
očekává vzestup obyvatel z 1 miliardy ve 1960 na 1.4 miliar
dy v r. 2000 a v méně vyvinutých z 2 miliard na 4-5 miliardy
Počet obyvatel Evropy stoupne o 24% na 527 milionů, Sovětské
lio Svazu o 48% na 357 mil. Severní Ameriky o 54%, Oceánie
o 72%. To vyvolá jiště problémy.

30 ledna. Plánované řízení hospodářské. Usnesení Ústř. Výbory K.S.Č. o hlavních směrech rozhodnutí plánovitého řízení nár. hospodářství

V únoru.

20 února. Bývalý arcibiskup Dr. J. Braun jehož jmenování kardinálem ohlásil papež Pavel VI. dříve 19 února než činí na přání své i státu dříve zůstane trvale v Římě.

20 února. Sušení i kravaty ze hlíže.

20 února. Sněhové spousty ohrožují dopravu

21. února. Nižší sazby taxiků od 1. dubna u míst za pověst taxiků za 1 km o Kčs o 30 hal. tedy z dosavadních 2·10 Kčs na 1·80 Kčs

21. února: Americká sonda Ranger 8 Americká měsíční sonda Ranger 8 vypuštěna ve středu dopoledne, dopadla v oblasti v 10 hodin 37 min. na měsíc. 6 fotografických kamer sondy začalo fotografovat měsíčním povrch a přenášely 7.500 obrazů mimořádně dobré kvality

V Sovětském Svazu vypustili 3 družice jednou raketou: Kosmos 54, Kosmos 55, a Kosmos 56.

28 února. Spousty sněhu. Třímetrové závěje na Hradecku Horské obce nebyly schopny zvládnout situaci a všechny zásoby pracně přelétly.

V měsíci březnu.

1 března. Spousty sněhu. Uplynulá sobota a neděle 27 a 28 února přinesly nové spousty sněhu. Ve mnoha místech republiky sněhové závaty až 3 metrové závěje.

1 března. Hallsteinova doktrina. Walter Hallstein v roce 1955 státní sekretář Bonnského ministerstva zahraničí, tvrdil, že jediné zákonné vlády německého národa má jednat jménem celého německého národa.

1. března Zemřel Rakouský president dr. A. Schärf 74 let narozen 20/11. 1890 v Mikulově. Na polovině zast. 36 státu, pohřben na ústředním hřbitově ve Vídni.

3. března: Zajímavá čísla o půdě. Za loňský rok se zmenšila plocha zemědělské půdy o dalších 24.332 ha. Ubylo zde než 18.000 hektarů luk, přes 17.000 ha orné půdy a 600 ha zahrad. Naproti tomu přibylo 6.500 ha pastvin, 3.700 ha ovocných sadů a vinic a rozoraly 1.150 ha, chmelnic 120 ha. Za uplynulých 5 let bylo nutno z různých zemědělských půd vyřadit 174.000 ha ze toho 54.000 orné. Zemědělská půda tvoří bohužel 56% území republiky z toho je na 40% orné. Necelých 35% pokrývají lesy a asi 8% louky 6% pastviny. Nejvíce orné půdy a zahrad je v Jihoslovenském kraji. V Středoslovenském kraji je nejvíce lesů, luk a pastvin ovocné sady nejvíce ve Středočeském kraji.

3. března. Amerika válčí. Amerika (Spojené státy) stupňuje své bojové a agresivní akce na území Vietnamské demokratické republiky

12 března. Pomalé oživování pohraničí a dosídlování vylidněného, jak tomu odpovídá. Přesun průmyslu z pohraničí vzešlé po roce 1947, tak nežádoucímu pohybu obyvatelstva. V případě všechny pohraničí je připraveno 12.000 rodinných domků pro nové příslušníky a slibovány a činěny různé výhody.

13. března Biskup dr. Tomášek se ujal funkce. V arcibiskupském paláci v Praze se sešla vatikánská kapitula, která apoštolským administrátorem biskupa Trochty dr. Frant. Tomáška předběžně jmenovaného dekret. Tento aktem jehož se účastnili kapitulní vikář prelát dr. Opat. Stehlík, prelát arcijáhen dr. Josef Vrbík, kanovník prelát dr. Jan Opatrný a kanovník dr. Jan Kotalík a nově jmenovaný apoštolský administrátor se ujal svého funkce.

14. března. Ve Vídni je veletrh, 31 mezinárodní veletrh. Bude tu 2.900 rakouských a zahraničních vystavovatelů a 2.288 firem ze 27 států, z nichž 1892 firem, Švýcary 170, Spojené státy americké 139. Československo se účastní jen na poslední. Má jaké je, Čechsl. zastoupení rakouskými produkty, které hlavně vystavovat naše výrobky, nákladní auta Škoda a Tatra, motocykly Jawa.

15. března. Lední hokej. Čsl. - SSSR 1:3 Čsl. - Švédsko 3:2, Čsl. - Kanada 8:0, Čsl. - USA 12:0, Čsl. - Finsko 5:2, Čsl. - NDR 5:1 Čsl. - Norsko 9:2.

16. března. Pohled do r. 2000. Za 35 let bude na světě 5 miliard obyv. z toho 3·5 miliardy pracujících, to předpovídá Svět. ústav Ohm Dejarsky.

18. března, Tragická událost v Praze ve Vodičkově ulici, kde zřítila vzdobná třípatrová římsa spadla a usmrtila 1 ženu a 3 chodce zranila. Správce domu v Praze postižený nutném opravám se nemá. V kterém obvodě je 300 domů kde zřítila.

19. března. V Sovětském Svazu vypuštěna „Voschod 2" kosmická loď se 2 kosmonauty do vesmíru. Na lodi jsou 2 letci P. Beljajev a A. Leonov. Výška oběhu 495 km. Kosmická loď přistála 19/3 v 12 hod. v místě 180 km západně od Uralu

22. března Čsl. zdravotnická delegace v Tunisu vedená Jonášem přijíždí na 5 dnů.

24. března Americká kosmická loď „Gemini" vzlétla se 2 kosmonauty Virgil Grissom a John Young po 4 hod 52 min. se vrátili.

24. března. Obrané filmy USA proti válce ve Vietnamu.

25. března Americká měsíční sonda Ranger 9 dopadla na měsíc.

26. března. Změny ve výplatě důchodů. Nadále zůstává v platnosti, že u starobní důchod při pracovní činnosti nevyplácí ale že u zvýšení roční průměrné výdělku z 4 let až o 25% se výpočítá důchod. Za malých jednotek může být důchod při pracující až 600 Kčs. Když je důchod nepracující 400 Kčs měsíčně a muž nadále až 800 Kčs. Když je důchodci muži 65 let, ženě činit důchod až 60% z čistého výdělku 4 nejvyšších let. Když je důchod vyšší, může se na 600 Kčs.

Nově byly jednotně stanoveny pro družstva JZD ve vyplácí až do 1000 Kčs, když důchodce / nebo k němu / pracoviště formou, důchod je družstevního člena se vyplácí do 600 Kčs, u samostatně hospodařících o plné výše.

26. března. Pronásledování Církví a náboženství v Německé republ. ze nacistických zločinů se počítá od r. 1949, mohou být stíhání do r. 1969 (únor) i v podrobeném postavení, nejsou-li skutečným zločinům. Kde projednal Hitlera a jeho rozkazů, nemůžeme dle Ženevské západoněmeckého soudního smlouvám.

28. března. Člověk a lidská svoboda (Lidé demokracie). nevíš přátelé jste rádcem, národ je na zemi 18 dětí. Počet lidí se denně zvětšuje o 180.000. Jestli jsou zprávy různých Organisace společ. národů, jak za 15 let bude mít Země 4 miliardy a 300 milionů obyvatel, tímto 6x více než před 200 lety. Počet obyvatel zvláště a jaká skupina a zásady se nerdrazů stanovit hranici, kdy možnosti obživy a školství budou překročeny.

Člověk se začíná uvědomovat o to je půda naše živitelka, a na celém světě vzrůstá počet obyvatel, půda každým rokem ubývá. Je nám se ji setrit, hrozný rozdíl do výšky by se jí nemuseli zabránit to na mezinárodní zemědělské výstavě v Německu bylo k shlédnutí v současné době. Je však nutno pro výstavbě rozkvetých domů, silnic staví výrobní prostředků příliš drahých, nových závodů, komunikací. Půda ubírají u nás odhadem 30.000 ha ročně.

Poznámka nav. Vězeňský tábor Auschwitz v Polsku, kde se vyvražďovala protidružná lidská pro Francouze, Lidská exploatace a krupa lidské nikde z lidské zabitých, o co se stalo v prosinci Německými na Zvěřinách, Kouřimách a Orlové. Jídlo z lágru stále a ovšem jídla byla hned při 2 ha zasažena lesem, 1965.

28. března. Nábor vojáku do dolu a zemědělství. V vojenských útvarech se rozbíhají nábory do dolu a zemědělství, pro stavby v průmyslových oblastech: Ostrava, Kladno, Most, Sokolov, Tachov, Karlovy Vary a Ústí nad Labem. Pracovní smlouvu pro Ostravu podepsalo 345 vojáku, dalších 659 jednou se dachtami. Do zemědělství se jich hlásí 20. Nábor bude pokračovat.

29. března. Papež Pavel VI. promluvil ve své promluvě z okna své pracovny k věřícím shromážděným na náměstí sv. Petra, o mírového úsilí. Přátelská shromáždění mezi státy by se měla rozvíjet.

30. března. Záplavy Labe a rozlití. Ústí nad Labem je 175 cm záplavy nejvyšší vodní hladiny. Voda z Moravy a Dyje zaplavila rozsáhlé území přibližně 24.000 ha v okresu Hodonín je pod vodou 1.600 ha luk a v okolí Mikulčic 700 ha polí a lesa. Zvýšená voda v Dunaji zaplavila široké pásy.

31 března. Prudké zemětřesení v Chile. Město Santiago de Chile postiženo. 221 mrtvých v troskách měst a vesnic.

V měsíci dubnu 1965.

4. dubna. Kočičí vládní program před 20 lety vyhlášen v Košicích. Jiří Hlavy.

4. dubna. Nacistická spiknutí. Ve válce Německa s Ruskem. Němci vyhnali na práci v různém zařízení 1942: 7.000 zpustnou a jsou zaměstnáni. Ti dílu v byla sovětských vojsk.

6 dubna. Omezit ztráty v zemědělství, nezabezpečíme pracovníky.

6. dubna. Za hořkými cestu k Marsu (245 mil. km/automatická stanice Sonda II (Sovět) Mariner IV (USA).

7 dubna. Spolkový německý sněm v Berlíně. Denní zasedání německého spolkového sněmu v Západním Berlíně. Je to provokace.

11. dubna. Buchenwald osvobozen. 11 dubna 1945 byl osvobozen Buchenwald. Rozlehl se chrastavý hlas ukřivděných, který hlásil vězňům, že se přiblížil konec jejich pobytu nad životem za smrti vězňových. Osvobození. Signál: Všichni Esesmani z tábora. Ze strážních věží začali pálit zdivočelí dozorci. Všichni vězni měli být postříleni, ale západoněmecký spolkový sněm oddálil. Hlásal, že se mají stíhat vrazi do 1. 1. 1970. V Buchenwaldě zahynulo 56.000 vězňů. 12 dubna osvobozen Hradec nad Moravicí. Velká manifestace 12 dubna 1965 v Buchenwaldě. 30.000 účastníků. minuta Plojhar.

16. dubna. Velikonoce a Jeruzalem. Velikonoce v biblických místech. Město Jeruzalém je od r. 1949 rozděleno na 2 sektory se demilitarizovaným územím uprostřed. Podle usnesení Organisace Spojce. národů z roku 1950 se Jeruzalém měl stát mezinárodním územím. Dodnes je však rozdělen na východní a západní část. Východní část leží na Jordánsku, dosáhne žije na Izraelském území 166.000 lidí na Jordánsku 60.000 arab. Od zahájení 1. bitvy probíhá v Jeruzalémě mnoho-proměnlivé. Prokazují Damašskou bránou do starého Jeruzaléma, kde jsou všechna památná biblická místa. Tajní letci vydaly Izraelské a Jordánské úřady umožnění prohlídky.

17 dubna. Nová skutečnost různá národního hospodářství. Jakost rozhoduje o prodeji výrobku.

17. dubna. Je možno přistát na měsíci? Ranger 9 pořídí snímky a ze nich dotí zmenší váhu člověka tíže méně než 1/6 váhy. Kosmické lodi. Dr. Gold z Hornelské univerzity se domnívá, že kosmická kabina skromnosti, že by se zřítila při dopadu propadat a uvázla by někde hluboko v měsíční půdě. Gold nevylučuje, že pod silnou vrstvou prachu je skrytá hladká vrstva ledu, která že hrozí hned prolomit. Papež dr. Hapke z téže univerzity, přípravě mužstvo měsíční prach ke testu, které bylo vybaveno kosmickými přístroji. Jiné vědci a umělci soudí jinak. Že prach je pouhý nadsazen a tíhu kosmické síly. Uvádí se.

17 dubna. Doporučuje se vstupovat JZD, je to prý prospěšné, hrálí se ze převedlo v Klubu Lidové demokracie. Vstupovat nebo nevstupovat JZD

18. dubna. Velikonoční čtení nejvíce v míru. Alleluja!

18. dubna. V Rumunsku žijí přes 500 lidu stoletých.

20. dubna. Učit se cizím řečím. Jazyky brána do světa. Zavádí se na školách a dokonce se vyučovaný některý předmětu jiným jazykem. Radou usnesení č. 605 stanovilo možnost rozšíření jazykové výuky která byla zavedena na vybraných školách zejména v Praze, Brně, Olomouci Hradci, Bratislavě a j. Tatum se tento způsob uplatnil na 18 gymnáziích, 16 dvanáctiletkách a 8 průmyslových. (ekonomická spolupráce, turistický ruch, kulturní styky, turisté.

20 dubna. O Velikonocích hrnuly davy na státních hranicích

24. dubna. Ludvík Svoboda zvolen prezidentem ČSSR. Jeho kandidatura byla I. návrhu ministra vnitra Strougala ne jak tajemníkem ÚV KSČ

26 dubna Strougalův odjezd do zahraničí M Šalgovič po 3 dnech návštěvě odjíždí z Prahy domů.

28. dubna. Jak skončil Hitler. V podzemním bunkru v Berlíně který byl dvoupatrový byt se svou milenkou Evou Braunovou a kde se již nechal oddat a slavil tu svátek. Napotřeby pro další cestu šli do své pracovny. Za nějakou minutu bylo slyšet výstřel a byl 15.30 hod.

30. dubna 1945 Vešel k němu otřes. Kapsan podnět Hitlerovy milenky Hitler ležel hlavou na stůl a z úst mu tekla krev. Zaskočil si kapsle do úst, Eva Braunová se otrávila ampulkou cyankali. Několik esesmanů vynesli tělo z bunkru, ven na zahradu, zabalili do dek, polili benzínem a zapálili. Tak skončil Hitler se svou milenkou.

V měsíci květnu.

1. května. Je prvního máje. Ministr dr. Jos. Plojhar v úvodníku „Lidové demokracie" píše: Za krátké uplynulých 20 let se naše vlast změnila. Pastrušky na vesnicích, zadlužení domkáři patří minulosti. Minulostí patří ti, kteří u nás bezpracně získávali miliony z práce dělníka, horníka, hutníka. Vysoké školy se otevřely dětem té třídy která vytváři veškeré hodnoty. Výstavba nám nová věc socialismu oddaná inteligence. Nikdo u nás dnes nemrzne hladem, dětí nahé a hladové. Jen v hrdinné nás mládí v dnešních průvodech. Září zeleného světa a krása. Žijeme ve velké bratrské rodině socialistických zemí mamo přátelé vzrušit a společně velkou Sovětský Svaz. Tak a podobně píše tak všechen stejně ať je to lidová demokracie, Svobodné Slovo anebo Rudé právo.

1. května Státní hřbitov v Dominikánské republice. V hlavním městě padlo 400 lidí.

1. května. Ve Vietnamské demokratické republice se stále válčí. Spojené Státy americ. podnikají útoky

2. května Májová manifestace v Praze, projev A Novotného na manifestaci a jeho jmenuje se zdržení ruka.

2 května. Pád Berlína. Boj o Berlín trval 1 máje 1945 po celý den na celém hořkém ze všech stran se dopravily na okraj kdy tisíce min a střel. Čím za dále se dostávala do rukou Sovětských vojsk, ani v noci nenastal klid. Generál Weidling uskutečnil kapitulaci Berlína do ruky maršála Čujkova. Ve 12 hodin 2 května 1945 bezpečná posádka spolu s vojsky SS a zbytky Hitlerovské vlády kapitulovala.

2 května. Válka ve Vietnamu. Za duben bylo sestřeleno 163 letadel amerických. Tímto na území Vietnamu byl v srpnu 1964 kdy válka ve Vietnamu s americkými začala.

6. května Válka ve Vietnamu 35.000 amerických vojáků je ve Vietnamu

9. května Dvacáté výročí. Žijí naší vlast žije 20 výročím. Slavnostní zasedání na Hradě. Oslavy 20 výročí osvobození a t. d. Plné novinu vzpomínek.

9. května Hromádky ve Bohuslavi Rozhovor z novinářem Práce poslancem Nár. shromáždění J. Hromádkou ve Bohuslavi.

13. května. Luna 5 dosáhla měsíce. Na měsíci dnes už je několik umělých kosmických těles první z nich dopadlo 13 září 1959 ve kráteru Sovětské hory. Další pak vyslala Amerika, ale Luny 5 jde však o kvalitativně nový kosmos velmi významný pro let člověka na měsíc.

20. května Vytrvalé deště brzdou jarních polních prací Mnohé zaseto a zasázeno.

20. května Boje v Dominikánské rep. v hlavním městě trvají mezi ústavními jednotkami plukovníka Františka Caamaña a vojskem odpůrce vojensko civilní junty generála Imberta Barreiry.

23. května Dunaj hrozí záplavou. V Bratislavě 781 cm. Za dva týdny

24. května. T. Jonas rakous. prezidentem, vídeňský starosta, čtvrtý poválečný pro Renegrovi, Kärtnerovi a Schärfovi, stoupenec socialistické strany rakouska

31 května. V Terezíně mírová manifestace velká. Účastníků pamětky 40.000 obětí Lašínova ze 17 zemí.

31. května Hladiny řek stoupají. Labe má nejvyšší stav letos, 28. května spadlo nejvíce vody, kolem 30 mill.

V měsíci červnu.

1. června Kolik studentů maturuje. Na všeobecně vzdělávacích školách maturuje 32.000 studentů z nich 21.000 dívek. V čes. zemích 21.000 na Slovensku 11.000 Na odborných školách bude maturovat 22.000 studujících v denním studiu, stejný počet pak studuje při zaměstnání, takže budou maturovat. Kromě toho je 5.000 žáků na zemědělských školách a na zdravotních.

2 června Prezident Jugoslávie Josip Broz Tito na návštěvě v Československu. Narozen 1892. Do Prahy 8 června kdy odcestoval.

3 června. Gemini 4 na oběžné dráze kolem Země se 2 kosmonauty major White a major Mc Divitt.

5 června Gemini 4 přistála na určeném místě na hladině Atlantského oceánu do určené oblasti přistání. Její loď padne do Vermud.

8. června. Američani bombardují v Vietnamu obytné domy

10. června. Zavádění nové soustavy. Při zavádění nové soustavy řízení průmyslu: Jsou dvojího druhu. Je tu opravdu vývoj v průmyslu, rozmělňování sil. Zatím co stav pracovních sil v průmyslu rychle narůstá, v zemědělství se přes veškerou snahu o náhradu mladých lidí celkový počet stav pracovníků snižuje. Rozdílná je i struktura pracovních sil, v žádaném průměrným slovem odvětví není průměrný věk pracovníků tak vysoký jako právě v zemědělství a to i přesto, že je malá. Každoročním náborem si přivolat mladou krev, jsou tu i rozdíly. V průmyslu nutno pečlivě plánovat zaučení, doškolení a prohloubení, kdežto v zemědělství je již nejlepší vůle je třeba počítat s nedostatkem zásady pracovní. Někomu jinému nepřeje tak do řemesla, tak jako zemědělcům. Tak to tedy půjde postavit zemědělství na roveň průmyslu, půjde to hodně kližka.

10. června. Vejce z výroby přímo do obchodu, budou se zde prodávat 1 kg za 18-8 Kčs.

10 června. Ve Vietnamu je 51 000 amerických vojáků z toho 38.000 příslušníků pozemních vojsk.

11 června. Pracovní právní změna. Nikdo nemůže být nucen vrátit člověka o pracovních vztazích, byly ztraty vyplývající z dovolené (zejména dle zák. č. 88/1965 o pracovní pohotovosti) by měly mít samostatnou úpravu bez odkazu na předpisy. Odpadá ustanovení předchozího znění o zrušení výpovědi k rozvázání pracovního poměru. Délka výpovědní lhůty od 1-3 měsíců.

12 června. Indická ministryně zahraničních věcí indické republiky Lakšmi Menonová přiletěla do Prahy na 4denní návštěvu.

18 června. Papež Pavel VI. mezinárodní světovou situaci nad vývojem ohrožující lidstvo. Ve Vietnamu boj se konflikt stále zostřuje v Dominiku občanské boje zítra na hranicích s v. Kuba.

20 června. Převrat v Alžírsku. Prezident Ben Bela, který měl zásluhy na dočasném zajištění byl asi mocí zajat a moc se ujala revoluční rada v čele s ministrem obrany Houari Bumedienem. Převrat byl naštěstí proti ústavní moci bez boje.

21 června. Návštěva v Praze Mongolské lidové republiky vedl s maršálem vlády Jedidenbalem. Sam.

23 června. Spojené státy americké zvyšují letecký útok na Vietnamské dem. republice. 53.400 amerických vojáků.

27. června. Cestovní ruch přes hranice. Přechody jsou na 95 místech, pro železnici na 15 místech, dálkovou silnicí na 24 místech a pro vodě nafty. V roce (1964) nebylo na 3.715.000 cizinců. Našich občanů v roce přešlo hranice přes 2 miliony.

28 června. Spartakiáda v Praze je živo. Zúčastní se hosté ze zahraničí.

30 června. Zemědělská hůda/utika. nápěk, že v roce 1930 jsme ztratili 551.000 hektarů zemědělské půdy, z toho 512.000 ha orné půdy na orné půdě se stále a nová prohlubuje. U nás při plánovaném hospodaření jsou 30 ha zemědělské půdy!

31 června. Na Spartakiádě 80.000 cvičenců a 70.000 diváků.

Za měsíc červenec 1965.

1. července. Sluneční předkremiera IV. celostátní spartakiády. Mimořádné vydání vlaků do prostor zaplavených oblastí. 100.000 diváků vyrazí jede na Slovensko

2 července. Zpěv míru ze Strahova. Prezident A. Novotný tam na zakončení

2 července. Život na Žitném ostrově. nekončí. Cílem boj s ustupující zvířata. Vyhubilo se 100 tisíc ušlechtilého dobytka, 500 veřejů a několik set tisíc malých drobných zvířat, což je asi 30% z celkového.

3 července. Letní spartakiáda.

3 července. Američané bojují. neustále. Vyklidili letiště.

3 července. Papež Pavel VI. Zavítá do Organisace sjednocených národů.

4 července. Spartakiáda. Zpěv míru. 15.000 žen skázalo chvál za víru zotavení (3.7.) programového odpoledne. S 40 000.000 diváků nadšení tleskalo každému z 8 vystupujících při nácviku se celkem na plném stadionu vystřídalo 88.000 cvičenců a cvičenek.

5 července. Spartakiáda. 3 hodinový průvod spartakiádních cvičenců hlavní Prahou. Za 5 let (1970) na hlavní!

8 července. Jan Hus má být rehabilitován. Mnoho hlasů se již ozývá za katolické církvi a také na ekumenickém koncilu.

17 července. Tunel pod Mont-Blankem otevřen. Z Itálie do Francie je 11.6 km dlouhý a umožňuje 150 km zkrácení cesty Paříž-Řím.

18 července. Informace Warrenovy IV. nevylučují existenci spiknutí. Postavte se členů nevyšetřující komise. Ale americký inženýr se v nadaje se tak stane, již vyvíjí pohyby v cizině by se dalo na místě byt. Ve Švýcarsku nanuky 1 hektar na Bristově v Bílé hory ve stáji Maryandy. Byly na ně prototypy jednotlivých domků i luxusní vily s garážemi. Všechno věci by měly dva vodní atmosféru, ve které bude muset člověk vdechovat vzduch, jaro tam pak velké mrazy a obrovská horka.

21 července. Zemědělství. Cesta plánu na rok 1965 má zemědělská produkce v roce 1970 vzrůst o 14-6%, průměrný roční přírůstek 2·9% o 6.j. 1938 národní dů- Získávat dělné síly. na základě z letech 1956-1962 odešlo ze zemědělství celkem 180.000 pracovníků ve věku 15-24 let. Výsledek neuspokojivý. Zavádí se zvýšení hrubých pracovních nákladů, bude nutný učinit zemědělství přitažlivým.

22 července. Povodňové škody na Rychnovsku. Okresní požární inspekce v Rychnově nad Kněž. spočítala povodňové škody nedávnou přívalovou průtrží mraček. Vody zatopily 455 obytných domů, zničily 31 mostů a 50 narušily. Dosáhly 104 km komunikací a 10 km břehů a vod. Škody i s polními 20 miliónů Kčs.

29 června, Nový čas orgán okres výboru, Komunistické strany a Okresního národního výboru v Náchodě, v čísle z 21.7. 1965 přinesl v článku „Režim se bojí“ o mladých dětech ze zaplav na Slovensku v podniku ministerstva v kutra „Ve vlnách“.

V měsíci srpnu.

4 srpna. Lidová demokracie v uvodníku: Jsme opravdu chvástavý národ? Přiznejme si, že v posledních letech existovala a dosud existuje ochotnost k věcem společenským a naším vcelku spádným i když to nejde mávnutím jak se některým podrcontům podařilo. Mnohde ve lidi cit pro určitou míru společenské odpovědnosti mezi námi žijí, opravdu lidé jejichž jediným cílem se stalo zbohatnout, kam se schovávají jak do své ulity a jediné míře hodnoty se jim stalo: Jednička, televisor, auto, chata.

4 srpna Postižení Slovenska obdrželi na finančních darem 64 539. 376 Kčs ani materiál stavební, dříví, plechy, textil stroje nářadí atd.

5 srpna již 94.049.041 Kčs. V Komárně Dunaj stoupnul na 540 cm

6 srpna, Nádrž Rozkoš u Č. Skalice na říčce Cidlině budující Činěvský Jaroslav. Uskutečňuje se tak myšlenka stará více jak 50 let. Účelem je zlepšit v letním období průtok vody na Labi o 6 m³ za vteřinu a vytvořit závlahy ze 40.000 ha zemědělských pozemků od Jaroměře po Středu Polabí. Nádrž jejíž výstavba začala v létě (1964) na podzim přijme několik desítek milionu krychlových metrů vody. Při maximálně stavu hladiny se vodní plocha rozprostře na 1.002 hektarech. Výstavba má být skončena v roce 1968. Bude zde třípodlažní turistické ubytovna se 115 lůžky, restaurace, motel i hotel se 380 lůžky na 130 chat, pionýrský tábor, parkoviště pro auta, autobusy a pod.

6 srpna, USA v roce 2000 bude mít koncem století 17 miliard 860 tisíc obyvatel. Soudí se, že za 20 let se zvýší počet lidí o čtvrtinu až o třetinu. V některých českých krajích bude růst obyvatelstva stagnovat. Počítá se, že bude stále ubývat dětí ve věku do 15 let naproti tomu budou stále přibývat lidé v důchodovém věku o 2% za rok. Bude se snižovat rozdíl mezi počtem mužů a žen. V roce 1961 připadalo na 1000 mužů 1050 žen.

6 srpna Vietnam stálé bojiště války Spojených států v Asii.

8 srpna, Proti agresi Spojených států ve Vietnamu Prohlášení vlády USSR plná solidarita s Vietnamským lidem.

11 srpna. Stravování pionýrů v táborech. Jsou ze vzdechodů a z masa vzchází vždy. Dostávají výhradně čerstvé maso a pokud možno tučné a také z ostatních výrobků se zvláštní pokrmy.

20. srpna. Jaká je naše mládež, uvodník Lidové demokracie je v něm rozebírano o chování mládeže a vlastnostech. Všichni

známe jak jsou mladí chlapci jsou plaskatí a drzí i zvířatům vyjdou ve vstříc v hromadných dopravních prostředcích, tramvajích a jak mnoho lidí jim slušných slov. Je to opravdu starost jak tomu odpovědět není dnes lehké.

20. srpna. Osvětimský proces skončil. Frankfurt nad Mohanem V průběhu měsíčního líčení pro bývalé esesáky z nacistického koncentračního tábora Osvětim skončil včerejším 19 srpna ve Frankfurtu nad Mohanem proces s bývalými funkcionáři velitelství tábora, táborovými gestapáky, táborovými lékaři a esesáckými dozorci. Soudem 6 obžalovaným, byl trvalým trest doživotí káznice, 2 obžalovaní by 10 a 7 let káznice, 2 obžalovaní byli zproštěni a 11 obžalovaných bylo posouzeno kratší dobu káznice.

20 srpna. V různých letech deštivé období. Vídeň. V různých letech bylo počítat se zlepšením počasí prohlásil Vídeňský meteorolog dr. Zavadil, jeho dlouhodobé prognózy byly potvrzeny také na mezinárodním kongresu meteorologů v Stockholmu. Autor počítá s abnormálním návalem a silným až katastrofálním deštěm vyvrcholení deštivého období snad být v roce 1970. Lze očekávat abnormální srážky a záplavy v Dol. a Horních Rakousích a zlínsku a vztahují také na ostatní Evropu.

22. srpna. Nejdelší let v kosmu zahájen. Gemini 5 odstartovala s dvoučlennou posádkou do kosmu. Podplukovník letectva Gordon Cooper a kapitán Charles Conrad, mají být v kosmu 8 dní a obletět 121x zemi a být ve kosmu 191 hodin 53 minut. Až proud byl mydlit v kosmu Bykovský v Rusku 119 hodin.

22. srpna Týdenní týden na silnicích od 13 - 20 srpna Byly byly pěkné dlouhé prázdniny a přesto se do té těžkému dopravnímu ruchu bohužel, při nich zemřelo 51 lidí. 68 jich dopravené jako zraněných do nemocnice. Nejvíce zranění mají motocyklisté, zahynulí pěší 23 a také 23 lidí v obci zahynulo.

28 srpna. Důvěrné řízení. Vláda schválila vládní vyhlášku o plánovitém řízení národního hospodářství.

30. srpna Kosmická loď Gemini 5 startu provázela s kosmonauty Cooperem a Conradem, přistála v Atlantském oceánu provedla 120 oběhů kolem země, 8 miliónů km s délkou letu 7 dní 22 hodin, 56 minut je to nový světový rekord.

31. srpna. Válka ve vyhrocené fázi ve Vietnamu s Americkou pokračuje

Za měsíc září.

1 září. Přírodní katastrofa ve Švýcarsku. Zermat. Několik milionů kubických metrů bahna se skály se 30 srpna odpoledne utrhlo ze 4.000 metrů vysokého Allalinského ledovce a s rachotem se zřítilo do údolí Saas Fee v blízkosti švýcarsko-italských hranic na ubytovny dělníků ve Státní Italii pracujících na stavbě přehrady a 90 dělníků to zasypalo a přišlo o život. Bylo jich tam evidováno 750, byli většinou na stavbě.

2 září Před 20 lety skončila válka druhá světová, 2 září 1945 bezpodmínečnou kapitulací Japonska. 55 miliónů lidí zaplatilo válku nynější hodnotou a stála 1.117 miliard dolarů

7 září. Pakistan je ve válce s Indií o Kašmír

7 září. Návštěva čsl. delegace v Moskvě, navštěvuje ústřed. státní a stranické delegace s prezidentem Ant. Novotným v čele v Moskvě (9.9.) pobyt tam 7.9. do 17. září

11 září. Vatikánský koncil 11 září odletěli do Říma na Vatikánský koncil čs. biskupové účastníci římsko katolického shromáždění z naší vlasti budou zastupovat

Biskup dr Nižný apoštolský administrátor Nitranský
Biskup dr F. Tomášek apoštolský administrátor Pražský
Tomanský
biskup dr. C. Feranec
a biskup dr. K. Skurla. Dál účastní hodnostáři dr. Č. Oliva kapitulní
vikář Litoměřický, kanovník dr. Zaremba ústředním tajemník
slovenské části mužského výboru katol. duchovenstva

14. září. Ohlédnutí v Římě

14 září Zahájen církevní koncil v Římě za účasti 2.200 účastníků (z toho 700 čs. biskupů)

14 září. Astronomický kongres začínající v Athénách 1.500 vědců z 45 zemí

22 září Náš stůl v příštích letech. Část závěrečné zprávy prací plánu jest na rok 1970 stoupnout o 28% rostlinné a 10% živočišné výroby, má se uvažovat o přizvání dovozu ke krytí vývozu

22 září Hladomor v Kambodži, zahynulo 8 cestujících 70 z nich přežilo.

24 září. Na bojišti mezi Indií a Pakistanem klid zbraní na návrh Org. Spoj. národů.

26 září Církevní koncil jednal o schématu „O náboženské svobodě" a byl odhlasován 1967 hlasy za 224. Dále jednáno o „O církvi v moderním světě". Dále jednáno „O ekumenismu" jednání různých církví křesťanských. Přijetí přání spolupráce a zájmu upevnění náboženské snášenlivosti a míru.

V měsíci říjnu 1965.

4 října Prezident Indické republiky Dr. Sárvapalli Radhakrišnan přiletěl do Prahy na státní návštěvu.

5 října Papež Pavel VI. v N. Yorku přednesl 4 října projev v Organisaci Spojených národů. V New Yorku se zdržel 15 hodin. Minový projev v Org. Spoj. národů přednesl francouzský

7 října Pokus o převrat v Indonésii 30 září na Jávě v Djakarte

19 října. Nepokoje v Indonésii, tah proti komunistům, napadení ambasády vypálení v Djakarte.

20 října. V Rusku další družice vypuštěna Kosmos 13.

24 října. Vatikán se mění v církev a přizpůsobuje se prý hodnotám doby. Uznávání papeže za symbol církev přirovnávána ke stromu který se svých letorostů a nových větví ukazuje svůj život. Řeč se o obnovení koncilu.

27 října. Důchody zvyšují důchody přibývají. V I. pololetí 1965 dalo 153.000 žádostí o důchody. Průměrná výše odchodného u plného starobního důchodu je 741- Kčs, u družstevních rolníků 322- Kčs invalidní průměr 646- Kčs u rolníků 329- Kčs a vdovský důchod 420- Kčs u rolníků 221- Kčs.

27 října. Kolik občanů ubylo. V I. pololetí 1965 ubylo každý 4. rok v republice průměrně 267- Kčs utratil víno 101- Kčs za lihoviny 207- Kčs do piva a 141- Kčs za kuřivo. Nejvíce utrácejí za vlhčírny Praha 462- Kčs, nejméně v Severočeském 166- Kčs. V Praze se kouří 219- Kčs za I. pololetí 1965 na 1 obyv. Hodně se spoří na zboží auta. Kčs 30 září byla evidováno 124.294 neuspokojených žádostí o osobní auta. Od počátku roku do konce září se vozidla dočkalo 20.642 občanů.

27 října. Sjezd míru. Sjezd. zasedání ÚV ČMVKP. celostátního mírového výboru katolického duchovenstva ČSR v Hradci Králové na kterém předsedá Dr. Jos. Plojhar hlásí se k jednání zahraničních emigrantů P. Hrnčíře, M. Ruzyňáka a bývalého arcibiskupa dra Berana, jakož i papeže Pavla VI. pro jeho postoj ke socialistickému státu.

V měsíci listopadu

1 listopad. Zemřel Jos. Štěpán Kubín. 31 října zemřel v Praze ve věku 101 let spisovatel a bývalý středoškolský profesor Josef Štěpán Kubín. Narozen v Jičíně.

10. listopad. Odznamení Němci. 70.000 Němců odsunutých z Německa společně repatriace v táborech a není z těch kteří zde místní fabriky jsou vyloženo 450.000 odsunutých Němců a 150.000 uprchlíků.

12 listopad. Nové ministři jmenování jich. František Pavlíček ministr hornictví, Václ. Valeš ministr chemického průmyslu dr Jiří Hájek ministr školství a kultury, Josef Špaček ministr Žitnovský vodního hospodářství, dr Bohumil Lucharda finanční

13. listopadu. O záplavě na Slovensku. Ochranná hráz při Dunaji se v Čičově prolomila a proud vody jako Vltava v Praze se valil rozléhat na území žitného ostrova hrozil podmýt obchvatnou hráz dlouhou 6,7 km tím přívrat uzavřít. Voda zaplavila se množství přes 1 miliardu krychlových metrů celkem 90.000 ha zemědělské půdy ve 54 obcích, zničila a ničí dál hodila přes 9.000 rodinných domů, podemlela cesty, železniční trať a podobně.

16. listopadu Pronásledování komunistů a levicových stran v Indonésii

Prosinec

8. prosince Vatikánský koncil zakončuje jednání. Schváleny 4 dokumenty koncilu. „O církvi v moderním světě", o misijní činnosti církve, o životě a povinnostech kněží a deklarace o náboženské svobodě. Po 911 letech církve ke smíření mezi Carihradem a Římem. Papež Pavel VI. přijal představitele carihradského ekumenického patriarchátu bratra, kterému se

ruší klatbu a exkomunikace vynesená katolickou církví v roce 1054, kdy vyvrcholily rozpory mezi Carihradem a Římem rozlučkou. Carihradský ekumenický patriarchát zrušil i svou klatbu nad katolickou církví. Je to výsledek jednání která vedla v příznivých dnech v sídle patriarchátu delegace vatikánského sekretariátu pro jednotu křesťanů.

8. prosince. V Praze na Pankráci se zřítil dům ze 4 lidi přišli o život. Dům byl 56 let starý

9 prosince Druhý vatikánský koncil skončil v Římě tříhodinovým obřadem v bazilice sv. Petra, skonal druhý vatikánský koncil, který začal 11 října 1962. Prostranství zaplnilo 2.500 otců koncilu, členové 92 zahraničních delegací diplomatický sbor, příslušníci římské šlechty, oficiální pozorovatelé různých církví z velké množství věřících.

11 prosince. Návrat z koncilu do Říma účastníku za nás zpět domů do staré. Biskup dr. Feneš z Litoměřic z Tomášek apoštolský administrátor pražský, biskup Hlaváček z Hradce Králové a biskup Pobožný z Rožnavy, dr. Zoch nahrazuje Litoměřice byl dále evangelický děkan komenského univerzity dr. Hromádka a dr. Aprčenský.

16 prosince. Výroba elektřiny u nás vyráběl se v moderních elektrárnách za 57 halířů za 1 kilowatthodinu v r. 1962. Je vyhlášeno za 5.2 halířky. V nás z průměrná spotřeba elektřiny za 1 hodinu za 70 hal a při slevě (když firma zaměstnává a maje spotřebič za 40 hal.

16. prosince. Déšť krvi. Nyhl z 50%, měď 80%.

17. prosince Kosmická Gemini 6 s Waltrem Schirrou a Thomasem Stafordem přistála. Oba kosmonauti společně s Frankem Bormanem a Jamesem Lovellem, kteří již 11 dní byli s Gemini 7 ve vesmíru, uskutečnili pozoruhodnou historii kosmických letů setkání na oběžné dráze. Úspěch amerických cyklistů vyvolal nadšenou odezvu v celém světě.

17 prosince. Navštěva Gromyka v Oslo. ministra zahraničí 9992

18 prosince. Největší katastrofa století. v Pakistánu způsobil cyklon 25.000 obětí na lidských životech. Obrovská vlna která se přehnala přes pobřežní ostrůvek pohltila z několika vteřin nacelo 18.000 lidí. Vichřice, která se řítila rychlostí 170 km za hodinu na frontě široké 128 km způsobila hrozivé škody. Největší pohromou, která jenom známá, byly záplavy v Číně v r. 1887 při ní zahynulo 900.000 osob.

19 prosince Letadlová loď Gemini 7 přistála, nejnáročnější experiment ve vesmíru (viz 14/12) Byla na oběžné dráze ve výšce 150 mil, obletěla zemi 206 x a za tu dobu urazila 9.233.600 km. Je to dosavadní rekord nut účtel před nim kterýkoli kosmonaut.

25 prosince Třebechovický Betlem. V Ledové demonstraci část v kulise z Třebechovického Betlema. Je zhotoven ze dřeva s pohyblivými figurami, mlýnovými, Betlem byl zhotoven roku 1908 a měl 9 roků (konec 1908) a měl bratr řeholní Kapucína (zemřel 1926) Probošt na Betlémě pracoval pro 40 roku, je v něm na 600 figurek Betlem je 7 metrů dlouhý, 3.50 m výšky a 2.25 široký, spotřebovaný 12 - metr. centu dřeva. V Betlémě jsou zobrazeny všechny remesla města z Třebechovic. V krovové severské alpě pracují 3 trakaři, kladou do dřeva zelený mech nikou trubkou podstata řeže se proužek, kterou Štefové buní se kovadlinky, pekař mísí těsto, velká kluče hubsko tesař tesá bednář kluče na dřevce, kolář zasazuje kolo hrnčíři v nedalekých stáncích tesí uhlí a t.d. Betlem bude v roce 1967 vystavován na světové výstavě v Montrealu v Kanadě (má 800.000 dyt.)

28 prosince. Huligáni v Praze rušili veřejnost. Rušení veřejného pořádku v Praze 1. v hostinci sv. Jakuba. Asi 3.000 chuligánů mladíků od 16 - 19 let s dlouhými vlasy se snažilo rušit veřejný pořádek. Veřejná bezpečnost měla s nimi pevný zápas by nedošlo k nějakým nasazením a masakrům. Mnozí z mládenců byli zraněni a postříkáni pokutami. Na dohlížení veřejné bezpečnosti se ozvalo volání a protest. Potom rozmístěni pokuty zaplatit byli ohlášeni k potrestání. Museli potom zaplatit tahové pr 300 a 500 Kčs

31. prosince. Válka Spoj. států ve Vietnamu nepřátelská a protiválečná

Drobnosti z N. Hrádku za r. 1965.

6. ledna zemřel hajný Fr. Olešnásek, byl u nás po 15 let. Viz str. 139
3 února zemřela M. Jeřábková, nameští č. 36, 86 roku † 1879.
13.7. zemřel Štěpán Exner z Dolu č. bydlel v Chlumu 71e., spolužák
4/7 uložení po ž. hrobař Ludvík Suchánek. Žena † 21/7 1964.
25/7 zemřela v Ploužném slovenka ze zatopené lokality Jánošíková a byla zde pohřbena.
23. X. pohřeb Em. Jonerové vazy po hajném Jos. Jonesovi. Viz str. 153
1. 12 zemřel v Hradci n. Mor. Bohumil Jenšl z Dolu bývalý kovář
20. 12 zemřel hajný Fraut. Netušila 74 r. Viz str. 160.
Vladimír Vondrejc z Krahulců nar. 1922 koupil domek č. 76 od Šmachové.
Knihovna umístěna ve zbrojnici č. 300 a čítá 1721 svazků a 226 čtenářů
Kinosíť. Jsme celý rok nepřišli kinosíť. Stalo se že přičiny rozdělení okresu a N. Hrádek z okresního města se místo vrchol vzít pod patronát. Bylo slíbeno, že se místo pozor. Konec se pozornými příchozí z 11 Místa.
Svatby: 10.4 Kulcová ch. 17 dubna Nováková č. 65.
Trmberg. 27/4 byli z Hradku v Praze v památkové síni na večeři oprávy Trmbergu, pověsti, že prošli na to kinosíť.
Diplomy komunálním za vzornou práci: Hodnotí je výbor KSČ a ONV v Nachodě. Ústní uznání obdrželi: Josef Fajmon č. 103 za akci Z naramné hodinky. Ladislav Doležal za svou kovovou práci a Zdeněk Valášek za organizování O. Ba kultury

17/X. Prodejna u Babenúroku č. 53 v Náchod. ul. otevřena
Vedoucí maur. Šilhový z Dětských, který koupil č. 298 od Micky
9 října 1965 první zákaznický vůz odvážel zboží ve zbrojnici
manželu Zuzánkových do úvaly.
Pouť v Kánině se stalkou. 13 října vyhlásila pouť Stráník
(Kánina) hospodu u Martínku (v náměstí) Stařík Zákravský
měl rodo zámo vrzádách a dostal žízeň do Hlízy. V výtržnici
byli vzati do razby. Byli vložení, že mají kvalkmezy
a tak se na to šlohli a vymátali hospodu. Po výtržnici byl
ostatní odeslání na Slovensko.
M. N. V. v 21/ii stěhuje do nových d. 300.
Kino v N. Hradku pořádalo 173 představení, 7626 náv
štěvníků utržení 19.101: Kčs
V ZD Dlouhé - plnění plánu, vejce 116%, mléko 139%,
žito 100%, brambor 130%. Stav zvířectva 19 krav
7 jalovic, 10 telat, 2 koně. Výměra půdy: orné 25 ha
ostatní 20 ha a 13 ha lesa.

Zdravotní středisko.

Naše zdravotní středisko, odchodem dra Chvostovského
který byl ztížen infarktem a rozdělením okresu pozby
lo bývalého širšího obvodu (odpadl Smiřice, Dis, Bohdašín)
Zdravotní službu tyto vykonává sestra Em. Hartingerová z
Bohdašína a 2-3 hod denně dr. Husák dojíždí z No
vého Města n/M., o místo se ucházelo několik lékařů, ale
bývalý dr. Chvostovský nechtěl uvolnit byt a když by
jej odjel, tak zase nebylo zájemců. Potom všem určí
tě lidi se moc shánět a proto neobsadili. Mamá
čekají na lékaře 4 místnosti a koupelna, těžko o něj
hrádek bojuje ač z naší obce vyšlo dovolání 7 lékařů (Bílý
Bílovrádek, Šípl, Linhartová a ně ještě Hrádek špatným pří
bístěm pro lékaře, je vidět z toho, že každý volnou odcházel
dobře vybavenou.

Muzeum Orlických hor
v Rychnově nad Kněžnou

zaslalo přípis datovaný 12. ledna 1966 který zde uvádíme:

Kronikářům a zpravodajům památkové péče.

S přáním mnoha úspěchu a dobrého zdraví v celém roce 1966 se k vám obracíme s prosbou o spolupráci a radu. Muzeum Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou chystá pro letní sezonu výstavu pod názvem „Dřevo zdroj obživy a krásy". Chce v ší kém pohledu předvést užitečnost a nutnost dřeva jako nejzákladnější suroviny s níž se obyvatelstvo našeho kraje od pradáma stýkalo.

Ve sbírkách muzea se nachází mnoho rozmanitého materiálu k námětu výstavy, ale přece jsou i obory, které zde nepatřičně zastoupeny, nebo vůbec chybí. Hodlalo by za vaší pomoci provést soustředěný sběr dokumentů a exponátů z našeho okolí a proto se k Vám obracíme jako k občanům, kteří spolehlivě znají své okolí a kteří nám jistě přátelsky pomůžou.

Všechno co při terénním sběru potřebujeme zajistit můžeme rozdělit ve tři hledisek:

1.) získání dokumentů archivní povahy - čí v popise nebo provedení fotografie o vzniku nějaké dřevařské výroby nákresy nástrojů, staveb plány lidí, domácké zemědělství a pod. (písemný materiál)

2.) odvolání na literaturu nebo záznam vaší kroniky o událostech, mající vztah k našemu námětu (o halířských, o pilařských, domácké výrobě, o betlemech, řezbářích, truhlářích o šindelářství a j.

3 získání hmotného exponátu pro naše muzeum - čí jeho obdržení (s uvedením majitele nebo dárce, lokality, stáří a jiných důležitých podrobností)

V následujícím seznamu Vám uvádíme byť núplný seznam oborů, které vycházely z dřevovýroby a o kterých bychom se rádi od Vás mnoho dozvěděli a Vaší zásluhou získali i dokumentaci exponátu.

1.) Založení, mající vliv pro první osídlení, vznik osad.

2.) Těžba dřeva a intensivní dřevařství pro potřeby hutí a manufaktur (16.-18.st.)

3.) přepracování dřeva, řezbářství, halířství, první příprava dřeva pro železnici.

4.) použití dřeva (v zemědělství, včelařství a j.) v řemesle

(tesařství, soustružnictví, punčochářství, tiskařství) i na látky
dýhkařství, kolonazvictví, výroba dřevěného uhlí, ber-mužky aj.)
v lidové architektuře.
5.) domácká výroba (dřívěné hrabičky, šindel, hračky a j.)
6.) průmyslová výroba (příklížky dřívěná dna, chaty a j.
7.) lidové řezbářství a betlemářství (prvé amatéry a bezjmenných
s uvedením okruhu jejich působení a ukázkou jejich práce)
8. řezbářství jako řemeslo (vyučených) truhlářství (výrobce nábytku
složitého i lidového a j.)
9. řezbářské umění složité od nejstarších dob, které zde zmi-
klo nebo nám bylo importováno a stalo se svéráznou součástí
umění našeho kraje
10. současné umění řezbářské (uživové (pracující-li zde umělci
a kde)
Spoléháme se na vaší dobrou spolupráci, že nám co nejdříve napí-
šete, na co jsme snad zapomněli a hlavně, čím nám budete moci
pomoci a doplnit naši vědomost i s fotky. Poslední zprávy prosíme
jsme nejdéle do poloviny dubna t.r. Pokud by se vám fotografie
nebo nehodily, nafoťte nám a my si dopravu zajistíme.

Pracovníci Muzea Orlických hor
v Rychnově n. Kněžnou.
Jitka Divoká v.r.

Odpověď na obežník.

Muzeum Orlických hor
v Rychnově n/Kněž.

Potvrzujeme příjem vaší laskavého přípisu ze 12/1. 1966 děkujeme
vřele za pozdrav s pozvánkou, přemýšlíme o tom, že jsme
si za úkol zařadili v programu, rádi bychom nějakou malou krok
přispěli, ale nevíme, zda se nám podaří zjistit, zda-li to bude
úspěšné. Vše záhadné jsme vyčetli, týce se

zpracování a používání dřeva v minulos-
ti u nás v Olešnici a v okolí, v Or-
lických horách a v podhůří.

v uvedeném dřevařském oboru, však věci které by byly
vhodné a mohly se použít k vystavení, bohužel pro nás
nemáme, myslíme by se v okolí měly za náhradu pro okolí
snad opatřit

Pokud se týče písemných, historických forem řezbářských
zpráv z minulosti, pokusíme se shromáždit veškeré, nač nás
všechno jsme pro přehlednost co se týče zpracování a ob-
cování dřeva v našem kraji žijící. Mnoho toho nebude
a co bude zevrubné v jaké formě a kdy se to podaří, by se
to mohlo k vaší potřebě použít. Snad budeme připravovat
ale zrovna jakkoli závěry za jakýsi nástin a osnovu, ze které by
se mohlo něco vybrati a upravit.

Jak je patrno je zájem o Olešnici, okolí, Orlické hory a o
shromáždění, ať je již obyčejová, lidová a nebo různá se
dívají k tomu se upotřebovalo, co se z nějho vyrábělo ať již pro vý-
dělek ku zpestření anebo ku svému upotřebení. Přistupme k tomu
z historické stránky dle nejstarších zpráv a zápisů.

Jak nejstarší obyvatelé Olešnice (první zmínka o Olešnici je ze r. 1353
ze tvrziště kostel) pracovali v zemědělství a v lese. Z lesního dřeva se
stavěly příbytky, chatrče a brvdy, dělal se šindel (krytina střech)
talíře a bčice.

Talíře a bčice ze dřeva

vyřezávané a zlotovené se rozvážely po světě a dodávaly na
tržby až do Vratislavy. Dopravu z tuhé složitou výrobky byla samozřej-
mě těžká, namáhavá, převažně železnic a motorů nebylo.
Zůstatelné dřevo se pálilo

uhlí a popel.

V jedné smlouvě mezi dvěma šlechtici Trčkovými ze r. 1537 se píše o
Olešnických horách v popelářích, za popel platící.
Ke všemu popisu dřevařské práce, dílem ze starých zápisů, jak
se vyprávěním starších, ale již dnes zemřelých a jak hodně z
ze svých pamětí, připojuje tyto překlady ze spisů a zápisů vyňaté
jsou z rychtářské knihy města Olešnice v Orlických horách.
Je to z roku 1720 opis a překlad skutnice na jméno Ondřeje Vondrýsa
pro dlužný obnos za zhotovené dřevěné bčice, 66 kop. (to nad bylo
3960 bčic) v ceně 8 zlatých.
Opis zápisu z Olešnické rychtářské knihy. Překlad.
Roku 1720 dne 25 listopadu stalo se na žádost soudní ústní zdejší
ze vlastní vůle syn Jindřicha Vondrýse jménem Melchior Vondrýs uvalující
soudní Arrest (zabavení) na zdejší obydlí Ondřeje Vondrýse nikdy
na jeho jméno a majetek pro zapůjčených jemu z hotových peněz
8 zlatých rýnských jak za zapůjčené jemu dřevěné bčice pro
66 kop každá po 8 a to hrnčířích, dohromady tedy z nimž 16
zlatých obnášející, jmenovitě jmenovaný Ondřej Vondrýs a mistr
měda nyní spisovní jistě spokojeny ke bčicím ať takovým a dále ať
do Ulič odestrané na cestě, dle vyjádření spokojenosti z Vratislavi
(dnešní Bratislava pozn. překl.) provozovatelů nebyly zůstatky hmot
do druhého) nikoli zpět dáti, zdali-li je zůstatky mistr, nebo by se na-
vrátili mohl. V důsledku toho se na všechno jeho a jeho zanechané

zde ženy a w jeho otce zanechané jmenuj i na domácí
mobiliář průtomně uvalujc Arest na všecko co pánu a
přepustur jest a od slova k slovu do okamž knihy na
stanca 29 zapisuje
Stalo se v městečku Oleňnici roku a dne jako výše.
P. T. rychtář a radní.
Ota est 16 zl

A dále na listu 25 nalézají se termíny dle kterých
ondrej Duchác mladší zaplatil Melchiu Vondrýsovi na uve-
lený arest pro 16 zl dne 25. 3. 1721 .... 7 zl 30 kr a před
ražbním) zavázal se 18 list 1722 splacetí každého měsíce
až do zaplacení 16 zlatých. Platil tak 16. list. 1723 v
dnu 1723, 26/3. 1723, 28 května 1723 a 6 října 1724 po
1 zlatém = 5 zlatých a 16 září 1724 zaplatil zbytek 3 zl 30 kr.
a je tedy úplně zaplacena suma ..... 16 zlatých

Překlad něm zápisu Stonera Actum Opočno 6/3. 1725.

Inventář

ze po zemřelém Janu Štěrbovi bývalém obyvateli a měšťanském
rychtáři zdejším Olešnickém na oděvech, nábytku, ze vše se
nalezalo zhotoveného ze dřívi:
1. Olšový stůl, 1 jarmara Olšoví stolice staré 4 kusy, olšoví stolici
2 kusy, dřevěná postel stará, mandl na prádlo, 1 pár kovaných
s železnými obručemi, soudek na mast, 2 vřetele, 6 kusů dřevě-
ných lžic, 4 kusy cepů, obloukova pila, holeček pilovaný, dvoustra-
nný nůž dobře kovaný, nůžky ovcí, brány, sáně, sáňky, 15 kop
vindele, 27 prken v zahradě.

Překlad něm. zápisu Stonera Olešnici 29/3. 1725

Inventář

po zemřelém Vilému Obstrovi bývalém zahradníku pilsedlářském
(Toho co je zhotovené nábytku a stroku ze dřeva:
Tvrdý stůl, stará jarmara kroutnice, olšová stará lavice, mandl
na prádlo, opotřebený 2 beczky na zelí, hoblík ke pečení, 2 kované
na obruče s železnými obručemi, 4 kusy vrtele na prádlo, soudek
na mast, 2 cepy, 2 sítě, nůž holoubkovaný velmi opotřebený, pilník
s plíznatý, 1 pár brány.

Opis něm. zápisu Stonera

Inventář Actum Opočno 29.7.172

po zemřelém Jiřím Rocmanni v Olešnici, pracz co ze dřeva
špatný stůl z měkkého dřívi. Špatná stolička. (Chudá pozůstalost)

Inventář 29/7 1722.

po zemřelém Emanueli Urbanovi byv obyvateli v Olešnici
(co zbylo po něm ode dřeva:
Špatný olšový stůl; dřevěné staré bičí hodiny obloukovú pilka
nářadí na výrobu lžíce: ručnípilka, hřivák nůž a řezací
nože 7 kusů pilníků na lžíce a 2 škrabáky na lžíce

Překlad něm. zápisu Stonera ze dne 9 října 1720

Inventář

toho co po zemřelém Matěji Kotyškovi v šatstvu, nábytku
nářadí na výrobu lžíc, ostatku obilí ve výměnku nalezlo
bylo. (Poznámka: jen co je ze dřeva)
3 staré postele. nářadí k výrobě lžíc: 2 sekery na lžíce, 2 olšové
kobrované ale jemná stínací sekera, krátká oblouková pila
ručnípilka, dřevěný svěrák. 13 kop dřevěných lžíc, špatnější
pro 5 krejcarech.

Překlad něm. zápisu Stonera ze dne 7 října 1720

Inventář

po zemřelém Eliáši Hofmanovi bývalém prodkovi v Oleňnici
olšový stůl, jarmara kroutnice.

Překlad německého zápisu Stonera ze dne 23 července 1719

Inventář

po zesnulém Adamovi Klárovi bývalém palenikovi vápna, co
po něm pozůstalo věcí (ode dřeva, chudá pozůstalost)
3 postele. nářadí k výrobě lžíc: 2 sekery na lžíce, nějaké
kovné nože, dřevěný svěrák

Překlad něm. zápisu V Oleňnici 26/11. 1719

Inventář

po nebožtíkovi Jiřím Hofmanovi, svobodném, bývalém mistrovi
plátenickém v Oleňnici.
Pozůstalý stav starý, 2 postele, 1 špalíř i ostatního
ostatního nářadí.

Překlad z němec. zápisu Stonerova v Olšnici 10. června 1721.

Inventář

po nebožtíkovi Andreji Vyskočilovi a taktéž po jeho zemřelé manželce Rozině, z rolnického majetku.

3 postele staré, šatna, staré šatná skříň, hřebelec ke koupání, mandl na prádlo, dřevěná lžíce, stará bečka na zelí, nepoužívaný holeček.

nářadí ke výrobě bčic: 2 sekery na poleno, 2 sekery na bčice, kříž nůž, vrták, hrabák, pilníčky - 10 kusů, 3 kusy na bčice, 2 dřevěné svíčky k výrobě bčic, 2 šatné ruční pilky, 2 sekery na dříví, vyschávač na vzcky, šatná sekera truhlářská, další sekera, malý svíčník šatný, šatná pilka, 2 malé mísy, 24 pekáčů

Překlad z němec. zápisu. v Olšnici 9.4. 1721.

Inventář

po Melicharu Pavlíčkovi býv. obecním mistru - věci ze dřeva

Olšový stůl olšová pletená stolička, chlebová jarmara, dvouruká sekera, stará bečka na zelí, staré ruční sáňky staré kolečko (trakar) starý ruční vozík,

---

Překlad z němec. zápisu Stonerova v Olšnici 13. srpna 1721.

Inventář

po Bedřichu Štěpánovi pozůstalé ve dřeva:

měkký závěsný stůl, sekera na dříví, dvouruká sekera, vozík ruční, starý, šatná bečka na zelí.

nářadí ke výrobě bčic:

Sekyra na poleno, sekera nůžková, vrták, hrabák, kříž nůž, pilníčky - 10 kusů, 2 ruční pilky, hrubá stolařská pila, dřevěný mrnák.

Překlad z němec. zápisu Stonerova. V Olšnici 13 srpna 1721.

Inventář

po Michalu Světlíkovi býv. Hazlovském mistru ve špatném dříví různém nábytku, řemeslném nářadí a živém dobytku

Špatný stůl závěsný, sekera na dříví špatná, sekera dvouruká špatná, starý nůž na louce, vozík bez koleček, kosa na obilí, starý kolovrat, Hazlovské číry 13 kusů, ptačí mříže a nářadí, ptačí síť, ptačí klece celkem 15 kusů (klecí)

Inventář Bor. soud. hol. 1720 1/2.

toho co bylo Franc. Šámovi nájemci mlýna a pily pozůstalých po jeho otci ve mlýně jemu součas.

Tvrdá tabule se dvěma zásuvkami, jeden tvrdý stůl, jedna lavice, špatná židle s lenochem, truhlice, almara, almara na nádobí, velká skříň špatná, velká sekera, dvouruká sekera na sekání, dvě lopaty železné, vozík ruční špatný, mandl na prádlo, 3 bečky na zelí se železnými obručemi, 2 džbány kovové se železnými obručemi, mýrka na mouku se železnými obručemi, 4 žetřicky na střechu, Příkrov ke zhotovení oddělení kola, 3 okna, 2 pentry na zemi, 2 čtvrtě a 1 půlmíra, mlýnská trubka, 2 truhly pro obilí, 3 fast truhly, 24 nový prkna, 2 kbelíky k pečení, šindel na střechu v zásobě 30 kop, ke pokrytí pily

---

Inventář v říjnu 1717

po Jiřím Šámovi, po jeho smrti pro odpečetění v jeho hospodářství za nalo. (malé hospodářství)

1 stůl, trochu nářadí ke výrobě bčic, dvouruká sekera, obloukový pila, ruční pilka, 1 mířice - míra, 2 cepy, ruční vozík, 1 holeček.

Překlad něm. zápisu v Olšnici 27.3.1717

Inventář

po smrti nebožtíka Jana Rosmana na nábytku a jiném po odpečetění nalezeno bylo: (mezi jinými)

nářadí ke výrobě bčic: 2 topory, 2 hrubé nože, 1 vrták, 1 hrabák, 1 pilník, ruční pila, dřevěný mrnák, hladká pila, stůl, 1 dvouruká sekera, 1 vocelová sekera na čelo, 1 cepy,

---

Překlad z němec. zápisu písaře Stonera v Olšnici 6 června 1720

Inventář

po nebožtíkovi Jiřím Jirkovi a jeho před nimi zemřelých dvou manželkách Anny a Rozině na živém dobytku, šatstvu na těle a šatě vůbec co se nalezlo. (Zde uvedeny z bohaté pozůstalosti věci ze dříví.)

2 šatné postele, jedna špatná truhla, jedna stříň. Po I. ženě 3 šatné postele, 1 skříň šatná, 1 chlebová jarmara se zámkem. Po II. ženě různé hosp. nářadí: starý stůl, špatný nůž okovaný, pluh s pluží nátky 1 háky, 1 pár brány s hřebíky, sekera na dříví, sekera dvouruká 1 nůž k řezání, 1 nůžová na plamen s nožem, 1 vrtel, mísa zal mnoho nestojí, 3 mírice, 1 bečka na zelí.

Zde uvedeno 17 zápisů, pozůstalostních inventářů po zemřelých ze kterých šatstvo k čemu se užívalo dříví při zemřelé v nábytku v zařízení v domácnosti a pro ostatní nevyužití jako šaty, obuv apod. se nemění.

Farní matriky v Olešnici.

V roce 1777 nacházíme ve farní knihě matrice pojmenování při zápisu rodičů narozených dětí zaměstnáno: Kuchař. Cinerarius = uhlíř (Kohlenbrenner).
A od r. 1767 – 1777 nachází se v matrikách názvy: Cochleator to je výrobce lžíc, vařečkář, Scandularius t.j: výrobce šindelů-šindelář anebo dřevěnář (obor zaniklý)

Průmysl železářský.

V 17 století však byl v Olešnici při zrodu průmysl železářský, lid se zabýval v malém rozsahu dobýváním a kopáním rud nejen v Olešnici ale i pod nízkými Hrádkama mezi Rokolí a Mezilesím u Bydla, tkž v menším v Rozsoše u vrtuce se nalézá „kyps" námi hlinky. Pak se též zaměstnával zpracováním vydolované rudy v Olešnici a pod Hrádkem, kde zůstalo pojmenování „Smalcovna". Železářství zatlačilo práci v dřevě a ze dřeva. O železářství se nebudeme tady rozepisovat, to je práce jiného druhu. V tomto oboru se dřevo, mimo výrobek příbytku a dílen málo uplatnilo. Průmysl železářský, bylo to v II polovici 17 století musel být v rozkvětu, proměrady se zásluhu nacházelo do Olešnice, Hrádku a okolí, kojně obyvatelstva, dělnictva, začalo se stavět obydlí.
V začátku 18 stol. železářský průmysl ochaboval a k zaniknutí za to nastoupilo v Olešnici vedlé zlepšeného zemědělství

Plátenictví.

Pěstoval se len, který se spřádal a dělalo se plátno utvořil se tu cech Chalcovský s 8 vesnicemi: Služín, Sedlešov, Plasnice, Dobřany, Kotnov, Bačtěn, Olešnov, N. Hrádek. Též Klamenice, Sudín, Slavňov. Vrchním ředitelem vrchní vyvolal Olešnický Daniel Jarolím Stonner, A v 19 století tento průmysl plátenický ustoupil a udělal místo

Bavlně

ponenáhlu z této se vyrábělo zboží lehčejší a barvější. Až do roku 1870 se vše zpracovávalo, jakt dříve pokrok, tak nyní bavlna, ručně, rukodělně. V tomto oboru, rukodělném již textilním, se dřevo uplatnilo dosti významně v tomto roce 1870 se napočítalo v Olešnici 2295 duší ve 360 příbytcích, ve kterých stálo a pracovalo na 300 ručních a chalupářských stavů. A to bylo jen v Olešnici. Ve Plonkém a ve Lhotě se dělalo v 57 chalupách a stálo v nich na 66 ručních chalupářských stavů. Kterými od okolních vesnic

(Nový Hrádek, Služín) a Lužany 39 chalup ve kterých stálo na 40 ručních stavů, prací v N. Hrádku ve 258 domech Služín ve 120 chalupách, v Sedlešově ve 165, Bolmu v 95 chalupách zde ve všech okolních chalupách jmenovaných obcí se dělalo za ručním stavem, málokde se nedělalo jen ve větších Hatích) obchodech a řemeslech se nedělalo.
A tyto různé stavy byly zhotoveny ze samého dříví přes vážné měkkého, a to jako statky (ty z 10 cm. fošen) tak svorky, vratidla, bezany, nábrdníky, podnožky, lajstry, sluhy hladký a veksly, zarážky, čluky, očinky, špulírny vše samé dřevo. K příslušenství ku tkalcovině zase kolovrat ty, špulíře (kolovrat bylo součástí s přesem-šroubem ke navíjení snovy, špulír byval bez přesu) hozlíčky (na cívky) vějáky, snovadla, šráky (cívečnice) cívky na tkaní, lyžičky (dříve) žďuláky na skrobení a žďuhání, bidla pro navíjení barvy všelijaké ze dřeva. Kdy to vše zhotovoval, zdaleka hotovou stavu, to nám také ve přesné zprávě není, ale vímě že mnohý stavu byl zhotoven ve „Kosignově" je to snad Osiřr obce Sedlešov s 10 chalupami dotíž samota, jeden star olamtud nuž letopočet 1847. Musel tam být buď truhlář nebo tesař mající stavař, který se zabýval stavěním stavů. Tkalcovině sloužili také člunkaři, zhotovovali člunky z hrušťového, nebo jabloňového dříví a k nim kolečka ty ze hrušťového, tvrdého. A soustružníci zase zhotovovali cívky, lejkovny, a ji. A takoví člunkaře v okolí člunky spravovali a ihned zhotovovali: Ve Rzech Karel Vaněčka byl to také hrádku zemřel 1935 ve věku 82 let, jeho syn Josef Vaněčka † 1938-67 let. dále v N. Hrádku u Trnčíka Václ. Fišl zemřel 1962-82 let, pak František Smída ve Rzech 85 zemřel v Žimě 1960 v Hlukách konstruktér a člunkař Štěpán, v kterého se Fran. Šmída vyučil, v Olešnici člunkař Zlotek zemřel před r. 1945.
Člunkaři vyřezávali a dlabali z tvrdého dříví člunky a k nim z hlohu kolečka válečky do kterých do člunek v průchodě běhal. Soustružníci na soustruhu soustružili cívky lejkovny, pak také různé ozdobné věci k nábytku a také již ne zhotovené rámy ke obrazům.
Tkalcovskými potřebami se zabývali: Známý ve v okolí byl truhlář výrobce zejména kolovratů, kozliček, vinelů nábytku, nástrojových vějáků a pod. truhlář Josef Schejbal, bydlel ve Rzech č.17, ve Služíně kovárny a příst. v čís. Arnoště kde 1939 ve stáří 73 let zemřel. Převzal dílnu po v Jindřichu. Zhotovoval hlavně kolovraty a vějáky se kterými výrobky se vyklá dal v N. Hrádku na příležitostném jarmarku ten se konal 17. prosince. Dal v N. Hrádku truhlář Jan Prášnar † 1920 zhotovoval kuželníky stavům stávěcí regulátory. Nemusely propustit letos osmo navyjet zboží tovar dílo automatiky při dělé

Dřevo v zemědělství.

A vratme se k zemědělství, jak se tu nejlépe upotřebit dřevo. Při národě: Bylo vidět ze dřeva hodně háky s plíhači, zpřevené brány, prospěchy, násady - držadla (topůrka), byly vozy dřevěnými, z dřevěnými opravami, cepy, hrábě, hrnulky (cepáky) na obilí, dřevěné vrtule (nádoby, činthelitrů) stříce (nádoba 5l), když nastaly pluhy to dřevěné hřídele a kliče (k nakládání) pluhů atd. ad. Hrabaje v domácnosti, co se týče nábytku, nádobí, soudků, truhlářské: stoly s kruženými nohami a truhly, židle s lavicky s opěradly a bez. jarmary chlebové, šatní, kostnice, lavice a opěradly a bez. dřevěné koryta, škopky, vany, bečky pro zelí, putny, misničky police bez skla, kadaje ve kterém se pro rozložení spalo jinak, stolička za lavici, kolébky pro děti se zebrůžkami kolo masnice dubové s obručemi z klouby a svrcholci

V zemědělství se uplatňovali kolaři, kteří zhotovovali ze dříví, bukového, bukového, jasenového i dubového různé nářadí a věci pro různou zápřeží: vozy, sáně, trakaře, kolečka, voje, žebřiny, hrábě, násady a t.p. Na to bylo třeba dřevo dostatek vyschlé, kola byly nejlepší ze dřeva jasenového, též vyrobená voje, břízové, sáně jasenové, bukové, hnědá jasenové v dubové. Obydlí kolaře bylo ve vesnici dalece vzdálené, obklopené dřevem na voje, rozvory, na hřívy na sáně a trakary z dílen byly hanna obmyslna samotný kouřohlínu a stavení i nářadí na zhotovení kol kovářem a kovářkem na trakarem. Prostředí dílny stojí zbrůzrnice, nátrž - špalek, ve stěny fnuk a po svěrnici třísek.

Z našeho okolí se osvědčili kolaři: V Olšinci Jan Zenner, odmnut kolář Wolf, který měl na zvláštní připravené pilu na frotou větrnu, před obydlím vysoký stojan s lopatami, byl odsunut (1945 dal Antička), ve Smržném byl kolář Filip Studrs † 1942 - 81 roku a kolář rodné Šnajdr, žil u dcery Nánou prozdější zemř. 1945 - Lišo bráchou, pracoval do úplného vyčerpání, byť zemřelého dobrým, ze starého světa prostý, nedobrý vyslovoval, v. Zemřel as 1945 v N. Hradku kolář Šnajdr zemřel před lety, syn v Jižní jiz zemřelý kolář Marker Bystřem je na duchodě, dobrý řemeslník.

Bednáři: To nedělají a nedělali žádné bedny, ale věci zvlášť pro zemědělce důležité. V domácnosti se používá bednářských výrobků hodně. Jsou to: kouve, bečky pro zelí, masnice, džbery, vertele, dříže na zadělávání těsta chlebového kojnisty, kádě pro kopání, vomice pro mechu na pole a t. d. Dříve, známe bednáři byli v N. Hradku Šnajdr v Rokytě Tomáš, v N. Městě dole a Mitaje Líbal a j. Bednáři dodávají sudy do pivovaru s vypálenou značkou „Braun Hans Česticích, sudy do pálenek a pole objednané ze dřeva dubového.

Šelezníci. Na říčkách a potocích Orlických bor, stávalo pradávna spousta mlýnů, jednotlivých ze dřeva, mlýnů a mlýnky na vodní pohon a mlýnů s mlýnskými vodními kolečky. Zaníkání mlýnů zhotovovali zvláštní zemědělci - železníci. Stavěli jantrovky splavy, stavidla, vodní kola, palečná kola, mlýnice, koše, rýtaly a t.d. Mlýnů stálo na Olešence 15, dále co jich stojí již Zlatém potoku, Albě, Zaříčí, při Orlici a t.d. Známé usedlosti byli v mezilesí vorsaty Kopáčka † 1923 žije pomalu nyní, ze Sedlin Seidel, před lety zemřely. Do Lišova mlýna se Pecek chodili opravovat ukýnici z Destného (němci).

Koptaři. Před 60-70 léty chodili sem k nám z hor takzvaní koptaři prodávali podlouhé slabší soudečky jelení kopyta po 2 březňácích. Kopyt podhnuly sazi z kamínu se sypal do horkého loje a zamíchali vše a tímto se mazaly kožené boty, by jak nepřijímaly vodu a mazu se nevzdaly chaby. Co to je kopyt? To jsou jemné sazy, vzniklé při nedokonalém spalování mokrého dříví - rozptýlený uhlík

---

Doplněk k výrobě talířů a bčic ze dřeva. O tom žádný z pamětníků nic neví a nepamatuje ani z ústního podání nic. Co píše o tom je obsaženo ze starých spisů spolehlivých to dokumentuje. Mimo již ku spatření kusy z podobných (z jiného stromu) z jasanového dřeva, jeden za mých hluboroských let (jsme nar. 1891) jsem u souseda Jože ze Rzech spatřil dřevěný talíř bčica a skrachu. To si pamatuje 1874, stará babička rozená Hlubitová, nar. 1849 v Leisenthale č.-5 († 1936) z domu vzhůru elektrárně to spatřil před 65 lety, ale dnes je všechno pryč.

*Macketa Hlaváčka ve Rzech č. 13, manželka druhá Sml. Hlaváčka chalupníka a Skalce zemřelého 1897 + 65 letech. Leisenthal dnešní Desné v

---

Výroba krabiček (škatulek)

do lékárem na mast, figur rytých ze dřeva a šachet chudý lid po horách, převážně německé národnosti v chalupách smíšeně zapadlých, zaměstnával se domácí tou prací, dělal do lékáren (do hapatik) na odvod ze slabých listů, nastrouhaných ze dřeva z jeřeba krabičky pro masti, různé velikosti.

Dále se dělaly ze dřevěných špalíku pařáky as 30 cm vysoké, ty měly nohy, ruce ze smrkových a jedlových šachet ostatní tělo, trup, hlavu, oblečí ze špalíku, polipané drobným nožem, z ruce držet nůž, znázorňovaly rytíře. Z jara

když potom pod horami odcházel míh a přes léto s tím
chodili z hor k nám a prodávali ty figurky, což to
pod horami a v kraji kupoval po 2 hřivnách po 3 groši
jak to kdo usmlouval. a ziti zvířeti se stavěly do okna
ku kvetnaciu by hlídaly kytky pro okrasu.

Šindelaři

Ši delář ku výrobě šindelů jako krytiny na střechy pou-
žil dobře štípavé měkké smrkové polenové dříví,
ne kroucené ani sukaté bez puku hladké, šindel se
dělal na 60-ti cm dlouhý. K výrobě používal tak zvaný
nůž dlaňový, potom pouzdro a stroj pro výstřih hřbetu
a jedné úzké strany zdrsnění - žlábkování. Šindel se poci-
tal na kopy (60) a rovnal se do hranic, hranice se na
všech stranách zatýkaly kamením, aby při vyschlém dřevu se nez-
kroutil. Šindelem jsme se dosti vysoko pobíjely střechy
po latích vodorovných z dola nahoru, nejdříve se přibyly
okapka, na hranu komínů okrouhlé a nahoře u hřebene
střechy hřebík. Každý šindel se připevnil přibytím ku latě
dvěma hřebíky, šindelářky, na 5 cm dlouhými.
Významnějším, posledním šindelářem u nás byl
Václav Vlach, narozen ve Svitavách koncem 19. st., za
mlada vyučila 1899 Josefa, Dupačka při hradě Trimburku
byl tam v ten čas v hospodě v nájmu +, dále šindelář
Vlček Josef „Podstranský" ve Lhotě zemřel 1903 a Franta Pejcha
v Dlouhém č. 7, zemřel 1885. To byli u nás poslední šindeláři.

Halúzáci

Při dopravě nakáceného dříví, jak klád tak dříví zor-
naného do metru, kterými dřívky dvaři, měli výdě-
lek a obživu tak zvaní, haluzáci, jinak lomani. dopravu
buď stálí, nebo zimního času velcí rolníci, kteří chova-
li koně, aby jich zimního času využili a aby neseděli.
Stálým takovým lomanem nám známým byl v Polomech
Frant. Klanta národ. německé r. r. 1852 nar. a 1942 zemřelý
ten choval až 4 koně, chodil na krušné trhy do Hostětice
nad Orlicí, Litomyšle a j. V čase zimním a pro zaneti
se stahováním a dopravou zabývali zemědělci, kteří
chovali koně v létě pro polní práce, v zimě pak by si je vydě-
lali a koně zůstali, jezdili do lesa. V dřevěných čtyřech
se zavázelo dříví krátké na vozy do nádraží do Lanšp
(pošt. 1926) a M. Města (pošt. 1875). To vše jsme zajišťovali pr-
vozdy svými koňmi a také námi koně. Před posledním
válkou u v Olešnici chovalo na 40 koní a nyní ve jsou 4-6
ještě po války do r. 1954-55 jich tu bylo na 20, které se hodně
používaly ku vzkazování dříví v poloze ale zřízením stát
statku, chov koní přestal, kam zpráva byla nucena chovat koně

a dřevěl čeledína samá ku vzkazování dříví, by v lesích
se nehazelo a nehnilo.

Dvaři

Kácením stromů a zpracováním dříví v lese k odvozu a
z obživě dvaři dvoučlenné nebo lesní dělníci. Rozdělili
lesy poskytovaly mnohým lidem u nás a v okolí a vůbec
v dálce. Dělí bylí hojně celoroční, pokud dvaři dovolují
zaměstnání. Zvláště v okolních obcích, pokud to znamení
dovolují jako v Olešnici, Polomech, Sedlonově, v Dlouhém, Hk v
N. Hradku, pro rodiny, které měly zaměstnání pouze v lese
v nov. obživu z lesa anebo při pokládce a vykalemání převážně z
lesa. Snažíme se uvésti hlavní rodiny, ať už jako dvaři a
nebo hajné, čeští, kteří práce v lese věnovali do pokynu lesní správy.

V Olešnici se zabývali dvařením:

57b Sebestián Pohl nar. 1888 žínat dvaři u revíru Sedlonov † 1964
59b Ferd. Otrčecka " 1884 žínat dvaři a měst. revíru Dušník
63b Stut. Kocman " 1913 svob. dvaři padl ve válce
64b Rudolf Dusilek nar. 1895 žínat dvaři z války nepřišel.
81b Frant. Jarol nar. 1908 žínat dvaři u měst. revíru Dušník z války nepřišel
112b Jos. Stroh nar. 1889 žínat dvaři u měst. revíru Dušník † v Josefově
117b Adolf Vondrejc nar. 1907 žínat dvaři u měst. revíru Dušník Osamělý
122b Jos. Synek nar. 1914 svob. dvaři u revíru Sedlonov zavražděný přímo
145b Ferd. Vondrejc nar. 1894 žínat dvaři měst. revíru Dušník †
1/2 Frank Lemfeld nar. 1926 svob. dvaři ve válce padl
101/2 Frant. Linka nar. 1893 žínat dvaři zemřel

v Dlouhém:
Petr Klanta žínat nar. 1884 dvaři částečný u revíru Trimburk † 1964
Josef Pohl nar. 1891 žínat dvaři část. revíru Trimburk † 1943
Jos. Fiser nar. 1887 žínat dvaři u revíru Dušník 1911 † na revíru

v Polomech:
Rodina Pejnerova v Lužanech č. 90 z nich 4 dvaři hajný v Lhotě † 1925 † 1956.
Adolf Klanta žínat stálý dvaři
v N. Hradku: Jan Šolín nar. 1892 † 196
Jos. Šubyl nar. 188

Dvaři v lese pracovali obvykle dva a dva někdy tři, poráželi naso-
vád, dělali pařezy, činili prořezky, nebo zpracovali výřezy nebo
zlomky po zvláště. Připravovali dříví na štěpky-kladky do metru, pak
do papíren strabany, dříví dlažičky, tyčky, hůlky. V dřívějších
dobách se pracovalo ručními pilami, dlouhými na obě ruce kou
v novější době po válce dvaři hodně používají pil motorových. V dřívějších
nedávných časech se kopaly také pařezy k palivu, zvyšovaly se, by
se kupovali od koně správy lidé, vždy někteří 1 pařezu 10-20 Kčs vrátí
dělí, občanů a chalupníků pak se je kopali, museli je vykopat ve
lhůtě nebo je oprostlevním zaseklí. Palivo z pařezů bylo zastavené

Dvaři hlustili chvíj, rozali do kup, na kterou chvíj pak
lesní správa uspořádala dražbu, licitaci. Lid chodil na
dražbu, chodil se při dražbě od kupy ke kupě, kupný nebo
správce licitoval, lidi jednu na druhého přidával, kdo
podal nejvíc, kupa mu zůstala. Musel ji hned zaplatit.
Dvaři si dělali zápal, zbytky kůlí, vyřezávali z chvíje hlacky
a to potom prodali lidem. To je však v nynější době nepřípustné
zakazuje od lesní správy žádný odpad a dvaři pak drtí
také vrany. Jeden deputát 2-3 m za rok. Plat dvaře byl vyjednáván hor-
ní a vzhledem ke prázdnému - v desti - v zimě správce zaměstnaný
v poslední současné době je o dvaři citelná nouze. V blízkosti
chybí síla dvařičná dělnická.

Hajní: v Dlouhém Jan Sola as do 1894 Jiroka Rudolf Pauch
dož. 1898, Fr. Mergano do 1900, Franz Pánek do 1932, Jos. Pabst do 1935
poslední, rch. 33. potom hajnič zastupoval Jos. Aigner do r. 1945.
v Olešnici Mayer, Jan ve válce nepřítel, Volenc Karl 1945 zastřelen.

Pod r. 1945, Havlata
v N. Hradku: Pecka, Otčenášek, Netrefa, Mišátko
Nádaním Keller, Šupich, Pánek, Holý, Hedina † všichni zemřeli

Truhláři.

Na zpracování dříví k obrazovým účelům mají prodal truhláři
jsou pojmenování od zhotovování truhel, v němčině to je stolař.
Truhláři zhotovují do bytu nábytek: stoly, židle, věšáky, stoličky
postele, lavice, police, skříňky, jarmary chlebové, ratuň, kanapé
rámy, dveře, okna, podlahy, štípy a pod. V dřívějších dobách
truhláři zhotovovali nábytek a hrubozrnné nářadí, v dílně která
se nacházela v obytné budově sloužil jim sloužil jim verštat (pouk)
a sloužilo jim jednoduché nářadí, jednoručná ruční truhlářská
pilka, hoblík, hlaznik, žlabák, kružník, štos, dláto, nůžky,
trafor, metr, kladivo, pár metříku, hřeb, glaspapír a truhláři
obvyklý natírali nábytek barvou sami.

Truhláři byli v N. Hrádku: Josek, Jarolar Jan Novotný, Jan
Drašnar většinu zemřeli a Ant. Hofman. Dále byl pro okolí zná-
mý truhlář Jos. Schejbal, dělal kbelcům nářadí: kolovraty, košíč-
ky, rýžáky, mažinky, žuky, vyksly, nábrdníky, také dřevěné
nábytek, podlahal dřevěné svatnice v chalupách, dveře, okna a pr.
Místo bydliště: bydlel nejdřív ve Smržném č. 14, potom v Rzechu 17
potom po r. 1902 v Polnicích a naposled v N. Brně, kde koupil v
Brčeny chalupu a kde 1930 zemřel. Nebylo v okolí chalupy a kbelce
aby od Schejbala nějakou věc nemělo.
V Olešnici byli 6 truhláři: 1/2 Bedřich Horeš starší
81 m Bedřich Horeš ml. nar. 1908 zůstal z války nepřítel
45 l Franz Vondřejc nar. 1893 z války nepřítel
28 m Jos. Herzig nar. 1910 zemřel v zajetí v Rus.
77 m Ant. Rochman nar. 1898 z války nepřítel, zůstal
61 d Jos. Harbman nar. 1902 na vojně v zajetí nepřítel.
Ve Smržném Novotný v Bystřině Hamerský † 1963
V Olešnici truhlář Josef Hedmanský zemřel 1963. Ludvík Novotný v dětství

že těchto všech vyjmenovaných dílen není v provozu žádná a nová
také ne. Pomalý úpadek truhlářství vyměnovaní zanikly a nové se
neotevřely. Ve větších místech jsou kbelcové podniky. Dřevovýr
jednatřízce v N. Hrádku, je nouze o truhláři, málokdo se to tomu
šel, když také krásná věc. Dnes se žádný nábytek nedává dělat
ale dá se koupit hotové, ale zpracování hala baba v na hladko
a skříně místo pohen se dávají prolisky anebo dýhuje papír.

Tesaři

Ke hrubšímu opracování větších kusů dřev krovů, pravidel
stolic, latí a pod. jsou povolání tesaři. Jejich nádobí byla
sekyra, pilka rámová (bez oblouku), sekera na odsekávání, kramle, šňůra, metr, namočená klubka v hrnečku
a pod. Sekali - nebo osekávali trámy, krovy do hrubky ze
kterých kusů se rouběly chalupy, nákladní patrové domy
a stavěly vrchy, budovy obytné i hospodářské jako stodoly
stáje, kolny, dřevníky, skladiště a pod. a vznikaly ves-
nice, samoty a chalupy a chaloupky roztroušené po
svazích našich kopců a hor.
Jmenujeme některé tesaře dle ústního podání ze starších
našich dědů a na které se pamatujeme. Nejstarší se
připomíná žil kdesi r. 1800 byl to Ignác Hencl zimmer-
meister z Plasnic, v Dlouhém František Herzig nar. 1853, † 20
Štěp † 1912, V Novém Hradku byl Viktor Drašnar před lety zemřelý
ve Smržném je ještě Jindřich Grim nar. 1888, tesařinu provádějí
také někteří truhláři jako Jos. Schejbal zemřel 1930 v N. Hrádku
v N. Hrádku Jarolar. Novotný, do tesařské práce se pouštěl ale
vzácně nebyl: v Dlouhém František Dubec zemřel 1923, jeho syn
Franz Grim nar. 1892, Jan Smrček † 1939, Albín Aigner Zuzanky † 1960
Dnes se prodává věci, že dům opracovávají na pilách, u nás však
již pily bohužel nejsou, na pilách zpustá tím vzdálených, z
hlády se ze čtyř stran otevírá krajina a je krásná.

Vesnice Jedlová

Listujeme-li v kronice vesnice Jedlová (Tannendorf) za
Prešticemi, která měla za první republiky 90 domů-chalup
a přes 400 obyvatel ve let 1816-1879, zde o dřevařství ofiar-
dnes nic netuší, za to o zemědělství a platičství je tu dost. Za
zmínku stojí to, že se po požáru za blesku kostela 1833 byl
celý ze dřeva, ani se dům z okolních lesů mistrně kostel zno-
vobnovil. V roce 1873 se v Jedlové provedla stavba silnice, kterou
podnikl p. Kadlík, místo z Přímy Lhoty, kapitál k tomu nutný
spotřebováno na to spousta dříví jako při stavbě tesař Reinz ze
Zdobnice, také potom při vytápění pecí, spotřebováno na 400 metrů
palivá roční. Hut zanikla 1914.

Stavby domu a chalup.

Vícero minulosti příbytky se stavěly pouze ze dřívi. Jsám kostel Olešnicky o kterémž se činy první zmínka 1350 byl zcela ze dřeva postavený, stará cyklopská kruhová věžka zůstala v roce 1503 byl postaven a to asi prvního nový dřevěný kostel který opět po 200 letech byl rozbořen a 1703-1705 opět nový ale již kamenný postaven. A městečko Olešnice, domy bez náměstíčka, byly mimo kruhového zámečku, postaveného 1704-1707 všechny ode dřeva s podloubím a až teprv po velikém požáru 1861 při kterém 32 domů bylo zničeno se stavění vše od kamene a z cihel s nynější pravbě, na kterých pak vrchy, krytiny a nutné zařízení, zhotovení ze dřeva. Zajímavým mistrem tesařským byl mistr Ignác Hanzel von Hlasnitz tak se v jednom případě podepsal, 1811. V Dobřanech je po něm fotmuk-mnohé s sdělením stavy, který je rovněž tesařem, tesař Hanzelové postavil zde po horách spousta příbytků, zcela z otesaných trámů na nerovné podezdívce, nikdy v na holé zemi položených a vyrubených, s hambalkovými vrchy krovy spojované šlahouny, viz dřevěnými hřeby říčejmenovanými, kterými k pravidlům, šlahouny ku krovům. Nad celým stavení jsme se jmenuje štít, komenice, nahoře ve špici jest část pomuta o 15cm ven a pod tím ven pomuté části nacházejí se vodorovně šikmo sklopené prkna, jako přístřešek dolejší části komenice a to je jakoby dvojkou pamětní. Jsem zpravidla bývá nějaká vtipná příhoda, jsme bývá pro pomoc budoucím vodáky, kdo a kdy to stavení stavěl, či tu komenici vyzdvihnul. Tak na čp. 15 ve Krchách stojí: „L. Páně A 1818. D. 13 Julius. Tato komenice vyzdvižena z pomocí Boží a nerozdílný Trojice a z nákladu pána Jiřího Vaníčka. Zimmermeister Ignatz Henzel von Hlasnitz." A na č. 5 až do r. 1924 kde byla stará komenice vymněna za novou, jako na bývalé krchodě zněla: „Dues za penize vzíta na úver; a jinde zas: „Skrz čelnej domu tohoť postavil jsem ženuse komu: chalupy se stavěly s menšími okny o 6 tabulkách, nebo o 4, s vyklenutými hrably s nutkými sčetnými dveřmi jednokřídlými na zdobu a nad vyklík. Podlahy ze všech jedlových prken, příčelními dřevěnými hřebíky. Komín kuchyně celé budovy, světnice stodoly a chlévy, kouřem ze dřeva. Ve stodolách mlaty ku mlácení cepy byly zhotoveny ze silných prken, tak zvaných fosen 3 centnýrch. 8cm silné o délce 13-14cm, do stodol vstup příjezd s nízkými vraty a nad vrata s nadvrátím. Ve stodole byly skládce obilí se zřizovaly v přístřeší vrata a po straně mlatě přístodolky od mlatu oddělené oplocením. Chlévy se stavěly nízké s pavlačným stropem s

umělými okénky s dřevěnými žlaby a žlebinami) a pro stavní stříšky prkenné se šindelovou krytinou, s přistavenými plaznicemi na kterých stál obytek v nichž se vrátky s dvojdobými horní mísa v dílech do hrably, stavěly se dříví. Stavěly se malé chalupky, chalupy, statky s rozličnými budovami, hospody, školy a i kostely ze dříví. Kdy prostě jednotlivé, asi těžko určiti, je tomu hodně dámy. Ve Svinném stojí za zmínku, za platnici Vaníčků a Vogel (za Vogelu pohár s Skalic) ostal a do Sedlnířova a potom do Svinného Vaníčkovi postavili veliký patrový dřevěný dům z dubových trámů s mansardovou střechou, kolem r. 1800, byl to unikum. Dům ten je chráněný památkovým úřadem, dokonce mansardová střecha byla již vyměněna za obyčejnou střechu sedlovou. Z toho shrnu konci poznamenati že kostely zejména a nákladné budovy vystavěné ze dříví stály již v Hradku 1350 v Olešnici 1350, v Dobřanech 1350, v Záhraví u Bystřice 1350 ve 30tých letech válce shořel a 1716 byl postaven nový v Bystřině v Desinem 1350, v Hlavnově 1350 v Dolním 1350, v Lukanci 1350 Liberku 1350 Javornici 1350, Uhřínově 1350 Pečně 1350 v Sedlnířově 1540 Bělé 1785 Zdobnici 1785 Říčkách 1796 a v Svinném 1855 a t.d. Tyto uvedené velké vsnice stávaly již před uvedenými letopočty, je to již hodně dávno staré!

Píly s vodním pohonem v Orlických horách.

Ku zpracování dříví jako stavebního materiálu, k výrobě nábytku a ku všemožnému užitku se u nás v Orlických horách slovutly vodní píly na vodní pohon.
Významnější píly jsou v Olešnici v Hradku, ve Svinném a Sokolí. První píla známa a snad nejstarší na řezání prken z klad a ze silných kmenů, v začátku na 1 pilový-píla pozdější na 2 a konečně zřízen celý kat. na 7-8 pilechmy ze, mohl vzato najednou celý klad, byla v Olešnici na vodní pohon píla čp. 81 m. Prvním známým majitelem byl Jindřich Srnec, dle inventáře a zanechaní pocházející z roku 1711. Potom tu byl syn František Srnec, potom a vyhnuje Srnec, Otec, Gejbert, Josef a po roce 1945 Ludvík Novotný. Ke shodě provozu zničen ohněm a konečně zářením 1948.
Píla byla v Sedlnířově píla Bajkova zrušena 1946, v Tesi píla Hajdova zrušena 1926. Ve Svinném píla Vendelína Štrtečky zrušena 1945. v Novém Hradku píla u Tajovských v Dílech zrušena, postavena 1946 Tomáš pilách se do uvedených let čile otrkal a nyní všechny stojí a vrda nazpět utíká. Při Olešnici a okolí je už ve nyblížší píla ani není známa kde, snad až někde ve Skalici přes 30 km od nás vzdálené. Při tom chalupy v horách chátrají rozsýpají se a pozvolna se bourají a na jejich místě nové nevznikají.

tady v lesích opatřují. Dříví odtud z hor se vozí na pily
30-40 km vzdálené a prkna se vozí z té vzdálenosti
zase k nám do hor. Hory naše se po roce 1945 rapidně vylid-
ňují, pustnou a nízký se mnohých je krásná rozsáhlá louka
i z okolí Olešnice a z Nového Hradce. Místní zdejší chodníčky
chalupy zanikly.

Odpady na pile při řezání, třísky, hrapíny, piliny se upo-
třebily k palivu, z pilinami se topilo v kilnových kloubových
spalovačích, tj. při naplnění a zažehnutí hořely bez přistupování
celou noc a příští den vyhřívaly světnice, obytné místnosti
dílny, hostince a pod. Z hřebenu vše zapadlo k kamnu, které
se vyhřívaly do sběru a topí se z daleka při vzdušném ubikaci

Turistický ruch v Orlických horách.

Orlické hory začal navštěvovat po první světové válce se
utvořivší Klub českosl. turistů, vyhledal si je a začali se
vybírat romantická místa a dle nich vyznačkovat různými
barvami romantické stezky ze kterých nejvíce brát 93 km
dlouhá je tak zvaná Jiráskova horská stezka s červeno-bílý-
mi značkami hůl tabulkami nebo barvou po stromech
na zdech kasárnách a pod. Turistická Jiráskova horská
stezka vyznačena po prvé světové válce v začátku dvacátých
let dvacátého století (r. j. 1920, 1921 a dal) začíná v Novém
Městě nad Metují vede údolím Metuje zvané Peklo kde lze navště-
viti fotogenní Bartošovice Orlického titulu, postavené
zedníkem z bývalého mlýna do kterého zval hostinský Souček
zde je 7 km cesty, údolíky říčky Olešenky na zříceninu hradu
Furhburku, pod Nový Hradec Králové kostel Nanebevzetí Panny
Marie byla ve století vypálena (poslední po smrti Rýbylové 1943 zanikne)
tu je 13 km, — kopec Šibeník 672 m vysoký, ves Bradlec, samota Služe-
ny, Olešnice 18 km, kde je pro turisty hotel na náměstí „U Jeřáku"
hostinec Fr. Jeřáka (zanikl 1945) — Smopa kde je hostinec dřevěný
vinárna hodinový J. Mrňůška (zanikl 1945) — Dumičky Černý kříž
kříž ze dřeva na hranici státu; — Vrchmezí hora 1085 m tu je 26 km
vyhlídka na českosl. území vysoká věž nekrytá ze dřeva je tu turistic-
ká bouda Jos. Reibartsche p. Grunwald v Kladsku. — Jestřebí osada
na hřebeni hor od patří k Sedlonově 11 chalup dřevěných, je tu for-
mánek pro stavbu Masarykovy chaty, tu je 31. km. — Malá Deštná hora
1082 m, — Velká Deštná hora 1114 m — Lotrein hora 1082 m — Kreisel
hora 1094 m — Schnittberg 995 m tu je 41 km — Ernestinenberg 51 km
Otín zastavení v Kastnerově hostinci — Vrchní Orlice tu je 53 km
Bartošovice — Orlická brána — Čihák 65 km tady hostinec, ve mlýně
20 km od Orlické brány na hranicích československých, pokoje vy-
bavená kuchyně majitel hostinský Semerák (1945 zanikl) — Čistá
Potůčky, — Stěnkovice — něm. Petrovka — Mladkov 72 km - Suchý vrch

83 km, Orličky — Jablonné nad Orl. 93 km, hotel u Pokorného
zařízení majitel Vorlíček
Dále po Orlických horách vedou jiné stezky značkované žlutě
modře, zeleně. Žlutá stezka začíná v N. Městě nad Metují
Peklo, Brazy, Machov, Běloves, Zdobnice, V. Lesná, N. Hrádek, Jiřetín
Uhelná, Dolraný, Sedlonov, Lomy, Antoninental, Tisová, Hlavní
cesta, Souvlastní, Nejdek, Bystřina, Jelení tal, Pohybka, Zámecký kopec
jména žlutá; Vrchmezí, Sedlonov, Plasnice, Špičák, Panorama 15 km
Zahrádky, Šerlich 20 km, Trčkov, Klenštát 31 km, Černá Voda, Bavorská
Vrchní Orlice 46 km.

V roce 1923 se rozhodl Klub čsl. turistů odbor Hradec Králové
se vybudovat na Jiráskově horské cestě v odlehlém místě na
hřebeni Orlických hor větší návštěvnější pohodlnější turis-
tickou chatu. K tomuto účelu koupil od Opočenského panství
na Šerlichu (samota s 11 chalupami ves mís dřevěnými se 60 obyv.)
3 hektary 43 arů pozemku na nezalesněné planině 1010 m
nad mořskou hladinou a v roce 1924 začali svážet materiál a
začali stavět dřevěnou prostornou budovu částečně patrovou
stavba dokončena 1925 a 27 září 1925 slavnostně otevřena chata
která obdržela jméno Masarykova chata byla postavena na-
kladem 750.000.- Kč. Projektoval architekt Bohuslav Fuchs z
Prahy a stavbu provedli Václav a František Papouškovi z Hradce
Králové, práce tesařské Jan Kráčmar z Hradce Král. Pozornost zasluhu-
je z letní jedelní řezba z prostředí stojícího sloupu od tesaře
z prostorné dřevěné jídelny velké obrazy v rámech ze dřeva je tu
Svobodova, Masaryka, Hradcův od akad. malíře Havelky a města
Hradce Král. od akt. malíře Bohumila Líznera (otce Líznera na
Čihalce po r. 1945). Je tu zařízena letní i zimní jídelna, koupelna
noclehárny, pohoží jsou vybaveny na bytném ze dřeva jednotlivé
odbory turistické (Klub českých turistů Hradec Králové - Orlické hory jsou
nocleháry: Dobruška, Choceň, Kvítala, Kyjovský, Nové Město, Choceň
Rychnov n. Kněž. Jablonec, Úpice, Jar. Žatlukal, Jaroměř, jsou
všechny. Minor toho je tu výčepní a kuchyně pro personál. Je tu
z 2 pokojů a umýváren pro personál. Je tu elektrické
ve všech místnostech, ústřední topení, zimní ohřev pro lyžaře. Je tu
maštěl pro kola, skladiště pro ETK, a pod. Hradcová chaty jsou
napojeny na vodovod, elektrické vedení, telefon, rozhlas
rovněž napojeny do Kladska. Tímto pramenem horská Jiráskova
byl Kříž, obchodník zemřel. Tímto pramenem horská Jiráskova
horská cesta náležitě ožila.

Po výstavbě Masarykovy chaty byla na jejímž místě dříve býval
malá chaturnička Hradců v N. Městě Jindř. Hradci Adolf Srba
vybudována v Deštném při zadní chaty na Šerlichu ke Masarykově
chatě nákladná obytná silnice s mostky, propustky a svodidly
Stála 3 miliony korun. V neděli 8 září 1935 byla slavnostně otevřena

a odevzdána veřejnosti k užívání. Tenkrát se mluvilo, že silnici nejlépe provždy zničí tramvaj a textilaci se snímá, aby se tudy bylo možné projíždět se snímá paličkami. Přímo přes ze Brd přes Segelův sedlonosský kopec, ke mlýnu Sorlištěmu a nalevo k chatě pro 3 hodiny cesty pěšky. V tom čase při pěkném počasí vrátce, vybudoval Skalovelnadšený turistík Pilnáček ve Brdě vedle proutěného dřevěného hostelíka s křížem cestou na Desetiny chaty zvanou „Panorama" a asi v roce 1931 vedle Panoramy velkou základnou dřevěnou nocleháru patrový dům nazvaný Jeráskův dům.

Vzácnou zvěřinu, bylo to ještě za Rakouské říše, přešel v nájem k tipista pro obec, bylo to velkou vzácností a v dvacátých letech a v začátku 30 tých pro jiáskově značkovaně cestě jich přijde na tisíce. Bujaré o létě o prázdninách. Často přicházejí ve velkých houfech až 200 i více najednou. Naříjsvujícího lid o jich tíhal, že se mu na mě drží v frajcorat a zlý by si přál taky takové prázdniny od namáhavé těžké práce.

Použité dřeva při stavbě opevnění v Orl. horách v letech 1937, 1938 a 1939.

Značné množství dříví padlo při stavbě opevnění. V roce 1936 se pro strážce postavily sruby strážnice pro ubytování vojska ze samého dřeva. Jeden takový srub byl postaven u Borového, jiný v Dlouhém na Vohradě (který tu je podnes při pionýrském táboře skautů) další srub v Polomích. Všechno jeden model asi 22 m dlouhý a na 12 m široký se 4 místnostmi 2 pro velitele, 1 pro mužstvo a kuchyně. Stavěny nejpředmější kryty v obci Dlouhé-lázy na kraji pro vzdálenosti jich postavení 5 a ty stavěny pro dělce celých Orl. hor asi hu skalickému. Při stavbě tomto krytu pracovali také truhláři a tesaři a při bednění a obkládce spotřebovalo bylo spousta prken, promíchaných se stavěl z cementu a betonu. To byl v roce 1936.

V roce 1937 postaveno na krátké vzdálenosti v první linii opevnění 13 objektů opevnění. Linie se táhla od Borového přes obce Dlouhé, kde jich postaveno 13, linie vedla přes Smržovský pozemky do Polomu a odtud do Sedlnína do Orlických hor. Na každý objekt úplně padlo spousta prken, na každý kryt padlo přes 2 krychlové metru prken. A v roce 1938 stavěny kryty další v II. linii, tich rozestavěno také tolik jako v linii první vzdálené od první na 150 - 200 m. zase spousta dřeva na bednění a obkládky, po odlepení dřeva od betonu sloužilo ke palivu.

A co teprve padlo dříví a prken na těžké opevnění, velké bunkry, stavěné u nás v Dlouhém - Brdě na Lužanech Polomech firma Skenkovský Praha. Počátkem 1937 převzala se stroje dělnici a zřízenci a také úředníci odjeli se do Lihadla a tu začali mýtit kopat a stavět. Převzela se materiál různý, také hodně prken ze kterých nastavěla se skutině boudy pro stroje postavila tis také pilu a postavila sloupy a nakáblo se Sedlnína elektrické vedení, a začali se stroje vrtat do země a dobývat se do kopce asi na 3 místech vykopali obrovské obyčejné jámy až 5 m x 5 m a do hloubky 6 - 8 m postavili ze dříví stěže ní řeže na vytahování materiálu a ve hloubce se dávali dostrav aby tyto jámy spojili podzemním tunelem, kterými měla procházet - ve Fekla a Pružného vedoucí široká silnice ev. Současně se v konce plánované podzemní silnice stavěly obrovské bunkry, polovice pod zemí, polovice nad zemí, postavení těch hrdinných zámků, v Lužanech a Polomech u nás 5, jakož také kulových, v Dlouhém zůstaly 3 rozestavěné na každý takový těžký kryt padlo na 50 prvých metrů dříví hlavně prken. Základna z vyběhtovaných krytů s nahoře obložená ale ve mítě krytu dříví zůstalo. Dříví pocházelo ze našich lesů, hor Orlických.

Vykácení lesů, dříví pro opevnění.

14 ledna 1938 začal se kácet již dospělý les zvaný „Fiáky" u potoka Lokniček v Lužan na čís. hab. 417 kat. území Dlouhé a 23/3. 1938 byl dokácen, vytěženo 450 m³ užitkového dříví a asi 10 m³ palivového. 24 března, hned na to byla dražba na klest chvoj a jiarexy, uložený za klest, chvoj a jiarexy 3.000 Kčs. Fiáků les byl v majetku velkostatku Jos. Bartoně v Hrubém Újezdě v Hradišti. Dohled na porážení měl na dražbě Hrdina, z Fulnoburku, poráželi dřevaři z N. Hradiště, Jos. Pužbyl a jeho syn. Pět dřevařů vyučovalo ze silných větví klacky, mrali do metru a lístem prodávali jako odhad za 150 - 160 K metr ale nadělali hodně na tři prázdniny, ale latěžel, ale nic se nestalo. Všechno užitkové dřevo houfuli od velkostatku firma Thorkovský na vojenské stavby na Skutině a firmami z Polomu ze Sedlnína, vezli jim „Hanzáci", hned jak se dřevo poráželo a byly očištěny, kládry stahovali na silnici nahlíželi a hlídali Lužany vzhůru na Skutinu do zaplocených plácu tahali a tu skládali, kde stála na rychlo přinucená pila - hatě kde se hned řezaly trámy, fošny prkna (na samé zajišťování podzemních prací (spojovací).

- 1966 -

Do konce března 1938, mohutný Telákův les úplně vytěžen a vyčištěn, zůstaly jen pařezy, které dodnes v pomalu k palivu kopají, ovšem již jiné prodané a jiné koupené. Telákův les vzal za krátkou dobu značné škody v hojné zvěři Skutina, mezi Přílomy a Smržinou.

Práce se zázemím konců, Boží dopuštění.

První zářijové dny jsou opravdu dramatické. Práce rozdělaná, neukončená, sprosty nepotřebného harampádí, haldy prken, kupy dříví ev. se s tím dělo? Návratům se začíná vedoucímu rozprodávání, rozkrádání, nebylo pohlížejících pohledů, nestřežené věci jsou dnem druhému kradeny, prkna a dříví se začalují do lesů okolních hostů, boudy se v celku rozprodávají, prodají a během asi dvou dnů je dřívě - prkna - boudy zklízeny, což, co dalo se na tolik navštěvovaném místě, rázem zmizelo. Ostatního znatelného se rozešlo nerozpadlo nebudou, rozprodáno a odstěhováno rovněž.

Objekty dílem hotové, většinou dílem nedodělané se opouštějí zmlkou stálpranicích pomníků, dlouhé řeže pokáceny stroje se ze země vytažený výkopy a tunely nechají rozdělané to pozdější údržbě.

Dřevo v lidové umělecké tvořivosti, při výrobě figurek a ovcček do Betlemů.

V našem kraji byly za starších dob ve druhé polovici minulého století a v začátku tohoto století hrubě v oblibě na Vánoce Betlémy, více než dnešní stromečky. Betlémy se dělali hodně zapálené ale více ze dřeva byly dříkladnější tradičnější a honosnější. Betlémy se dělaly nejvíce a nejlépe zpracované bylo ku spatření v hostincích zejména ve Vamberčicích a u nás na Vánoce stál Betlém ve všech tehdejších hostincích: v N. Hrádku, v Olešnici v Sedlnově, v Olšanech, Bystřicí, Skorušině a nad v Karlovém. V N. Hrádku, stával Betlém na velkém oltáře před celý oltář dlouhý, vysoký, byl to nad Betlém malíře Hrdlička, ale ten se stavěl až do r. 1904 a byl opatřen v roce 1905 Betlém jiný, menší, který se ve tohoto roku stavěl na oltáři sv. Josefa. Tento drahý Betlém, plně značného dříví, je koupený od Josefa Riesnera ve St. Ulrich - Gröden v Tyrolsky za 200 K obal stál 12- K za dopravné 36- K. Betlém sestává ze 16 figurek 20-25 cm vysokých, 20 ovcí, skot, velbloud, osel, hvězda, 3 palmy zelenými

Betlémářská práce, vyřezávání figurek ze dřeva a domečků se zabývali lidé v horách po domácku v Hradíkově a v okolí Hradíku a potom se po obchodech u nás rozprodávali. Ovečka 9-10 cm za 6-7-8 krejcarů, ovečky po 3-4 krejcarech, domečky po 15-20-25 kr. Ovečky prodávalo v N. Hradíku u Gruliona (čp. 70) Josefa a Obst-nici prodával Trinke (nad radnicí) a také je prodával na Josefský Čáp, který je nosil na Hradek. Vyskytli se v okolí jedinci lidé, kteří se zabývali vyřezáváním betlémských figurek a domečků ovce, byly hrubší a velké než z Hradíku, také zvířata jako: Josef Ulrich z N. Hradku * 1898, Jos. Liwar * 1925 + 1945, Jos. Šrůtek * 1938, Josef Ulrich z N. Hradku * 1898, Jos. Liwar * 1925 + 1945, Jos. Šrůtek hubič figurky, dvůr nar. 1883, Bohumil Lyčman z N. Hradku technik zemědělec nar. 1904. Ve vyřezávaných betlémech měl zálibu z N. Hrádku Jos. Liwar * 1872 + 1946 potom ve Bouzově Brech č. 6 v letech 1903 až 1910/11 toho, kolik byl hrubší bylo jednotlivých, také ve také stále celek Betlému a velbydlí. V novější době z Betlémech má zálibu z Rychnova Jiřík - byv. cukrář Josef Hradil v Olešnici v čp. 139 na bývalé tkalcovně na náměstíčku se vyhotovil sám podrobnější mechanický Betlém Josef Ulč majitel mechanické kolovrátky z roce 1876 narozený ale po válce 1945 zemřel následkem úrazu, měl ženu Marii roz. Matějovou z Olšan zemřela 1963 který Ulč zhotovil Betlém podrobný, ten Betlém mají dle všech v Horní Olešnici ve Hlaví (čp. 92) nemůžeš dosáhnout, ale figurky jsou hrubé. Betlém je 4·50 m × 2·50 m, mechanický. Je škoda, že jsou tyto betlémy, jako část lidové umělecké tvořivosti v naší malé společnosti opomíjeny.

Pálení vápna

V geognostickém složení půdy Oulických hor, vyskytuje se nad Horní Olešnicí ojedinělé vápenec, který v dávných dobách ještě před 60-70 lety se pálil ve tvých speciálních zřízených nad Šrůtou z Olešnice. Pece se vytápěly vyrobenými suchými palery. Pro spatnou rentabilitu podniku byl od dalšího provozu upuštěno. Pece podnikal velkostatek Collorédo-Mansfelda v Opavě.

198

60.

Prodělávám

Samostatný kurs v N. Městě n/Met 1936 v kreslení měst. školy
kronikářského pro 6 nedělí: 23/II, 1/III, 8/III, 15/III, 22/III a 29/III. Kurs řídil
při okres. úřadě v N. městě n/Met. Hanuš Čapek
ředitel

Dopisující člen, Zemědělského ústavu pro kulturní a hospo-
dářské povznesení severovýchodních Čech v Hradci Kr. 1934.

19/V. 1940 Kronikářský kurs v Novém Městě n/Met. Prof. dr. Černý.

6/IV. 1956 Dopisující člen Českosl. akademie věd, ústav pro jazyk
český, Praha III. Letenská 4.

22/IV. 1957 Kronikářský sjezd v Opočně. ZO NV Němec Čeština
a ze zámku Opoč. archivář Jan. Láska.

23/ii 1958. Školení kronikářů v Dobrušce. Prof Bárta z Hradce
a insp. Sedláček ze Dvora Kr.

30/ii 1958 Školení kronikářů v Rychnově n/Kněž. Dr. Hynkova,
prof. Nováka, prof Bruckner z Hradce, prof Bárta z Hr.

7/2 1959 Dopisování Českosl. ak. věd, ústav pro jazyk český.

6./12 1959 Okresní kronikářská beseda v Mezilesí „Na sále". Štětecký, Sedláček z Dvora Kr.

21./12 1960 Školení kronikářů v Rychnově: Kostelecký učitel z Vamberka
Dr. Petráň z Rychnova, Bárta z Hradce, insp. Pivcová z Hr.

13 a 14 května školení v Deštném na Panorámě, Dr. ~~Hrbek~~ Robek Hej
1965.

16 a 17 listopadu 1966 školení kronikářů v Rychnově Dr. Robek, Dr. Štěpánková
Zoubek správce muzea v Rychnově. Hej

8 a 9 srpna 1967 v Rychnově. Hej

Dr Robek červenec 1968 v Rychnově Hej — 26/3 1969 maršo ze Solnohrad

25 a 26 září 1969 Dobrušská hora

12 června 1970 Rychnov zámek (Zoubek)

9 září 1971 v Rychnově zámek

3/3 1972 Školení na zámku v Rychnově

20/6 1973 v kronikárně Rychnov — 5/12 1973 zemřel

7/3 1974 Školení

22/8 1974 " 24 a 25/i 1975 v Rokytnici nebo

5 a 6/3 1976 na Zdobnici 33

24/6 1976 v Rychnově Kosl. Hejzlar

198

Prodeláváno

Samostatný kurs v N. Městě 7met 1936 v kreslírně měšť. školy
kovaného pro 6 neděl. 23/IV, 1/V, 8/V, 15/V, 22/V a 29/V. Kurs řídil
při okres. úřadě v N. městě 7met. Fraub Jar. učitel.

Dopisující člen, Zemědělského ústavu pro kulturní a hospo-
dářské povznesení severovýchodních Čech v Hradci Kr. 1934.

19/V. 1940 Kronikářský kurs v Novém Městě 7met. Prof. dr. Černý.

6/VI. 1956 Dopisující. Českosl. akademie věd, ústav pro jazyk
český, Praha III. Letenská 4.

22/II. 1957 Kronikářský sjezd v Opočně. 20 NV Němec Čeština
a ze zámku Opoč. archivář Jar. Láska.

23/ii 1958. Školení kronikářů v Dobrušce. Prof Bárta z Hradce
a insp. Sedláček ze Dvůrského

30/ii 1958 Školení kronikářů v Rychnově /Zmeš. Dr. Hlynková,
prof. Nováka, prof Brucknra z Kostelce, prof. Bárta z Hr.

7/2 1959 Dopisován Českosl. ak. věd, ústav pro jazyk český.

6./12 1959 okresní pařízka beseda v Mužíčce. Na sále: Štítecký, Sedláček Dvůrské

21./12 1960 Školení kronikářů v Rychnově: Kostelecký učitel z Vaněčka
Dr. Petráň z Rychnova, Bárta z Hradce, insp. Pivcová H.

13 a 14 května školení v Deštném na Pomezní, Dr. ~~Hořec~~ Robek Hej
1965.

16 a 17 listopadu 1966 školení kronikářů v Rychnově Dr. Robek, Dr. Štěpánková
Zoubek správce muzea v Rychnově. Hej. 7/VII 1966
Rvcová Jarmila

8 a 9 srpna 1967 v Rychnově Hej
Dr. Robek 5 června 1968 v Rychnově Hej 26/3 1969 manš ze Solnic
25 a 26 září 1969 Dobrušská horní
12 června 1970 Rychnov zámek (Zoubek)
9 září 1971 v Rychnově zámek
3/3 1972 Školení na zámku v Rychnově
20/6 1973 " kronikářů Rychnov - 6/12 1973 nebyl
7/3 1974 Školení
22/8 1974 " 24 a 25/4 1975 v Rokytnici nebyl
5 a 6/3 1976 na Zelenici 33
24/6 1976 v Rychnově prosl. Hejzlar